

125

Şeyhülislâmlık (Bâb-1 Meşihat) Arşivi Defter Kataloğu

Bilgin Aydın - İlhami Yurdakul - İsmail Kurt

Yayın No: 339

Arşiv Dizisi – 2

Şeyhülislâmlık (Bâb-ı Meşihat) Arşivi Defter Kataloğu
Bilgin Aydın - İlhami Yurdakul - İsmail Kurt

İmlâ: Nurettin Albayrak

Kapak tasarımı: Serkan Söğüt

Sayfa tasarımı: Ender Boztürk

Baskı: TDV Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi

ISBN 975-389-463-5

İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM)
Altunizade İcadiye Bağlarbaşı caddesi 40
Bağlarbaşı 34662 Üsküdar-İstanbul
Tel. (0216) 474 08 50 Faks. (0216) 474 08 74
www.isam.org.tr

Bu kitap;
Türkiye Diyanet Vakfı Mütcevelli Heyeti'nin
17.05.2006 gün ve 1208/4 sayılı kararıyla basılmıştır.

© Her hakkı mahfuzdur.

İstanbul, Mayıs 2006

İçindekiler

Ön Söz + 9

Kısaltmalar + 11

GİRİŞ

- I. Şeyhülislâmlığın Tarihi Gelişimi + 13
- II. Şeyhülislâmlık (Bab-1 Meşihat) Binası + 19
- III. Şeyhülislâmlık (Bab-1 Meşihat) Binasındaki Kitabe ve Levhalar + 21
- IV. Şeyhülislâmlık Arşiv Malzemesinin Değerlendirilmesi + 24

BİRİNCİ BÖLÜM

ŞEYHÜLİSLÂMLIK, SİCİLL-i AHVAL MÜDÜRİYETİ,
NAKİBÜLEŞRAFLIK, ANADOLU ve RUMELİ KAZASKERLİĞİ ve
SİCİLLAT-ı ŞERİYYE DAİRESİ DEFTERLERİ + 29

- I. Şeyhülislâmlık Defterleri + 29
- II. Sicill-i Ahval Müdüriyeti Defterleri + 35
- III. Nakibüleşraflık Defterleri + 36
- IV. Anadolu ve Rumeli Kazaskerliği Defterleri + 39
- V. Sicillat-ı Şeriyeye Dairesi Defterleri + 59

İKİNCİ BÖLÜM

XIX. YÜZYILDA ŞEYHÜLİSLÂMLIKTA TEŞEKKÜL EDEN
MECLİS ve DİĞER DAİRELERE AİT DEFTERLER + 63

- I. Meclis-i Tedkikat-ı Şeriyye Defterleri + 64
- II. Mahkeme-i Temyiz-i Şeriyye Dairesi Defterleri + 72
- III. Fetvahane-i Âli Defterleri + 74
- IV. Bâb-ı Fetva Sicill-i Ahval Dairesi Defterleri + 83
- V. Bâb-ı Fetva Memurin Kalemî Defterleri + 91
- VI. Evrak Odası Defterleri + 95
- VII. Mektubi Kalemî Defterleri + 136
- VIII. Tevliyeti Şeyhülislâmlığa Ait Vakıf Defterleri + 139
- IX. Sicillat-ı Şeriyye Dairesi Defterleri + 143
- X. Meclis-i Meşayih Defterleri + 145
- XI. Tedkik-i Mesahif ve Müellefat-ı Şeriyye Dairesi Defterleri + 150
- XII. Darü'l-Hikmeti'l-İslâmiye Defterleri + 151
- XIII. Şura-yı İlmiye ve Encümen-i Islahat-ı İlmiye Defterleri + 153
- XIV. Meclis-i İntihab-ı Hükkam-ı Şeriyye Defterleri + 154
- XV. Ders Vekâleti ve Meclis-i Mesalih-i Talebe Defterleri + 166
- XVI. Muhasebe-i İlmiye Dairesi Defterleri + 181
- XVII. Emval-i Eytam ve Beytülmal Müdüriyeti Defterleri + 224

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KAZASKERLİKLER ile İSTANBUL ve BİLAD-ı SELASE
KADILIKLARINA AİT SİCİLLER + 247

- I. Rumeli Kazaskerliği Sicilleri + 250
- II. Anadolu Kazaskerliği Sicilleri + 258
- III. Üsküdar Kadılığı Sicilleri + 264
- IV. İstanbul Mahkemeleri Vezaif Defterleri + 275
- V. İstanbul Kadılığı Sicilleri + 276
- VI. Beytülmal Kassamlığı + 277
- VII. Kartal Kadılığı Sicilleri + 278
- VIII. Kısmet-i Belediye ve Müteferrik Mahkemeler Sicilleri + 278
- IX. Rumeli Kazaskerliği Sicilleri + 279

- X. Rumeli Sadareti Defterleri + 280
XI. Anadolu Sadareti Zabıt-ı Dava Defterleri + 281
XII. Bakırköy Mahkemesi Sicilleri + 282
XIII. Beykoz Mahkemesi Sicilleri + 283
XIV. Kasımpaşa Mahkemesi Sicilleri + 283
XV. Kazaskerlik Mahkemesi Sicilleri + 284
XVI. Mahfel-i Şeriyat Mahkemesi Sicilleri + 284
XVII. Küçükçekmece Mahkemesi Sicilleri + 285
XVIII. Tophane Mahkemesi Sicilleri + 287
XIX. Galata Mahkemesi Sicilleri + 289
XX. Mahfel-i Şeriyat Mahkemesi Sicilleri + 289
XXI. Adliye ve Mezahip Nezareti Defterleri + 290
XXII. Müteferrik Siciller + 290

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SEYHÜLİSLÂMLIK ARŞİVİNDE BULUNAN İSTANBUL
MÜFTÜLÜĞÜ'NE AİT DEFTERLER + 291

Ön Söz

Osmanlı kültür ve medeniyetini günümüze ulaştıran ve bu kültürün zenginliğini ortaya koyan müesseselerin en önemlilerinden biri de Osmanlı arşivleridir. Osmanlı kültürel mirasını muhafaza eden Osmanlı arşivleri, zamanın tahribatı ve son dönemlerdeki ihmal ve ilgisizlik yüzünden büyük oranda yok olmuştur.

Osmanlı Devleti'nde Divan-ı Hümayun, Bab-ı Defteri ve Defterhane'nin Topkapı Sarayı'nda arşivlerini muhafaza ettiği daireler bulunmakla beraber, müstakil bir devlet arşivi mevcut değildi. XIX. yüzyılda Batı ülkeleriyle artan temaslar, arşivcilik alanında da yeni uygulamaları Osmanlı Devleti'ne taşımış ve Avrupa arşivleri model alınarak 1849 yılında ilk devlet arşivi olan Hazine-i Evrak kurulmuştur. İtalyan mimar Fossati tarafından planlanan arşiv binası, günümüzde Başbakanlık Osmanlı Arşivi tarafından kullanılmaktadır.

Resmî görevlerini Topkapı Sarayı'nın dışında icra eden Şeyhülislâmlar, Anadolu ve Rumeli kadıaskerleri ve nakibü'l-eşrâfların evraklarını muhafaza ettiği bir arşiv müessesesi bulunmadığı için bu görevlilerin evrakları büyük oranda yok olmuştur. Günümüze ulaşabilmiş defter ve vesikalar ise dağınık halde İstanbul Müftülüğü'nün depolarında korunduğu için araştırmacıların bunlardan yararlanması mümkün olmamıştır.

İstanbul Müftülüğü'ndeki arşiv malzemesinin düzenlenmesi için 1991 yılında Prof. Dr. Faruk Bilici'nin nezaretinde Şeyhülislâmlık (Bab-ı Meşihat) Arşivi tasnif çalışmaları başlatılmış ve bu çalışmalar, arşiv mekânının tasnif için elverişsiz ve yetersiz olması dolayısıyla aralıklarla devam etmiş ve on yıl gibi

uzun bir süreye yayılmıştır. Tasnifin yapılması ve kataloğun hazırlanmasındaki temel gaye, Meşihat Arşivi'ndeki tasnifsiz malzemeyi tam olarak tespit etmek ve böylece yok olmaktan kurtarıp araştırmacıların hizmetine sunmak olmuştur. Hazırlanan bu kataloğu defterlerin eksiksiz bir listesi olarak tarif etmek doğru olacaktır.

Osmanlı arşiv malzemesini meydana getiren defter ve vesikalar kendilerini ortaya çıkaran muameleler bütünüdür ayrılmaz birer parçasıdır. Bu bakımdan arşiv vesikaları çoğu zaman tek başına bir anlam ifade etmez. Arşiv vesikaları değerlendirilirken muamele gördüğü bütün kalemlerin kayıtları ve nihaî işlem kabul edilen cevabî yazı ile birlikte değerlendirilmelidir. Bunun için de Osmanlı arşiv malzemesinin çok ayrıntılı olarak ve defter-evrak münasebetlerini gösterir bir biçimde tasnif edilmesi gerekmektedir. Bu sebeple Şeyhülislâmlık (Bab-ı Meşihat) Arşivi'ndeki arşiv malzemesinden öncelikle defterler ele alınmış ve tasnif, evrakın üretildiği kurumu esas alan provenans sistemine uygun olarak tamamlanmıştır. Tasnif çalışması sonunda hazırlanan *Şeyhülislâmlık (Bab-ı Meşihat) Arşivi Defter Kataloğu* ise "Giriş" ve dört ana bölümden oluşmuştur.

"Giriş"te, şeyhülislâmlığın teşekkülünden ilgasına kadar muhtasar bir tarihçesi verildi ve bu kuruma ait arşiv malzemesi hakkında bir değerlendirme yapıldı. "Birinci Bölüm"de, 1826 yılından önceki Şeyhülislâmlık, Nakibüleşraflık, Anadolu ve Rumeli Kadıaskerliği defterleri ile Sicill-i Ahval Müdüriyeti ve Sicillat-ı Şeriyeye Dairesi defterleri; "İkinci Bölüm"de, XIX. yüzyılda Şeyhülislâmlık'ta teşekkül eden meclis ve dairelere ait defterler; "Üçüncü Bölüm"de, kadıaskerlikler ile İstanbul ve Bilad-ı Selase kadılıklarına ait siciller; "Dördüncü Bölüm"de ise İstanbul Müftülüğü'nün Cumhuriyet dönemine ait Osmanlıca defterlerinin listeleri verildi.

Şeyhülislâmlık Arşivi'ndeki tasnif çalışmalarını başlatan ve tasnif döneminde ilgisini esirgemeyen Prof. Dr. Faruk Bilici'ye, tasnif yıllarında İstanbul Müftülüğü görevini yürüten Selahattin Kaya'ya, halen İstanbul Müftülüğü görevinde bulunan Prof. Dr. Mustafa Çağrı'ya, kataloğun yayımlanması hususundaki ilgi ve teşviklerinden dolayı hocamız Prof. Dr. İsmail Erünsal'a, teknik yardımlarından dolayı Dr. Yücel Dağlı'ya, tasnif döneminde arşivden sorumlu bulunan ve halen İstanbul Üniversitesi'nde görev yapan Prof. Dr. Abdülaziz Bayındır'a, yine dönemin arşiv personelinin Ömer Özkan ve Bayram Yazıcı ile tasnif çalışmaları esnasında vefat eden rahmetli Selahattin Angün'e ve emeği geçen herkese teşekkürü borç biliriz.

Kısaltmalar

<i>DİA</i>	<i>Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi</i>
El	Evail
Et	Evasıt
Er	Evahir
M	Muharrem
S	Safer
Ra	Rebiulevvel
R	Rebiulahir
Ca	Cemaziyelevvel
C	Cemaziyelahir
B	Recep
Ş	Şaban
N	Ramazan
L	Şevval
Za	Zilkade
Z	Zilhicce

Giriş

I. Şeyhülislâmlığın Tarihi Gelişimi

Osmanlılarda Şeyhülislâmlık müessesesinin doğuşu ve ilk şeyhülislâmın kim olduğu meselesi uzun tartışmalara konu olmasına rağmen henüz açıklığa kavuşturulamamıştır. Molla Şemseddin Fenari genellikle ilk Osmanlı şeyhülislâmı olarak kabul edilmektedir. Richard Repp, Molla Fenari'nin II. Murad'ın saltanatı döneminde 828/1424 senesinde şeyhülislâmlığa (müftülüğe) tayin edildiği şeklindeki görüşü eleştirerek ilk müftünün Fahreddin Acemi olabileceğini ileri sürmüştür. Repp'in bu hususta öne sürdüğü gerekçeler Fahreddin Acemi'nin müftülük hizmetine, kadılık görevinden bağımsız olarak sadece fetva göreviyle tayin edilmesi ve ilk kez kendisine müftülük görevi mukabilinde maaş bağlanmasıdır. Repp'e göre Molla Fenari ve Molla Yegân'ın müftü oldukları ileri sürülemezse de müftülük vazifesini icra ettiklerini gösterir deliller kadılıklarına dair rivayetlere göre çok daha zayıftır.¹

Repp'in Osmanlı kaynaklarında geçen ifadelerden bu sonuca nasıl ulaştığını bilemiyoruz. Çünkü *Hadâiku's-Şakâyık*'ta Molla Fenari ve Fahreddin Acemi hakkında verilen bilgiler, bunlardan birisini, diğerine nisbetle müftü olarak tercih etmek için yeterli kuvvette deliller değildir.² Ayrıca resmî bir unvan olmasa

¹ Richard Repp *The Mufti of Istanbul: A Study in the Development of the Ottoman Learned Hierarchy*, London 1986, 120-121.

² *Hadâiku's-Şakâyık*'ta Mecdî Mehmed Efendi Molla Fenârî'nin müftülüğü hakkında iki ayrı yerde bilgi vermektedir: "ve dahî fûnûn-ı adîdeye müte'allik havâşî ve resâilden ferâ'id-i

bile, Şemseddin Fenari adına düzenlenmiş vakfiyede³ ondan şeyhülislâm sıfatıyla; “sadru’s-sudûr ve Şeyhülislâm mevlânâ ve seyyitinâ şemsü’l-milleti ve’l-hak ve’d-dîn” şeklinde bahsedilmiş olması Fenari’nin müftülüğünü gösteren önemli bir işaret olarak kaydedilebilir. Çünkü *Kitâbu Âlâmü’l-Ahyâr*’a göre şeyhülislâm sıfatı fetva verme salahiyetine sahip âlimler için bir tazim ifadesi olarak kullanılmıştır.⁴

Şeyhülislâmla ilgili ilk hukukî düzenleme Fatih Kanunnamesi’yle yapılmıştır.⁵ Kanunname’de “Şeyhülislâm ulemânın reisidir” denilerek şeyhülislâma bütün ulemanın üstünde bir mevki verilmekte ve muallim-i sultânînin de “serdâr-ı ulema” olduğu bildirilmektedir:

“Şeyhülislâm ulemânın reisidir ve muallim-i sultânî dahi serdâr-ı ulemâdır. Vezir-i a’zam onları ri’âyeten üstüne almak münâsibdir ama müftî ve hoca vüzerâdan bir nice tabaka yukarıdır ve tasaddur dahi iderler”

Kanunnamenin şeyhülislâm ve muallim-i sultani için yaptığı bu tanımlar, aslında ulema hiyerarşisini göstermemekte; daha doğrusu ulemanın nezaretini bunlara verecek şekilde geniş bir yetki alanı belirlememektedir. Bu unvanlar ancak itibarî şeref unvanları olarak anlaşılmalıdır. Zaten şeyhülislâm ve muallim-i sultani için kullanılan *ulemanın reisi* ve *serdar-ı ulema* ibareleri aynı anlamı taşımakta olup ulemanın riyaseti aynı zamanda iki kişiye birden verilemeyeceği için buradan da kanunnamedeki reis veya serdar tanımlamasının bunlara ulema üzerinde bir yetki bahşetmediği anlaşılmaktadır.

XVI. yüzyılın ilk yarısında şeyhülislâmın fetva hizmetine Bayezid Medresesi müderrisliği ve Sultan Bayezid Evkafı nazırlığı görevleri de eklendi. Bu yüzyılın son çeyreğine girilirken de kadıaskerlerin, yüksek rütbeli müderrislerin, mevali denilen büyük kadıların, meşayih denilen tarikat şeyhlerinin tayin ve azil arzlarının yazılması ve bu muamelelerin yürütülmesi vazifesi şeyhülislâma verildi.

fevâ’idi şâmil müellefât-ı kesîre tesvîd eyledi. Lâkin emr-i Fetva ve meşâgil-i tadrîs ve kazâ ol müsveddâtı beyaz itmeye mâni’ oldu.”, “müellif-i şakâik pederleri vesâtatıyla cedd-i pâkinden nakl eyledi ki Mevlânâ Fenârî memâlik-i Osmâniye’de müftî ve mahmiye-i Bursa’da kadı ve Manastır Medresesi’ne müderris olup manâsıb-ı mezkûreyi bir zamanda cem’ eyledi.” (Mecdî Mehmed Efendi, *Hadâiku’ş-Şekâyik*, Neşreden Abdülkadir Özcan, İstanbul 1989, s. 49). Mecdî Efendi, Fahreddin Acemi’nin müftülüğü hakkında ise şunları söylemektedir; “Şive-i kadîm-i eslâf üzere ba’zı medârise müderris olduktan sonra merhûm ve mağfûrun leh Sultan Murad Hân-ı Gâzî zamânında yevmi 30 akçe vazife-i nazife ile müftî oldu” (Mecdî, *Hadâiku’ş-Şekâyik*, s. 81).

³ Bu vakfiye Mustafa Bilge tarafından neşredilmiştir: *İlk Osmanlı Medreseleri*, İstanbul 1984, s. 233-241.

⁴ Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, III, 347-348

⁵ “Fatih’in Teşkilat Kanunnamesi”, neşreden Abdülkadir Özcan, *Tarih Dergisi*, 33, (1982), s. 33-42.

Ayrıca Yavuz Sultan Selim devrinde Şeyhülislâm Zenbilli Ali Cemali Efendi ve daha sonra Şeyhülislâm İbn-i Kemal (Kemalpaşazade) ile Ebussuud Efendi dönemlerinde şeyhülislâmlık makamı ilmiye sınıfı ve diğer kurumlar arasında nüfuz ve tesirini artırdı. Böylece şeyhülislâmlık idarî bir müessese olarak gelişimine yeni bir ivme katmış oldu. Şeyhülislâmlığın resmî bir müessese olarak teşekkülü ve hizmet alanının genişlemesine paralel olarak maiyet memur ve hizmetlilerinin nevi ve sayısı da arttı.⁶

İslâm hukukunu yorumlamadaki yetkisi dolayısıyla şeyhülislâm, devletin tüm önemli kararlarında rey sahibi ve esasen bir dünya görüşü de olan bir devlet adamıydı. Bu nedenle şeyhülislâm sadrazamla beraber resmî ve özel günlerde yapılan merasimlerde eşit tutulur, ülkenin başka hiçbir idarecisine tanınmayan sıklıkta huzura kabul ayrıcalığına nail olurdu. İlmiye sınıfının âmiri olan şeyhülislâmın başında bulunduğu bu müessese, ilk Osmanlı şeyhülislâmı kabul edilen Molla Şemseddin Fenari'den son şeyhülislâm Medenî Mehmed Nuri Efendi'ye kadar 498 yıllık bir geleneği temsil eder (1424-1922).

Şeyhülislâmlar başlangıçta "kayd-ı hayat" şartıyla atandıkları ve azledilmez (lâ-yen'azil) oldukları için ilk 19 şeyhülislâmdan, kendi isteğiyle istifa edenler hariç, hepsi görevlerinin başında vefat etmiştir. Ancak Kanunî devri şeyhülislâmlarından Çivizade Muhyiddin Şeyh Mehmed Efendi, tasavvufu ve özellikle Muhyiddin Arabî ve Mevlana Celaleddin Rumî gibi büyük mutasavvıfları eleştirerek asıl vazife alanının dışına çıkması ve para vakıfları hakkında menfi fetvalar vermesi nedeniyle görevini bırakmak zorunda kalmıştır. Bu durum şeyhülislâmlık geleneğinde ilk azil örneği kabul edilebilir. Bundan sonra III. Murad devrinde (1574-1595) "Beylerbeyi vak'ası" diye bilinen ve yeniçerilerin ilk defa devlet adamlarının başlarını istedikleri isyandan sonra veziriazam ve tüm vükelâyla beraber Müeyyedzade Abdülkadir Şeyhî Efendi'nin azledilmesi üzerine şeyhülislâmların azledilmezlikleri son bulmuştur. Aynı kişinin mükerrer şeyhülislâm atanması da Bostanzade Mehmed Efendi'nin Şeyhî Efendi'nin yerine atanıp bir müddet sonra azil ve yeniden atanmasıyla başlamıştır.

İlmiye mensupları genellikle idam cezasından istisna edilmelerine rağmen şeyhülislâmlardan bazıları idam edilmiş; ancak "şehit" olarak anılmışlardır. Bunların şehit olarak anılması ilmiyenin dokunulmazlığının ihlâlüne karşı bu meslek müntesiplerinin bir tepkisi mahiyetindedir. Şeyhülislâmlar, efendi unvanıyla anıldıkları halde bazılarının bu unvanının başına "bey" kelimesi eklenerek "beyefendi" şeklinde anılmaları, bunların paşa oğlu veya torunu olduklarını gösterir. Şeyhülislâmlık görevini yapmamış bir âlime "meşihat payesi"

⁶ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*, Ankara 1988, s. 179-185.

yani fahrî şeyhülislâmlık unvanı ise ilk defa Karaçelebizade Abdülaziz Efendi'nin *Ravzatü'l-Ebrâr* adlı eserini 1649 yılında padişaha takdim etmesinin akabinde, ikincisi de II. Mustafa devrinde iktidarın tüm gücünü eline alan Erzurumlu Feyzullah Efendi'nin meşihatında büyük oğlu Fethullah Efendi'ye verilmiştir (1701).

Bu istisnâî iki meşihat payesi uygulamasının aksine, ilmiye mesleğine giriş için kendi içinde derecelere ayrılmış olan medreselerde bir program dahilinde ilgili dersler okunur, mezun olunduktan sonra müderris veya kadı olmak üzere sıra beklenir; yargı, eğitim, dinî hizmetler ve merkezî bürokrasinin diğer pek çok alanında görev alınır ve kıdem olarak en üst derece olan Rumeli payesine ulaşırdı. Ayrıca ilmiyeden bir kişi bilgi ve kabiliyetleri yeterli görülürse mensubu bulunduğu sınıfın dışında bir mesleği seçerek sınıf değiştirebilirdi.

Ancak bu prosedürün işleyişinde aksamalar oldu ve XVII. yüzyılın başlarından itibaren seyfiye ve kalemiye sınıflarında olduğu gibi, ilmiyede de (medrese ve kadılık) tedricî bir surette bozulma görüldü. İلميye sınıfındaki aksaklıkların başlıcaları; rüşvet ve iltimasla veya başka herhangi bir yolla ehil olmayan kişilerin mesleğe girişi ve bu sınıfın üst düzey idarecileri olan kadıaskerler ile şeyhülislâmların bazen bilerek bazen de bilmeyerek usule aykırı muameleleri uygulamalarıydı. Bu yüzyılın başlarından XVIII. yüzyılın sonlarına kadar yaklaşık iki yüz yıl boyunca ilmiye sınıfının üst düzey amirleri olan şeyhülislâm ve kadıaskerlere hitaben fermanlar gönderilerek aksaklıkların ve usulsüz uygulamaların önlenmesi ve düzenin tesisi istendi. Bu durum devrinde kaleme alınan lâyihalarda da tekrarlanarak benzer çözüm yolları önerildi.

Ancak Osmanlı merkez ve taşra teşkilatında hususî olarak da ilmiye teşkilatında devam eden ıslahat çalışmaları mevcut kurumların tenbih, tekit ve tehditle ıslahının mümkün olmadığı; kurumlaşma, ihtisaslaşma ve yenileşmenin de kaçınılmaz olduğunu gösterdi. Aynı şikâyetler 1789 (1203) yılında III. Selim'in tahta çıkmasından 1826 (1242) yılında yeniçeriliğin ilgasına kadar yazılan ve yeni çözümler teklif eden hatt-ı hümayun ve lâyihalarda da tekrarlanarak ilmiye sınıfının usulsüz uygulamalarından yakınıldı. Bu durum, yani aynı şikâyet ve uyarıların devam etmesi, beklenen neticenin temin edilemediği, aksaklık ve usulsüz uygulamaların da büyük ölçüde devam ettiğini göstermektedir.⁷

1826 yılında yeniçeriliğin ilga edilerek reformların önündeki en önemli engelin kaldırılması üzerine, öteden beri devam eden ıslahat teşebbüsleri, XIX.

⁷ Geniş bilgi için bkz. İlhami Yurdakul, *Osmanlı İلميye Merkez Teşkilatı'nda Yenileşme Süreci (1826-1878)*, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yakınçağ Tarihi Doktora Tezi, İstanbul 2004, s. 1-4.

yüzyılda müesseseler üzerinde köklü değişikliklere gidilmesi neticesini verdi. İlimiye teşkilatı da devam eden kurumlaşma, ihtisaslaşma ve yenileşme sürecinde yeniden yapılandı.

Vak'a-yı Hayriyye'den sonra (1826) Ağa Kapısı isminin Fetvahane olarak değiştirilip şeyhülislâmlara sabit bir mekân olarak tahsisi üzerine, burası büyük bir tadilata uğradı ve yeniden tefriş edildi.. Böylece şeyhülislâmlık merkez teşkilatı ihtiyaç duyduğu sabit bir mekâna kavuştu. 1836 yılına kadar burada sadece şeyhülislâm, fetva emini ve maiyeti memurları bulunuyordu. Rumeli ve Anadolu kadıaskerleri ile İstanbul kadısı görevlerini kendi konaklarında ifa ediyorlardı. Dolayısıyla her görev değişiminde bu mahkemelerin yerleri de değişiyordu. 1836 yılında Anadolu ve Rumeli Kadıaskerliği ile İstanbul Kadılığı, Fetvahane'de kendileri için hazırlanan hususî dairelere taşındı. Böylece başlıca şer'î daireler bir çatı altında toplandı.

Osmanlı modernleşmesi ve ilmiye teşkilatındaki bu yenileşme sürecinde Ağa Kapısı isminin Fetvahane olarak değiştirilerek şeyhülislâmlara sabit bir mekân olarak tahsis edilmesi, ilmiye merkez teşkilatının ihtiyaç duyduğu sabit bir mekâna kavuşmasını; Anadolu ve Rumeli Kadıaskerliği ile İstanbul Kadılığı'nın Fetvahane'ye taşınması da ilmiye teşkilatına ait başlıca şer'î dairelerin bir çatı altında toplanmasını sağladı. 1838 yılında sadrazamın yetkisinde olan ve kadıaskerlerle İstanbul ve Bilad-ı Selase kadılarının katılımıyla yapılan arz odası murafaasının yeni bir usule bağlanarak yargıda son merhale olan temyiz görevinin de şeyhülislâmın nezaretine verilmesiyle şeyhülislâmın yetki ve sorumluluk alanına bir yenisi daha eklendi.

Böylece fetva gücünü elinde bulunduran, teşrifat ve meşverette en üst düzeyde temsil yetkisine sahip olan şeyhülislâm, diğer üst düzey ilmiye kurumları ve temyiz görevinin de nezaretine verilmesiyle gücünü ve etkinliğini artırdı. Merkez teşkilatında ihtisaslaşmaya gidilirken şer'î işler ve daireler ile ilmiye sınıfına ait bürokratik işlemler de şeyhülislâm nezaretinde toplandı. Bu süreçte ilmiye merkez teşkilatı (Meşihat) da sadaret gibi nezaret olarak adlandırılmayarak şeyhülislâm şer'î işler nazım sıfatıyla ve sadrazamla eşit seviyede Meclis-i Vükelâ üyesi oldu.

XIX. yüzyılın ikinci yarısında tesis edilen yeni kurumlar ve meclisler ile ilmiye teşkilatında kurumlaşma ve yenileşme en ciddi reform sürecini yaşadı. Terekelerin yazım ve taksim muameleleri yine kadıaskerlikte bırakılarak yetim paralarının işletilme yetkisi şeyhülislâmlıkta kurulan Emval-ı Eytam Nezaretine, kaza kadılarının tayin muamelelerinde önemli bir aşama olan kadıların seçimi ve benzeri tüm muameleleri Meclis-i İntihab-ı Hükkam'a ve kadıaskerlerin huzur murafaası yetkilerinde davanın ilk tetkiklerinin yapılması işi de Meclis-i Tedkikat-ı Şer'iyye'ye aktarıldı. Böylece ilmiye merkez daireleri ve şer'î

işler bir nezaret altında toplandıktan sonra özellikle kadıaskerlerin görevlerinde revizyona gidilerek miras, yargı ve kadıların atamasıyla ilgili yetkilerinin bir kısmı yeni kurulan ihtisas meclislerine aktarılarak işin daha düzenli yapılması sağlandı.

İstanbul ve Bilad-ı Selase kadılıklarının beledi yetkilerinin ellerinden alınması, evkaf nezaretlerinin ilgası, bâb ve kısmet mahkemelerinin birleştirilmesi gibi düzenlemelerle klasik dönemden tevarüs eden bazı yetkileri çağdaş usullere göre yeniden yapılandırıldı. Ayrıca hususî olarak kadı yetiştirmek amacıyla bir mektep (Muallimhane-i Nüvvab) açıldı. Teşkilatlanmalarında belli ölçülerde bir muhtariyete sahip olan tekkeler bürokraside gelişen merkezîyetçi harekete paralel olarak yeni düzenlemelere tabi tutuldu ve şeyhlerin tayinleri ile dervişler arasında meydana gelen davaların görülmesi için Meclis-i Meşayih kuruldu. Bu arada taşrada kurulan kur'a meclislerine mukabil İstanbul ve Bilad-ı Selase medreselerinde bulunan talebelerin askerlik muamelelerini yürütmek üzere şeyhülislâmlık bünyesinde Meclis-i İmtihan-ı Kur'a tesis edildi. Böylece hem ilmiyedeki mevcut yapısının islahı hem de yeni ihtiyaçlarının karşılanması için şeyhülislâmlık bünyesinde yeni birimler ve meclislerin kurulmasıyla ikinci kez ilmiye teşkilatında kurumlaşma ve yenileşme en ciddi reform sürecini yaşadı.

Süreklilik arz eden bu kurumlaşma ve ihtisaslaşma sürecinde Mahkeme-i Teftiş-i Evkaf-ı Hümayun birimi Evkaf Nezareti, Mecelle Cemiyeti de Adliye Nezareti bünyesinde teşekkül etti. Ancak Mahkeme-i Teftiş-i Evkaf-ı Hümayun, Meclis-i Teftiş ve Mecelle Cemiyeti'nin iş alanı şer'î işlerdendi. Yani esas itibarıyla birincisi vakıf hukuku, ikincisi de Osmanlı medenî hukuku olan Hanefî hukuku esaslarına dayanmaktaydı. Bu iki birim yeniden yapılanma ve ihtisaslaşma çerçevesinde teşekküllerinden bir müddet sonra esas itibarıyla şer'î işlerden mesul oldukları gerekçesiyle şeyhülislâmlığa bağlandılar. Böylece şeyhülislâmın yetki ve sorumluluk alanı biraz daha genişledi.

Sonuç olarak şeyhülislâmlık, III. Selim ile başlayan ve II. Mahmud ile devam eden yenileşme döneminde tüm şer'î işlerin ve kurumların mercii oldu. İlmiye teşkilatında şeyhülislâmın yetki ve sorumluluk alanı genişledi. İlmiye teşkilatı ilk kez tüm birimleri ile hiyerarşik olarak şeyhülislâmın başında bulunduğu bir teşkilat yapısına kavuştu. Vakıfların idaresi hariç; kaza ve ifta işlerinin nazırı şeyhülislâm oldu. Esas itibarıyla XIX. yüzyılda şeyhülislâm sadece ihtiyaç duyulan konularda gereken fetvaları vermek zorunda olan bir onay mercii değil, fetva verme vazifesine ve yargıda temyiz yetkisine de nezaret eden geniş bir teşkilatın nazırıydı. Bu itibarla şeyhülislâmlar idarî ve siyasî kimlikleri olan ve Osmanlı merkez bürokrasisinin vazgeçilemez ve ihmal edilemez temel unsurlarından biriydi.⁸

⁸ Yurdakul, *Osmanlı İlmiye Merkez Teşkilatı*, s. 230-232.

Tanzimat devrinin tamamlandığı 1876 yılından sonra da ilmiye teşkilatında yenileşme ve islahat çalışmaları devam etti. II. Abdülhamid devrinde dinî eserlerin incelenmesi amacıyla Tedkik-i Müellefat Encümenliği, Kur'an-ı Kerim basımını denetlemek ve basılan Kur'anları kontrol etmek için Teftiş-i Mesahif-i Şerife Meclisi ve İstanbul ve Bilad-ı Selase (Galata, Üsküdar, Eyüp) kadılıkları ve bu kadılıklara bağlı diğer kadılık şer'îye sicillerinin muhafazası için Sicillat-ı Şer'îyye Dairesi gibi yeni birimler kuruldu.

II. Meşrutiyet döneminde ise İstanbul medreseleri Darü'l-hilafetü'l-aliyye Medreseleri adı altında toplandı ve bu medreselerin âli kısmını bitirip veya dışardan bütün sınıflara ait imtihanları verip şer'î ilimlerde ihtisas yapmak isteyenler için Medresetü'l-mütehassisin kuruldu. Ayrıca yeterli donanıma sahip imam ve hatip ihtiyacını karşılamak üzere Medresetü'l-eimme ve'l-huteba, vaizler için Medresetü'l-vaizin ve Medresetü'l-irşad gibi yeni ihtisas medreseleri açıldı.

Ayrıca Şeyhülislâmlık merkez dairesinde ve şeyhülislâmın nezaretinde olmak üzere ilmiye memurlarının sicil kayıtlarını tutmak üzere Sicill-i Ahval-i Memurin, dinî hayata dair problemlerle ilgili araştırma ve inceleme yapmak ve İslam aleyhindeki propagandalara cevap vermek üzere Darülhikmetü'l-İslâmiye kuruldu. Bununla beraber İlamât-ı Şer'iyye İcra Dairesi, Şura-yı İlmiye, Dosya ve İstatistik Kalemî, Encümen-i İntihab-ı Memurin-i İlmiye, Hakimlik Berat-ı Şerifi Encümen-i Mahsusu, İslahat-ı İlmiyye Encümeni, İstilahat-ı İlmiyye Encümeni, Sıhhiye Müfettiş-i Umumiliği gibi yeni meclis ve birimler kurularak mevcut işlerin daha düzenli yürütülmesi ve yeni ihtiyaçların karşılanması amaçlandı.

II. Şeyhülislâmlık (Bab-ı Meşihat) Binası

Yeniçeriliğin kaldırılmasından sonra şeyhülislâmlara tahsis edilen Ağa Kapısı, Süleymaniye'de yeniçeri ağası makamı olarak XVII. yüzyılın başlarında büyük bir saray olarak inşa edildi. Saray, yeniçeri ağasının ailesi ile ikâmetine tahsis edilmiş harem kısmı ile çok sayıda daire ve köşkten müteşekkildi. En yüksek ve meşhür binalarından biri olan Tekeli Köşkü'nden Haliç, Galata, Boğaz ve Topkapı Sarayı görülebiliyordu. Diğer bir önemli bina da Hünkâr Köşkü idi. Burada altın yaldızlı bir taht odası ile bu odanın ağa Divanının toplandığı salona bakan bir penceresi vardı. Ağa Kapısı'nın İstanbul'da başka hiçbir binada bulunmayan bir diğer yapısı ise bütün İstanbul'a hakim olan ahşap yangın kulesi idi.

Yeniçeri ağasından başka, katar ağalarının resmî makamları da buradaydı. Ağa Kapısı'nda gece-gündüz yaklaşık 2.000 kişi ikâmet ederdi. Ayrıca büyük

bir cami, hamam, odalar, çardaklar, sofalar, küçük mescitler, hamamlar, mut-faklar, dehlizler ve mahzenlerin dışında, Ağa Kapısı'nın ve ocağın çeşitli ihti-yaçlarını karşılamak için imalathanelerden mürekkep bir de çarşısı vardı. Bu saray birincisi 1660 yılında olmak üzere, 1749 yılında Küçükpazar ve 1774 yılında da Cibali yangınlarında tamamen yandı.

1826 yılında Yeniçeri Ocağı'nın lağvedilmesi üzerine Asakir-i Mansure-i Mu-hammediyye kuruldu. Bu arada yeniçeri ağası yerine serasker, "ağa kapısı" yerine de "serasker kapısı" tabirlerinin kullanılması kararlaştırıldı. Bu cümle-den olarak Hüdavendigâr sancağı mutasarrıfı Vezir Hüseyin Paşa seraskerliğe getirildi ve bu kuruma çalışma yeri olarak Ağa Kapısı tahsis edildi.

Bir müddet sonra Asakir-i Mansure, Eski Saray'a; burada bulunan cariyelerle harem ağaları ve diğer hizmetliler de Saray-ı Cedid'e nakledildi. Ağa Ka-pısı da Fetvahane olarak isimlendirilerek sadrazamların resmî dairesi olan Bâbîâlî'ye mukabil şeyhülislâmların resmî dairesi oldu. Ancak şeyhülislâm, odaları ve mefruşatı yenilenen Ağa Kapısı'na henüz taşınmamıştı ki yeniçeriliğin ilgasından yaklaşık bir buçuk ay sonra HocaPaşa Yangını meydana geldi. Bu yangında İstanbul'un birçok mahallesi gibi Bâbîâlî de büyük zarar gördü. Bunun üzerine Fetvahane bir süre Bâbîâlî olarak kullanıldı. Bâbîâlî'nin Yeni-kapı'ya taşınması üzerine, yaklaşık bir yıllık gecikmeyle şeyhülislâm ve maiyeti Fetvahane'ye taşındı.

Ağa Kapısı şeyhülislâmlara sabit bir mekân olarak yeni sakinleri için tefris edildi. Ancak yaklaşık on yıl sonra odaları poyraz aldığından kış aylarında so-ğuk olan Fetvahane'nin yeni konumuna uygun bir şekilde hizmet verebilmesi için burada tadilat yapılmasına karar verildi. Ağa Kapısı'nın Fetvahane olarak isimlendirilmesi ile başlayan süreç 1837 yılında Fetvahane dairelerinin büyük bir tadilata uğramasıyla tamamlandı. Binaların bir kısmı yıkılarak yeni sakin-leri için uygun ilaveler yapıldı. İlk kapsamlı tamirden sonra Fetvahane'nin inşa ve tamir faaliyetlerine sonraki yıllarda da devam edildi. Fakat bu çalışmalardan hiçbirisi ilk tadil ve inşa faaliyeti kadar kapsamlı olmadı.⁹

Şeyhülislâmlık Binası'na bahçe tarafından üç-dört basamaklı bir merdi-venle girilir ve Şeyhülislâm Dairesi sol kolda büyük bir koridor üstünde bulu-

⁹ Yurdakul, *Osmanlı İlmiye Merkez Teşkilatı*, s. 10-20. 1894 yılında yaşanan büyük İstanbul depreminde başta Kapalı Çarşı olmak üzere çok sayıda bina hasar görmüş veya yıkılmışken, aynı bölge içinde bulunan Bâb-ı Fetva dairelerinde herhangi bir hasar meydana gelmediği Şeyhülislâm Mehmed Celaleddin Efendi'nin 9 Muharrem 1312 tarihli şu takririnden anlaşıl-maktadır: "Bâb-ı Fetva devâir-i ebniyesince arzadan eser olmayıp vuku' bulan vesâyâ üze-rine kâffe-i memurîn ve ketebe işleri başına devâm ile ..." (Yıldız Perakende, MŞ, Dosya:5, Gömlek: 59).

nurdu. Burada şeyhülislâmın çalıştığı oda, biri büyük diğeri küçük iki namaz odası ve mühürdar odası vardı. Köşede eski tarihî Tekeli Köşkü yerinde binanın büyük ve meşhur arz odası bulunuyordu. Arz odası çepeçevre sedirlerle döşeliydi ve tavana II. Abdülhamid'in Şeyhülislâm Cemaleddin Efendi'ye hediye ettiği muhteşem bir avize asılıydı. Şeyhülislâm dairesinin bulunduğu katın büyük sofasından aşağıya inen bir merdiven vardı. Süleymaniye tarafında gömülü bir vaziyette olan alt kat, Haliç manzarasını tamamen alıyordu. Bina- nın Eyüp'e doğru uzanan kısmını Anadolu ve Rumeli kadiaskerlik daireleri ve kalem odaları teşkil ediyordu.¹⁰

Cumhuriyet döneminde şeyhülislâmlığın kaldırılması üzerine, kurum binası İstanbul Müftülüğü'ne tahsis edildi. Bu binanın en gösterişli kısmına da İstanbul Kız Lisesi taşındı. 1927 yılında çıkan bir yangında diğer binalarla birlikte harap olan lisenin bulunduğu kısmın yerine Avusturyalı mimar E. Egli'ye giriş kapısının sağında üç katlı olarak İstanbul Üniversitesi Botanik binası yapıldı. Ayrıca 15.000 m2 civarında bahçe de Bonatik Enstitüsü'ne verildi. Ancak Süleymaniye Külliyesi'nin Haliç'ten görünüşünü engelleyen bu yapının iki katı yıkıldı.¹¹

Bugün İstanbul Müftülüğü olarak kullanılan eski Fetvahane ve İstanbul Kadılığı'nın bulunduğu bina 1982-1985 yılları arasında tamamen yıktılarak as- lına uygun şekilde yeniden yapıldı. Ayrıca giriş kapısının hemen sağındaki iki katlı bina hâlâ yaklaşık 10.000 cilt sicilin muhafaza edildiği İstanbul Şer'iyye Sicilleri Arşivi olarak varlığını muhafaza etmektedir. Giriş kapısının solunda bulunan ve ayakta kalan diğer iki katlı kütüphane binasında ise, yazma ve matbu bütün muteber fetva kitapları başta olmak üzere, zengin fıkıh eserleri ile Şeyhülislâmlık (Bâb-ı Meşihat) Arşivi defter ve belge koleksiyonları bulun- maktadır.¹²

III. Şeyhülislâmlık (Bâb-ı Meşihat) Binasındaki Kitabe ve Levhalar

Günümüzde İstanbul Müftülüğü'nün faaliyetlerini sürdürdüğü Şeyhülislâmlık daireleri geniş bir bahçenin içinde bulunuyor ve buraya büyük bir cümle kapısından giriliyordu. Bu giriş kapısının dış tarafında Ağa Kapısı'nın şeyhülislâmlara tahsis edildiğini bildiren 1241 yılında yazılmış bir kitabe bu-

¹⁰ Haluk Şehsuvaroğlu, *Asırlar Boyunca İstanbul*, İstanbul (tarihsiz), s. 202

¹¹ Semavi Eyice, 'Ağakapısı', *DİA*, I, 462-464.

¹² Mehmet İpşirli, "Bâb-ı Meşihat", *DİA*, IV, 362-363.

lunmaktadır. Bu kitabe, II. Mahmud devri kadıaskerlerinden meşhur hattat Yesarîzade Mustafa İzzet Efendi tarafından celî talik hattıyla yazılmıştır. Kitabede hattatın imzası yoktur. 10 beyitten oluşan kitabenin metni şöyledir:

Devleti dâim ola hazret-i Han Mahmud'un
 Sâyesinde olup âsûde hemîşe ulemâ
 Hakk-ı nimet ne imiş bilmeyenin hali budur
 Ab-ı tîğ u kalemi kıldı ocağı itfâ
 Âkibet yerlerin Allah nasîb etdi bize
 Dar-ı Fetvaları itmiş idi anlar yağma
 Nûr-ı adli ile mahv itti zalâm-ı zulmü
 Rûz u şeb eyleyelim hüsrev-i devrâna dua
 Hak-i pâ-y-i şeh-i devrâna teşekkür kıldı
 İki cevher gibi tarihle İzzet-i füzelâ
 Seyf ü hâmeyle idüp destini Mevlâ teyîd
 Bir eline kılıç aldı bir eline Fetva
 Nice nush itdiler ol şirzime-i mekrûha
 Ulemanın sözünü eylemediler isgâ
 Ömrü oldukça mübarek ide bi'l-istihkâk
 Müfti-i a'lem olan Tahir Efendi'ye Hüdâ
 Melce-i ümmet ide haşre kadar bâbını Hak
 Dura ol şâh-ı cihân tâ dura şer'-i Mevlâ
 Ağa Kapısı'nı virdi bize Sultân Mahmud
 Bâb-ı tezuîr idi Hak kıldı makam-ı iftâ.

1241

Giriş kapısının iç tarafında yer alan kitabe ise II. Abdülhamid devrinde burada yapılan yeni inşa ve tadilat çalışmaları dolayısıyla yazılmıştır. Vakanüvis Lütfi Efendi tarafından kaleme alınan kitabeden anlaşıldığına göre giriş kapısı Sultan Abdülhamid tarafından tamir ettirilmiştir.

Hazret-i Abdülhamid Han-ı diyanet-perverî
 Hâmi-i bünyân-ı şer' itmiş hüdâvend-i mecîd
 Kalmadı ahdinde ma'mûr olmadık hiçbir mahall
 Mülkinin her cânibi müstağrak-ı feyz-i cedîd
 Bâni-i sânisî olmuşdur bu bâb-ı muhkemin
 Ol şeh-i iklim-i şevket, ol şehinşâh-ı vahîd
 Rumeli sadrı iken Vak'anüvis Lütfi kulu
 Eyledi tanzîm bu ebyâtı bî güft ü şenîd

Üss-i şer' üzere kurulmuştur binâ-yı şevketi
 Mihr-i adl ü re'fetinden âlem olmuş müstefid
 Merkez-i Fetva olan ez-cümle işbu daire
 Ceddi Mahmûd Han'ın ikdâmıyla olmuşdı bedid
 Hük-m-i şer'-i Ahmedî icra olundukça Hüdâ
 Afiyetle ol şehin ikbâlini itsün mezîd
 Mîsrâ-ı tarihini itdim Dürer'den iktibâs
 Eyledi ihyâ bu bâbı hazret-i Sultan Hamîd
 Mehmed Keşfi gafera lehu

Şer'îye Sicilleri Arşivi binası üzerinde bulunan kitabe de yine Sultan II. Abdülhamid döneminde arşiv binasının inşası dolayısıyla yazılmıştır. Arşiv binası, İstanbul'da bulunan mahkemelere ait sicilleri birarada muhafaza etmek için yaptırılmıştır:

Şeh-i taht-ı hilâfet hazret-i Abdülhamid Han'ın
 Vücûdî bâ'is-i âsâyiş-i ümrân-ı âlemdir
 Binâ-yı devleti fikr-i metîni eyledi tecdid
 Her işde mazhar-ı te'yîd-i Hak ol Şâh-ı a'zamdır.
 Bu dâr-ı dil-nişîni itdi ol Şâh-ı güzîn ihyâ
 Duâ-yı izdiyâd-ı ömrü ehl-i şer'e elzemdir
 Cemal-i itmâmına sa'y ile yazdım cevherin târih
 Sicill-i şer'î hıfza bu mahall bir cây-ı muhkemdir.

Mehmed Keşfi 1309

Alt katında Bab-ı Meşihat Arşivi'nin bulunduğu iki katlı kütüphane binasının kapısı üzerindeki kitabe ise 1306 yılında yazılmış olup kitabede kütüphane binasının "Kütüb-ı fıkıh ve fetâvâya mahall olmak" üzere yaptırıldığı belirtilmektedir:

Hâmi-i şer'-i metîn Şâh-ı Hamîdü's-şiyemin
 Hulk-ı şâhânesidir halkı ulûma teşvîk
 Kütüb-ı fıkıh ve fetâvâya mahall olmak için
 Tam tarihini Hüsnü dedi ehl-i ilme
 Lutfu oldu bu bina-yı nev'i inşâyâ sebeb
 Re'y-i müstahseni hoşnûdi-i Yezdânî taleb
 Yaptı bu beyt-i kemâli şeh-i pâkize neseb
 Bâb-ı Fetva'ya bu dâr-ı kütüb oldu enseb

Mehmed Keşfi gafera lehu (Sene 1306)

IV. Şeyhülislâmlık Arşiv Malzemesinin Değerlendirilmesi

Osmanlılarda modern anlamda tarih tetkiklerinin başladığı XX. yüzyılın ilk çeyreğinden itibaren yazılı ve basılı eserlerin yanı sıra arşiv vesikaları da bu tetkiklerin vazgeçilmez bir parçası oldu. Osmanlı arşiv vesikaları pek çok tarih çalışmasının sağlam temellere oturtulmasını sağlayarak tarihî eserlerdeki bilgilerin tenkit ve tashihinde önemli bir rol üstlendi.

Osmanlı Devleti'nin ilk devirlerinden günümüze çok az arşiv malzemesi ulaşabildi. Özellikle Edirne ve Bursa'nın başkent olduğu yıllara ait arşiv malzemesi, bu dönemde yaşanan savaşlar ve yangınlar yüzünden yok oldu. Ancak Kanunî döneminden sonra (1520-1566) devletin istikrara kavuşması, saltanat kavgalarının son bulması ve müesseselerin gelişmesi üzerine arşiv malzemesi çoğalmaya başladı.

Osmanlı Devleti'nde arşiv vesikaları düzenli bir şekilde saklanır, önem derecesine göre atlas veya adi kumaştan yapılmış mahfaza ve torbalara konulur, defterler ise genellikle sandık ve depolarda muhafaza edilirdi. Savaş zamanlarında gerekli defterler ordu ile beraber götürülür, diğerleri ise mahzenlerde saklanırdı. Yangınlar yüzünden arşiv malzemesinin yok olmasını önlemek amacıyla bu malzemenin saklandığı mekânların kâgir yapı olmasına özen gösterilirdi. İstanbul'un fethinden sonra biriken evrak Yedikule civarındaki mahzende, daha sonraları bir kısmı Atmeydanı'nda Mahzen-ı Atik'te, bir kısmı Topkapı Sarayı'nda ve Bâbiâli'ye yakın Tomruk Dairesi'nde, Maliye evraki ise Sultanahmet'teki Çadır Mehterleri Kışlası'nda muhafaza edilirdi.¹³

Divan-ı Hümayun, Bab-ı Defteri, Defterhane, Ağa Kapısı ve Bâbiâli gibi görev mahalleri sabit olan müesseselerde üretilen arşiv malzemesi, daha iyi muhafaza ediliyor ve düzenli olarak yeni yöneticilere intikal ediyordu. Fakat gerek merkez ve gerekse taşrada kendi konaklarını resmî daire olarak kullanan vezir, kadiasker, kadı ve beylerbeyi gibi devlet görevlilerinin görev yerleri ve konakları sürekli değiştiğinden bunların ürettiği arşiv malzemesinin düzenli olarak saklanması ve haleflerine intikali mümkün olmamıştır. 1826 yılında Ağa Kapısı'nın şeyhülislâmlara, 1836 yılında da kadiaskerler ve İstanbul kadılarına sabit bir mekân olarak tahsisinden önce, ilmiye sınıfına mensup yüksek dereceli bu bürokratlar da resmî faaliyetlerini kendi konaklarında sürdürüyorlardı. Bu sebeple bunlara bağlı müesseselerin düzenli bir kurum arşivi teşekkül etmedi. Ancak konakların yanı sıra çeşitli mahzenlerde, medrese ve camilerde bulunan arşiv malzemelerinin sonraki dönemlerde bir araya top-

¹³ Geniş bilgi için bkz. Ali Akyıldız, *Osmanlı Bürokrasisi ve Modernleşme*, İstanbul 2004, s. 141-163.

lanması bunların bir kısmını yok olmaktan kurtardı. Bu arşiv malzemesinden bir kısmı Osmanlı merkez bürokrasisinin ürettiği büyük belge koleksiyonlarına sahip Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ne intikal etti. Bu arşivde şeyhülislâm, kadıasker ve kadınlara ait evrak ve defterlerin yanı sıra, bunlar tarafından merkeze yazılmış ve muamele görmüş evrak da muhafaza edilmektedir.

XVI ila XX. yüzyıllar arasında Şeyhülislâmlık, Rumeli Kadıaskerliği, Anadolu Kadıaskerliği, Nakibüleşraflık, İstanbul ve Bilad-ı Selase (Galata, Üsküdar, Eyüp) kadılıkları, Bab-ı Meşihat meclisleri ve diğer ilmiye sınıfı mensuplarının faaliyetlerini belgeleyen arşiv malzemesi ise günümüzde Şeyhülislâmlık (Bâb-ı Fetva) Arşivi ile İstanbul Şer'îye Sicilleri Arşivi'nde toplanmıştır. Şeyhülislâmlık Arşivi'ne nazaran daha düzenli ve periyodik arşiv malzemesine sahip olan Şer'îye Sicilleri Arşivi'nde 9.872, Şeyhülislâmlık (Bâb-ı Fetva) Arşivi'nde ise 5.300 civarında defter bulunmaktadır.

Bugün İstanbul Müftülüğü'ne bağlı olarak faaliyet gösteren bu iki arşivden Şeyhülislâmlık Arşivi'ne ait malzemenin bir kısmı XIX. yüzyılda arzuhalci odasında saklanırken diğer bir kısmı kâğıt bir yapıda muhafaza edilirdi. Fakat bu yüzyılın başında meydana gelen bir yangın Bâb-ı Fetva'nın yarım asırlık arşiv malzemesini tamamen yok etti. Nitekim bugün 1826 yılından 1870'li yıllara kadar olan döneme ait defter ve evrak türü arşiv malzemesi bu arşivde mevcut değildir. Bâb-ı Fetva'nın ilga edilmesinden sonra, bu müesseseye ait arşiv malzemesi Şer'îye Sicilleri Arşivi altındaki bir mahzende çok kötü şartlar altında muhafaza edildi ve bunların bir kısmı yok oldu.

Bütün bu olumsuzluklara rağmen yangın ve ihmallerden kurtulup günümüze ulaşabilen arşiv malzemesi yine de önemli bir yekûna ulaşmaktadır. Bu arşiv malzemesinin defterler kısmı 1991 yılından itibaren tasnif edilmeye başlanmış ve bu çalışmalar on yıl kadar sürmüştür. Bu süre içinde beş bin üzerinde defter, provenans sistemine göre (malzemenin üretildiği kurum esas alınarak) tasnif edildi ve tasnif edilen defterlerden bir kısmı Şer'îye Sicilleri Arşivi'nin boş olan dolaplarına yerleştirildi. Geri kalan kısmı ise İstanbul Müftülüğü Kütüphanesi'nde muhafaza edildi. Ayrıca Şeyhülislâmlık (Bâb-ı Fetva) Arşivi'nde 1991 yılından buyana 50-60 bin civarında evrak da dosyalara yerleştirildi. Üst üste yığılı bir şekilde zarflar içinde muhafaza edilen belgeler ay ve yıl esasına göre tasnif edildi.

Şeyhülislâmlık Arşivi'ne ait malzemenin bir kısmını da bünyesinde barındıran ve halen İstanbul Müftülüğü'ne bağlı olarak faaliyet gösteren Şer'îye Sicilleri Arşivi ise İstanbul'un en önemli tarihî arşivlerinden biridir. Osmanlı Devleti'nde merkezî arşivler kurma düşüncesinin ortaya çıkmasından yaklaşık yarım yüzyıl sonra kurulan Şer'îye Sicilleri Arşivi, kuruluş gayesi ve faaliyetleri bakımından kendinden önceki arşivlerden ayrı bir yere ve öneme sahiptir.

İstanbul cami ve medreselerinde yüzyıllarca dağınık olarak kalan sicillerin muhafazası için 1892 (1309) yılında Bâb-ı Fetva dahilinde 5.000 sicil alabilecek genişlikte kâğır olarak bir arşivin kurulmasına karar verildi. Bunun üzerine Bâb-ı Fetva'nın deniz cihetinde bir yer tespit edilerek keşif defteri ve planları hazırlandı. Ancak zeminin sağlam çıkmaması üzerine Bab-ı Meşihat giriş kapısının bitişiğindeki mahzenlerin yeri uygun görülerek arşivin daha geniş olarak yapımına başlandı.¹⁴

31 Temmuz 1892 (6 Muharrem 1310) tarihinde Şeyhülislâm Mehmed Cemaleddin Efendi, Bâb-ı Fetva'da şer'î mahkeme sicillerinin muhafazasına mahsus olarak inşa edilen binanın cephesine konulmak üzere kendisinin yazdığı şiirin tuğra ve arma ile tezyin edilerek mermere hakk ettirilmesini arz etti. 2 Ağustos 1892 (8 Muharrem 1310) tarihinde bu arz padişah tarafından onaylandı. Padişah ayrıca Şeyhülislâm Cemaleddin Efendi'yi taltif maksadıyla bu durumu izah eden bir ibarenin de kitabeye eklenmesini istedi.¹⁵

Şeyhülislâmın 5 Aralık 1892 (15 Cemaziyelevvel 1310) tarihli bir arz tezkiresinden Şer'îye Sicilleri Arşivi için hususi olarak hazırlanan kütüphane ve yazıhane takımlarının tamamlandığında arşive konulacağı anlaşılmaktadır. Arşiv dolapları da getirilip binaya yerleştirildikten sonra dağınık olarak medrese, cami ve kütüphanelerde bulunan siciller peyder pey Şeyhülislâmlığa getirilerek önceden belirlendiği gibi ilgili mahkeme adının bulunduğu dolaplara yerleştirildi.

Resmî kayıtlarda arşivin kuruluş gayesi "Dersaadet ve Bilad-ı Selase Mehâkim-i Şer'iyyesi Sicillatının hüsn-i muhafazası" şeklinde tanımlandı. Arşivin idaresi de Bâb-ı Fetva'da tesis olunan Sicillat-ı Şer'îye Dairesi'ne tevdi edildi. Dairenin görevi, İstanbul mahkemelerinden toplanan şer'îye sicillerini muhafaza etmek, muameleleri bitmiş sicillerin arşive düzenli bir şekilde getirilmesini sağlamak, mahkemelerin arşive yaptığı müracaatlarda istenilen belgenin suretini çıkarmak ve arşiv muamelelerinin yürütülmesini sağlamaktı.

¹⁴ Şer'iyye Sicilleri Arşivi'nin kuruluşuna ait bilgi ve belgeler için bkz: Bilgin Aydın, "Osmanlı Dönemi İstanbul Mahkemelerinde Sicillerin Korunması ve Şer'iyye Sicilleri Arşivinin Kuruluşu", *Arşiv Araştırmaları Dergisi*, S. 1, (1999), s. 55-58.

¹⁵ Padişahın, Şeyhülislâm Mehmed Cemaleddin Efendi'yi taltifi hakkında belgede şu ifadeler yer almaktadır: "Hicret-i seniyye-i nebeviyyenin bin üç yüz dokuz senesinde bâ-irade-i seniyye-i hazret-i hilâfet-penahi Şeyhülislâm Mehmed Cemaleddin Efendi'nin taht-ı nezaretinde olarak inşa edilmiş olan işbu binanın nezd-i hümayun-ı mülukânede karin-i pesend olduğu efendi-i müşarun ileyhe iltifât-ı mahsus olmak üzere ber mantuk-ı emr u ferman-ı cenab-ı hilâfet-penahi iş bu mahalle hakk ve tahrir edilmiştir" (BOA, Y. EE, nr. 78/52, lef 1; Y. MTV, nr. 71/100)..

Şer'iye Sicilleri Arşivi, Osmanlı döneminde "Şer'î Siciller Mahzeni" ismi ile anıldı. Bugün arşivin girişinde yer alan ve duvarda asılı bulunan ta'lik bir levhada, arşiv Arapça olarak "Hazînetü's-Sicil li'l-mehâkimi's-şer'iyye" ismiyle kayıtlıdır. Sicillat-ı Şer'îye Dairesi'nde görev yapacak olan memurların vazifelerini ihtar mahiyetinde, Arapçası ta'lik, Türkçesi rik'a hatla yazılmış olan ve bugün Şer'îye Sicilleri Arşivi'nin bir numaralı odasında asılı bulunan bir levhada ise şu iki beyit yazılıdır:

*Ey muhafız! Burasıdır Şer'î Siciller Mahzeni
Selefine mer'iyetle halef eylediler seni
Çıkarıldıkça hem aslından müteferriasını
Yazmalısın menfa'at-ı ibâd çün göreyim seni*

8 Nisan 1924 tarihli kanun ile şer'îye mahkemelerinin lağvedilmesi üzerine İstanbul ve Bilad-ı Selâse kadılıkları ve mülhakatına ait olup henüz Şer'îye Sicilleri Arşivi'ne intikal etmemiş diğer siciller de buraya nakledildi. Şeyhülislâmlığa bağlı olarak faaliyet gösteren Sicillat-ı Şer'îye Dairesi, Bâb-ı Fatva'nın lağvından sonra ise İstanbul Müftülüğü'ne bağlı bir memuriyet olarak faaliyetlerine devam etti. Bu dönemde Sicillat-ı Şer'îye Dairesi mahkemelerden intikal eden sicillerin Şer'îye Sicilleri Kayıt Defterleri başlığı altında 22 ciltten oluşan bir kataloğunu hazırladı.¹⁶

Ancak İstanbul ve Bilad-ı Selâse (Galata, Üsküdar ve Eyüp) kadılıkları ve bunlara bağlı diğer kadılıklara ait sicillerin az da olsa bir kısmının intikalinin gerçekleşmediği ve pek çok kütüphane, medrese ve camide halen sicillerin bulunduğu görülmektedir. Nitekim Şeyhülislâmlık Arşivi tasnif çalışmaları sırasında Üsküdar Kadılığı'na ait bazı sicillerin Üsküdar Valide Camii'nin dolaplarında bulunduğu tespit edilerek bunlar arşive nakledildi. Burada bulunan diğer sicillerle Üsküdar sicilleri de kataloğun mahkeme sicilleri kısmına eklendi.¹⁷

Şer'iye Sicilleri Arşivi, Sicillat-ı Şer'iyye Dairesi ismiyle Bab-ı Meşihat'a bağlı olarak kurulmuş bir müessese olduğu için bu iki müessesenin arşiv malzemesi de birbirini tamamlar mahiyettedir. Şer'iye Sicilleri Arşivi'nde muhafaza edilen ve Sicill-i Ahval Müdüriyeti'ne ait olan ulema sicil dosyaları, mü-

¹⁶ 1988 yılında 22 ciltlik Osmanlıca katalog, Ahmet Akgündüz tarafından yayınlandı. Bkz. *Şer'îye Sicilleri*, İstanbul 1988.

¹⁷ Üsküdar sicilleri için bkz. İsmail Kurt-Bilgin Aydın "Üsküdar ve Çevresi Tarihinin Yeni Kaynakları: Valide Camiinde Bulunan Siciller", *Türk Dünyası Araştırmaları*, Sayı 101, (1996), s. 205-216.

derris, naip, müftü, dersiam ve mahkeme kâtibi gibi ilmiye sınıfına mensup şahısların personel bilgilerini ihtiva etmekte olup bu tür malzemenin önemli bir kısmının suretleri de yeni tasnif edilen defterlerde bulunmaktadır.¹⁸ Ayrıca Rumeli ve Anadolu kadıaskerliklerinin Şeriyeye Sicilleri Arşivi'nde bulunan sicil ve ruznamçe defterlerini bilgi ve muamele kayıtları bakımından tamamlayacak olan yeni defter serileri de Şeyhülislâmlık defterleri arasında yer almaktadır. Bunlar kadıaskerlerin muharrem ve recep ayında akdettikleri divanlara ait divan defterleridir. Görüldüğü gibi hem kurumsal hem de arşiv malzemesi bakımından organik olarak birbiriyle ilişkili olan bu iki arşiv, aslında bir bütünün parçalarıdır. Bu bakımdan da yapılan bu tasnif ve kataloglama çalışması neticesinde Şeyhülislâmlığın merkez daireleri, İstanbul ve Bilad-ı Selase kadılıkları ile bağılı mahkemelerin ürettiği malzeme bir bütün olarak araştırmaya açılmış olacaktır.

¹⁸ Bu dosyalar özet halinde Sadık Albayrak tarafından yayımlandı. Bkz. *Son Devir Osmanlı Uleması*, 1-3, İstanbul 1980; 4-5, İstanbul 1981. Ayrıca Hümevra Zerdecî tarafından yeniden bir kataloğu hazırlandı. Bkz. *Osmanlı Ulema Biyografilerinin Arşiv Kaynakları*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arşivcilik Bölümü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1998.

*Şeyhülislâmlık, Sicill-i Ahval
Müdüriyeti, Nakibü'l-Eşraflık, Anadolu
ve Rumeli Kadıaskerliği ve Sicillat-ı
Şer'iyeye Dairesi Defterleri*

I. Şeyhülislâmlık Defterleri

“Şeyhülislâmlık Defterleri” başlığı altında tasnif edilen defterler, *Meşihat Arzları ve İradelere Mahsus Kayıt Defterleri, Telhis Defterleri, Tarik Defterleri, Müftü Defterleri, Medrese Defterleri, Murafa'a Defterleri* gibi serilerden teşekkül etmiştir.

Meşihat Arzları ve İradelere Mahsus Kayıt Defterleri Meşihat'tan Sadaret'e yazılmış olan arzlar ile bunlara dair çıkan iradelerin kaydedildiği altı defterden oluşan ve 1262-1339 yılları arasındaki kayıtları ihtiva eden bir seridir. Şeyhülislâm Uryanizade Ahmed Esad Efendi'nin meşihatına kadar (7 Aralık 1878/12 Zilhicce 1295) ilmiye tevcihatları ve idari hususlara ait maruzatlar ile bunlara dair çıkan iradelerin kaydı tutulmazken, bu tarihten sonra tezkire ve iradeler için hususi defterler tutulmaya başlanmıştır. Ayrıca daha önceki döneme ait tezkire ve iradeler hususi bir araştırma ile tespit edilmiş ve 1901 (1319) yılında, önceki şeyhülislâmlardan Arif Hikmet Beyefendi, Mehmed Arif Efendi, Mehmed Saadeddin Efendi, Hasan Fehmi Efendi, Ahmed Muhtar Beyefendi ve Hafız Hasan Hayrullah Efendi'nin bulunabilen arz tezkireleri ile padişah iradeleri de ayrı bir defterde toplanmıştır.

Telhis Defterleri, Meşihat'tan Sadaret'e yazılmış olan telhisleri ihtiva etmekte olup dört adettir. İlki 1871 (1288) yılına ait olan defterler 1922 (1341) yılına kadar tutulmuştur. Meşihat telhisleri tayin muamelelerinin neticelendirilmesi için yapılan yazışmaların son basamağını oluşturmaktadır. Şeyhülislâm tarafından mevleviyet kadılıkları ve yüksek dereceli müderrislerin tayiniyle ilgili olarak rutin bir şekilde tekrarlanmakta olan tayin prosedürü üç kademeli bir işlemle gerçekleştiriliyordu. Bir tayinin gerçekleşmesi için önce Şeyhülislâmlıktan arz tezkiresi (tezkire-i ma'rûza) yazılıyor, padişaha arz edilen tezkire üzerine Mabeyn'den tayin hakkında iradeyi mübellîğ tezkire kaleme alınıyor ve son işlem olarak da Meşihat'ın telhisi hazırlanıyordu.

Tarik Defterleri, ilmiye sınıfına mensup idari görevliler ile mevleviyet kadırları ve müderrislerin tayin ve terfi tarihlerinin sırayla kaydedildiği defterlerdir. Tarik defterlerinin, kadı ve müderrislerin tayin usulünü muntazam hale koymak üzere 1829 (1245) yılında tutulmaya başlandığı söylenmekle beraber¹ İstanbul kütüphanelerinde daha eski tarihli defterlere de tesadüf olunmaktadır.² Meşihat Arşivi'nde 22 adet tarik defteri mevcut olup ilk defter 1829 (1245), en geç tarihli defter ise 1919 (1338) yılına aittir. Tarik defterleri "Rütbe-i Vâlâ-yı Sadr-ı Fetva", "Mesned-i Vâlâ-yı Fetva" gibi başlıklarla müzehhep bir sayfaya kaydedilmiş şeyhülislâm isimleriyle başlayıp sırasıyla sadreyn ve sudur olarak da isimlendirilen Anadolu ve Rumeli kadiaskerliği mensupları, nakibüleşraf ve Darü'l-hilafeti'l-aliyye, Mekke-i Mükerrreme, Medine-i Münevvere, Edirne, Bursa, Şam, Mısır, Kudüs, Halep, Havass-ı Refia, Selanik, Yenişehir-i Fenar, Galata, İzmir, Üskadar, Filibe, Bağdat, Ayntap, Belgrat, Sofya, Bosna, Erzurum, Maraş ve Trablusgarp mevali ve kadılarını vermektedir. Mazul olanlar ise ayrıca gösterilmiştir. Bundan sonra Darülhadis'ten başlayarak Süleymaniye, Hamise, Darülhadis-i İbrahim Paşa, Musıla-i Süleymaniye, Hareket-i Altmışlı, İptida-i Altmışlı, Sahn-ı Seman, Musıla-i Sahn, Hareket-i Dahil, İptida-i Dahil, Hareket-i Haric ve İptida-i Haric medreselerinin müderrisleri kaydedilmektedir. Bazı tarik defterlerinin sonunda kürsü meşayih olarak da adlandırılan selatin camilerinin vaizleri kayıtlı bulunmaktadır.

Müftü Defterleri, Anadolu ve Rumeli vilayet ve kazalarındaki müftülerin tayin muamelelerini göstermektedir. Meşihat Arşivi'nde yer isimlerine göre alfabetik olarak düzenlenmiş iki müftü defteri bulunmaktadır. Bu defterlerin ilki 1810-1825 (1225-1275), ikincisi 1862-1911 (1279-1330) yılları arasındaki kayıtları ihtiva eder.

¹ Uzunçarşılı, *İlmiye Teşkilatı*, s.186.

² Mesela Millet Kütüphanesi Ali Emiri Koleksiyonu "müteferrika" kısmında 64 numarada kayıtlı defter 1200/1784 tarihinde başlamaktadır.

Medrese Defterleri'nde yüksek rütbeli müderrislerin tayin kayıtları bulunmaktadır. Meşihat arşivinde tarihleri itibarıyla XIX. yüzyılın ilk yarısından başlayan ve Edirne ve Bursa medreselerine ait kayıtları ihtiva eden 14 defter mevcuttur. Bunlardan Edirne ve Bursa için müşterek olarak tutulanlar olduğu gibi, her iki vilayet için ayrıca tutulmuş defterler de vardır. Edirne için müstakil olarak tutulmuş ilk defter 1845 (1261) yılından başlarken Bursa medrese defterlerinin ilki 1859 (1276) yılını taşımaktadır. Edirne ve Bursa için müşterek olarak hazırlanmış ilk defter 1809 (1224) yılına aittir. Bu defterlerin tertip şekli tarik defterlerindeki İstanbul medreseleri kısmıyla aynıdır. Edirne Medreseleri Musıla-i Süleymaniye'den Bursa medreseleri ise Darü'l-hadis'ten başlayarak iptida-i harice kadar derecelendirilmiş ve medreselerin ismiyle müderrisleri kaydedilmiştir. Bursa ve Edirne defterlerinin dışında muhtelif mevzûlara ait üç defter daha bulunmaktadır. Bunlar 1826 (1242) yılına ait *Huzûr-ı Hümayun Müderrisleri Defteri*, 1830 (1246) yılına ait *Medrese Maişet Defteri*, 1866 (1283) tarihli *Anadolu ve Rumeli Müderrisleri Tayin ve Tevcihat Defteridir*. 7 numaralı defterde İstanbul dahilindeki medreseler, camiler ve Bâb-ı Fetva dairelerinde görevli müderrislerle Anadolu ve Rumeli medreseleri müderrisleri kayıtlıdır. 10 Numaralı defter Rumeli, Kıbrıs ve Anadolu medreseleri maişet defteri olarak düzenlenmiş olup defterin 1a varağında *Yeni Maişet Defteri* yazılıdır.

Bu serinin sonunda 1861-1873 (1278-1290) yılları arasında Bab-ı Meşihat'ta yapılan murâfa'aların kayıtlarını ihtiva eden üç adet *Murâfa'a Defteri* ile muhtelif konuları ihtiva eden üç adet müteferrik defter bulunmaktadır.³

Meşihat Arzları ve İradelere Mahsus Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
001	1	Et.Z.1262	Er.L.1295	23x40
002	2	El.Z.1295	Er.L.1309	23x40
003	3	Et.S.1309	El.Z.1319	24x37
004	4	Er.Z.1319	Er.Ra.1336	25x39
005	5	El.M.1320	Er.M.1340	25x39
006	6	Et.R.1336	Er.R.1339	25x39

³ Birinci bölümde yer alan defterler için bkz. Bilgin Aydın, "Meşihat Arşivi'nde Şeyhülislâmlık Merkez Kalemlerine Ait Bazı Defterler", *Arşiv Araştırmaları Dergisi*, S. 2 (2000), s. 113-122.

Telhis Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
007	1	Er.B.1288	El.S.1309	20x34
008	2	El.S.1309	Er.Z.1319	24x37
009	3	El.B.1321	El.C.1334	24x40
010	4	El.B.1334	Er.S.1341	24x40

İrade Hulasa Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
011	1	Et.R.1332	Et.Z.1336	24x40

Mabeyn'e Takdim Olunacak Ma'ruzatın Makbuz Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
012	1	Er.Z.1337	4.T.Evvel 1338	21x30

Tarik Defterleri (I. Grup)

Genel No	Özel No	Tarihi	Ebat
013	1	1245	16x42
014	2	1248	16x42
015	3	1248	14x40
016	4	1270	16x41
017	5	1275	18x36
018	6	1280	18x35
019	7	1285	16x42
020	8	1289	18x35
021	9	1293	18x35

Tarik Defterleri (I. Grup)

Genel No	Özel No	Tarihi	Ebat
022	10	1295	16x33
023	11	1309	17x37
024	12	1309	17x37
025	13	1309	18x41
026	14	1310	18x41
027	15	1330	18x44
028	16	1338	18x44

Tarik Defterleri (II. Grup)

Genel No	Özel No	Tarihi	Ebat
029	1	1262	15x21
030	2	1291	12x22
031	3	1294	15x24
032	4	1294	12x20
033	5	1295	13x23
034	6	1309	12x23

Müftü Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
035	1	1225	1275	18x23
036	2	1279	1330	22x34

Medrese Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
037	1	Edirne	1261	-	17x36
038	2	Edirne-Bursa	1224	-	16x41
039	3	Edirne	1292	-	16x41

Medrese Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
040	4	Edirne	1261	-	16x41
041	5	Bursa	1276	-	20x36
042	6	Bursa	1282	-	16x40
043	7	Anadolu-Rumeli Müderrişin	1283	-	18x42
044	8	Bursa	1309	1334	18x42
045	9	Huzur-ı Hümayun Müderrişleri	1242	-	16x38
046	10	Medrese Maişet Defteri	1246	-	15x41
047	11	Edirne	1284	-	16x41
048	12	Edirne	1245	1335	22x35
049	13	Edirne	1335	1338	21x33
050	14	Bursa	1335	1339	21x33

Meşihat Murafaa Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
051	1	Meşihat Mürâfaaları	Et. Za.1283	EL. Ş.1287	17x23
052	2	Meşihat Mürâfaaları Tezkiye Mazbataları	1289	1290	17x23
053	3	Meşihat Mürâfaaları	Et.Ş.1278	Et.Ş. 1279	17x27

Şeyhülislâmlık Müteferrik Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
054	1	Meşihat Tahriratları Kürsü Meşayihî Vaizler	1272	1295	17x34
055	2	Meşihat Muharrerat Nümuneleri Defteri	1282	1286	14x21
056	3	Cihat İlamatı Tevcihat Defteri	1291	1304	18x39

II. Sicill-i Ahval Müdüriyeti Defterleri

Ulemaya ait *Sicill-i Ahval Defterleri* kadı, müderris, müftü, naip ve mahkeme görevlilerinin tercüme-i hal varakalarından derlenmiş olan bilgilerle vücuda getirilmiştir. Üzerinde veya içinde hazırlandıkları tarihe ait bir bilgi bulunmayan defterler “sicil defteri”, “sicil hulasa defteri” gibi muhtelif isimlerle etiketlenmiştir. 30x44 ebatlarında sekiz büyük boy defterden teşekkül eden seri iki farklı numara ile kaydedilmiştir. Bu numaralardan biri defterlerin sıra numarası olup ikinci numara müteselsil değildir. Defterlerin girişinde farklı bir kâğıda yazılmış isim fihristleri bulunmaktadır. Bu listeler şehir veya isme göre alfabetik olarak hazırlanmadığı için bunlardan istifade etmek güçtür.

Sicil defterlerinin ilkinde nüvvab, ikincisinde müftü ve müderrisler, üçüncüsünde kadı ve müftüler, dördüncüsünde dersiâmlar kaydedilmiştir. Beş, altı ve yedi numaralı defterler mahkemelerde görevli kâtipler ve diğer memurin-i şeriyeye sicillerini ihtiva etmektedir. Sekiz numaralı defterde ise sadece müftüler kayıtlıdır.

Sicil defterlerindeki kayıtlar, ilmiye memurlarının terfi ve azil durumlarıyla ilgili bilgilerin eklenmesiyle zenginleştirilmiştir. Ulema Sicil Defterleri, *Son Devir Osmanlı Ulemâsı* isimli çalışmanın ana kaynağını oluşturmuş; fakat bu çalışmada metinler özetlenerek kullanılmış ve neşir yöntemi hakkında bilgi verilmemiştir. Dolayısıyla bu defterlerdeki sicil kayıtlarının tamamının neşredilip edilmediği hususunda bir fikir sahibi olunamamaktadır.⁴

Sicil defterlerinin dışında Fetvahane memurlarının listelerini ihtiva eden üç defter de bu serinin sonuna eklenmiştir.

Sicill-i Ahval Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Ebat
057	1	Nüvvab Defteri	30x44
058	2	Müftü ve Müderrisler	30x44
059	3	Kadı ve Müftüler	30x44
060	4	Dersiâmlar	30x44
061	5	Naip ve Mahkeme Kâtipleri	30x44
062	6	Mahkeme Kâtipleri	30x44
063	7	Bâb-ı Meşihat Merkez Memurları ve Müderrisler	30x44
064	8	Müftü Defterleri	30x44

⁴ Sadık Albayrak, *Son Devir Osmanlı Uleması*, c.1-3 İstanbul 1980; c. 4-5 İstanbul 1981.

Fetvahane Memurları Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Ebat
065	9	Fetvahane Memurları Defteri	15x27
066	10	Fetvahane Memurları Defteri	14x21
067	11	Fetvahane Memurları Defteri	17x25

III. Nakibü'l-eşraflık Defterleri

Nakibüleşraf defterlerinde alfabetik olarak düzenlenmiş seyyit isimleri ile seyyit ve şerifler için düzenlenmiş siyadet huccetlerinin suretleri kayıtlı bulunmaktadır. Sâdât silsilemelerinin ilk kez XVI. yüzyılda Seyyit Mahmud'un nakibüleşraf olmasından sonra "nakib cerideleri"ne kaydedildiği belirtilmektedir.⁵ Meşihat Arşivi'ndeki ilk nakibüleşraf defteri ise Seyyit Mahmud'dan sonra nakibüleşraf olan Muhterem Efendi zamanına ait olup, üzerindeki kayıt 1535 (942) yılına aittir. Birinci defterin (genel no 68) dış kapağında "Defteri'l-merhum Muhammedü'l-Muhterem", "Muhterem Efendi Defteridir" kayıtları vardır. Seyyitlerin isimlerine göre alfabetik olarak düzenlenmiş olan defterdeki ilk kayıt şöyledir: "Seyyit Mehmed b. Seyyit İshak-en-Niğdevî. Şuhûd: Mevlânâ Halil b. Seyyit Mustafa b. Seyyit Şu'ayb ve Mehmed b. Baba Şem-seddin." Sayfanın en alt kısmında kırmızı mürekkeple yazılmış "sahih" ve "beyaz" kelimeleri okunmaktadır. İkinci defter de (genel no 69) Muhterem Efendi'ye ait olup ilk defterle aynı şekilde tutulmuştur. Defterin 3b varağında besmele ve şu ibare kayıtlıdır: "Vech-i tahrîr-i huruf oldur ki eşrâf ve sâdâtn esâmîlerin beyan ider". Burada da seyyit ve şerifler isimlerine göre alfabetik olarak sıralanmış olup harf başlangıçları "harfü'l-elif" şeklinde kırmızı hatla yazılmıştır. Her harfin sonunda kaç seyyit olduğu belirtildikten sonra "ye" harfinin altında "cem'an 352" yazılarak toplam seyyit adedi gösterilmiştir.

⁵ Murat Sancık, *Osmanlı İmparatorluğunda Nakibüleşraflık Müessesesi*, basılmamış doktora tezi, Erzurum 1989, s. 75. Lütfi Paşa da *Asafname* isimli eserinde bu defterler hakkında şunları söyler: "ve cins-i sâdât-ı kirâm ki ırk-ı mutahhara-yı Hâşimiyedür, onlara dahi çok hariciden karışmıştır. Anlara nakibü's-sâdât vaz' olunmuştur. Ve defter-i kadimleri ki şecere-i tayyibedirler onda mevcut olmayanı ihrac itmek gerek" (Mübahat Kütükoğlu, "Lütfi Paşa Asafnamesi", *Prof. Dr. Bekir Kütükoğlu'na Armağan*, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul 1991, s. 98)

Malûlzade Efendi'ye ait olan üç numaralı defterin (genel no 70) kapağında "Defter Ma'lûl-zâde efendininidir" ve "es-Seyyid Ali Efendi mührü ile hâtimesi mahtûmdur" notları vardır. Defterin 1b varağında şeyhülislâm Yahya Efendi'nin seyyit ve şeriflerle ilgili bir fetvası kayıtlıdır. Bu defterde ilk iki defterden farklı olarak seyyit ve şerifler için düzenlenmiş siyadet huccetlerinin suretleri kayıtlı bulunmaktadır. Huccet içerisinde geçen seyyit ve şerif isimlerinin kolay bulunabilmesi için üzerlerine kırmızı bir çizgi çekilmiştir. Defterin 77b varağında "Cümle aded-i sâdât 563" kaydı vardır. Dördüncü defter de (genel no 71) Malûlzade Efendi'ye ait olup defterin 4a varağında: "Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki fakîr u hakîr zamânında sâdât ve eşrâfdan neseblerin isbât iden kimesnelerin esâmîlerin beyân ider" ve "984 rebî'u'l-âhirin onuncu günü ki o rûz fakîr u hakîre nekâbet hidmetin sadaka itdiler" kayıtları vardır. Dördüncü defter alfabetik isim listeleri şeklindedir.

Beş ve altıncı defter (genel no 72 ve 73) Mirza Mahdum Efendi'ye ait olup beşinci defterde Farsça huccet kayıtlarının yanı sıra Türkçe kayıtlar da mevcuttur. 7 ve 11. defterler (genel no 74 ve 78) huccet kayıtlarını ihtiva etmektedir. 8, 9, 10 ve 12. defterler (genel no 75, 76, 77 ve 79) isim listesi şeklinde hazırlanmış olup 12. defter bu tarzda hazırlanan son defterdir.

Seride bazı teftiş defterleri de bulunmaktadır. 19. defter (genel no 86) Kud-sizade'nin Rumeli'de mevcut seyyit ve şerifleri teftişine ait olarak düzenlenmiştir. Bu teftişte Silistre ve Niğbolu sâdâtı Edirne'ye davet olunmuş ve huccetleri tedkik edilerek deftere kaydedilmiştir. 24 numaralı defter (genel no 91) Esadzade Efendi'nin, 25 numaralı defter (genel no 92) ise Hocazade Osman Efendi'nin Rumeli teftiş defteridir. Rumeli teftiş defterinin başında İstanbul ve Bilad-ı Selase seyyit ve şeriflerine ait kayıtlar da vardır. 27 numaralı defter (genel no 94) Esadzade Efendi ve 28 numaralı defter (genel no 95) Emir Cafer Efendi'nin Sivas, Amasya ve Çorum teftiş defteridir. 30 numaralı defter (genel no 97) İsmail Paşa'nın Anadolu teftiş defteridir.

31 numaralı defter (genel no 98) Muhterem, Malûlzade, Mirza Mahdum, Yahya, Abdülkadir, Yavuzzade Ali, Gubarî ve Şerif Efendi defterlerinden nakledilen kayıtları hâvi olup isim listeleri şeklinde düzenlenmiştir.

Nakibüleşraf defterlerinden 32.si (genel no 99) bir icmal defteri olarak düzenlenmiştir. Defterin dış kapağında "Birinci nakibüleşraf Muhterem Efendi Hazretleri'nden nakibüleşraf Cafer Efendi Hazretlerine gelince 18 nakibüleşraf defterlerinden menkul defterdir gafera lehüm" ve "Tatbik mühürleri bu defterdedir"⁶ kaydı vardır. 32. defterdeki diğer önemli bir kayıt da bize nakibü-

⁶ , Nakibüleşrafların mühür tatbikleri defterin 175-180. varakları arasındadır.

leşraf defterlerinin sayımı ve muhafaza edildiği yer hakkında bilgi vermektedir.⁷ Bu kayıt; “Sanduka-i şecere-i muhteremede mevcûde olan defatir iş bu bin yüz altmış beş şevval-i mükerrerinin on üçüncü gününde ta’dâd olundukda tatbik defteri olan defter ile yalnız otuz altı defter olmağla yine mahal-line vaz ve temhir olundu fi tarih-i mezbur (1228) el-fakir es-seyyit Mehmed Rıza el-hasebün-nakib ala eşraf-ı memalik-i Osmaniye gafera lehü velivalideyhi” şeklindedir.

Bu defter serisinin sonunu teşkil eden 33. defter (genel no 100) müsvedde görünümünde olup tarihi kayıtlı değildir. Dokuz varak olan defterin ilk dört varacağı boştur. 34-39 hususi numaralarda kayıtlı defterler (genel no 101-106) Bab-ı Meşihat’ın arşiv malzemesi içinde sonradan bulunup tasnif edilmiş olan defterlerdir.⁸

Nakibü'l-Eşraf Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
068	1	942	-	31x10
069	2	984	-	31x09
070	3	984	993	31x10
071	4	989	-	25x10
072	5	993	994	30x11
073	6	993	994	31x11
074	7	996	1043	30x10
075	8	1008	1012	39x14
076	9	1080	1090	31x10
077	10	1014	1039	38x14
078	11	1034	1038	40x14
079	12	1034	1058	36x13
080	13	1039	1041	40x14
081	14	1039	1043	40x13
082	15	1058	1067	41x15
083	16	1045	1057	42x14

⁷ Nakibüleşraf Defterleri nr. 32, vr. 181a.

⁸ Nakibüleşraf Defterleri için bkz: Bilgin Aydın “Meşihat Arşivi’nde Muhafaza Edilen Nakibüleşraf Defterleri”, *Türklük Araştırmaları Dergisi*, S. 10, (2001), s. 21-26.

Nakibü'l-Eşraf Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
084	17	1057	1058	40x14
085	18	1059	-	32x14
086	19	1070	1082	19x14
087	20	1096	1150	43x18
088	21	1141	-	34x15
089	22	1099	1101	37x14
090	23	1092	1096	41x14
091	24	1013	-	27x13
092	25	914	1190	29x10
093	26	1097	1146	36x13
094	27	-	-	41x14
095	28	-	-	40x14
096	29	1115	1116	42x16
097	30	1029	1040	39x14
098	31	1008	1040	41x14
099	32	922	1149	33x11
100	33	-	-	26x12
101	34	1295	1322	23x16
102	35	1291	1319	20x27
103	36	1291	1330	23x35
104	37	1319	1324	23x35
105	38	1319	1320	18x39
106	39	1334	1342	28x40

IV. Anadolu - Rumeli Kadıaskerliği Defterleri

Anadolu ve Rumeli kadıaskerlerinin XVI. yüzyıldan itibaren idarî ve kazaî (yargı) faaliyetleri sonucu ortaya çıkmış olan defterler, Meşihat Arşivi'nin önemli defter serilerinden bir bölümünü oluşturmaktadır. Kadıaskerlerin kaza (yargı) faaliyetlerine ait defter serileri bugün Şer'iyye Sicilleri Arşivi'nde muhafaza edilen Rumeli ve Anadolu kadıaskerlikleri sicilleridir. Kadıaskerlerin idari

görevlerine ait defterler ise “Ruznamçe Defterleri”dir.⁹ Bunların dışında kadı-askerler tarafından tutulan farklı mahiyette defterler de bulunmaktadır. Bu defterler burada “Anadolu ve Rumeli Kadıları Mahiye ve Maaş Defterleri”, “Divan Defterleri”, “Mesbukin Defterleri”, “Kadı Defterleri”, “Mühür Tatbik Defterleri” gibi başlıklar altında tasnif edilmiştir.

Sancak ve kaza kadıları ile müderrislerin tayin kayıtlarını ihtiva eden defterler “Ruznamçe Defteri” şeklinde isimlendirilmiştir. Kadıaskerlerin huzûr-ı Hümayunda kadı ve müderris tayinleriyle ilgili olarak okudukları defterlere “Akdiye Defterleri”¹⁰ ve bu defterlerin bir suretlerinin kaydedildiği defterlere de “Ruznamçe” ismi verilirdi. Ruznamçe Defterleri; “Ruznâme-i Hümayun”, “Mülazemet” ve “Matlab Defterleri” olarak da adlandırılmıştır.¹¹ Şeriyeye Sicilleri Arşivi’nin inşasından sonra kadıaskerlerin kazaî faaliyetlerine ait kayıtların bulunduğu sicillerin yanı sıra idari faaliyetlerine ait kayıtların yer aldığı ruznamçe defterleri de arşive intikal etmiştir. Arşivde halen 1545-1894 (952-1312) yıllarını ihtiva eden 257 Rumeli ve 1665-1892 (1076-1310) yıllarını ihtiva eden 120 Anadolu kadıaskerliği ruznamçesi bulunmaktadır. Ruznamçeler arşive intikal ettiği tarihlerde Sicillat-ı Şer’iye Dairesi tarafından kataloglanmış fakat bu kataloglar Meşihat Arşivi defterleri arasına karıştığı için ruznamçeler yeniden tasnif edilerek listeleri yayımlanmıştır. Ruznamçelerden ellibeş tanesi küçük ebatlarda olup mülazemet kayıtlarını ihtiva etmektedir. “Mülazemet Defteri” veya “Danışmend Defteri” olarak adlandırılan bu ruznamçelerde, bir müderristen icazet alıp mülazemete hak kazanan müderris adayları hocalarının adlarıyla beraber kayıtlı bulunmaktadır.¹²

“Divan Defterleri”, Anadolu ve Rumeli kadıaskerlerinin muharrem ve recep aylarında toplamış oldukları divanlarda tutulmuş olan defterlerdir. Bunlardan şekil ve muhteva bakımından birbirine benzeyenler olduğu gibi ait oldukları yüzyıla göre tamamen farklı olanları da vardır. Rumeli kadıaskerliğinin 1799-1884 (1214-1302) yıllarını ihtiva eden altı adet divan defteri vardır. Bu defterlerde Anadolu divan defterlerinden farklı olarak müjdegâne kayıtları

⁹ Şeriyeye Sicilleri Arşivi’nde muhafaza edilen Rumeli ve Anadolu kadıaskerliğine ait ruznamçe defterlerinin kataloğu oldukça tafsilatlı bir şekilde Cahit Baltacı tarafından neşredilmiştir (“Kadıasker Ruznamçelerinin Tarihi ve Kültürel Ehemmiyeti” *İslâm Medeniyeti Mecmuası* IV S. 1 (İstanbul 1979) s. 55-100). Bu katalogta neşredilen liste, adı geçen makaleden aynen aktarılmıştır. Ruznamçelerden bir kısmı da Nuruosmaniye Kütüphanesi’nde bulunmaktadır. Bu ruznamçeler için bkz: İsmail Erünsal, “Nuruosmaniye Kütüphanesi’nde Bulunan Bazı Kadıasker Ruznamçeleri”, *İslâm Medeniyeti Mecmuası*, IV, S. 3, (İstanbul 1980) s. 3-15.

¹⁰ Uzunçarşılı, *İlmiye Teşkilatı*, s. 156

¹¹ a. g. e., s. 45, 48, 54; Baltacı, “Ruznamçe”, s. 59.

¹² Baltacı, “Ruznamçe”, s. 60.

mevcut değildir. Bir numaralı defter 1799-1891 (1214-1309) yıllarını ihtiva etmekte olup icmâl defteri görünümündedir. Diğer divan defterleri ise kronolojik bir sırayı takip etmektedir. Rumeli kadiaskerliğine ait bir grup müteferrik defter de konuyla ilgisi bakımından divan defterleri serisi içine alınmıştır. Bunlardan 7 numaralı defter 1305-1307 yılları arasındaki ruznamçe müsvedde defteridir. 8 ve 9 numaralı defterler maişet defteri şeklinde isimlendirilmiş olup 1816-1881 (1232-1299) yıllarına aittir. Rumeli kadiaskerliğinin 10-14. defterleri sırasıyla med, ibkâ, mülâzemet, iltimas ve maişet ceridesi isimleriyle kaydedilmiştir. Bu defterlerin hepsinde 1291 yılı kaydı vardır.

Anadolu divan defterleri Rumeli'ye göre daha erken bir tarihte başlamaktadır. Meşihat Arşivi'ndeki en eski divan defteri Anadolu kadiaskerine ait olup 1663 (1074) yılını taşımaktadır. Bu defterlerde kadıların tayin edildikleri mahaller alfabetik olarak sıralanmış ve her bir şehrin altında müjdegâne olarak alınan ücret belirtilmiştir. Müjdegâne veya müjdecilik, kadiasker muhızlılarının kadı ve müderris tayinlerinde almış oldukları muayyen bahşişlerdir. Bu bahşişler kazaların derecelerine göre artar veya eksilirdi. Anadolu kadiaskerliğinin 23 divan defteri olup sonuncusunda 1884 (1302) yılı kayıtlıdır. İlk divan defterleri küçük ebatta düzenlenmiş, sonrakiler ise boyları itibarıyla daha büyük, fakat özensiz olarak hazırlanmışlardır. Anadolu divan defterleri arasında da müteferrik defterler mevcut olup bunlar için konu başlıkları açılmayarak divan defterlerinin içerisinde kronolojik sıralanmıştır. "Anadolu Kadiaskerliği Divan Defterleri" başlığında kaydedilmiş bulunan 6 ve 17 numaralı defterler kapukethuda ağaları harç defterleridir. Bunlar 1712 (1124) ve 1844-1850 (1260-1267) yıllarına aittir. 16 numaralı defter 1840-1859 (1256-1273) yıllarına ait olup Anadolu muhız ağalarının harç icmallerini ihtiva etmektedir. 21 numaralı Anadolu kadıları defteri, vilayetlerdeki kadıları rütbe-i evvelden, rütbe-i hâmiseye kadar beş grup altında göstermektedir. 23 numaralı son defter 1853-1854 (1270-1271) yıllarına ait ruznâmçe müsvedde defteridir.

"Mühür Tatbik Defterleri" sancak ve kaza kadılarının mühürlerinin basılı bulunduğu kâğıtların defterlere yapıştırılması suretiyle hazırlanmıştır. Belge sahtekârlıklarının önlenmesi gayesiyle devlet kademelerindeki bütün kadılar adlarına yaptırdıkları mühürleri bir kâğıt parçasına basarak İstanbul'da ise bizzat kendileri, taşrada ise kethuda, çavuş ve benzeri görevliler vasıtasıyla bu tatbik kâğıtlarını Meşihat makâmına vermişlerdir. Meşihat makâmına huzur murafaası için gönderilen ilam ve hüccetlerdeki mühürlerin mutabakatı mühür tatbik defterleri ile yapılmıştır. Bâb-ı Meşihat'ın tesisinden önce mühür tatbik defterlerinin muhafazası kadiaskerlerin maiyetindeki tatbikçiye ait idi. Sonraki dönemlerde defterlerin, Bâb-ı Meşihat'ta teşekkül eden dairelerden Meclis-i İntihab-ı Hükâm-ı Şer' ve Fetvâhane'de muhafaza edildiği görülmek-

tedir. Şeriyeye Sicilleri Arşivi dolaplarında mühür tatbik defteri olarak numaralandırılmış 13 defter bulunmaktadır.

1 numaralı defter Anadolu'daki yer adlarına göre alfabetik düzenlenmiş olup üzerinde ve içinde tarih bulunmamaktadır. 2 numaralı defterin üzerinde "perakende tatbik defteri numara 1" yazılıdır. Defterde görülen en eski tarih 1825 (1241)'dir. 3 numaralı defter 1845-1859 (1261-1276) yılları arasındaki İstanbul, Bilad-ı Selase ve Anadolu tatbik defteridir. Üzerinde: "1261 tarihinden taşra bazı yerlerin tatbikleri olduğu gibi Dersa'âdet mahâkim-i şeriyyesinin tatbikleri dahi vardır" kaydı görülmektedir. Defter "lam" harfinden başlamaktadır. 4 numaralı defter 1839-1842 (1255-1258) yılları arasındaki Rumeli ve Anadolu mühür tatbik defteridir. Arka kapağında "perakende tatbik ve evâmîr defteri" yazılıdır. 5 numaralı defter 1872-1900 (1289-1318) yılları arasındaki Anadolu kazaları mühür tatbikleri ile 1878-1921 (1295-1340) yılları Üsküdar, Ahi Çelebi, Havass-ı Reffa, Galata, Evkaf-ı Hümayun Muhasebesi, Kassam, Tahtakale, Tophane, Davutpaşa, İstanbul, Sadaret-i Rumeli ve Mülhakatı, Sadaret-i Anadolu ve Mülhakatı, Beşiktaş, Kasımpaşa, Mahmutpaşa ve Yeniköy ve Evkaf-ı Hümayun Müfettişliği mahkemelerinin mühür tatbiklerini ihtiva etmektedir. 6 numaralı defter 1873-1903 (1290-1321) yılları arasındaki mühür tatbiklerini ihtiva eden Rumeli mühür tatbik defteridir. Defterin 1b ve 2a varağında Arapça ve Türkçe notlarla kaydedilmiş "müvellâ"¹³ tatbikleri bulunmaktadır. 7 numaralı defter 1860-1872 (1277-1289) yılları arasındaki kayıtları ihtiva eden Anadolu ve Rumeli mühür tatbik defteridir. Defterin 1b varağı "Defter-i tatbik-i Haremeyn ve Bilad-ı Hamse ve Mahrec ve Devriye ve Cezâyir-i Bahr-ı Sefid ve Mahâkim-i Dersaadet" şeklindeki bir ibareyle başlamıştır. 8 numaralı defter Anadolu ve Rumeli kadılarının 1845-1859 (1262-1276) yılları arasındaki mühürleri ihtiva eden mühür tatbik defteridir. Defterin 1a varağında "Defter-i Cedîd senê 1262 numara 17" kaydı vardır. Anadolu kazaları "kef" harfinde son bulmaktadır. 9 numaralı defter Anadolu kazalarına ait olup "ze" harfine kadar kazaları ihtiva etmektedir. 1785-1901 (1200-1319) yıllarını ihtiva eden defterin başında Haremeyn, Bilad-ı Hamse Mahrec ve Devriye kadılarının mühür tatbikleri de bulunmaktadır. 10 numaralı defter 9. defterin devamı olup aynı tarihleri taşımaktadır. 11 numaralı defter 1902-1919 (1320-1338) yıllarına ait Anadolu ve 12 numaralı defter ise yine 1902-1919 (1320-1338) yıllarına ait Rumeli defteridir. 13 numaralı defter 1902-1920 (1320-1339) yıllarına ait Rumeli tatbik defteri olup sonunda Bulgaristan müftülerinin mühür tatbikleri bulunmaktadır.

¹³ Yakınlık, akrabalık vb. sebeplerle bir davaya bakması hukuken sakıncalı görülen mahalli bir hâkimin yerine yalnız o davayı halletmesi için tayin edilen hâkim. (*Kubbealtı Lugatı*, c. II, s. 2275.)

“Rumeli ve Anadolu Kadı Defterleri” Rumeli ve Anadolu’daki kazaların isimlerine göre alfabetik olarak düzenlenmiş kadı tayin defterleridir. Mevleviyet kadılarıyla müderrislerin tayin ve terfi tarihlerinin sırayla kayıtlı bulunduğu tarik defterleri belli bir hiyerarşi gözetilerek hazırlanmışken, “Rumeli Kadı Defterleri” ve “Anadolu Kadı Defterleri” başlığı altında tasnif edilen defterler Anadolu ve Rumeli’deki kaza kadılarının isim listeleri şeklinde düzenlenmişlerdir. Anadolu kadı defterleri, 1853-1882 (1270-1300) yılları arasına ait 7 defterden oluşmaktadır. Rumeli kadı defterleri ise 9 adet olup 1861 (1278) yılından başlamakta ve 1891 (1309) yılına kadar devam etmektedir.

Anadolu ve Rumeli Kadıları Mahiye ve Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
107	1	Rumeli	1279	1282	18x29
108	2	Rumeli	1283	1286	19x30
109	3	Anadolu, Rumeli	1287	1295	19x34
110	4	Rumeli	1287	1295	19x34
111	5	Rumeli	1307	1307	15x33
112	6	Pey akçesi defterleri	1302	1309	19x33
113	7	Tevkifat defterleri	1286	1301	20x36
114	8	Anadolu ve Rumeli Kadı ve Dersiam Fihrist Defteri	-	-	17x25

Rumeli Kazaskerliği Divan Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
115	1	Divan Defteri	1214	1309	20x28
116	2	Divan Defteri	1272	1278	13x19
117	3	Divan Defteri	1279	1286	14x24
118	4	Divan Defteri	1286	1294	18x37
119	5	Divan Defteri	1289	1293	16x24
120	6	Divan Defteri	1294	1302	16x30
121	7	Ruznamçe Müsveddesi	1305	1307	16x20
122	8	Maişet Defteri	1232	1282	14x20
123	9	Maişet Defteri	1286	1299	20x38

Rumeli Kazaskerliği Divan Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
124	10	Med Ceridesi	1291	1291	18x23
125	11	İbka Ceridesi	1291	1291	18x23
126	12	Mülezemet Ceridesi	1291	1291	18x23
127	13	İltimas Ceridesi	1291	1291	18x23
128	14	Maişet Ceridesi	1291	1291	18x23
129	15	Muhasebe Defteri	1137	1137	9x20

Mesbukin Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
130	1	Et.Ş.1271	Et.C.1290	13x24
131	2	El.Z.1293	El.Ca.1295	17x40
132	3	Et.M.1316	Et.Za.1328	17x39

Rumeli Kadı Defterleri

Genel No	Özel No	Tarihi	Ebat
133	1	1278	12x18
134	2	1282	15x20
135	3	1283	13x21
136	4	1283	11x19
137	5	1285	13x23
138	6	1286	11x19
139	7	1289	12x18
140	8	1301	12x16
141	9	1309	13x18

Mehmet Ataullah Efendi'nin Kaymakam Tevcih Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
142	1	1211	1220	15x23

Nüvvab Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
143	1	El.Za.1271	Er.Z.1285	18x49
144	2	Et.M.1272	El.Ra.1288	18x49

Rumeli Kadı Defterleri

Genel No	Özel No	Tarihi	Ebat
145	1	1328	22x28

Anadolu Kazaskerliği Divan Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
146	1	Tevcihat Müjdegâneleri	1074	-	10x21
147	2	Divan Defteri	1076	-	10x21
148	3	Divan Defteri	1117	-	10x22
149	4	Divan Defteri	1118	-	13x24
150	5	Divan Defteri	1119	-	12x25
151	6	Kapu Harçları Defteri	1124	-	10x21
152	7	Divan Defteri	1146	-	14x28
153	8	Divan Defteri	1162	-	12x27
154	9	Divan Defteri	1162	-	14x30
155	10	Divan Defteri	1180	-	14x30

Anadolu Kazaskerliği Divan Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
156	11	Divan Defteri	1209	-	17x35
157	12	Divan Defteri	1230	1237	17x35
158	13	Divan Defteri	1231	1267	17x35
159	14	Divan Defteri	1234	1274	17x35
160	15	Divan Defteri	1275	1309	19x36
161	16	Muhzır Ağalar Harç İcmal D.	1256	1273	19x37
162	17	Kapu Kethüdalari Harç D.	1260	1267	17x50
163	18	Ruznamçe müsveddeleri	1270	1271	18x25
164	19	Divan Tahkikat Defteri	1272	1276	13x19
165	20	Divan Tahkikat Defteri	1284	-	17x24
166	21	Divan Tahkikat Defteri	1294	-	20x31
167	22	Anadolu Kadıları Defteri	1294	1295	17x33
168	23	Divan Defteri	1302	-	20x33

Anadolu Kadı Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
169	1	1177	1186	15x23
170	2	1184	1188	15x23
171	3	1270	-	11x18
172	4	1276	-	11x18
173	5	1281	-	13x20
174	6	1284	-	12x19
175	7	1290	-	11x16
176	8	1293	-	12x18
177	9	1300	-	11x17

Rumeli Kazaskerliği Ruznamçeleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
178	1	952	959	11x32
179	2	990	994	15x41
180	3	993	994	15x44
181	4	995	997	15x41
182	5	997	998	15x41
183	6	1004	1017	19x40
184	7	1007	1016	10x29
185	8	1009	1025	11x31
186	9	1012	1028	10x28
187	10	1017	1018	15x41
188	11	1018	1030	10x28
189	12	1021	1024	10x28
190	13	1023	1069	10x28
191	14	1029	1042	10x28
192	15	1031	1032	14x39
193	16	1032	1041	10x51
194	17	1034	1035	14x40
195	18	1035	-	14x39
196	19	1037	-	11x27
197	20	1037	1038	10x30
198	21	1037	1038	15x41
199	22	1039	1049	10x30
200	23	1041	1044	14x40
201	24	1042	1044	14x40
202	25	1045	-	09x24
203	26	1047	1048	10x30
204	27	1052	1054	15x41
205	28	1054	1055	10x30
206	29	1056	1057	15x41
207	30	1057	-	15x42
208	31	1058	1059	15x42
209	32	1060	1061	13x42

Rumeli Kazaskerliği Ruznamçeleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
210	33	1061	-	15x42
211	34	1063	1064	15x42
212	35	1067	1068	15x42
213	36	1069	1074	10x29
214	37	1069	1071	14x39
215	38	1073	1076	14x39
216	39	1074	1075	14x39
217	40	1075	-	10x29
218	41	1075	1077	14x40
219	42	1080	-	10x27
220	43	1080	1088	14x41
221	44	1081	-	10x27
222	45	1081	-	10x29
223	46	1088	-	10x26
224	47	1091	-	10x28
225	48	1092	1093	14x40
226	49	1094	-	10x28
227	50	1097	1098	10x27
228	51	1098	1106	14x41
229	52	1099	-	10x29
230	53	1101	-	10x30
231	54	1103	1110	10x31
232	55	1103	1112	10x27
233	56	1105	-	10x28
234	57	1106	1120	10x29
235	58	1108	-	10x31
236	59	1113	-	10x24
237	60	1114	1115	15x41
238	61	1115	-	15x42
239	62	1115	-	10x29
240	63	1115	1116	15x39
241	64	1116	-	16x40

Rumeli Kazaskerliği Ruznamçeleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
242	65	1118	1122	10x28
243	66	1118	1119	15x40
244	67	1119	-	11x30
245	68	1119	1120	10x41
246	69	1121	1122	10x41
247	70	1122	1123	16x41
248	71	1123	1124	10x41
249	72	1123	1126	11x26
250	73	1124	-	14x41
251	74	1124	1125	15x42
252	75	1125	1126	14x41
253	76	1126	1127	15x41
254	77	1127	1128	15x41
255	78	1128	-	13x27
256	79	1128	1129	16x43
257	80	1129	1130	14x33
258	81	1130	-	15x42
259	82	1132	1133	15x36
260	83	1134	-	11x26
261	84	1134	1135	14x33
262	85	1135	-	10x27
263	86	1135	1136	14x32
264	87	1135	1136	14x33
265	88	1136	1137	14x33
266	89	1137	1138	15x33
267	90	1138	1139	14x33
268	91	1139	1140	15x33
269	92	1140	1141	15x40
270	93	1145	-	11x29
271	94	1145	1146	15x33
272	95	1146	1147	14x33
273	96	1147	-	14x32

Rumeli Kazaskerliği Ruznamçeleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
274	97	1154	-	09x22
275	98	1162	-	09x20
276	99	1169	1170	13x31
277	100	1170	1171	10x22
278	101	1170	1171	14x33
279	102	1171	-	14x32
280	103	1171	-	14x33
281	104	1171	-	14x32
282	105	1172	-	14x33
283	106	1173	-	12x32
284	107	1173	-	10x21
285	108	1173	-	09x22
286	109	1174	-	13x32
287	110	1174	1175	13x32
288	111	1174	1179	10x20
289	112	1175	-	09x22
290	113	1175	1176	13x31
291	114	1176	1177	13x32
292	115	1177	-	10x20
293	116	1177	1178	14x31
294	117	1178	1179	13x32
295	118	1179	1180	13x31
296	119	1180	1181	14x31
297	120	1180	1185	09x20
298	121	1181	-	14x32
299	122	1181	1182	12x30
300	123	1183	-	08x19
301	124	1183	-	14x32
302	125	1183	1184	13x29
303	126	1184	1185	14x32
304	127	1184	1188	09x19
305	128	1185	1186	13x27

Rumeli Kazaskerliği Ruznamçeleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
306	129	1187	1187	13x27
307	130	1188	1189	14x31
308	131	1189	1190	9x20
309	132	1189	1190	14x31
310	133	1190	1191	14x30
311	134	1190	1191	10x19
312	135	1191	1192	12x27
313	136	1191	-	10x20
314	137	1192	1193	14x32
315	138	1193	-	14x33
316	139	1193	1194	10x19
317	140	1194	-	14x33
318	141	1194	1195	14x33
319	142	1195	1196	11x20
320	143	1195	1196	14x33
321	144	1196	1197	12x20
322	145	1196	1197	14x33
323	146	1197	-	14x33
324	147	1197	1198	13x32
325	148	1198	-	14x33
326	149	1198	-	13x32
327	150	1199	-	14x32
328	151	1200	1201	14x32
329	152	1200	1201	10x17
330	153	1201	1202	10x17
331	154	1201	1202	14x33
332	155	1202	1203	14x33
333	156	1203	1204	14x33
334	157	1204	-	14x33
335	158	1204	-	13x30
336	159	1025	1206	14x33
337	160	1205	1206	11x18

Rumeli Kazaskerliği Ruznamçeleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
338	161	1206	1207	14x30
339	162	1207	1208	15x33
340	163	1208	1209	13x33
341	164	1209	1210	11x20
342	165	1209	1210	13x30
343	166	1210	1211	14x33
344	167	1212	1213	13x30
345	168	1213	-	14x29
346	169	1213	1214	11x17
347	170	1213	1214	14x33
348	171	1214	1215	13x32
349	172	1214	1219	11x18
350	173	1216	1217	14x33
351	174	1217	1223	12x20
352	175	1218	1219	14x32
353	176	1221	1222	14x31
354	177	1221	1222	14x32
355	178	1222	1223	14x32
356	179	1223	1224	13x21
357	180	1223	1224	13x32
358	181	1224	-	14x34
359	182	1225	-	14x33
360	183	1226	-	14x32
361	184	1226	1227	14x32
362	185	1227	1227	14x35
363	186	1228	1229	14x32
364	187	1229	1230	14x32
365	188	1231	-	14x32
366	189	1231	1232	13x32
367	190	1233	1234	14x32
368	191	1234	1235	13x42
369	192	1236	1237	14x32

Rumeli Kazaskerliği Ruznamçeleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
370	193	1237	1238	14x32
371	194	1239	1240	15x32
372	195	1240	1241	14x33
373	196	1241	1242	14x32
374	197	1242	1243	13x32
375	198	1245	-	14x32
376	199	1246	1247	14x32
377	200	1247	1248	14x32
378	201	1249	1251	13x30
379	202	1251	-	15x32
380	203	1252	1253	13x30
381	204	1254	1255	12x30
382	205	1255	1256	12x29
383	206	1256	1257	12x29
384	207	1258	-	12x29
385	208	1259	-	12x29
386	209	1260	1261	12x29
387	210	1262	1263	12x29
388	211	1263	1264	12x29
389	212	1264	1265	12x29
390	213	1265	-	12x29
391	214	1265	1266	12x30
392	215	1266	-	12x27
393	216	1267	1268	12x28
394	217	1268	1269	12x28
395	218	1269	1270	12x28
396	219	1270	1271	12x29
397	220	1271	1272	12x27
398	221	1272	1273	12x27
399	222	1273	1274	12x28
400	223	1274	1275	12x28
401	224	1275	1276	12x27

Rumeli Kazaskerliği Ruznamçeleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
402	225	1276	1277	12x29
403	226	1277	1278	12x29
404	227	1278	1279	12x28
405	228	1279	1280	13x30
406	229	1280	1281	14x30
407	230	1281	-	14x33
408	231	1281	1282	12x27
409	232	1284	-	13x27
410	233	1285	-	13x29
411	234	1286	-	13x27
412	285	1287	-	14x27
413	236	1288	-	14x27
414	237	1289	-	14x27
415	238	1290	-	14x29
416	239	1291	-	14x28
417	240	1292	1293	14x28
418	241	1293	-	14x27
419	242	1294	-	13x28
420	243	1295	-	15x29
421	244	1295	1296	12x30
422	245	1296	1297	14x27
423	246	1297	1298	14x28
424	247	1298	1299	13x28
425	248	1300	1301	14x28
426	249	1301	1302	14x29
427	250	1302	-	13x26
428	251	1303	1304	14x29
429	252	1304	1305	13x26
430	253	1305	1306	13x28
431	254	1306	1307	13x28
432	255	1307	1308	13x27
433	256	1309	-	14x28
434	257	1310	1312	13x27

Anadolu Kazaskerliği Ruznamçeleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
435	1	1076	1077	14x39
436	2	1077	1078	14x40
437	3	1079	1080	16x42
438	4	1081	1083	15x41
439	5	1087	1088	15x40
440	6	1088	-	15x42
441	6/1	1096	-	15x42
442	7	1099	1101	15x41
443	8	1104	1105	15x41
444	9	1106	1107	15x41
445	10	1108	1109	15x42
446	11	1110	1111	15x40
447	12	1111	1112	15x41
448	13	1112	1113	17x43
449	14	1115	-	15x41
450	15	1125	1126	17x42
451	16	1126	1127	15x41
452	17	1127	1128	15x41
453	18	1129	1130	16x43
454	19	1133	1134	16x44
455	20	1134	1135	17x44
456	21	1137	1138	15x41
457	22	1138	1139	16x40
458	23	1140	1141	16x41
459	24	1142	1143	15x39
460	25	1144	1145	15x36
461	26	1149	1150	15x36
462	27	1150	-	15x36
463	28	1153	1154	14x36
464	29	1154	1155	14x36
465	30	1156	-	14x36
466	31	1159	1160	14x36

Anadolu Kazaskerliği Ruznamçeleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
467	32	1161	1162	14x36
468	33	1163	1164	15x36
469	34	1164	1165	15x36
470	35	1165	1166	15x36
471	36	1167	1168	14x36
472	37	1170	1171	14x36
473	38	1174	1175	14x36
474	39	1176	1177	14x35
475	40	1178	1179	14x36
476	41	1181	1182	15x36
477	42	1182	1183	14x33
478	43	1183	1184	14x33
479	44	1184	1185	13x33
480	45	1185	1186	14x32
481	46	1186	-	14x33
482	47	1187	1188	14x32
483	48	1188	1189	14x32
484	49	1190	-	14x32
485	50	1190	1191	14x33
486	51	1206	-	15x32
487	52	1220	1221	13x32
488	53	1222	-	15x31
489	54	1224	1225	13x31
490	55	1230	1231	13x31
491	56	1235	1236	13x31
492	57	1237	1238	14x33
493	58	1239	1240	13x30
494	59	1240	-	13x30
495	60	1240	1241	13x31
496	61	1242	1243	14x30
497	62	1243	1244	13x30
498	63	1244	1245	12x30

Anadolu Kazaskerliği Ruznamçeleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
499	64	1245	–	12x30
500	65	1246	1247	13x29
501	66	1247	1248	12x29
502	67	1249	1250	13x29
503	68	1250	1251	13x29
504	69	1251	1252	13x29
505	70	1252	1253	14x31
506	71	1254	–	13x31
507	72	1255	1256	14x31
508	73	1257	–	14x29
509	74	1258	1259	13x30
510	75	1259	1260	13x30
511	76	1260	1261	14x30
512	77	1261	1263	13x29
513	78	1263	1264	13x29
514	79	1264	1265	13x29
515	80	1265	1266	13x29
516	81	1266	–	13x29
517	82	1267	1268	13x29
518	83	1267	1268	13x29
519	84	1269	1270	14x28
520	85	1270	–	14x29
521	86	1270	1271	13x28
522	87	1272	–	13x25
523	88	1272	1273	14x28
524	89	1273	1274	13x28
525	90	1274	1275	13x28
526	91	1275	1276	14x30
527	92	1277	–	13x28
528	93	1278	–	13x27
529	94	1279	–	13x28
530	95	1279	1280	12x27

Anadolu Kazaskerliği Ruznamçeleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
531	96	1280	1281	13x27
532	97	1281	1282	14x27
533	98	1283	-	14x25
534	99	1284	-	14x27
535	100	1285	1286	14x27
536	101	1287	-	14x28
537	102	1290	1291	13x26
538	103	1291	1292	13x28
539	104	1292	1293	14x29
540	105	1293	1294	13x28
541	106	1294	1295	14x28
542	107	1295	1296	13x27
543	108	1296	1297	14x28
544	109	1298	1299	14x29
545	110	1299	1300	14x27
546	111	1299	1300	13x27
547	112	1300	1301	14x27
548	113	1301	1302	13x27
549	114	1302	1303	13x27
550	115	1303	1304	14x29
551	116	1305	1306	14x27
552	117	1306	1307	14x27
553	118	1307	1308	14x28
554	119	1308	1309	15x27
555	120	1309	1310	13x27

Mühür Tatbik Defterleri

Genel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
556	Anadolu	-	-	12x24
557	Anadolu-Rumeli	1236	1257	15x31

Mühür Tatbik Defterleri

Genel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
558	Anadolu-İstanbul	1261	1276	16x48
559	Anadolu-Rumeli	1255	1258	17x37
560	Anadolu-İstanbul	1290	1321	19x56
561	Rumeli	1290	1321	19x56
562	Rumeli-Anadolu	1277	1289	18x53
563	Rumeli-Anadolu	1262	1276	18x53
564	Rumeli	1290	1319	19x56
565	Rumeli	1290	1319	19x56
566	Rumeli	1320	1339	19x56
567	Anadolu	1320	1338	19x56
568	Rumeli	1320	1339	19x56

Sicil Dosyaları Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Ebat
569	1	29x43
570	2	24x36

V. Sicillat-ı Şeriyeye Dairesi Defterleri

İstanbul mahkemelerine ait sicillerin tek bir çatı altında toplanması maksadıyla kurulan Şeriyeye Sicilleri Arşivi faaliyetlerine 1894 yılında başlamıştır. İlk devlet arşivi olan Hazine-i Evrak'tan yaklaşık yarım yüzyıl sonra kurulan Şeriyeye Sicilleri Arşivi, kuruluş gayesi ve faaliyetleri bakımından kendinden önceki arşivlerden ayrı bir yere ve öneme sahiptir. Arşiv, Bab-ı Meşihat'a bağlı olarak tesis edildiği için mahkeme sicillerinin arşive intikalini sağlamak ve arşiv işlerine bakmak üzere Sicillat-ı Şeriyeye Dairesi isimli bir daire de teşkil edilmiştir.

Sicillat-ı Şeriyeye Dairesi mahkemelerden intikal eden sicillerin önce 22 ciltten oluşan bir katalogunu daha sonra da sicillerin arşive geliş durumunu gös-

teren ve iki ciltten oluşan *Şeriye Sicilleri Paket Kayıt Defteri*'ni hazırlamıştır.¹⁴ Bu kataloglar daha sonra 7 cilt halinde Latin alfabesine aktarılmıştır. Arşive yapılan müracaatlarda, aranan kayıtlara bu kataloglar vasıtasıyla ulaşılmıştır.

Sicillât-ı Şeriye Dairesi Sicil Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Ebat
571	1	İstanbul Kadılığı	36x55
572	2	Bâb Mahkemesi	36x55
573	3	Kasımpaşa Mahkemesi	36x55
574	4	Evkaf-ı Hümayun Müfettişliği	36x55
575	5	Kısmet-i Askeriye Mahkemesi	36x55
576	6	Üsküdar Mahkemesi	36x55
577	7	Ahî Çelebi Mahkemesi	36x55
578	8	Davut Paşa Mahkemesi	36x55
579	9	Bilad-ı Metruke Mahkemeleri	36x55
580	10	Galata Mahkemesi	36x55
581	11	Mülga Beledî Kassamlığı	36x55
582	12	Mülga Balat Mahkemesi	36x55
583	13	Yeniköy Mahkemesi	36x55
584	14	Mülga Hasköy Mahkemesi	36x55
585	15	Rumeli Sadareti Şer'iyyatçılığı	36x55
586	16	Mahtel-i Şeriyat	36x55
587	17	Anadolu Sadareti	36x55
588	18	Beşiktaş Mahkemesi	36x55
589	19	Tophane Mahkemesi	36x55
590	20	Mahmud Paşa Mahkemesi	36x55
591	21	İstanbul Evkaf Muhاسبliği	36x55
592	22	Beytü'l-mal Kassamlığı	36x55

¹⁴ Bu kataloglar için bkz. Bilgin Aydın, "Şer'iye Sicilleri Arşivi'nin kuruluşu", s. 55-74.

Şeriyeye Sicilleri Paket
Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Ebat
593	1	36x55
594	2	36x55

Şeriyeye Sicilleri Türkçe
Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Ebat
595	1	36x55
596	2	36x55
597	3	36x55
598	4	36x55
599	5	36x55
600	6	36x55
601	7	36x55

Vilayet Mahkemeleri Dava
İstatistikleri Defteri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
602	1	1330	36x55

XIX. Yüzyılda ŞeyhüIslâmlıkta Teşekkül Eden Meclis ve Diğer Dairelere Ait Defterler

Bu bölüm şeyhüIslâmlık bünyesinde tesis edilen meclislere ve diğer yeni dairelere ait defterlerden oluşmaktadır. Meclislere ait defterler arasında en düzenli seriler karar veya muamele kayıtlarını içeren müzekkire, derkenar ve müsvedde defterleri'dir. Bu defterlere ait seriler ilk dönemlerde genellikle temize çekilmiş ve ciltlenmiştir. XIX. yüzyılın sonlarından itibaren daireler için klişeli defter veya evrak bastırılmış ve yazışmalar müsveddeler halinde ciltlenmiş veya müsveddeler, "evrak karton defterleri" ismi verilen dosya şeklindeki defterlere yapıştırılmak suretiyle birleştirilmiştir.

Müzekkireler daha çok karar metinlerini ihtiva ettikleri halde, derkenarlar dairede mevcut kayıtlara istinaden şeyhüIslâmlık tarafından sorulan meselelerin cevaplarını ihtiva eder. Derkenar ve müzekkireler şekil ve muhteva bakımından meclis mazbatalarının aynıdır. Müsvedde olarak isimlendirilen defterlerde de müzekkire ve derkenarlar kaydedilmiş olup bu isimlendirme, kaydedilen evrağın tashih muamelelerinin defter üzerinde yapılmasından kaynaklanmaktadır. Sicill-i Ahval, Erval-i Eytam, Mektubi gibi bazı dairelerin defterlerinin bir kısmı üzerinde müsvedde yazılı etiketler veya klişeler bulunmaktadır.

Meclis-i Tedkikat-ı Şer'iyye Dairesi'nin 1862 (1279) yılından itibaren başlayan müzekkire defterleri ile Meclis-i İntihab-ı Hükkam-ı Şer'in 1865 (1281)

yılına ait müzekkire defterleri Bâb-ı Meşihat'taki en eski müzekkire defterlerdir. Bu bölümde yer alan defterler arasında ihtiva ettiği belge türü bakımından diğer meclis defterlerinden farklı olan bir seri Fetvahane defterleridir. Bu defterlerde, mahkemelerden yeniden görülmesi için şeyhülislâmlığa havale edilen davalar hakkındaki ilamlar ile muhtelif meseleler hakkında şeyhülislâmlığa verilmiş fetvalar kaydedilmiştir. Bu genel girişten sonra aşağıda bu seriler tanımlanarak defterlerin listeleri verilecektir.

I. Meclis-i Tedkikat-ı Şeriyye Defterleri

Osmanlı Devleti'nde mahkeme kadılarının kararlarının istinafen veya temyizden görüldüğü üst mahkemeler mevcut olmadığı için bu kararlara yapılan itirazlar huzur murafaası denilen hususî bir oturumda görüşülürdü. Huzur murafaasına konu olan davalar, veziriazamın başkanlığında İkinci Divanı'nda veya yine veziriazamın nezaretinde kadiaskerlerin katılımı ile Cuma Divanı'nda ya da İstanbul ve Bilad-ı Selase kadılarının katılımı ile Çarşamba Divanı'nda görülürdü. 1838 yılında huzur murafaasına konu olan davaların ilgili üyelerin katılımıyla şeyhülislâm huzurunda yapılmasına karar verildi. 1846 yılında da dava konularının iyice araştırılarak karara bağlanabilmesi için Anadolu ve Rumeli kadiaskerlerine yardımcı olmak üzere Anadolu veya Rumeli kadiaskerliği payeli ikişer kişinin dönüşümlü olarak Şeyhülislâmlık'ta bulunması ve şeriatî bilen liyakatli birinin yeterli maaş ve "müsteşar" unvanıyla daimî surette tayini kararlaştırıldı. Ayrıca görüşülecek davalar bir sınıflamaya tabi tutularak tespit edilen maddî değeri aşan davaların bu meclis tarafından görülmesi istendi. Bu arada huzur murafaasına konu olan hususlar haftada iki gün şeyhülislâm huzurunda yapılan "Deavi Divanı"nda görülmeye devam edildi.

Şeyhülislâmlığa havale olunan davaların çokluğu yüzünden söz konusu davaların incelenme safhası uzun sürmekte ve meselelerinin zamanında çözülmesini isteyen halkın şikâyetine sebep olmaktaydı. Huzur murafaasında görülen aksaklıkların giderilmesi düşüncesiyle 1861 yılında Rumeli kadiaskerinin başkanlığında üyeleri kadiaskerler ve Bâb-ı Fetva'da bulunan memurlardan oluşan "Meclis-i Tedkikat-ı Şeriyye" adıyla maaşsız, geçici bir meclis kuruldu. Meclis haftada iki gün toplanarak karışık ve anlaşılması zor olan davaların evrakını inceleyecek ve tarafları sorgulayarak işi açıklığa kavuşturacak; daha sonra konuyu özetleyecek ve bir sonraki hafta huzur murafaasında kesin hüküm verilecekti. Böyle bir meclis kurmadaki temel amaç, huzur murafaasında görüşülecek problemlili davaların bir hafta önceden ön hazırlığını yapmak ve daha seri ve doğru kararlar verilmesine katkıda bulunmaktı. Meclis, bir seneden fazla tespit edilen esaslar doğrultusunda çalışmalar yaptı. Bu-

nun yanı sıra vazifeleri genişleyerek huzur murafaası dışındaki davalara da bakmaya başladı. Şeyhülislâm Sadeddin Efendi'nin teklifi üzerine 11 Ekim 1862 (16 Rebiülahir 1279) tarihinde Meclis daimi olarak tesis edildi. Böylece teşekkülünü tamamlayan Meclis, davaların önce müsveddelerini hazırlıyor, daha sonra bunları temize çekiyor ve hem müsveddeler hem de temize çekilen evrakın kaydedildiği defterler saklanıyordu.

21 Mart 1873 (21 Muharrem 1290) tarihinde hazırlanan bir talimatnamayla Meclis'in faaliyet alanı ve görevleri yeniden belirlendi. Önceleri haftada iki gün toplanan Meclis'in çalışma günleri iş yoğunluğu yüzünden üçe çıkarıldı. Bu düzenlemede belirtildiği gibi Meclis'te müzakere edilen konuları Meclis kâtibî kaydederek kabul olunduğu takdirde reis ve üyelere imzalatılacaktı. Ertesi meclis gününe kadar da Meclis'in hususî defterine kaydolunup reis ve üyeler tekrar imzalayacak ve bu karar metni yazılacak mazbata ve tezkirelere esas kabul edilecekti. Mazbata yazıldıktan sonra Meclis reisi gerekli tashihleri yaparak Meclis kâtibine iade edecek ve müsveddeler de heyet tarafından imzalanacaktı. Bu müsveddeler temize çekilip ciltlenecek ve Meclis'in karar sicilleri olarak saklanacaktı.

Aşağıda vurgulanacağı gibi 1917 (1335) yılında şer'î mahkemelerin Adliye Nezareti'ne bağlanması üzerine Meclis-i Tedkikat-ı Şer'iyye'nin adı Mahkeme-i Temyiz-i Şer'iyye Dairesi olarak değiştirildi. Ancak şer'î mahkemelerin 3 Nisan 1920 (14 şaban 1338) tarihinde tekrar Şeyhülislâmlığa bağlanması üzerine Meclis-i Tedkikat-ı Şer'iyye daha önceki şekliyle yeniden tesis edildi.

Yukarıda belirtildiği gibi Meclis kararlarının kaydı için siciller tutuldu. Ancak müsveddelerin temize geçirilmesi işi başlangıçtan 1891 (1309) yılına kadar devam etti. Meclis'in bu tarihten sonraki sicillerinin ise ikinci bir nüshası olmayıp müsveddeler ilk haliyle muhafaza edilmiştir.¹

Meclis-i Tedkikat-ı Şer'iyye Müzekkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
01	1	Et.Ca.1279	Er.Za.1291	18x34
02	2	Et.M.1290	Er.Z.1291	23x35

¹ Geniş bilgi için bkz. İlhami Yurdakul, *Osmanlı Devleti'nde Şer'i Temyiz Kurumları Fetvahanesi Ali, Meclis-i Tedkikat-ı Şer'iyye ve Mahkeme-i Temyiz-i Şer'iyye Dairesi*, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1996, s. 45-53; 104-114; Yurdakul, *Osmanlı İlimiye Merkez Teşkilatı*, s. 145-148. Ayrıca "Mahkeme-i Temyiz-i Şer'iyye Dairesi Defterleri" kısmına bakılabilir.

Meclis-i Tedkikat-ı Şeriyye Müzekkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
03	3	El.M.1292	Er.Z.1292	24x35
04	4	Er.Ş.1291	Er.C.1293	18x24
05	5	El.M.1293	Er.Z.1293	26x39
06	6	Er.C.1293	Et.C.1294	20x44
07	7	Er. M. 1294	Et.Z.1294	26x39
08	8	El.C.1294	Er.Z.1295	25x34
09	9	El.M.1295	Er.Z.1295	25x36
10	10	Er.R. 1296	Er.L.1296	20x30
11	11	Er.L.1296	El.N. 1297	21x34
12	12	Er.Ş.1297	Er.Z.1297	21x33
13	13	El.M.1298	Et.B. 1299	22x33
14	14	Er.Ş.1308	Er.Z.1308	22x35
15	15	Et.M.1309	Er.Z.1309	22x23
16	16	El.M.1301	Et.R.1303	25x34
17	17	El.M.1303	Er.Z.1303	23x35
18	18	El.Ş.1308	Er.Z.1309	29x40
19	19	Er.Z.1309	Er.C.1313	29x40
20	20	Et.S.1316	Et.Ra.1316	21x32
21	21	Et.R.1316	El.C.1316	21x32
22	22	Et.C.1316	Et.Ş.1316	21x32
23	23	El.B.1316	Et.L.1316	21x32
24	24	El.S.1317	El.R.1317	21x32
25	25	El.Ca.1317	Et.Ş.1317	21x32
26	26	El.Ş.1317	El.Za.1317	21x32
27	27	Er.L.1317	Er.M.1318	21x32
28	28	Et.M.1318	Er.S.1318	21x32
29	29	Er.S.1318	El.Ca.1318	21x32
30	30	Et.Ca.1318	El.B.1318	21x32
31	31	Et.N.1318	Er.Za.1318	21x32
32	32	Er.Za.1318	Er.M.1319	21x32
33	33	Er.M.1319	El.Ra.1319	21x32
34	34	El.Ra.1319	Er.R.1319	21x32

Meclis-i Tedkikat-ı Şeriyye Müzekkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
35	35	Et.R.1319	Er.Ca.1319	21x32
36	36	Et.C.1319	Et.Ş.1319	21x32
37	37	Et.Ş.1319	Et.L.1319	21x32
38	38	Et.L.1319	El.Za.1319	21x31
39	39	El.Z.1319	El.M.1320	21x31
40	40	El.Ra.1320	El.Ca.1320	21x32
41	41	Et.M.1320	El.Ra.1320	21x35
42	42	Et.R.1320	Et.C.1320	21x35
43	43	El.Ş.1320	Et.L.1320	21x35
44	44	Et.L.1320	El.Z.1320	21x35
45	45	El.Z.1320	Et.S.1320	21x35
46	46	Et.S.1321	El.R.1321	21x35
47	47	Et.R.1321	Et.C.1321	21x35
48	48	Et.L.1321	Er.Z.1321	21x35
49	49	El.Z.1321	Er.S.1322	21x35
50	50	Er.S.1322	Et.R.132	21x35
51	51	Er.R.1322	El.C.1322	21x35
52	52	El.C.1322	El.Ş.1322	21x35
53	53	El.Ş.1322	Et.L.1322	21x35
54	54	Er.Z.1322	El.M.1323	21x35
55	55	Et.L.1323	Et.Za.1323	21x35
56	56	Er.Za.1323	El.M.1324	21x35
57	57	El.M.1324	El.Ra.1324	21x35
58	58	El.Ra.1324	El.R.1324	21x35
59	59	Et.R.1324	Et.Ca.1324	21x32
60	60	Et.Ca.1324	El.B.1324	21x32
61	61	Et.B.1324	Et.N.1324	21x32
62	62	Et.L.1324	El.Za.1324	21x32
63	63	El.Za.1324	Et.Z.1324	21x32
64	64	Et.Za.1324	Et.M.1325	21x32
65	65	El.M.1325	Er.R.1325	21x32
66	66	Er.Ra.1325	Et.Ca.1325	21x32

Meclis-i Tedkikat-ı Şeriyeye Müzekkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
67	67	Er.Ca.1325	Et.Ş.1325	21x32
68	68	Er.L.1325	Er.L.1325	21x32
69	69	Et.Ş.1325	El.Za.1325	21x32
70	70	Et.Za.1325	Er.Z.1325	25x26
71	71	Er.M.1326	Et.R.1326	21x32
72	72	Et.Ra.1326	El.B.1326	21x32
73	73	El.R.1326	El.M.1327	21x32
74	74	El.M.1327	Et.S.1327	21x32
75	75	Et.S.1327	Et.R.1327	21x32
76	76	Et.R.1327	Er.Ca.1327	21x32
77	77	Et.Ş.1327	Et.N.1327	21x32
78	78	Et.N.1327	Et.L.1327	21x32
79	79	Et.Za.1327	El.Z.1327	21x32
80	80	El.Ra.1327	Et.Z.1327	21x32
81	81	Et.Z.1327	Et.M.1328	21x32
82	82	Et.M.1328	Et.S.1328	25x26
83	83	Et.S.1328	Er.S.1328	21x32
84	84	El.Ra.1328	Et.R.1328	21x32
85	85	El.R.1328	Er.R.1328	21x32
86	86	Et.Ra.1328	El.Ca.1328	21x32
87	87	Er.Ca.1328	Et.C.1328	21x32
88	88	Et.Ca.1328	Et.B.1328	21x32
89	89	Et.B.1328	Er.B.1328	21x32
90	90	Et.Ş.1328	Et.N.1328	21x32
91	91	Et.N.1328	Et.L.1328	21x32
92	92	Et.L.1328	El.Ra.1328	21x32
93	93	El.Ra.1328	Er.Ra.1328	21x32
94	94	Er.Za.1328	Er.Z.1328	21x32
95	95	Er.Z.1328	El.M.1329	21x32
96	96	El.M.1329	El.M.1329	21x32
97	97	Er.M.1329	Et.S.1329	21x32
98	98	Et.S.1329	El.Ra.1329	21x31

Meclis-i Tedkikat-ı Şeriyeye Müzekkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
99	99	El.Ra. 1329	Et.Ra. 1329	21x31
100	100	Et.Ra. 1329	El.R.1329	21x31
101	101	El.R.1329	Er.R.1329	21x31
102	102	Er.R.1329	Et.C.1329	21x31
103	103	Et.Ca.1329	Er.Ca.1329	21x31
104	104	Er.C.1329	Er.C.1329	21x31
105	105	Et.C.1329	Er.B.1329	21x31
106	106	Et.Ş.1329	Et.N.1329	21x31
107	107	Et.N.1329	El.L.1329	21x31
108	108	El.L.1329	Et.L.1329	21x31
109	109	Et.L.1329	El.Za.1329	21x31
110	110	El.Za.1329	Er.Za.1329	21x31
111	111	Er.Za.1329	Et.Z.1329	21x31
112	112	El.R.1329	El.M.1330	21x31
113	113	El.M.1330	El.S.1330	21x31
114	114	Er.M.1330	El.S.1330	21x31
115	115	El.S.1330	Er.S.1330	21x31
116	116	Er.S.1330	El.Ra. 1330	21x31
117	117	Et.Ra. 1330	Er.Ra. 1330	21x31
118	118	Er.Ra. 1330	Et.R.1330	21x31
119	119	Et.R.1330	El.Ca.1330	21x31
120	120	Er.R.1330	El.Ca.1330	21x31
121	121	El.Ca.1330	Et.C.1330	21x31
122	122	El.C.1330	El.L.1330	21x31
123	123	Er.C.1330	Et.B.1330	21x31
124	124	Et.B.1330	El.Ş.1330	21x31
125	125	El.Ş.1330	Er.Ş.1330	21x31
126	126	Er.Ş.1330	El.N.1330	21x31
127	127	Er.L.1330	El.Za.1330	21x31
128	128	El.Za.1330	El.Z.1330	21x31
129	129	Er.Za.1330	Er.Z.1330	21x31
130	130	Et.M.1331	Er.M.1331	21x31

Meclis-i Tedkikat-ı Şer'iyye Müzekkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
131	131	Er.M.1331	El.S.1331	21x31
132	132	El.S.1331	El.R.1331	21x31
133	133	El.S.1331	Er.Ra. 1331	21x31
134	134	Et.R.1331	Er.R.1331	21x34
135	136	Et.R.1331	Er.R.1331	21x34
136	137	El.C.1331	Er.C.1331	21x34
137	137	El.C.1331	Er.C.1331	21x34
138	138	Er.C. 1331	Et.B.1331	21x34
139	139	Er.B.1331	Et.N.1331	21x34
140	140	El.Ş.1331	El.N.1331	21x34
141	141	Er.N.1331	Et.L.1331	21x34
142	142	Et.L.1331	Et.Za.1331	21x34
143	143	El.Za.1331	Er.Za.1331	21x34
144	144	Er.R.1331	Er.R.1331	21x34
145	145	Er.Z.1331	El.M.1332	21x34
146	146	El.M.1332	Er.M.1332	21x34
147	147	Er.M.1332	Er.Ca.1332	21x34
148	148	Et.S.1332	Et.Ra. 1332	21x34
149	149	Er.Ra. 1332	Et.R.1332	21x34
150	150	Et.R.1332	Et.C.1332	21x34
151	151	El.Ca.1332	Er.Ca.1332	21x34
152	152	El.C.1332	Et.C.1332	21x34
153	153	Er.Ca.1332	Et.C.1332	21x34
154	154	Et.B.1332	Et.Ş.1332	21x34
155	155	El.Ş.1332	Et.Ş.1332	21x34
156	156	Et.L.1332	Er.R.1332	21x34
157	157	Et.Z.1332	Er.S.1333	21x34
158	158	Er.S.1333	Er.R.1333	21x34
159	159	Er.R.1333	Et.C.1333	21x34
160	160	Er.R.1333	El.M.1335	26x38
161	161	Et.Ca.1333	Et.Ra. 1335	26x38
162	162	Er.Ş.1333	Er.L.1333	21x34

Meclis-i Tedkikat-ı Şeriyye Müzekkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
163	163	Er.L.1333	Er.Z.1333	21x34
164	164	Er.Z.1333	Er.S.1334	21x34
165	165	Et.Ca.1334	Et.B.1334	21x34
166	166	Et.B.1334	Et.N.1334	21x34
167	167	El.N.1334	El.Z.1334	21x34
168	168	El.Ca.1334	Er.Za.1334	21x34
169	169	Er.Za.1334	Et.S.1335	21x34
170	170	Er.Za.1334	El.C.1335	21x34
171	171	Et.S.1335	Er.Ra. 1335	21x34
172	172	El.Ca.1335	El.C.1335	21x34
173	173	Et.C.1335	El.Ş.1335	21x34
174	174	Et.B.1335	Et.B.1335	21x34
175	175	Er.Ş.1335	Et.Ş.1335	21x34
176	176	El.L.1335	El.Za.1335	21x34
177	177	Et.L.1335	Er.Z.1335	27x34
178	178	Et.Ş.1335	El.Ra. 1336	27x34
179	179	El.M.1336	El.Ra. 1336	27x34
180	180	El.Ra. 1336	Et.R.1336	27x34
181	181	Er.R.1336	Et.C.1336	27x34
182	182	Et.C.1336	El.Ş.1336	27x34
183	183	El.Ş.1336	El.Za.1336	27x34
184	184	El.Za.1336	Et.Z.1336	27x34
185	185	El.Ra. 1336	Er.M.1337	21x32
186	186	Et.Ra. 1337	Er.C.1337	21x32
187	187	El.N.1337	Er.Za.1337	21x32
188	188	El.R.1337	Et.L.1337	21x32
189	189	Er.C.1337	Et.N.1337	21x32
190	190	El.R.1337	Er.L.1337	21x32
191	191	Er.Za.1337	Er.M.1338	21x32
192	192	Er.M.1338	Er.R.1338	21x32
193	193	Er.R.1338	El.C.1338	21x32
194	194	El.R.1338	El.Za.1338	21x32

Meclis-i Tedkikat-ı Şer'iyye Müzekkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
195	195	Et.C.1338	Et.Za.1338	21x32
196	196	El.Za.1338	Er.R.1339	21x32
197	197	El.Z.1338	El.R.1339	21x32
198	198	Et.Ra. 1339	Er.Ş.1339	22x32
199	199	El.R.1339	El.L.1339	22x32
200	200	El.L.1339	El.S.1340	22x32
201	201	El.N.1339	El.M.1340	22x32
202	202	Et.M.1340	Er.R.1340	22x32
203	203	El.Z.1338	El.S.1341	21x32

II. Mahkeme-i Temyiz-i Şer'iyye Dairesi Defterleri

12 Mart 1917 (18 Camaziyelevvel 1335) tarihinde bütün şer'î mahkemelerin Adliye Nezareti'ne bağlanması üzerine Meclis-i Tedkikat-ı Şer'iyye ilga edilerek tüm yetkileri ve defterleri de yerine kurulan Mahkeme-i Temyiz-i Şer'iyye Dairesi'ne devredildi. Kadrosu ise Şeyhülislâmlığın Fetvahane-i Âli, Meclis-i Tedkikat-ı Şer'iyye ve sair birimlerden alınan üyelerinden oluşturuldu. Bu yeni dairenin görevi, şer'î mahkemelerden verilen ilâm ve hüccetlerin özellikle tedkik ve temyizini yapmaktır. 1920 (1338) yılı itibariyle Mahkeme-i Temyiz-i Şer'iyye Dairesi; bir reis, altı üye, baş mümeyyiz, terekeye ait ilâmât telhis mümeyyizi, terekeye ait ilâmât taharrî mümeyyizi, mesail-i vakfiyeye ait ilâmât telhis mümeyyizi, münakahat ve ona müteallik ilâmât telhis mümeyyizi, münakahat ve ona müteallik taharrî mümeyyizi, muamelat-ı tahririye masası mümeyyizi ve kayıt mümeyyizinden müteşekkildi.

Temyiz-i Şer'î Dairesi'ne ait üç defter ile yine bu üç yıllık dönemde tutulmuş, ancak Meclis-i Tedkikat-ı Şer'iyye'ye ait 22 defter incelendiğinde Meclis-i Tedkikat-ı Şer'iyye'nin yerine Temyiz-i Şer'î Dairesi'ne kuruluşunun sadece bir isim değişikliğinden ibaret olduğu görülecektir. Nitekim Meclis-i Tedkikat-ı Şer'iyye'nin bazı defterlerinde bu ismin üzeri çizilerek yerine Mahkeme-i Temyiz-i Şer'iyye Dairesi yazılmıştır. Bazen de eski isim aynen muhafaza edilerek bir değişiklik yapılmamıştır. Sonraki bir tarihte ise müsvedde ölçülerinde bir değişiklik yapılmadan sadece birim ismi matbu olarak değiştirilmiştir. Ancak Meclis-i Tedkikat-ı Şer'iyye isminin de kullanıldığı görülmektedir. Mahkeme-i Temyiz-i Şer'iyye Dairesi adına özel müsveddelikler oluşturulmaya çalışılmıştır. Meclis-i Tedkikat-ı Şer'iyye müsveddeliklerinden daha küçük boyutta olan bu müsved-

delikler defterlerin içerisine serpiştirilmiştir. Ancak bu müsvedde varakalarından ayrı olarak “Temyiz-i Şer'iyye Mahkemesi İ'lamât Sicili” adı altında defterler tutulmaya başlanması bu yeni mahkemenin üç yıllık dönemde en ilgi çekici faaliyetidir. Müsveddeye yazma işi devam etmiş, ancak bu müsveddelerin belge cinsi ilam ve hüccet olanlara bir sicil numarası verilmiştir. Müsveddede verilen bu sicil numarası ise biraz önce adı geçen defterlere temize çekilmiş olarak geçirilmiştir. Müsveddelerin temize geçirilmesi uygulaması Meclis-i Tedkikat-ı Şer'iyye'nin kurulmasından itibaren 34 yıl tatbik edilmişti. Fakat bu dönemde müsveddeler aynen temize geçirilmekte idi.

İlam ve hüccet dışında kalan ve belge cinsi tahrirat, tezkire, arıza, arzuhâl, telgrafnâme ve derkenâr olan davalar müsveddelerde kalmış ve temiz defterlere geçirilmemiştir. Temyiz-i Şer'iyye Mahkemesi ilamat siciline kayd edilen ve cinsi ilam ve hüccet olan belgelerde müsveddenin arka sayfasında “Sicile kaydedildi” ibaresi mevcuttur. Sicile kayd edilecek davalara müsveddede bir sicil numarası verilmiş ve bu numara ile Temyiz-i Şer'iyye Mahkemesi ilamat siciline kaydedilmiştir. Ancak sicile kaydı gerekmeyen davalara müsveddede sicil numarası verilmemiştir. İlamât siciline kaydedilen davalar ilamat sicilinde sayfanın alt kısmında “Aslıyla mukâbele edilmiştir” veya “Aslıyla mukabele ve kayd olunmuştur” ibaresi ile kayd edilmiştir. Yine bu dönemde müsvedde olarak kullanılan Meclis-i Tedkikat-ı Şer'iyye defterlerinde ilamat siciline kaydı gerekmeyen davalar iki azanın imzası, diğer sicile kaydı gereken davalar ise tüm azanın imzası ile işleme konulmuştur. Müsveddeliğin üst kısmında azaların tamam olup olmadığı ve gelmeyen üyelerin isimleri kaydedilmiştir.

Adliye Nezareti'ne bağlı olarak faaliyet gösteren Mahkeme-i Temyiz-i Şer'iyye Dairesi, şer'î mahkemelerin 3 Nisan 1920 (14 şaban 1338) tarihinde tekrar Şeyhülislâmlığa bağlanması üzerine ilga edildi. Bunun yerine Meclis-i Tedkikat-ı Şer'iyye daha önceki şekliyle yeniden tesis edildi.²

Temyiz-i Şer'î Mahkemesi İlamât Sicili Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
204	1	Er.C.1335	Er.B.1335	39x26
205	2	Er.B.1335	Er.B.1337	39x26
206	3	Et.L.1335	Et.Ra.1337	39x26
207	4	El.S.1337	Et.Ş.1338	27x41
208	5	El.R.1337	El.B.1338	27x45

² Yurdakul, *Osmanlı Devleti'nde Şer'i Temyiz Kurumları*, s. 49-53; 114. Ayrıca “Meclis-i Tedkikat-ı Şer'iyye Defterleri” kısmına bakılabilir.

III. Fetvahane-i Âli Defterleri

Osmanlı hukunda fetva, hususi şahısların dinî konularda karşılaştıkları sorunları çözümlenmenin yanı sıra Osmanlı kazâ (yargı) sistemi içerisinde ve devletin siyasi ve idari kararlarında da önemli bir yere sahipti. Fetva konusundaki en yetkili merci şeyhülislâmdı. Şeyhülislâmlar fetva yetkileri dolayısıyla siyasi hususlarda da söz hakkına sahipti.

Kanuni Sultan Süleyman zamanında (1520-1566) Fetvahane'nin amiri olan şeyhülislâmın fetva hizmetine yardımcı olmak üzere fetva emirleri tayin edilmeye başlandı. XVI. ve XVIII. yüzyıllarda Fetvahane'de, şeyhülislâm ve fetva emirlerinden başka müsevvid, mübeyyiz, mukabeleci ve müvezzi olarak isimlendirilen görevliler vardı. Fetvahane XIX. yüzyılın ikinci yarısına kadar iki bürodan müteşekkildi. Bunlardan birincisi müsevvidlerin görev yaptığı Pusula Odası, ikincisi ise mübeyyizlerin oturduğu Fetva Odası idi. Fetva emiri bu iki büroda fetva hizmetine şeyhülislâm adına bakardı. Klasik dönemden tevarüs edilen Fetva ve Pusula odalarına Tanzimat'tan sonra bir de İlamat Odası eklendi. Böylece Fetva Emaneti Dairesi'nin öteden beri verdiği fetva hizmetine mahkemelerde tanzim edilen belgelerin tetkiki de ilave edildi.

1873 ve 1875 yıllarında yapılan iki düzenlemede de büroların personel sayısı, tayin usulü ve sorumluluk alanları tespit edilirken istihdam edilen memurların vazifelerine dair bir görev tanımlaması yapılmadı. Fetva Emaneti Dairesi ve bu dairenin alt birimleri olan Fetva Odası, Pusula Odası ve İlamat Odası ile buralarda çalışan personelin vazife ve yetkileri daha sonraki tarihlere yapılan yeni düzenlemelerle kayıt altına alındı.³

Fetvahane-i Âli ve bağlı bürolarının ürettiği arşiv malzemesinin yoğunluğu yargı kararlarına dair olup fetva kayıtları bunlara nispetle daha azdır.

Fetvahane-i Âli İlamat Odası Vilayetler Merkez Temyiz İlam Hulasa Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
209	1	Et.B.1298	Er.M.1303	41x29
210	2	Er.M.1303	Et.R.1309	50x33
211	3	EŞ.Ş.1307	El.Z.1314	50x33

³ Geniş bilgi için bkz. Yurdakul, *Osmanlı Devleti'nde Şer'i Temyiz Kurumları*, 31-45; 114-122; Yurdakul, *Osmanlı İlimiye Merkez Teşkilatı*, 33-39.

Fetvahan-e-i Âli İlamat Odası
Vilayetler Merkez Temyiz İlam Hulasa Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
212	4	El.Ca.1309	Er.Z.1315	50x33
213	5	El.C.1318	El.Ra.1329	41x29
214	6	Et.Ş.1320	Et.C.1324	41x24
215	7	Et.C.1324	Er.C.1324	41x29
216	8	El.B.1327	El.Za.1328	41x29
217	9	El.M.1328	Er.B.1332	41x29
218	10	Et.C.1328	El.Ş.1332	41x29
219	11	El.Za.1328	Er.B.1329	41x29
220	12	Er.B.1329	Et.Ra.1330	41x29
221	13	Et.Ra.1330	Et.B.1330	41x29
222	14	Et.B.1330	Er.Za.1330	41x29
223	15	Er.Za.1330	Er.R.1331	41x29
224	16	Er.R.1331	Er.M.1332	41x29
225	17	Er.M.1332	Er.B.1332	41x29
226	18	Er.Ş.1338	Et.Ca.1340	41x29

Fetvahan-e-i Âli İlamat Odası
Vilayetler Merkez Temyiz İlam Hulasa Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
227	1	Aydın, Adana	Er.Ş.1298	Et.C.1313	41x23
228	2	Aydın, Adana	Et.S.1320	Er.C.1325	41x23
229	3	İzmir, Aydın, Manisa	El.B.1325	Er.Z.1327	41x23
230	4	İzmir, Aydın, Manisa	El.M.1328	Er.C.1329	41x23
231	5	Aydın	Et.C.1329	El.N.1330	41x23
232	6	Aydın	Er.Ca.1332	Et.Ş.1332	40x30
233	7	Aydın	Er.Ca.1331	El.Ca.1332	30x41
234	8	Bursa, Ankara.	El.B.1298	Er.S.1311	50x33
235	9	Anadolu	El.Ra.1311	Er.B.1315	50x33

Fetvahaneye-i Âli İlamat Odası
Vilayetler Merkez Temyiz İlam Hulasası Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
236	10	Bursa, Ankara, İzmit	El.Z.1320	Et.R.1324	41x24
237	11	Bursa,Trablusgarb	Et.R.1324	Et.M.1327	41x29
238	12	Bursa, Ankara.	Er.M.1327	Er.Z.1327	41x29
239	13	Ankara	El.M.1328	Er.B.1331	41x29
240	14	Bursa	Et.M.1328	El.M.1330	44x29
241	15	Bursa, Ankara.	Et.M.1330	El.Z.1330	44x29
242	16	Bursa, Ankara	Er.B.1331	El.Ş.1332	41x29
243	17	Bursa.	Et.Z.1331	El.Ş.1332	42x30
244	18	Anadolu	El.N.1338	El.Ra.1341	41x29
245	19	Kastamonu	Et.B.1331	Er.B.1332	30x40
246	20	Trablusşam, Suriye	Er.R.1298	El.B.1316	42x30
247	21	Suriye	El.M.1328	Et.R.1332	41x29
248	22	Kudüs, Beyrut, Şam	El.M.1328	Er.M.1331	42x28
249	23	Suriye Basra	Et.M.1328	El.Ş.1332	41x29
250	24	Trablusşam, Beyrut	Er.M.1331	El.Ş.1332	40x28
251	25	Suriye, Trablusşam	Et.R.1332	El.Ş.1332	40x28
252	26	Selanik, Kosova	El.Z.1301	El.R.1315	41x29
253	27	Kosova, Manastır	El.R.1315	El.N.1323	41x29
254	28	Selanik, Kosova Manastır, Yanya, İşkodra	Et.N.1323	Er.Z.1327	42x30
255	29	Manastır.	El.M.1328	Et.C.1332	42x30
256	30	Kosova	Et.M.1328	El.R.1332	42x28
257	31	İşkodra	Et.M.1328	El Ca.1332	42x30
258	32	Rumeli	El.Ra.1329	Er.B.1332	41x29
259	33	Rumeli, Anadolu	Et.C.1335	Et.Ş.1338	40x28
260	34	Selanik, Prizren	Et.M.1291	Er.M.1329	30x42
261	35	Trabzon, Erzurum, Bitlis, Van	Et.B.1298	Et.B.1316	41x29
262	36	Trabzon, Erzurum	El.B.1316	Er.Z.1327	43x29
263	37	Erzurum	El.M.1328	Er.B.1332	41x28
264	38	Trabzon	El.M.1328	Et.Za.1331	42x28

Fetvahane-i Âli İlamat Odası
Vilayetler Merkez Temyiz İlam Hulasa Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
265	39	Trabzon	Et.Za.1331	El.Ş.1332	41x29
266	40	Sivas, Diyarbakır, Mamuretülaziz	Et.Ş.1298	Et.Z.1317	41x29
267	41	Bitlis, Diyarbakır	Et.M.1328	Et.M.1332	41x29
268	42	Diyarbakır	El.M.1328	Er.B.1332	41x29
269	43	Sivas	El.M.1328	Et.Ra.1331	41x29
270	44	Sivas	Et.R.1331	Et.Ş.1332	41x29
271	45	Konya, Kastamonu	Et.B.1290	Et.Ra.1316	43x30
272	46	Konya	Et.M.1328	Er.M.1331	40x28
273	47	Konya	El.S.1331	El.Ş.1332	40x28
274	48	Aydın, Adana	Er.C.1298	Et.B.1319	44x30
275	49	Aydın, Adana	El.M.1328	El.Ş.1332	42x28
276	50	Hicaz	Et.M.1328	El.Ş.1332	40x28
277	51	Halep	El.M.1328	Et.Ra.1331	30x41
278	52	Trablusgarb, Suriye, Beyrut	El.B.1316	Er.Z.1327	41x29
279	53	Bahr-ı Sefid	Et.B.1298	Er.B.1332	41x29
280	54	Yemen	El.M.1328	Er.Ca.1332	41x29
281	55	Bağdad, Musul	Er.Z.1319	Et.R.1327	30x33
282	56	Bağdad, Musul	El.M.1328	Er.B.1332	42x30
283	57	Musul, Zor	El.M.1328	El.Ş.1332	44x29
284	58	Bağdad, Musul	El.M.1328	Er.B.1332	30x42

Fetvahane-i Âli İlamat Odası
Vilayetler Merkez Cinayet Temyiz Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
285	1	Hüdavendigâr, Ankara	Er.Ca.1312	Et.Ca.1331	28x40
286	2	Dersaadet	El.L.1327	El.L.1327	39x28

Fetvahane-i Âli İlamat Odası
Vilayetler Merkez Cinayet Temyiz Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
287	3	Konya, Kastamonu	El.M.1291 El.M.1291	Et.L.1294 Et.Ca.1322	39x28
288	4	Kıbrıs, Cezayir Bahr-ı Sefid, Girit	El.C.1290 El.M.1291	El.Za.1297 El.Ş.1297	39x28
289	5	Halep, Hicaz	Er.C.1290 Et.Z.1291	Et.R.1298 Er.B.1292	39x28
290	6	Bağdat, Yemen, Musul	Et.L.1291	El.Za.1331	39x28
291	7	İşkodra, Bosna, Yanya	El.M.1291 Er.Za.1290	Et.M.1329 Er.M.1329	39x28 39x28
292	8	Kudüs, Trablusgarp Suriye	El.S.1291	Et.Z.1330	39x28
293	9	Rumeli, Anadolu, İstanbul	Et.M.1301	Et.Ş.1301	39x28
294	10	Hüdavendigâr, Edirne	Et.M.1291 Er.B.1290	Er.Za.1309 Et.M.1297	39x28
295	11	Anadolu, Rumeli	Er.C.1288	Et.Ca.1298	37x25
296	12	Edirne, Tuna	Er.Za.1284 Er.M.1291	Et.Ca.1298 Er.B.1323	39x28
297	13	Trabzon, Erzurum	Er.R.1290 Er.M.1291	Er.L.1297 Et.Ra.1332	39x28
298	141	Adana, Aydın	Et.R.1290 Et.M.1291	Er.Ra.1326 Et.Ca.1331	38x21
299	15	Sivas, Diyarbakır	El.Ca.1290 El.M.1291	Et.B.1328 Et.B.1328	38x21

Fetvahane-i Âli İlamat Odası Varide Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
300	1	El.Ş.1332	Et.Ca.1333	42x36
301	2	Er.R.1333	Et.Ra.1334	42x36
302	3	El.R.1334	El.S.1336	42x36

Fetvahaneye-i Âli İlamat Odası Karar (Temyiz) Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
303	1	El.Ra.1292	El.Z.1297	37x25
304	2	El.Ş.1332	El.R.1333	42x36
305	3	El.R.1333	Er.Za.1333	42x36
306	4	Er.Za.1333	Er.C.1334	42x36
307	5	El.B.1334	Er.S.1335	42x36
308	6	El.Ra.1335	El.C.1335	42x36

Fetvahaneye-i Âli İlamat Odası İstinâf Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
309	1	Er.Ra.1301	Er.M.1302	37x17
310	2	Er.M.1302	El.Ra.1302	37x17
311	3	Er.Ş.1302	Er.S.1303	37x17
312	4	Er.B.1303	El.Ş.1304	37x17
313	5	Er.Ra.1304	Er.Z.1304	37x17
314	6	Et.Ş.1304	Er.Ca.1305	37x17
315	7	Er.Z.1304	Er.Ş.1305	37x17
316	8	Er.Ca.1305	Er.M.1306	37x17
317	9	Er.Ş.1305	Er.Ra.1306	37x17
318	10	Er.M.1306	Er.S.1307	37x17
319	11	Er.Ra.1306	Et.R.1307	37x17
320	12	Er.S.1307	El.L.1307	37x17
321	13	Et.Ra.1307	Et.L.1307	37x17
322	14	El.L.1307	El.Ş.1308	37x17
323	15	Et.Z.1307	El.Ş.1308	37x17
324	16	El.Ş.1308	El.S.1309	38x21
325	17	El.Ş.1308	El.S.1309	38x21
326	18	El.S.1309	Et.C.1309	40x22
327	19	Et.C.1309	El.Z.1309	40x22
328	20	Et.C.1309	El.Za.1309	38x21

Fetvahane-i Âli İlamat Odası İstinaf Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
329	21	Et.Za.1309	El.Ca.1310	38x21
330	22	El.Z.1309	Er.Ca.1310	38x21
331	23	Er.Ca.1310	El.Z.1310	38x21
332	24	El.Ca.1310	Er.Za.1310	38x21
333	25	Er.Za.1310	Et.R.1311	38x21
334	25	El.Z.1310	El.Ca.1311	38x21
335	26	Et.R.1311	Er.L.1311	38x21
336	27	El.Ca.1311	Et.Za.1311	38x21
337	28	Er.L.1311	Er.Ra.1312	38x21
338	29	Et.Za.1311	Er.R.1312	28x21
339	30	Er.Ra.1312	El.N.1312	38x21
340	31	Er.L.1312	Et.C.1313	38x21
341	32	El.N.1312	Er.R.1313	38x21
342	33	Et.R.1313	El.Z.1313	37x20
343	34	Er.Ca.1313	Er.Za.1313	37x20
344	35	Et.C.1313	Et.Ra.1314	37x20
345	36	Er.Za.1313	Er.C.1314	37x20
346	37	El.Z.1313	Et.Ş.1314	39x21
347	38	Er.C.1314	El.Ra.1315	37x20
348	39	Et.Ra.1315	Et.Z.1315	37x20
349	40	El.Ra.1315	Er.Za.1315	38x20
350	41	El.Za.1315	Er.R.1316	38x20
351	42	Er.Za.1315	Er.S.1316	38x20

Fetvahane-i Âli İlamat Odası İstinaf Cinayet Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
352	1	Anadolu	Et.L.1302	Et.Z.1302	39x28
353	2	Rumeli	Er.S.1301	Er.B.1306	39x28
354	3	Anadolu	Er.M.1303	Er.S.1305	43x25

Fetvahan-e-i Âli İlamat Odası İstinaf Cinayet Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
355	4	Anadolu, Rumeli, İstanbul	Et.Ş.1296	Er.B.1300	39x28
356	5	Anadolu, Rumeli, İstanbul	El.S.1306	Er.Za.1306	42x30

Fetvahan-e-i Âli İlamat Odası İstinaf Hulasa Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
357	1	Vilayetler	El.S.1303	Et.Ca.1304	48x36
358	2	Anadolu	Et.C.1304	Er.M.1324	40x36
359	3	Merkez	Er.Ca.1304	Er.Ra.1306	48x36
360	4	Merkez	Er.Ca.1304	Et.Ca.1310	48x36

Fetvahan-e-i Âli İlamat Odası İlam Temyiz Fihrist Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
361	1	Et.Ra.1332	Et.C.1332	19x37
362	2	Er.R.1332	El.R.1332	19x37
363	3	EL Ca.1332	Et.C.1332	19x37

Fetvahan-e-i Âli İlamat Odası İstinaf Cunha Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
364	1	Et.Mart 1311	Et.T. Sani 1314	44x25
365	2	Et.Temmuz 1316	El.K. Sani 1316	43x32

Fetvahane-i Âli İlamat Odası İstinafa Mahsus İstida Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
366	1	ET B.1341	Et.N.1342	48x33

Fetvahane-i Âli Anadolu ve Rumeli Nakz Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
367	1	Anadolu	Et.C.1264	Et.S.1286	54x20
368	2	Anadolu	Er.N.1274	El.Ra.1283	54x20
369	3	Anadolu	Et.R.1283	Er.L.1290	54x20
370	4	Rumeli	El.L.1263	El.M.1276	52x18
371	5	Rumeli	El.M.1276	Et.R.1282	56x19
372	6	Rumeli	Et.R.1282	Et.Ca.1288	56x20
373	7	Rumeli	Er.Ca.1288	Et.R.1290	54x20

Fetvahane-i Âli Tezkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
374	1	Er.R.1290	Et.N.1327	47x10
375	2	El.B.1292	Et.L.1296	46x17
376	3	El.Za.1296	Et.Za.1298	49x17
377	4	Et.Z.1298	Er.Ra.1301	49x17
378	5	Er.L.1327	El.Z.1340	56x19

Fetvahane-i Âli Tezkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
379	1	El.Ra.1302	El.Ca.1313	40x28
380	2	Er.S.1310	Et.Ca.1318	40x28

Fetvahane-i Âli Tezkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
381	3	Er.S.1310	Er.Za.1318	40x28
382	4	Er.Ca.1318	Er.M.1327	40x28
383	5	El.Ca.1319	El.Ca.1329	40x28
384	6	El.S.1320	Er.Za.1329	40x28
385	7	El.S.1325	Et.Z.1331	40x28
386	8	Et.S.1326	Et.R.1332	40x28
387	9	Et.M.1328	Er.L.1329	40x28
388	10	Et.S.1328	Et.R.1331	40x28
389	11	Et.Ra.1329	Et.L.1332	40x28
390	12	Er.B.1329	Er.Z.1340	40x28
391	13	Er.L.1329	Et.Za.1331	40x28
392	14	Er.Za.1329	El.C.1330	41x30
393	15	Er.Ş.1330	Er.Ca.1338	40x28
394	16	Et.R.1331	Et.Z.1340	40x28
395	17	El.B.1332	El.Ca.1341	40x28
396	18	El.B.1332	El.M.1341	40x28
397	19	Er.L.1332	Er.Za.1340	40x28
398	20	Er.Ca.1332	Er.B.1339	40x28
399	21	El.Ra.1335	Er.ŞUB.1926	40x28
400	22	El.Ca.1336	Et.Ca.1336	40x28
401	23	Er.C.1336	Er.B.1337	40x28
402	24	Er.Ca.1338	Er.R.1339	40x28

IV. Bab-ı Fetva Sicill-i Ahval Dairesi Defterleri

Osmanlılar biyografi yazıcılığına önem vermiş ve XVI. yüzyıldan itibaren Osmanlı şairleri ile ulema ve şeyhlerin biyografilerinin yer aldığı tezkire ve tabakat kitapları yazmışlardır. Daha sonra ise şeyhülişlâm, hattat, musikişas, sadrazam ve reisülküttap gibi çok çeşitli devlet görevlileri ve sanatkârlara mahsus olmak üzere tercüme-i ahval eserleri telif edilmiştir. Bu biyografi eserlerine vekayinameler, resmî atama ve azillerin işlendiği Divan-ı Hümayun Ruus

ve Tahvil Kalemi kayıtları ile diğer pek çok resmî ve gayri resmî belge ve bilgiler kaynaklık etmiştir.

Ancak Osmanlı bürokrasisinde XIX. yüzyıla kadar personel sicillerini tutmakla görevli resmî bir kurum yoktu. Tanzimat'tan sonra devletin memur politikası ve bunların özlük hakları konusunda yeni düzenlemeler yapıldı. Bu düzenlemelerden biri de devletin istihdam ettiği personeli hakkında gerekli bilgilere en hızlı ve kolay ulaşabilme ihtiyacından doğdu. Bu konuda yapılmış bazı hususi düzenlemeler olmakla beraber ilk kez daha kapsamlı bir şekilde 1879 yılında bu amaca matuf olarak Sicill-i Ahval Komisyonu kuruldu. Tarîf sürecinde de tüm nezaretler ve diğer idari birimler kendi sicil şubelerini kurdular. Bu şubelerden biri de Bâb-ı Fetva Sicill-i Ahval Şubesi idi.⁴

Sicill-i ahval dosya ve defterlerinin hazırlanması için matbu sicil varakaları hazırlanmış ve bunlar merkez ve taşradaki ilmiye sınıfına mensup memurlara gönderilmiştir. Sonradan her bir memura bir sicil numarası verilerek iade edilen varakalar bu sicil numarasına göre dosyalara konmuştur. Matbu sicil varakalarının başında "Daire-i Meşihat-ı İslâmiye Sicil Şubesi" kışesi bulunmaktadır. Bunun altında es'ile ve ecvibe başlıklarıyla ikiye bölünmüş soru ve cevap haneleri yer alır. Meşihat sicil dosyalarında sicil varakasının yanı sıra intihabname, mürasele, berat ve ferman gibi tayin muamelelerinin seyrine ait evrak da muhafaza edilmiştir.

Meşihat memurlarının tayin oldukları görevler ve buralardan aldıkları maaşlarla ilgili olarak Anadolu ve Rumeli tezkirehanelerinin, Meclis-i İntihab-ı Hükkam-ı Şer'iyeye'nin, Muhasebat Dairesi'nin, Sicill-i Ahval Şubesi ve diğer birimlerin düzenlemiş oldukları pusula ve müzekkireler de Meşihat sicil dosyalarında yer almıştır. Tercüme-i hal varakalarının doldurulmasından sonra memurların tayin olundukları yeni görevler ve maaşlarıyla ilgili bilgiler takip edilmek üzere "Terceme-i hal varakalarının telhisine mahsus müsvedde varakasıdır" ve "Bâb-ı Fetva sicill-i ahval tescilâtına mahsus müsvedde varakasıdır" kışelerini taşıyan evrak dosyalara ilave edilmiştir.⁵

Sicill-i Ahval Şubesi'nin ilmiye personeliyle ilgili yazışmalarının toplandığı defterler aşağıda müsvedde ve derkenar defterleri başlığı altında verilmiştir.

⁴ Bu konuda geniş bilgi için bkz. Gülden Sarıyıldız, *Sicill-i Ahval Komisyonu'nun Kuruluşu ve İşlevi (1879-1909)*, İstanbul 2004, s. 4-28.

⁵ Bilgin Aydın, *Osmanlı Yenileşmesi Döneminde Bab-ı Meşihat'ın Bürokratik Yapısı ve Evrak İdaresi*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul 1996, s. 53.

Sicill-i Ahval Şubesi Müsvedde Varakası Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
403	1	Et.R.1306	El.S.1310	27x37
404	2	El.S.1310	Et.R.1310	27x37
405	3	Et.Ca.1310	Et.B.1310	27x37
406	4	El.B.1310	El.Ş.1310	27x37
407	5	El.M.1310	Et.R.1310	27x37
408	6	Er.Ra.1310	El.S.1311	27x37
409	7	El.S.1311	El.R.1311	27x37
410	8	El.B.1311	Er.R.1311	27x37
411	9	Er.Ra.1311	Et.Za.1311	27x37
412	10	Et.N.1311	Er.M.1312	27x37
413	11	Er.M.1312	Er.Ra.1312	27x37
414	12	Er.Ra.1312	Et.Ca.1312	27x37
415	13	El.Ca.1312	El.C.1312	27x37
416	14	El.C.1312	Er.B.1312	27x37
417	15	El.Ş.1312	El.N.1312	27x37
418	16	Et.N.1312	Er.Za.1312	27x37
419	17	Er.Ra.1312	Et.S.1313	27x37
420	18	Et.S.1313	Et.Ca.1313	27x37
421	19	Et.Ca.1313	Et.Ş.1313	27x37
422	20	Er.Ra.1313	Et.Ş.1313	27x37
423	21	Er.Ra.1313	Er.S.1314	27x37
424	22	ES.S.1314	Er.Ca.1314	27x37
425	23	Er.Ca.1314	El.Ra.1314	27x37
426	24	EL Za.1314	Et.L.1315	27x37
427	25	Et.L.1315	Et.L.1316	27x37
428	26	Et.Za.1317	Er.S.1318	27x37
429	27	El.C.1318	El.Ş.1318	27x37
430	28	Et.Ş.1318	Et.Za.1318	27x37
431	29	Et.Za.1318	Er.Za.1318	27x37
432	30	Er.R.1319	Et.C.1319	27x37
433	31	Et.Ra.1319	El.Z.1319	27x37
434	32	El.Ş.1326	Et.Ş.1326	27x37

Sicill-i Ahval Şubesi Müsvedde Varakası Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
435	33	Et.S.1326	El.Ş.1326	27x37
436	34	El.L.1320	El.Z.1326	27x37
437	35	El.Z.1320	Et.S.1321	27x37
438	36	Er.S.1321	Et.R.1321	27x37
439	37	Et.C.1321	El.L.1321	27x37
440	38	Er.L.1321	El.Za.1322	27x37
441	39	El.M.1323	El.Za.1326	27x37
442	40	El.N.1324	Et.C.1327	27x37
443	41	El.M.1323	Er.M.1324	27x37
444	42	El.B.1320	El.L.1320	27x37
445	43	Er.S.1318	El.Ca.1318	27x37

Sicill-i Ahval Şubesi Derkenar Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
446	1	Er.Eylül 1324	Er.Mayıs 1325	38x29
447	2	El.Mart 1326	Er.Mayıs 1326	37x25
448	3	El.Mayıs 1326	Er.Ağustos 1326	37x25
449	4	El.Haziran 1326	El.Haziran 1326	37x25
450	5	El.Haziran 1326	Et.Haziran 1326	37x25
451	6	El.Temmuz 1326	Er.Temmuz 1326	37x25
452	7	El.Temmuz 1326	Er.Temmuz 1326	37x22
453	8	El.Ağustos 1326	Er.Ağustos 1326	37x25
454	9	El.Eylül 1326	Er.Eylül 1326	37x21
455	10	El.Eylül 1326	El.Eylül 1326	37x21
456	11	Er.Eylül 1326	Et.T. Sani 1326	38x21
457	12	Er.Eylül 1326	Er.T.Evel 1326	37x22
458	13	El.T. Sani 1326	Er.T. Sani 1327	37x25
459	14	El.T. Sani 1326	Er.T. Sani 1326	38x21
460	15	El.T. Sani 1326	Er.T. Sani 1326	38x21

Sicill-i Ahval Şubesi Derkenar Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
461	16	Er.T. Sani 1326	Er.K. Evvel 1326	38x21
462	17	El.K. Evvel 1326	Er.K. Evvel 1326	38x21
463	18	El.K. Evvel 1326	Er.K. Sani 1326	38x21
464	19	Er.K. Evvel 1326	Et.Nisan 1326	37x25
465	20	Et.K. Sani 1326	Er.Şubat 1326	37x25
466	21	Er.Şubat 1326	Er.Mart 1327	37x25
467	22	Er.Şubat 1326	Er.Mart 1327	35x26
468	23	El.Mart 1327	Er.Nisan 1327	35x26
469	24	El.Nisan 1327	Er.Mayıs 1327	37x25
470	25	Er.Nisan 1327	Et.Mayıs 1327	35x26
471	26	El.Haziran 1327	Er.Haziran 1327	35x26
472	27	El.Haziran 1327	Et.Temmuz 1327	37x26
473	28	El.Haziran 1327	Et.Temmuz 1327	35x26
474	29	Er.Temmuz 1327	Er.Ağustos 1327	37x25
475	30	El.Ağustos 1327	El.Eylül 1329	37x29
476	31	Er.Eylül 1327	Er.Eylül 1327	38x26
477	32	Er.Eylül 1327	Er.T.Evvel 1327	38x26
478	33	El.T.Evvel 1327	Et.T.Evvel 1327	36x25
479	34	El.T.Evvel 1327	El.T. Sani 1327	37x25
480	35	El.T. Sani 1327	Er.T. Sani 1327	38x26
481	36	Er.T. Sani 1327	Er.T. Sani 1327	37x25
482	37	Er.T. Sani 1327	Et.K. Evvel 1327	37x25
483	38	Er.T. Sani 1327	Er.K. Evvel 1327	37x25
484	39	Er.K. Evvel 1327	Er.K. Sani 1327	37x25
485	40	Er.K. Evvel 1327	Er.K. Evvel 1327	37x25
486	41	Er.K. Sani 1327	Er.Şubat 1327	37x28
487	42	Er.K. Sani 1327	Er.Şubat 1327	37x25
488	43	El.Mart 1328	Er.Mart 1328	37x22
489	44	El.Mart 1328	Er.Mart 1328	35x26
490	45	Et.Mart 1328	Er.Mart 1328	37x25
491	46	Et.Nisan 1328	Et.Nisan 1328	36x29
492	47	El.Nisan 1328	Et.Ağustos 1328	37x25

Sicill-i Ahval Şubesi Derkenar Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
493	48	Er.Nisan 1328	Et.Mayıs 1328	37x25
494	49	El.Haziran 1328	Er.Haziran 1328	37x25
495	50	Er.Haziran 1328	Et.Haziran 1328	37x25
496	51	Er.Haziran 1328	Et.Temmuz 1328	37x25
497	52	Er.Mayıs 1328	Er.Haziran 1328	37x25
498	53	El.Ağustos 1328	Er.Ağustos 1328	36x25
499	54	El.Eylül 1328	Er.Eylül 1328	37x25
500	55	Er.Eylül 1328	Et.T.Evvel 1328	37x25
501	56	El.T.Evvel 1328	Er.T.Evvel 1328	37x25
502	57	El.T.Evvel 1328	Er.T. Sani 1328	37x25
503	58	El.K. Evvel 1328	Er.K. Evvel 1328	37x23
504	59	El.K. Evvel 1328	Er.K. Evvel 1328	37x23
505	60	El.K. Evvel 1328	Er.T. Sani 1328	37x25
506	61	El.K. Sani 1328	Er.K. Sani 1328	37x25
507	62	Er.K. Sani 1328	Et.Şubat 1328	45x28
508	63	El.Mart 1329	Er.Mart 1329	45x28
509	64	El.Mart 1329	Er.Mart 1329	42x26
510	65	El.Mart 1329	Er.Mart 1329	35x26
511	66	El.Nisan 1329	Er.Nisan 1329	38x26
512	67	El.Nisan 1329	Er.Nisan 1329	39x22
513	68	Et.Nisan 1329	Er.Mayıs 1329	37x25
514	69	Er.Nisan 1329	Er.Mayıs 1329	37x26
515	70	Et.Mayıs 1329	Er.Haziran 1329	37x25
516	71	Er.Mayıs 1329	Er.Haziran 1329	35x25
517	72	Et.Haziran 1329	Er.Ağustos 1329	37x25
518	73	El.Temmuz 1329	Et.Haziran 1329	37x25
519	74	Et.Temmuz 1329	Et.Eylül 1329	37x25
520	75	Et.Haziran 1329	El.Ağustos 1329	37x25
521	76	Er.Ağustos 1329	El.Eylül 1329	37x25
522	77	El.T.Evvel 1329	El.T.Evvel 1329	35x25
523	78	Er.T.Evvel 1329	Er.T.Evvel 1329	37x25
524	79	Er.T.Evvel 1329	Et.T. Sani 1329	35x25

Sicill-i Ahval Şubesi Derkenar Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
525	80	Er.T. Sani 1329	Er.K. Evvel 1329	37x25
526	81	El.K. Evvel 1329	Er.K. Evvel 1329	37x26
527	82	El.K. Sani 1329	Er.K. Sani 1329	34x24
528	83	El.K. Sani 1329	Er.K. Sani 1329	38x26
529	84	El.K. Sani 1329	Er.Şubat 1329	37x25
530	85	El.Şubat 1329	Er.Şubat 1329	35x26
531	86	Er.Şubat 1329	Er.Mart 1330	38x26
532	87	El.Mart 1331	El.Nisan 1331	40x21
533	88	Et.Mart 1330	Er.Nisan 1330	38x26
534	89	El.Nisan 1330	Er.Nisan 1330	38x26
535	90	El.Mayıs 1330	Et.Haziran 1330	38x26
536	91	El.Haziran 1330	Er.Haziran 1330	37x25
537	92	El.Haziran 1330	Er.Haziran 1330	38x26
538	93	Et.Haziran 1330	Er.Temimuz 1330	38x26
539	94	Er.Haziran 1330	Er.Temmuz 1330	38x26
540	95	Et.Ağustos 1330	Er.Ağustos 1330	38x26
541	96	Et.Ağustos 1330	Er.Ağustos 1330	38x26
542	97	Et.Ağustos 1330	Er.Eylül 1330	37x25
543	98	Er.Ağustos 1330	Er.Eylül 1330	38x26
544	99	El.T.Evvel 1330	Er.T.Evvel 1330	38x26
545	100	El.T.Evvel 1330	Er.T.Evvel 1330	35x26
546	101	El.T.Evvel 1330	Et.Mart 1330	38x26
547	102	El.T. Sani 1330	Er.T. Sani 1330	38x26
548	103	El.K. Evvel 1330	Er.K. Evvel 1330	37x26
549	104	Er.K. Evvel 1330	Er.K. Sani 1330	37x26
550	105	Er.K. Sani 1330	Er.Şubat 1330	38x26
551	106	El.Şubat 1330	Er.Şubat 1330	37x25
552	107	El.Mart 1331	Er.Nisan 1331	37x25
553	108	El.Mayıs 1331	Et.Ağustos 1331	38x26
554	109	El.Mayıs 1331	Er.Ağustos 1331	37x25
555	110	El.Eylül 1331	Et.K. Evvel 1331	37x25
556	111	El.Eylül 1331	Er.K. Evvel 1331	37x25

Sicill-i Ahval Şubesi Derkenar Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
557	112	Er.K. Evvel 1331	Er.Şubat 1331	37x25
558	113	El.K. Sani 1331	Er.Şubat 1331	37x25
559	114	Er.Şubat 1331	Et.Mayıs 1332	38x26
560	115	El.Mart 1332	Er.Mayıs 1332	38x26
561	116	Er.Mayıs 1332	Er.T. Sani 1332	37x25
562	117	El.Haziran 1332	El.T. Sani 1332	38x26
563	118	Er.T. Sani 1332	Et.Şubat 1332	37x26
564	119	Et.T. Sani 1332	Et.Şubat 1332	37x25
565	120	El.Mayıs 1333	Et.Haziran 1333	27x26
566	121	Et.K. Sani 1334	Et.K. Evvel 1335	42x32
567	122	Et.Nisan 1335	Er.K. Sani 1335	42x23
568	123	El.Eylül 1337	Er.K. Evvel 1337	37x25

V. Bâb-ı Fetva Memurin Kalemi Defterleri

Bab-ı Meşihat'ta bir yüzyıl boyunca teşekkül eden muhtelif daireler, bu müessesedeki personel sayısını da büyük oranda artırmıştı. Müessesenin teşkilat yapısındaki genişlemeye paralel olarak personel işleriyle ilgilenecek bir daireye ihtiyaç duyulmuş ve bu gayeyle Memurin Müdüriyeti ismiyle yeni bir daire kurulmuştur. 1334 yılına ait *Devlet Salnamesi*'ne göre Memurin Müdüriyeti bir müdür ve bir mümeyyizden teşekkül etmişti. Daha sonra bu dairede kâtipler de istihdam edilmiştir.⁶

Tahakkuk ve Levazım Şubesi Müteferrik Defterler

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
569	1	El.Mart 1330	Er.Mayıs 1330	32x22
570	2	Et.Eylül 1330	Et.Şubat 1330	32x22

⁶ *Salnâme-i Devlet-i Altiyye-i Osmaniye*, Hilal Matbaası, İstanbul 1334, s. 140-2.

Tahakkuk ve Levazım Şubesi Müteferrik Defterler

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
571	3	El.Mart 1331	El.T.Evvel 1331	32x22
572	4	El.T.Evvel 1331	El.T. Sani 1331	37x25
573	5	El.Mart 1332	El.Mart 1332	37x25
574	6	El.Mayıs 1332	Et.Temmuz 1332	37x21
575	7	Er.Ağustos 1332	El.Temmuz 1333	37x25
576	8	El.T.Evvel 1332	El.T. Sani 1332	37x21
577	9	El.T. Sani 1332	Er.Nisan 1337	32x22
578	10	Et.Eylül 1336	El.T. Sani 1336	34x22
579	11	Er.Nisan 1337	Er.T.Evvel 1337	32x22
580	12	Er.Eylül 1337	Et.K. Sani 1338	32x22
581	13	Er.K. Evvel 1337	El.Mart 1338	32x22
582	14	Et.K. Sani 1337	Et.Eylül 1337	32x22

Memurin Kalemi Tezkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
583	1	Et.C.1329	Er.R.1330	38x24
584	2	Et.N.1329	Er.N.1329	38x24
585	3	Er.B.1330	El.Ş.1330	38x24
586	4	Et.R.1332	El.C.1332	35x23
587	5	El.Ca.1332	Er.Ca.1332	35x23
588	6	Er.Ca.1332	Et.C.1332	35x23
589	7	Et.C.1332	Et.B.1332	35x23
590	8	Et.B.1332	Er.B.1332	35x23
591	9	El.Ş.1332	El.B.1332	26x18
592	10	El.L.1332	Et.Za.1332	26x18
593	11	Et.Ra.1332	Er.Z.1332	26x18
594	12	Er.Z.1332	Et.S.1333	26x18
595	13	Et.S.1333	Et.Ra.1333	26x18
596	14	Et.Za.1333	Er.Z.1333	26x18

Memurin Kalemi Tezkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
597	15	Er.Ra.1333	Er.R.1333	26x18
598	16	Er.R.1333	El.Ra.1334	26x18
599	17	Er.R.1333	El.C.1333	26x18
600	18	Er.R.1333	El.Ca.1334	26x18
601	19	El.C.1333	Et.B.1333	26x18
602	20	Er.B.1333	El.L.1333	26x18
603	21	El.Ş.1333	Et.R.1333	26x18
604	22	El.L.1333	Et.R.1333	26x18
605	23	El.R.1334	El.Za.1334	26x18
606	24	El.Ca.1334	El.B.1334	26x18
607	25	El.Ca.1334	Er.R.1334	26x18
608	26	El.B.1334	Er.N.1334	26x18
609	27	El.L.1334	Et.R.1334	26x18
610	86	Er.Z.1334	El.Ca.1335	26x18
611	29	Er.S.1335	Er.Ra.1335	26x18
612	30	Er.Ra.1335	El.Ca.1335	26x18
613	31	El.Ca.1335	Er.C.1335	26x18
614	32	El.Ca.1335	Er.Ra.1335	26x18
615	33	El.C.1335	Er.Za.1335	26x18
616	34	Er.Za.1335	Et.Ra.1336	26x18
617	35	Er.Ra.1336	Et.B.1336	26x18
618	36	Et.Ra.1336	Et.N.1339	26x18
619	37	Et.B.1336	El.Za.1336	26x18
620	38	Et.N.1336	Er.Ra.1337	26x18
621	39	El.Za.1336	Er.Ra.1337	26x18
622	40	Et.Ra.1337	Et.R.1338	26x18
623	41	Er.Ra.1337	Et.B.1337	26x18
624	42	Er.Ra.1337	El.B.1337	26x18
625	43	El.B.1337	El.Za.1338	26x18
626	44	Er.B.1337	Er.Za.1337	26x18
627	45	Er.M.1338	El.Ra.1338	35x23
628	46	Et.R.1338	El.N.1338	26x22

Memurin Kalemi Tezkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
629	47	Et.R.1338	El.N.1338	26x22
630	48	Et.N.1338	Er.Z.1338	32x23
631	49	Et.N.1338	Et.Z.1338	32x23
632	50	Er.Z.1338	Et.Ra.1339	32x23
633	51	Er.S.1339	Er.Ra.1340	30x22
634	52	Et.N.1339	Er.Ra.1340	30x22

Memurin Kalemi Tezkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
635	1	Et.Ca.1329	Et.Ş.1329	36x26
636	2	Et.C.1329	Er.C.1329	36x26
637	3	Er.C.1329	Er.C.1329	36x26
638	4	El.B.1329	Et.B.1329	36x26
639	5	El.B.1329	Et.B.1329	36x26
640	6	Et.B.1329	Er.B.1329	36x26
641	7	Et.B.1329	Er.B.1329	36x26
642	8	Et.B.1329	Er.B.1329	36x26
643	9	Et.B.1329	El.Ş.1329	36x26
644	10	El.Ş.1329	Et.Ş.1329	36x26
645	11	El.Ş.1329	El.Ş.1329	36x26
646	12	Et.Ş.1329	Et.N.1329	36x26
677	13	Et.Ş.1329	Et.Ş.1329	36x26
648	14	Er.Ş.1329	Et.N.1329	36x26
649	15	El.Ş.1329	Et.L.1329	41x32
650	16	Er.N.1329	El.C.1329	41x32
651	17	Et.Za.1329	Er.Za.1329	41x32
652	18	Er.L.1329	Er.L.1329	24x23
653	19	Er.Za.1329	El.Z.1329	24x43
654	20	Et.Za.1329	Er.Za.1329	41x32

Memurin Kalemî Tezkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
655	21	Er.Z.1329	El.M.1330	41x32
656	22	El.Z.1329	Et.Z.1329	41x32
657	23	Er.M.1330	El.S.1330	26x43
658	24	El.M.1330	El.S.1331	42x26
659	25	El.M.1330	Et.M.1330	41x32
660	26	Et.M.1330	Er.M.1330	41x32
661	27	El.S.1330	Et.S.1330	41x32
662	28	Er.S.1330	El.Ra.1330	41x32
663	29	El.Ra.1330	Et.Ra.1330	41x32
664	30	Er.Ra.1330	El.R.1330	41x32
665	31	El.R.1330	Et.R.1330	41x32
666	32	Et.R.1330	Er.R.1330	41x32
667	33	Er.R.1330	El.Ca.1330	41x32
668	34	Et.R.1330	El.R.1330	45x28
669	35	Et.Ca.1330	Er.Ca.1330	45x28
670	36	Er.Ca.1330	Et.C.1330	45x28
671	37	El.C.1330	Er.C.1330	42x26
672	38	Et.C.1330	El.B.1330	45x28
673	39	El.B.1330	Et.B.1330	42x26
674	40	Et.B.1330	Er.B.1330	23x37
675	41	Et.Ş.1330	Er.Ş.1330	26x45
676	42	Er.Ş.1330	El.N.1330	45x28
677	43	Et.N.1330	El.L.1330	45x26
678	44	El.L.1330	Et.L.1331	45x28
679	45	Et.L.1330	Et.L.1330	42x26
680	46	Et.L.1330	Et.R.1330	45x28
681	47	El.Z.1330	El.M.1331	45x28
682	48	El.S.1331	El.R.1331	45x28
683	49	El.Ra.1331	El.R.1331	45x26
684	50	El.R.1330	El.Ra.1331	45x28
685	51	El.R.1331	Er.Z.1331	37x26
686	52	Er.R.1331	Er.R.1331	37x26

Memurin Kalemi Tezkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
687	53	El.R.1331	Et.Ca.1331	37x26
688	54	Et.Ca.1331	El.C.1331	37x26
689	55	El.C.1331	El.B.1331	37x26
690	56	El.C.1331	Et.C.1331	45x28
691	57	Er.B.1331	El.Ş.1331	37x26
692	58	El.Ş.1331	Et.Ş.1331	37x26
693	59	Er.Ş.1331	Et.N.1331	36x26
694	60	Er.N.1331	El.L.1331	36x26
695	61	El.L.1331	Et.L.1331	36x26
696	62	Er.L.1331	Er.L.1331	22x37
697	63	Er.L.1331	El.Za.1331	37x26
698	64	Er.Za.1331	El.Z.1331	37x26
699	65	Er.Z.1331	El.M.1332	22x35
700	66	Et.S.1332	El.Ra.1332	37x26
701	67	El.Ra.1332	Et.Ra.1332	37x26
702	68	Et.Ra.1332	Er.Ra.1332	37x26
703	69	El.R.1332	Et.R.1332	37x26
704	70	Er.Ra.1336	Et.N.1336	20x27

VI. Evrak Odası Defterleri

Bâb-ı Fetva'ya gelen nezaret tezkireleri, vilayet tahriratları ve resmî ve hususi istidalar fark gözetilmeksizin Bâb-ı Fetva Evrak Müdüriyeti tarafından kaydedilerek muameleleri takip edilmiştir. Evrak Müdüriyeti'nin ismi daha sonra Evrak Odası olarak değiştirilmiştir. Bâb-ı Fetva'da tutulan kayıt defterleri Amed-Reft (Gelen-Giden), İstida Hulasa, Makbuz, Yevmiye, Tezkire-i Aliyye Kayıt Defterleri, Muharrerat Sûretleri Kayıt Defterleri ve Aynen Kayıt Defterleri isimleriyle muhtelif seriler oluşturmaktadır. Bunlar aşağıda tanıtılmıştır:

1. Amed-Reft (Gelen-Giden) ve İstida Hulasa Defterleri

Evrak odasının 1873 (1290) yılından itibaren vilayet ve nezaret yazışmalarını kaydettiği defterler amed-reft (gelen-giden) ve 1879 (1297) yılından

sonra Meşihat'a gelen dilekçeleri kaydettiği defterler istida olarak isimlendirilmiştir. Meşihat Arşivi'nde paketler içinde muhafaza edilen belgeler taşıdıkları sıra numaralarını, amed-reft ve istida defterlerindeki sıra numaralarına nisbetle aldıkları için belgelerin tasnifinde bu defterler önemli bir rol oynayacaktır. Amed-reft defterlerinin tutulmaya başlanmasıyla Meşihat'taki defter ve belge koleksiyonlarında, şekil ve defter cinsine bağlı mühim bir farklılaşma meydana gelmiştir. Amed-reft Farsça asıllı iki kelime olup gelen-giden anlamındadır. Bu iki kelime Tanzimat'tan sonra sadaret ve nezaretlerde tutulmaya başlanan kayıt defterleri için kullanılmıştır. İlk olarak Bâb-ı Âli'de teşkil olunan Evrak Odası bu tür kayıt defterlerini tutmuş, daha sonra bu usul yeni kurulan nezaretlerde de tatbik olunmuştur. Bu defterlerde evraklar kimi zaman özet olarak kimi zaman da yazının hacmine göre belge aynen kaydedilmiştir.

Meşihat arşivindeki en kalabalık kayıt defterleri serisini amed-reft defterleri oluşturmaktadır. Bunlar "nezaret", "vilayet" ve "müteferrika" isimleriyle üç gruba ayrılmıştır. Amed defterleri, nezaretlerden gelen tezkirelerle vilayetlerden gelen tahriratların tâbi olduğu muameleleri ve arşivde muhafaza edildiği numaraları göstermesi bakımından büyük önem taşımaktadır. Amed defterlerinden yapılacak tesbitte herhangi bir kataloğa ihtiyaç duymadan dosya usulü öncesinde ve dosya usulü döneminde birikmiş olan evrak serilerine ulaşmak mümkündür.

Reft defterleri de şekil bakımından amed defterleri ile aynı özellikleri taşımaktadır. Reft defterlerindeki kayıtlar Meşihat yazışmalarının elli senelik bir dönemini aynen veya özet olarak ihtiva ettiklerinden Mektubi-Kalemi defterlerini tamamlamaktadır. Yazışmaların vilayet ve nezaretlere göre ayrı ayrı kaydedilmiş olması da araştırmacılar için reft defterlerinin önemini artırmaktadır. Belge koleksiyonlarının eksik olan kısımları metinler hâlinde olmasa bile, özet bilgiler olarak reft defterlerinden tamamlanabilecektir. Taşra, ve merkezden Bâb-ı Meşihat'a verilen resmî ve hususi dilekçelerin hulasa olarak kaydedildikleri defterler ise istida defteri olarak isimlendirilmiştir. Bu sebeple istida defterlerinin cilt kapaklarında ve içindeki sayfaların üzerinde "istida" kelimesinin yanı sıra "hulasa" klişesi de bulunmaktadır. İstida defterleri genel mahiyette olanlar, taşra istidaları ve Dersaadet istida hulasa defterleri olmak üzere üç kısma ayrılmıştır.

2. Makbuz, Yevmiye ve Tezkire-i Aliyye Kayıt Defterleri

Nezaretlerin bünyesinde evrak odaları kurulup bu odalar evrak akışını düzenlemeye başlayınca dairelerin birbirleriyle olan evrak alışverişleri belli bir usule bağlanmıştır. Bu usule göre dairelerin birbirleriyle doğrudan evrak alış-

verişi yapması yasaklanmış ve her bir dairenin muamelesini tamamladığı evrak birden çok dairede muamele görecekse, her muameleden önce evrak odasının evrağın üzerine gerekli notlar düşülmüştür. Evrak alışverişi esnasında, evrağı teslim eden tarafın evrağı teslim alanlara imzalattığı defterlere makbuz defteri denilmiştir. Günümüzde bu defterler zimmet defteri olarak da isimlendirilmektedir. Evrak odasının makbuz defterleriyle dairelere ait makbuz defterleri arasında bazı farklılıklar görülmektedir. Evrak odasının makbuz defterleri dört grupta toplanmıştır. Bunlar: Tezkire-i aliyyelere mahsus defterler, Meclis-i Tedkikat-i Şeriyeye ve Fetvahaneden muhavvel evrağın iadesine ait defterler, posta makbuz defterleri ve dairelere gönderilen evrağın makbuz defterleridir.

Meşihat tezkireleri de evrak odası vasıtasıyla ilgili mahallere ulaştırıldığı için bunlara ait kayıtlar da evrak odasında tutulmuştur. Bu defterlerin sayfalarının üst kısmında şu klişe vardır. “Dâire-i celîle-i Meşihat-penâhîden gönderilen tezâkir-i aliyyenin sûret-i teslim ve ahzını mübeyyin defterdir.” Klişenin altında sırayla tezkirenin tarihi, numarası, muvassılı, hangi daireye olduğu, dakika, saat ve mahall-i imza kısımları yer almıştır. Postahane makbuz defterleri, posta teşkilatının Osmanlı sınırlarında süratle yayıldığı XIX. yüzyıl sonlarında ortaya çıkmıştır. Posta tatarlarının yerini alan postahane merkezlerinde evrak alışverişlerini belgeleyen çeşitli evraklar kullanılmıştır. Bâb-ı Meşihat’tan postaya verilen evrağın postahane tarafından alındığını gösteren ve Meşihat evrak odası tarafından postahane görevlisine imzalatılan defterlere postahane makbuz defterleri denilmiştir. Postahane makbuz defterlerinde evrak muamelelerine ait başlık kayıtları; tarih, numara, nev-i mersulat, mahall-i irsali ve mülahazat şeklinde sıralanmıştır.

Evrak odaları tarafından “yevmiye” olarak isimlendirilmiş olan defterler, günlük kayıt muamelelerini ve evrak odasına gelen evrağın o gün içindeki havâlelerini göstermektedir. Dairelere havale edilen evraklar için ayrı makbuz defterlerinin tutulmaya başlanmasıyla beraber, yevmiye defterleri ortadan kalkmıştır. İlk yevmiye defterleri amed-reft defterlerine paralel olarak 1873 (1290) yılında tutulmaya başlanmıştır.

3. Muharrerat Suretleri Kayıt Defterleri ve Aynen Kayıt Defterleri

Vilayet ve nezaretlerden gelen tahrirat ve tezkirelerin aynen veya özet olarak kaydedildiği defterler, muharrerat kayıt defterleri olarak isimlendirilmiştir. Defterlerin üzerinde veya baştaki sayfalarında vilayet ve nezaretlere ayrılmış olan sayfa numaraları kaydedilmiştir. Muharrerat defterlerinde mahkeme giderleri, mahkeme görevlilerinin maaşları, pul muhasebe müzekkireleri gibi

mali hususlar hakkında kayıtlar bulunmaktadır. Muharrerat kayıt defterlerine şekil ve muhteva bakımından benzeyen diğer bir grup defter de “aynen kayıt defterleri”dir. Meşihat Arşivi’nde biri merkeze ve ikisi taşraya ait olmak üzere üç adet aynen kayıt defteri bulunmaktadır.

4. Varide-Sadıra (Gelen-Giden) ve Yevmiye Defterleri

Bâb-ı Meşihat dairelerine evrak odası tarafından havale olunan evrakın kayıt ve muamelelerinin takibi gayesiyle daireler tarafından tutulmuş olan defterler varide-sadıra, karar hulasa ve yevmiye defterleri olarak isimlendirilmiştir. Bu defterler evrak odası tarafından tutulan amed-reft defterlerine benzemektedir. Defterlerin ebatları ve şekilleri dairelere göre değişmektedir. Meşihat daireleri içerisinde en düzenli varide-sadıra defterleri Meclis-i İntihab-ı Hükkam-ı Şeriyeye ve Meclis-i Meşayih’a aittir. Meclis-i Meşayih varide defterleri 1884 (1302) yılından 1922 (1341) yılına kadar olan 6 defterle düzenli bir seri oluşturmaktadır.

Bâb-ı Meşihat’ta teşkil olunan dairelerin çalışma usullerini izah eden nizamnamelerde evrak muamelelerine de yer verilmiştir. Bunlardan Meclis-i Meşayih nizamnamesinin tatbikine dair olan talimatnamede mecliste tutulan defterler hakkında şu bilgiler verilmektedir: “Meclise muhavvel evrak, varide defterine ba’de’l-kayd mecliste kırâat olunur. Verilen mukarrerât müzâkere zabıtnâmesine geçirilerek zîri heyet tarafından imzâ edilir. Mukarrerâtın muâmelât-ı kalemiyyesi sūr’at-i mümkinê ile bi’l-ikmâl sadıra-defterine kaydıyla icâb edenler makâm-ı celîl-i Meşihata takdîm olunur”. Bu paragraftan anlaşıldığına göre meclislere gelen evrak önce varide defterine kaydediliyor, sonra mecliste okunarak verilen karar zabıtnameye geçiriliyor ve nihai olarak da muamelesi bittikten sonra sadıra defterine kaydediliyor.

Meşihat’a bağlı olarak teşkil olunan Sicillat-ı Şeriyeye Dairesi’nin gelen ve giden evrak kayıtları için tuttuğu defterler, diğer dairelerden farklı olarak “yevmiye” şeklinde isimlendirilmiştir. Sicillat-ı Şeriyeye Dairesi yevmiye defterleri, evrak odasının yevmiye defterleriyle aynı ismi taşımakla beraber ihtiva ettikleri konular ve ebatları bakımından birbirinden ayrılmaktadır. Bu durum, Osmanlılarda günlük muamelelerin kaydedildiği her türden deftere yevmiye veya ruznamçe isminin verilebildiğini göstermektedir. Nitekim muhasebe dairelerinin günlük gider ve gelirlerinin topluca kaydedildiği defterler de yevmiye olarak isimlendirilmiştir.⁷

⁷ Geniş bilgi için bkz. Aydın, *Bab-ı Meşihat’ın Bürokratik Yapısı ve Evrak İdaresi*, s. 39-45.

Bâb-ı Fetva Merkez İstida Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
705	1	El.Ca.1305	El.Ca.1306	40x28
706	2	Er.B.1307	El.C.1308	40x28
707	3	Et.M.1307	El.S.1308	40x28
708	4	El.C.1308	El.M.1309	40x28
709	5	El.R.1308	Er.N.1309	40x28
710	6	Et.Ş.1309	Et.M.1311	40x28
711	7	Er.Ş.1310	El.R.1311	40x28
712	8	Er.L.1314	El.Z.1314	40x28
713	9	Et.S.1313	El.S.1314	40x28
714	10	Er.Za.1314	Et.C.1315	40x28
715	11	Et.C.1315	Et.M.1316	40x28
716	12	Et.Z.1315	Et.C.1316	40x28
717	13	Et.Ca.1316	Et.C.1316	40x28
718	14	El.Za.1316	El.Ca.1318	40x28
719	15	El.Z.1319	El.R.1321	40x28
720	16	El.Z.1320	Er.M.1322	40x28
721	17	Et.M.1323	Et.S.1324	40x28
722	18	Et.M.1324	Et.M.1325	40x28
723	19	Er.S.1327	El.L.1327	40x28
724	20	El.Ra.1329	Er.N.1330	40x28
725	21	El.R.1332	Er.S.1332	40x28
726	22	Er.S.1332	Et.Ra.1334	40x28
727	23	El.Ca.1334	Et.Za.1336	40x28
728	24	El.Ca.1335	Er.Ca.1337	40x28
729	25	Er.R.1337	Er.R.1338	40x28
730	26	El.L.1329	El.S.1330	40x28
731	27	Er.R.1338	El.M.1340	40x28
732	28	El.Ş.1340	Et.R.1341	40x28
729	25	Er.R.1337	Er.R.1338	40x28
730	26	El.L.1329	El.S.1330	40x28
731	27	Er.R.1338	El.M.1340	40x28
732	28	El.Ş.1340	Et.R.1341	40x28

Bâb-ı Fetva Taşra İstida Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
733	1	Er.B.1310	El.M.1314	40x28
734	2	El.M.1314	Et.M.1317	40x28
735	3	El.Za.1316	El.Ra.1319	40x28
736	4	Er.Za.1318	Et.M.1321	40x28
737	5	Er.Z.1320	El.S.1323	40x28
738	6	El.Za.1321	Er.L.1323	40x28
739	7	El.M.1323	Et.S.1325	40x28
740	8	El.S.1325	Et.Ra.1327	40x28
741	9	Er.Ra.1327	El.S.1328	40x28
742	10	Er.R.1328	Er.R.1329	40x28
743	11	El.Ra.1328	Et.S.1332	40x28
744	12	El.Ca.1329	Et.Ra.1333	48x34
745	13	El.R.1331	Et.S.1332	40x28
746	14	El.S.1333	Et.C.1335	40x28
747	15	El.Ca.1335	El.Ş.1338	40x28
748	16	Et.R.1338	Et.S.1341	40x28

Dersaadet Hülâsa İstida Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
749	1	Et.R.1329	Et.K. Ewel 1328	48x33
750	2	Et.R.1329	Et.M.1330	48x33
751	3	El.M.1330	Er.Ca.1331	48x33
752	4	El.R.1331	El.S.1333	50x53
753	5	El.C.1331	El.Ra.1333	50x33
754	6	Er.R.1333	Er.R.1334	50x33

Vilayat İstida İlam Varide Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
755	1	Er.Ca.1312	Er.L.1316	42x29
756	2	El.Za.1316	El.C.1320	42x29
757	3	El.M.1323	Er.R.1325	40x28
758	4	Er.B.1328	Er.Ra.1330	41x29
759	5	El.C.1329	El.Z.1331	39x28
760	6	Et.R.1330	Et.S.1332	41x29

Gelen Evrak Hülasa Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
761	1	El.R.1297	El.Z.1299	44x30
762	2	El.Z.1299	Et.L.1301	44x30
763	3	Et.Ca.1301	El.B.1302	42x30
764	4	Er.Ca.1302	Et.Ca.1303	40x28
765	5	Er.Ca.1303	Et.L.1304	40x28
766	6	Et.Za.1303	El.Ca.1305	40x28
767	7	El.Za.1304	El.Za.1306	40x28
768	8	Et.B.1306	El.L.1307	40x28
769	9	Er.B.1307	Et.M.1309	40x28
770	10	El.Ş.1307	Er.B.1310	40x28
771	11	El.S.1308	Er.L.1312	40x28
772	12	El.L.1312	El.M.1316	40x28
773	13	El.L.1313	Er.Ra.1316	40x28
774	14	Et.L.1314	El.R.1315	40x28
775	15	Er.L.1315	Er.M.1317	40x28
776	16	Et.M.1317	Er.S.1318	40x28
777	17	Et.Ra.1317	Et.Ra.1319	40x28
778	18	Et.Z.1320	Et.S.1322	40x28
779	19	Er.Z.1321	El.Z.1322	40x28

Gelen Evrak Hülâsa Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
780	20	El.M.1323	El.Ca.1325	40x28
781	21	Er.M.1324	El.R.1325	40x28
782	22	El.S.1325	El.M.1328	40x28
783	23	Et.S.1326	El.Ra.1328	40x28
784	24	Et.S.1326	Et.S.1327	40x28
785	25	Et.Ş.1327	El.Za.1328	41x28
786	26	El.Ra.1328	Et.Ş.1328	40x28
787	27	Et.Ş.1328	Er.S.1329	40x28
788	28	Et.S.1329	Et.Ca.1329	40x28

Gelen Evrak Hülâsa (Müzekkire) Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
789	1	Et.Ş.1330	Et.C.1331	40x28
790	2	Et.Ra.1329	Et.S.1331	40x28
791	3	El.L.1329	Et.S.1330	40x28
792	4	El.Ca.1329	El.L.1329	40x28
793	5	Et.S.1330	El.L.1330	40x28
794	6	Er.Ra.1330	El.L.1330	40x28
795	7	Er.Ra.1330	Er.R.1330	40x28
796	8	El.Ra.1331	Et.Ca.1332	40x28
797	9	El.R.1331	Er.B.1332	40x28
798	10	Et.S.1332	El.Z.1333	40x28
799	11	El.Ca.1332	Er.Ra.1338	40x28
800	12	El.Za.1333	Et.S.1334	40x28
801	13	Et.L.1334	Et.Ra.1336	40x28
802	14	Et.M.1339	Er.S.1341	40x28
803	15	Er.S.1341	Et.Ra.1341	40x28

Merkez Hülâsa Muhasebe Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
804	1	El.Mart 1307	El.Mart 1308	41x33
805	2	El.Mart 1310	Er.T. Sani 1310	41x33
806	3	Et.T. Sani 1310	Et.Şubat 1311	41x33
807	4	El.T.Evvel 1311	Er.Şubat 1311	41x33
808	5	Et.Mart 1312	Er.Haziran 1312	41x33
809	6	El.Mart 1313	Er.Mayıs 1313	41x33
810	7	El.Mayıs 1313	El.K. Evvel 1313	40x33
811	8	Et.K. Evvel 1313	Er.Şubat 1313	41x33
812	9	Er.K. Evvel 1314	Et.K. Evvel 1315	41x33
813	10	Et.K. Evvel 1315	Et.Şubat 1315	48x33
814	11	Et.K. Sani 1318	El.T. Evvel 1319	48x33
815	12	Er.Eylül 1319	Er.Eylül 1320	48x33
816	13	Er.Nisan 1314	El.Mart 1314	34x43
817	14	Et.Mart 1315	Et.Eylül 1315	34x43
818	15	El.Mart 1316	Er.Şubat 1316	36x50

Meşihat-ı Ulya Mektubi Kalemi Gelen Evrak Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
819	1	El.Za.1307	El.Za.1308	40x28
820	2	Et.S.1312	Et.Z.1312	40x28
821	3	El.Ca.1313	El.Ra.1314	40x28
822	4	Er.Ra.1315	Et.M.1316	40x28
823	5	Et.Ra.1316	Et.R.1320	40x28
824	6	Et.L.1318	Er.R.1319	40x28
825	7	Er.Ra.1321	Et.Z.1321	40x28
826	8	Et.Z.1321	El.N.1322	40x28
827	9	El.M.1323	Et.M.1324	21x30
828	10	Er.Z.1325	Er.R.1326	40x28

Meşihat-1 Ulya Mektubi Kalemî Gelen Evrak Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
829	11	El.Ra.1328	Et.Za.1328	40x28
830	12	Et.M.1324	Er.M.1325	40x28
831	13	Et.S.1325	Et.Ra.1326	40x28
832	14	El.Ra.1326	Et.S.1327	40x28

Bâb-1 Fetva Tahrirat Kalemî Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
833	1	Er.S.1328	Er.L.1829	40x28
834	2	El.L.1330	El.R.1331	40x28
835	3	El.R.1331	El.Mart 1329	40x28
836	4	Et.N.1331	Et.Ş.1331	40x28
837	5	Er.Ra.1332	Er.Za.1332	40x28
838	6	Et.L.1332	Et.Ş.1333	40x28
839	7	Er.Ş.1333	Et.Ş.1334	42x30
840	8	Er.Za.1337	El.Ra.1338	42x30
841	9	Tarihsiz		40x28
842	10	Tarihsiz		40x28
843	11	Er.B.1334	El.N.1335	40x28
844	12	Et.N.1335	Er.Za.1335	40x28

Evrak Kalemî Derkenar Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
845	1	Et.M.1324	Er.M.1328	41x33
846	2	El.M.1328	El.Nisan 1327	41x33
847	3	El.Ca.1329	Et.N.1330	41x33

Varide Telgraf Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
848	1	Et.R.1326	El.Z.1330	39x28
849	2	Et.Ra.1328	Et.Za.1328	40x28
850	3	Er.Ra.1330	Er.R.1331	40x28
851	4	El.R.1331	El.Ca.1332	40x28
852	5	El.Ca.1334	El.S.1341	40x28

Mektubi Kalemi Evrak Makbuz Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
853	1	El.R.1307	Er.Ş.1307	25x16
854	2	Et.Ş.1307	El.S.1308	25x16
855	3	El.M.1307	El.Ş.1307	25x16
856	4	Er.C.1308	Et.Z.1308	25x16
857	5	El.S.1308	Er.C.1308	25x16
858	6	Et.Z.1308	Er.B.1309	30x21
859	7	Er.B.1309	Er.Ra.1310	30x21
860	8	El.Z.1310	El.Ş.1311	30x21
861	9	Er.Ra.1322	Er.B.1322	25x16
862	10	El.R.1328	El.Ra.1330	33x21
863	11	El.S.1333	Et.C.1334	31x21
864	12	Er.C.1334	Er.B.1336	31x21

Eytam Makbuz Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
865	1	Et.Ş.1300	El.Z.1303	25x16

Eytam Makbuz Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
866	2	El.S.1304	El.Za.1306	25x16
867	3	Er.Ra.1306	Er.R.1308	25x16
868	4	Et.Ş.1324	Et.N.1327	33x21
869	5	El.R.1328	Er.C.1329	33x21
870	6	El.R.1328	Er.Ra.1330	21x30
871	7	Et.Ca.1328	El.Za.1324	33x21
872	8	El.Ra.1331	El.Ca.1334	33x21
873	9	Et.Ca.1334	Et.Ra.1335	33x21
874	10	Et.Ca.1334	El.C.1335	33x21

Muhasebe Evrak Makbuzu Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
875	1	Et.Ca.1306	El.Ca.1309	25x16
876	2	Er.C.1315	Et.Za.1317	33x22
877	3	Et.N.1325	Et.Ra.1327	33x22
878	4	Et.R.1327	Er.B.1327	33x22
879	5	El.R.1328	El.Ra.1330	33x22
880	6	El.Z.1331	El.Za.1335	33x22
881	7	El.Z.1335	Er.S.1341	33x22

Fetvahane Evrak Makbuzu Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
882	1	El.S.1304	El.Ş.1304	25x16
883	2	El.L.1305	El.L.1306	25x16
884	3	Et.L.1306	El.Z.1307	25x16

Fetvahaneye Evrak Makbuzu Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
885	4	El.R.1307	El.Ş.1308	25x16
886	5	El.R.1308	El.Z.1308	25x16
887	6	El.Ş.1322	Et.Ca.1322	32x21
888	7	Et.Ca.1322	Et.Ca.1323	32x21
889	8	Et.C.1325	Et.C.1326	32x21
890	9	Er.C.1322	El.Ca.1325	32x21
891	10	Et.R.1328	Er.Ra.1330	32x21
892	11	Er.B.1331	Et.R.1330	32x21
893	12	Et.R.1332	El.Ş.1334	32x21
894	13	Et.C.1328	Er.Ra.1341	32x21

Meclis-i Tetkikat Makbuz Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
895	1	Et.Ra.1325	Er.Ra.1327	34x21
896	2	El.R.1328	Er.Ra.1330	34x21
897	3	El.C.1332	El.Ca.1334	34x21
898	4	El.R.1339	Er.S.1341	34x21

Meclis-i İntihab Evrak Makbuz Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
899	1	Er.L.1306	Et.M.1307	25x16
900	2	Et.M.1307	Er.Z.1307	25x16
901	3	Er.Z.1307	Er.Za.1308	25x16
902	4	Er.Za.1308	Er.L.1309	25x16
903	5	Er.L.1309	Et.Ra.1311	33x21
904	6	Et.R.1328	Er.Ra.1330	33x21
905	7	Et.L.1330	Et.M.1331	33x21

Memurin Kalemi Makbuz Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
906	1	Et.S.1332	Et.S.1333	33x25
907	2	Er.S.1332	El.Ca.1334	33x25
908	3	Er.Ca.1334	El.R.1336	33x25
909	4	El.R.1336	El.M.1337	33x25
910	5	El.R.1337	El.R.1341	33x25

İstanbul Mahkemesi Makbuz Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
911	1	Er.Ş.1330	Et.B.1309	25x16
912	2	Er.L.1338	El.Ra.1341	33x21

Müteferrik Makbuz Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
913	1	Er.S.1319	Er.N.1327	33x21
914	2	El.R.1328	El.Ra.1330	33x21
915	3	Er.B.1328	Er.L.1340	33x21
916	4	Et.R.1330	El.N.1340	33x21

Müteferrik Kalemlerin Evrak Makbuz Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
917	1	Meclis-i İmtihan	Er.Ş.1300	El.Ca.1308	25x16
918	2	Rumeli Sadareti	Er.Ş.1300	Et.B.1308	25x16
919	3	Sicil Müdüriyeti	Et.B.1329	Er.Ra.1330	33x21
920	4	Anadolu Sadareti	El.M.1320	El.Z.1320	33x21
921	5	Şûrâ-yı İlmiyye	Et.R.1330	Er.Z.1334	33x21

Ders Vekâleti Evrak Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
922	1	El.L.1300	El.Z.1306	25x16
923	2	El.R.1328	El.R.1334	39x21
924	3	El.R.1328	Er.Ra.1331	33x21

Kalemlere Ait Karar Makbuz Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
925	1	Et.Za.1314	Et.Ra.1316	33x23
926	2	Er.S.1329	Er.Z.1329	33x23
927	3	El.M.1331	Et.Ca.1333	33x23
928	4	El.Ca.1333	Et.S.1335	33x23
929	5	Et.Z.1336	Et.Z.1337	33x23
930	6	Er.S.1327	Er.Ra.1328	33x23
931	7	El.Ra.1328	El.Ra.1329	33x23
932	8	El.Ca.1329	Et.S.1330	33x23
933	9	Er.Ra.1330	El.Ş.1332	33x23
934	10	Er.Ra.1330	El.R.1331	33x23
935	11	El.Ca.1331	Et.S.1333	33x23
936	12	Et.Ca.1332	El.Ca.1333	33x23
937	13	Et.S.1333	El.Za.1335	33x23
938	14	El.R.1333	Er.Z.1334	33x23
939	15	Et.M.1335	Et.S.1338	33x23

Meşihat'tan Gönderilen Tezkirelerin Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
940	1	Et.S.1310	Er.Nisan 1311	29x21
941	2	Et.Mart 1322	Er.Haziran 1324	29x21
942	3	Er.C.1323	Et.R.1329	23x35

Meşihat'tan Gönderilen Tezkirelerin Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
943	4	El.Z.1324	El.Za.1326	29x21
944	5	Er.C.1324	Et.M.1326	22x33
945	6	El.Z.1325	El.Şubat 1325	29x21
946	7	Et.Ca.1326	Et.Ca.1327	29x21
947	8	Et.R.1326	Er.C.1328	22x33
948	9	Et.Z.1326	Et.K. Evvel 1325	29x21
949	10	Et.Ra.1329	Er.Za.1329	29x21
950	11	El.Z.1329	Et.C.1330	29x21
951	12	Er.R.1328	Er.R.1340	22x33
952	13	El.C.1330	El.B.1331	29x21
953	14	El.R.1331	El.S.1332	29x21
954	15	El.B.1331	Er.Za.1331	29x21
955	16	Er.Za.1331	Er.Ra.1332	29x21
956	17	El.Şubat 1331	Et.K. Evvel 1333	20x32
957	18	El.S.1332	Er.R.1333	29x21
958	19	Er.Ra.1336	El.B.1338	29x21
959	20	Et.M.1339	El.Ra.1341	29x21
960	21	El.Z.1340	Et.Ra.1341	29x21
961	22	El.R.1332	El.Ş.1332	20x32

Devair Muhavvel Evrakın Makbuz Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
962	1	Et.C.1324	El.R.1324	23x35
963	2	Et.R.1326	Et.C.1328	23x35
964	3	El.Za.1327	El.R.1328	23x35
965	4	El.R.1328	Er.Ra.1330	23x35
966	5	El.R.1328	El.C.1329	23x35
967	6	Et.M.1329	Et.Ra.1341	23x35
968	7	Et.Ca.1329	Er.Ra.1330	23x35

Devair Muhavvel Evrakın Makbuz Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
969	8	Et.Za.1331	El.M.1338	23x35
970	9	Er.M.1332	Et.Ş.1334	23x35
971	10	El.Ca.1332	Et.Ra.1341	23x35
972	11	Er.C.1332	Er.Ra.1338	23x35
973	12	El.C.1334	Et.Ra.1341	23x35
974	13	Er.C.1326	Er.R.1327	23x35

Muhasebe Makbuz Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
975	1	El.Mart 1330	El.Mart 1332	24x35
976	2	El.T. Sani 1336	Er.T. Sani 1338	25x33
977	3	1338		25x33

Tedkik-i Maaşat-ı İlmiyye Encümeni Makbuz Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
978	1	Et.K. Sani 1319	El.Mart 1323	25x37
979	2	El.Şubat 1325	Et.Nisan 1327	25x37
980	3	Et.Ca.1329	Er.Ra.1330	22x34

Müteferrik Evrak Makbuz Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
981	1	El.R.1309	El.M.1310	28x20
982	2	Et.L.1310	Et.Za.1312	28x20
983	3	El.Za.1312	El.R.1315	28x20
984	4	El.L.1315	Et.Ra.1316	28x20

Meclis-i Tedkikat-ı Şeriyeye ve Fetvahane'den
Muhavvel Evrakın İadesine Ait Makbuz Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
985	1	Er.Ra.1316	Et.S.1319	40x28
986	2	Er.S.1317	El.Za.1321	40x28
987	3	Er.Za.1321	El.Ca.1324	40x28
988	4	El.Ca.1324	Et.R.1326	40x28
989	5	Et.R.1326	Er.Z.1327	40x28
990	6	Er.Z.1327	Er.M.1329	40x28
991	7	El.B.1328	Et.Ş.1329	40x28
992	8	Er.M.1329	Er.S.1330	40x28
993	9	Er.Ş.1329	Et.Ş.1330	40x28
994	10	El.R.1330	Er.Ş.1330	40x28
995	11	Et.Ş.1330	Er.B.1330	40x28
996	12	Er.Ş.1330	Er.R.1331	40x28
997	13	Et.M.1332	El.R.1333	40x28
998	14	Et.R.1332	Et.M.1332	40x28
999	15	El.Za.1333	El.M.1310	23x42
1000	16	El.Ş.1329	Er.L.1333	21x41

Postahaneye Tevdi Edilen Evrakın Makbuz Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1001	1	El.R.1333	El.Z.1333	34x20
1002	2	El.Ş.1332	El.R.1333	34x20
1003	3	Et.B.1332	Et.Ca.1341	34x20
1004	4	Er.T. Sani 1331	Et.K.Evvel 1336	34x20
1005	5	Et.S.1333	Et.S.1334	34x20
1006	6	El.N.1334	Et.B.1335	34x20
1007	7	Et.B.1335	Er.S.1338	34x20
1008	8	Et.Ra.1338	Et.Ca.1341	34x20

Gelen Evrak Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1009	1	El.Ca.1305	Et.B.1304	40x24
1010	2	Et.B.1307	Er.Ş.1307	40x27
1011	3	Et.B.1307	El.Ş.1308	40x28
1012	4	El.Ş.1308	El.C.1309	40x28
1013	5	Et.Ş.1309	Et.Ş.1309	40x28
1014	6	Er.Ş.1310	Er.Ş.1311	40x26
1015	7	El.L.1311	Et.L.1312	40x27
1016	8	Et.L.1312	Er.N.1313	40x26
1017	9	El.M.1313	El.Ca.1315	40x28
1018	10	El.L.1313	Er.L.1314	40x28
1019	11	Et.C.1315	El.B.1318	40x26
1020	12	El.L.1315	Er.L.1316	43x26
1021	13	Er.L.1316	Et.Za.1317	40x25
1022	14	El.Za.1318	Et.Z.1319	40x26
1023	15	Er.Za.1317	Et.Z.1319	40x28
1024	16	El.Z.1319	El.Z.1320	40x28
1025	17	El.M.1320	Et.Za.1321	40x27
1026	18	Et.Z.1321	Et.Za.1321	40x26
1027	19	Et.C.1321	Et.R.1324	40x27
1028	20	Er.Z.1321	El.M.1323	40x27
1029	21	Et.M.1323	Et.M.1324	40x26
1030	22	Et.M.1324	Er.M.1325	40x26
1031	23	Er.M.1325	Et.S.1326	40x26
1032	24	Et.C.1325	Er.Z.1327	40x28
1033	25	El.S.1326	Er.M.1327	40x27
1034	26	Er.M.1327	Et.L.1327	40x28
1035	27	Et.L.1327	El.M.1328	40x27
1036	28	Er.C.1328	Er.Z.1328	40x26
1037	29	El.Ra.1328	El.Z.1329	40x27
1038	30	Et.Z.1328	Et.Ra.1329	40x27
1039	31	Et.Ra.1329	El.B.1329	40x26
1040	32	Er.R.1329	Et.S.1330	40x27

Gelen Evrak Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1041	33	Er.C.1329	Er.L.1329	40x26
1042	34	El.Z.1329	Et.Z.1331	40x28
1043	35	Et.M.1330	El.Ca.1330	40x26
1044	36	El.C.1330	El.Ş.1330	40x26
1045	37	El.Ş.1330	El.Za.1330	40x26
1046	38	El.R.1331	El.Ca.1335	40x25
1047	39	El.Ra.1332	El.Ş.1332	40x27
1048	40	Et.L.1314	Er.Ş.1315	43x30

Vilayet Mahkemelerinden Gelen Evrak Kayıt Defterleri

Genel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1049	Dersaadet	Et.Ra.1310	El.L.1313	40x28
1050	Dersaadet	El.Za.1313	Er.L.1317	41x30
1051	Dersaadet	Et.Z.1320	Er.Ca.1324	40x28
1052	Dersaadet	Et.Ca.1331	Er.Ra.1332	40x28
1053	Dersaadet, Bursa	El.Ca.1340	Er.Ra.1341	40x28
1054	Kastamonu, Aydın, Bursa	El.Ş.1308	Et.L.1312	40x28
1055	Kastamonu, Aydın, Bursa	El.S.1326	Et.Ş.1328	40x28
1056	Manastır, Kosova, Yanya, İşkodra	El.S.1308	El.Za.1317	40x28
1057	Manastır, Kosova, Yanya, İşkodra	El.S.1319	El.S.1326	40x28
1058	Manastır, Kosova, Yanya, İşkodra	El.B.1326	El.R.1330	40x28
1059	Erzurum, Trabzon, Ma'mûretülaziz	El.Ş.1308	Et.S.1317	40x28
1060	Erzurum, Trabzon, Ma'mûretülaziz	Et.R.1317	El.Za.1325	40x28
1061	Erzurum, Trabzon, Ma'mûretülaziz	El.R.1331	Et.Ş.1332	40x28

Vilayet Mahkemelerinden Gelen Evrak Kayıt Defterleri

Genel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1062	Erzurum, Trabzon Ma'mûretülaziz	El.Ca.1315	El.Za.1319	40x28
1063	Erzurum, Trabzon Ma'mûretülaziz	Et.Ca.1327	Er.Ca.1330	40x28
1064	Hicaz, Yemen, Halep	Et.S.1320	Er.C.1327	40x28
1065	Hicaz, Yemen, Halep	Et.L.1325	El.M.1330	40x28
1066	Hicaz, Yemen Halep	Er.Ş.1327	El.R.1332	40x28
1067	Bağdat, Basra Musul	El.Ş.1308	Er.Ş.1320	40x28
1068	Bağdat, Basra Musul	El.N.1320	El.R.1327	40x28
1069	Sivas, Bitlis Diyarbakir	El.Ş.1308	El.Za.1317	40x28
1070	Sivas, Bitlis Diyarbakir	El.S.1328	Et.Ş.1332	40x28
1071	Suriye	Et.R.1330	El.Ş.1331	40x28
1072	Muhtelif	El.S.1308	Et.Ra.1310	40x28
1073	Muhtelif	Et.Ş.1309	Er.L.1313	40x28
1074	Muhtelif	Et.Za.1317	Er.Z.1320	40x28
1075	Muhtelif	El.Ca.1322	Er.L.1326	40x28
1076	Muhtelif	Er.Ca.1325	Er.B.1327	40x28
1077	Muhtelif	El.N.1327	El.B.1330	40x28
1078	Muhtelif	Er.Ş.1338	Er.R.1340	40x28

Anadolu ve Rumeli
Mahkemelerinden Gelen Evrak Kayıt Defterleri

Genel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1079	Anadolu, Rumeli	El.Ca.1305	El.B.1307	49x33
1080	Anadolu	Er.R.1307	Er.S.1308	49x33

Anadolu ve Rumeli
Mahkemelerinden Gelen Evrak Kayıt Defterleri

Genel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1081	Anadolu	Er.B.1307	Et.N.1309	49x33
1082	Anadolu	Er.S.1308	Er.B.1308	49x33
1083	Rumeli	El.Ca.1305	Et.L.1306	49x33
1084	Anadolu, Rumeli	El.Ca.1305	Et.R.1306	49x33

Mahkemelere Gelen Evrak Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1085	1	Er.M.1307	Er.M.1308	32x24
1086	2	El.Za.1308	El.Ca.1309/	37x22
1087	3	El.Za.1309	El.L.1310	37x22
1088	4	El.C.1315	Er.L.1316	38x24
1089	5	El.M.1317	Er.Za.1318	38x24
1090	6	El.Ra.1318	El.Z.1318	38x24
1091	7	Er.Z.1318	Et.S.1310	38x24
1092	8	Et.S.1320	Er.C.1321	38x24
1093	9	El.B.1321	El.Ra.1323	40x25
1094	10	El.Za.1323	El.Z.1324	38x24
1095	11	Er.R.1324	Et.M.1326	38x24
1096	12	El.Ca.1322	Et.Ca.1326	40x25
1097	13	Et.M.1326	Er.S.1327	40x27
1098	14	El.M.1328	Et.Z.1328	40x25
1099	15	El.M.1329	Er.Z.1329	40x25
1100	16	Et.C.1330	Et.M.1330	40x25
1101	17	Et.C.1330	Et.M.1330	40x25
1102	18	El.L.1331	Er.Za.1332	40x25
1103	19	Er.M.1331	Er.S.1331	40x25

Muharrerat Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1104	1	Vilayet	Et.Za.1321	Er.Za.1322	50x34
1105	2	Vilayet	Et.Ş.1322	Er.Ca.1322	50x34
1106	3	Vilayet	Er.Mart 1323	Er.K. Sani 1323	48x33
1107	4	Vilayet	El.Mart 1324	El.Şubat 13224	48x33
1108	5	Nezaret	El.Mart 1324	El.Mart 1325	48x33
1109	6	Vilayet	El.Ra.1325	El.M.1327	48x33
1110	7	Nezaret	El.Mart 1325	Et.K. Sani 1325	48x33
1111	8	Müteferrik	El.Mart 1325	Et.Ağustos 1327	50x34
1112	9	Müteferrik	El.Mart 1325	Et.Şubat 1327	50x34
1113	10	Vilayet	Et.Mart 1325	El.K.1325	50x34
1114	11	Nezaret	El.Mart 1326	Er.K. Sani 1326	50x34
1115	12	Müteferrik	El.Mart 1326	Et.Şubat 1326	50x34
1116	13	Vilayet	El.Mart 1326	El.Mart 1327	50x34
1117	14	Vilayet	El.Mart 1326	Er.Şubat 1326	50x34
1118	15	Müteferrik	Et.Şubat 1326	Er.Şubat 1329	50x34
1119	16	Dersaadet	Er.K. Sani 1326	Er.K. Sani 1327	48x34
1120	17	Vilayet	El.T.Evvel 1326	Er.Şubat 1326	50x34
1121	18	Vilayet	Et.Mart 1327	El.Şubat 1327	50x34
1122	19	Nezaret	Er.Nisan 1327	Er.K. Sani 1327	48x34
1123	20	Vilayet	El.Temmuz 1327	El.Şubat 1327	48x34
1124	21	Vilayet	Er.K. Sani 1327	Et.Şubat 1328	48x34
1125	22	Müteferrik	El.Mart 1330	El.Ağustos 1330	50x34
1126	23	Müteferrik	Er.K. Evvel 1322	Et.Şubat 1322	49x35
1127	24	Müteferrik	Er.Şubat 1325	Et.Temmuz 1326	53x35
1128	25	Müteferrik	El.Mart 1325	Er.Şubat 1325	49x35
1129	26	Müteferrik	El.Mart 1327	Er.Şubat 1327	53x35
1130	27	Müteferrik	El.Mart 1331	Er.Şubat 1331	53x35
1131	28	Müteferrik	Et.Nisan 1311	Er.Temmuz 1312	54x35
1132	29	Müteferrik	Et.Şubat 1314	Er.K. Sani 1315	52x38
1133	30	Müteferrik	Et.Şubat 1315	Et.Şubat 1316	51x36
1134	31	Müteferrik	Et.T.Evvel 1328	El.Haziran 1333	47x30

Gelen Muharrerat Hulasa Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1135	1	Er.Eylül 1326	Et.K. Sani 1327	41x28
1136	2	Er.S.1327	Et.S.1328	41x28
1137	3	Et.S.1327	Et.S.1328	40x28
1138	4	El.Mart 1328	Et.K. Sani 1329	49x32
1139	5	El.Mart 1329	Et.K. Sani 1329	49x32
1140	6	El.Mart 1329	Er.Şubat 1329	49x32
1141	7	El.Mart 1330	El.K. Evvel 1330	49x32
1142	8	El.Mart 1331	Et.Mart 1332	49x32
1143	9	El.Mart 1330	Et.Nisan 1332	53x35
1144	10	Et.Mart 1330	Et.K. Sani 1330	49x32
1145	11	El.Mayıs 1332	Er.K. Evvel 1332	43x35
1146	12	El.Ağustos 1332	Et.T. Sani 1332	42x30
1147	13	El.Mayıs 1333	Et.Temmuz 1334	42x30
1148	14	Et.Haziran 1333	Et.K. Sani 1334	42x30

Müteferrik Varide Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1149	1	Er.Mayıs 1337	Et.Mart 1338	43x32
1150	2	Er.Haziran 1337	Er.K. Evvel 1337	43x33
1151	3	Er.K. Sani 1338	Et.Şubat 1338	43x33
1152	4	El.Mart 1338	Et.Haziran 1338	43x32
1153	5	Et.M.1339	El.R.1339	43x32
1154	6	Et.R.1339	Er.L.1339	41x31
1155	7	El.C.1340	Et.R.1341	44x32

Aynen Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1156	1	Merkez	El.Ra.1312	Er.B.1317	50x35

Aynen Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1157	2	Taşra	El.S.1312	El.Za.1312	50x35
1158	3	Taşra	El.L.1315	El.L.1316	50x35

Sadıra Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1159	1	Müteferrik	El.Mart 1328	El.Şubat 1328	35x49
1160	2	Müteferrik	El.Mart 1328	El.T. Sani 1332	40x28
1161	3	Müteferrik	El.Mart 1329	Et.Nisan 1329	40x28
1162	4	Hülasa	El.Mart 1330	Er.Şubat 1330	49x33
1163	5	Hülasa	El.Mart 1331	Er.Şubat 1331	49x33
1164	6	Hülasa	El.Mart 1332	El.Şubat 1339	49x33
1165	7	Hülasa	Er.Haziran 1336	Et.Nisan 1337	43x33
1166	8	Fevvahane varide	Tarihsiz		41x28

Vilayetler Reft [Giden] Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1167	1	Hüdavendigâr	Et.M.1290	Et.R.1304	40x28
1168	2	Hüdavendigâr	El.R.1304	El.M.1308	40x28
1169	3	Hüdavendigâr	El.M.1308	Et.C.1310	40x28
1170	4	Hüdavendigâr	Et.C.1310	El.B.1311	40x28
1171	5	Hüdavendigâr	El.N.1311	El.N.1313	40x28
1172	6	Hüdavendigâr	El.L.1313	Et.Z.1314	40x28
1173	7	Hüdavendigâr	Et.Z.1314	El.C.1316	40x28
1174	8	Hüdavendigâr	El.C.1316	Et.S.1318	40x28
1175	9	Hüdavendigâr	Et.S.1318	El.Za.1319	40x28
1176	10	Hüdavendigâr	El.Z.1319	El.R.1321	40x28

Vilayetler Reft [Giden] Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1177	11	Hüdavendigâr	El.B.1321	El.L.1323	40x28
1178	12	Hüdavendigâr	El.L.1323	Et.Z.1325	40x28
1179	13	Hüdavendigâr	Er.B.1324	Er.Z.1327	40x28
1180	14	Hüdavendigâr	Er.Z.1325	Et.C.1327	40x28
1181	15	Hüdavendigâr	Et.C.1327	El.N.1328	40x28
1182	16	Hüdavendigâr	Et.N.1328	Er.Ra.1330	40x28
1183	17	Hüdavendigâr	Er.Ra.1330	Er.R.1331	40x28
1184	18	Hüdavendigâr	Er.L.1331	Et.M.1333	40x28
1185	19	Hüdavendigâr	El.M.1333	Et.Ra.1334	41x30
1186	20	Hüdavendigâr	Et.R.1338	Et.S.1341	40x28
1187	21	Ankara	Et.M.1290	El.Ra.1307	40x28
1188	22	Ankara	El.Ra.1307	El.M.1311	40x28
1189	23	Ankara	El.C.1311	El.Ca.1315	40x28
1190	24	Ankara	Er.Ra.1320	Er.L.1324	40x28
1191	25	Ankara	El.Za.1324	Et.B.1328	40x28
1192	26	Ankara	Er.L.1332	Et.Ra.1336	40x28
1193	27	Ankara	Er.Ra.1336	Et.Ş.1338	40x28
1194	28	Manastır	Et.M.1290	Et.Za.1307	40x28
1195	29	Manastır	Et.Za.1307	El.M.1315	40x28
1196	30	Manastır	El.M.1319	Et.S.1324	40x28
1197	31	Manastır	Et.S.1324	Er.B.1328	40x28
1198	32	Manastır	Et.Ş.1328	Et.M.1331	40x28
1199	33	Trablusgarb	Et.M.1290	Et.Ca.1308	40x28
1200	34	Trablusgarb	El.Za.1316	Et.Ca.1327	40x28
1201	35	Adana	Et.Za.1290	El.Ca.1309	40x28
1202	36	Adana	El.Ca.1309	El.M.1317	40x28
1203	37	Adana	Et.R.1332	Et.R.1340	40x21
1204	38	Konya	Et.M.1290	El.Ra.1207	40x28
1205	39	Konya	El.R.1307	El.Ca.1311	40x28
1206	40	Konya	El.C.1311	El.Z.1314	40x28
1207	41	Konya	Et.S.1325	Er.R.1326	40x28
1208	42	Konya	Er.Ca.1327	Er.Ra.1330	40x28

Vilayetler Reft [Giden] Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1209	43	Cezayir-i Bahr-i Sefid	El.C.1290	El.B.1310	40x28
1210	44	Cezayir-i Bahr-i Sefid	El.Z.1319	Er.Ra.1330	40x28
1211	45	Yemen	Er.M.1290	Et.Ca.1312	40x28
1212	46	Yemen	El.C.1312	El.B.1323	40x28
1213	47	Yemen	El.B.1323	Et.S.1328	39x28
1214	48	Yemen	Et.S.1327	Et.R.1332	40x28
1215	49	Yemen	Er.R.1332	Et.Z.1334	40x28
1216	50	Suriye, Beyrut	Et.M.1290	Er.L.1307	40x28
1217	51	Suriye, Beyrut	Er.L.1307	Er.M.1311	40x28
1218	52	Suriye, Beyrut	El.Ş.1311	El.Ca.1313	40x28
1219	53	Suriye, Beyrut	El.Ca.1313	Et.L.1315	40x28
1220	54	Suriye, Beyrut	El.M.1316	Er.B.1318	41x30
1221	55	Suriye, Beyrut	Er.B.1321	Et.M.1324	40x28
1222	56	Suriye, Beyrut	Et.M.1324	Er.M.1327	40x28
1223	57	Suriye, Beyrut	Er.M.1327	Et.M.1328	40x28
1224	58	Suriye, Beyrut	Er.M.1329	Er.Ra.1330	40x28
1225	59	Suriye, Beyrut	Er.Ra.1330	Et.Ra.1331	40x28
1226	60	Suriye, Beyrut	Et.Za.1331	Er.M.1333	40x28
1227	61	Suriye, Beyrut	Er.R.1333	El.Ca.1335	40x28
1228	62	Halep	Et.R.1290	Et.Z.1306	40x28
1229	63	Halep	Et.Z.1306	El.Ca.1311	40x28
1230	64	Halep	Et.Ca.1311	Et.Ca.1314	40x28
1231	65	Halep	Et.Ca.1314	Et.Za.1318	40x28
1232	66	Halep	Et.S.1324	Et.S.1328	41x31
1233	67	Halep	Er.Za.1318	El.Ra.1323	40x28
1234	68	Halep	Er.L.1328	Er.R.1330	40x28
1235	69	Halep	Er.R.1333	Er.Ra.1338	40x28
1236	70	Halep	Et.R.1338	Et.B.1338	40x28
1237	71	Aydın	Er.Ca.1290	Et.L.1304	48x28
1238	72	Aydın	Et.L.1304	El.C.1308	48x28
1239	73	Aydın	El.M.1308	El.M.1311	48x28
1240	74	Aydın	Et.M.1311	Er.Ra.1313	48x28

Vilayetler Reft [Giden] Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1241	75	Aydın	Er.Ra.1313	El.M.1316	48x28
1242	76	Aydın	Et.M.1316	El.Ş.1318	48x28
1243	77	Aydın	El.Ş.1318	El.Ca.1321	48x28
1244	78	Aydın	El.Ca.1321	Et.M.1324	48x28
1245	79	Aydın	Et.M.1324	Et.S.1327	48x28
1246	80	Aydın	Er.S.1327	Et.Ra.1329	48x28
1247	81	Aydın	Et.Ra.1329	Er.Ca.1330	48x28
1248	82	Aydın	El.M.1330	Er.Ra.1331	48x28
1249	83	Aydın	El.Ra.1333	Et.Za.1334	48x28
1250	84	Aydın	Et.Za.1334	El.R.1338	48x28
1251	85	Aydın	El.N.1338	Et.M.1341	48x28
1252	86	Edirne	Et.M.1290	Er.L.1304	40x28
1253	87	Edirne	El.Za.1304	El.M.1310	40x28
1524	88	Edirne	El.M.1310	Et.Ra.1312	40x28
1255	89	Edirne	Et.Ra.1312	Er.C.1315	40x28
1256	90	Edirne	Er.C.1315	Et.Ra.1318	40x28
1257	91	Edirne	El.M.1323	Et.B.1328	40x28
1258	92	Edirne	Er.Za.1331	Er.Ra.1333	40x28
1259	93	Edirne	Et.B.1332	Et.Za.1335	40x28
1260	94	Edirne	Et.Za.1335	El.Z.1338	40x28
1261	95	Girit	Et.M.1290	El.Ca.1301	40x28
1262	96	Girit	Er.Ra.1290	Et.Ra.1312	40x28
1263	97	Girit	Et.Ş.1309	Et.Ca.1313	40x28
1264	98	Selanik	Et.M.1290	El.Ra.1307	40x28
1265	99	Selanik	Et.Ra.1307	El.B.1316	40x28
1266	100	Selanik	Et.N.1312	El.Ra.1312	40x28
1267	101	Selanik	Er.R.1321	Er.B.1328	40x28
1268	102	Selanik	Et.R.1328	Et.N.1328	42x31
1269	103	Tuna	El.M.1290	El.L.1295	40x28
1270	104	Bosna	El.Ra.1290	Et.S.1295	40x28
1271	105	İşkodra	Et.R.1290	Er.C.1325	40x28
1272	106	İşkodra	El.C.1290	Et.Ra.1317	37x27

Vilayetler Reft [Giden] Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1273	107	İşkodra	El.C.1325	Er.Ra.1330	37x27
1274	108	Erzurum, Van, Bitlis	Et.M.1290	Et.S.1308	40x28
1275	109	Erzurum, Van, Bitlis	Et.S.1308	El.R.1312	37x29
1276	110	Erzurum, Van, Bitlis	Et.R.1312	Et.C.1315	37x29
1277	111	Erzurum, Van, Bitlis	Er.L.1315	El.R.1320	40x28
1278	112	Erzurum, Van, Bitlis	Er.Ra.1330	Et.R.1332	40x28
1279	113	Erzurum, Van, Bitlis	Et.N.1337	Er.Ş.1338	40x28
1280	114	Diyarbakır, Mamuretülaziz	Et.M.1290	Et.B.1309	40x28
1281	115	Diyarbakır	Er.B.1309	El.Z.1313	37x28
1282	116	Diyarbakır	El.Z.1313	El.C.1319	40x28
1283	117	Diyarbakır	El.Ca.1334	Er.Z.1338	40x28
1284	118	Kastamonu	Et.M.1290	Et.C.1307	40x28
1285	119	Kastamonu	Et.N.1307	El.R.1312	40x28
1286	120	Kastamonu	El.R.1312	Er.Ş.1315	40x28
1287	121	Kastamonu	Er.Ş.1315	Et.Ra.1320	40x28
1288	122	Kastamonu	Et.Ra.1320	El.N.1323	40x28
1289	123	Kastamonu	El.M.1323	Er.S.1328	40x28
1290	124	Kastamonu	El.M.1330	Er.Za.1331	40x28
1291	125	Kastamonu	Er.R.1333	Er.Ra.1337	40x28
1292	126	Kastamonu	Et.R.1337	El.Z.1338	40x28
1293	127	Kosova	El.Ra.1294	El.N.1311	38x28
1294	128	Kosova	El.N.1311	Et.L.1315	40x28
1295	129	Kosova	Et.L.1315	Et.Ra.1322	40x28
1296	130	Kosova	Et.Ra.1322	Et.Ca.1329	40x28
1297	131	Kosova	Er.Ca.1329	Er.Za.1330	41x30
1298	132	Bağdat, Basra, Musul	Et.M.1290	El.C.1308	40x28
1299	133	Bağdat, Basra, Musul	Et.C.1308	Er.R.1312	40x28
1300	134	Bağdat, Basra, Musul	Er.R.1312	El.Ş.1315	41x30
1301	135	Bağdat, Basra, Musul	El.Ş.1315	El.Z.1319	40x28
1302	136	Bağdat, Basra, Musul	El.Z.1319	Et.Za.1324	40x28
1303	137	Bağdat, Basra, Musul	Et.Za.1324	Er.C.1328	40x28
1304	138	Bağdat, Basra, Musul	Er.C.1328	Er.M.1330	40x28

Vilayetler Reft [Giden] Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1305	139	Bağdat, Basra, Musul	El.Ra.1328	Et.S.1333	40x28
1036	140	Bağdat, Basra, Musul	El.Za.1331	Er.Ca.1334	40x28
1307	141	Bağdat, Basra, Musul	Et.Ca.1334	Er.Za.1337	40x28
1308	142	Yanya	Er.Ra.1310	Et.Za.1317	40x28
1309	143	Yanya	Et.R.1326	Et.Ca.1330	40x28
1310	144	Trabzon	Et.M.1290	Et.Z.1309	40x28
1311	145	Trabzon	Et.Z.1309	El.Ş.1313	40x28
1312	146	Trabzon	El.Ş.1313	Et.Za.1317	40x28
1313	147	Trabzon	Et.M.1323	Et.S.1327	40x28
1314	148	Trabzon	Er.S.1327	Er.Ra.1331	40x28
1315	149	Trabzon	El.Ca.1334	El.Ca.1339	40x28
1316	150	Sivas	Et.M.1290	El.C.1308	40x28
1317	151	Sivas	El.C.1308	Er.Ca.1312	40x28
1318	152	Sivas	El.C.1312	Er.C.1316	40x28
1319	153	Sivas	Et.N.1331	El.Ca.1335	40x28
1320	154	Sivas	El.Ca.1335	El.Z.1338	40x28
1321	155	Halep, Şam	Er.Z.1330	Er.B.1333	40x28

Nezaret Reft Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1322	1	Zabtiye	Er.M.1290	El.M.1310	40x28
1323	2	Hariciyye	El.L.1291	Er.B.1314	38x27
1324	3	Hariciyye	El.Ş.1314	El.R.1332	40x28
1325	4	Hariciyye	Et.R.1332	Er.R.1340	40x28
1326	5	Nafia	Et.S.1290	Et.Ş.1339	38x28
1327	6	Dahiliyye	El.B.1309	El.B.1313	40x28
1328	7	Dahiliyye	El.Za.1324	Et.R.1332	40x28
1329	8	Dahiliyye	Et.R.1332	El.S.1341	40x28
1330	9	Orman, Maden, Ziraat	Et.M.1290	El.L.1340	40x28
1331	10	Bahriyye	Et.S.1340	Er.M.1341	40x28

Nezaret Reft Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1332	11	Bahriyye	Et.S.1340	Er.M.1341	40x28
1333	12	Evkaf-ı Hümayun	Er.Za.1326	El.R.1331	40x28
1334	13	Evkaf-ı Hümayun	Er.L.1335	El.Ra.1341	40x28
1335	14	Harbiyye	Er.B.1304	El.Ca.1335	40x28
1336	15	–	El.M.1328	El.M.1330	41x28
1337	16	–	El.R.1328	El.R.1332	41x28
1338	17	Harbiyye	El.Ca.1335	El.Ra.1341	40x28
1339	18	Defter-i Hakani	El.N.1314	Et.Za.1326	40x28
1340	19	Defter-i Hakani	Er.Za.1326	Et.Ra.1334	40x28
1341	20	Adliye	Et.M.1290	El.Z.1306	40x28
1342	21	Adliye	Et.Ca.1332	Et.R.1340	40x28
1343	22	Maliye	Et.M.1290	Et.C.1300	40x28
1344	23	Maliye	Et.R.1300	Et.N.1305	40x28
1345	24	Maliye	Er.Z.1312	Et.R.1314	40x28
1346	25	Maliye	Et.L.1331	El.Ca.1334	40x28
1347	26	Maliye	El.Ca.1334	Et.S.1341	40x28

Müteferrik Reft Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1348	1	İstanbul Mülhakatı	Et.Z.1308	Et.Ra.1313	41x30
1349	1	İstanbul Mülhakatı	El.Ş.1327	Et.Ra.1333	38x27
1350	2	İstanbul Mülhakatı	Et.Ca.1333	Et.RA1341	38x27
1351	3	Sadaret	Et.M.1290	Er.S.1309	38x27
1352	4	Sadaret	El.L.1323	El.Z.1331	38x27
1353	5	Tezakir ve Muharrerat-ı Resmîyye	Er.Ca.1299	Et.R.1301	37x23
1354	6	Meclis-i Ayan	El.R.1294	Et.M.1295	37x24
1355	7	Mabeyn-i Hümayun	Er.R.1294	Et.Ra.1329	38x25
1356	8	Şehir Emaneti	Er.Ca.1291	Et.N.1313	38x27

Müteferrik Reft Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1357	9	Taraf-ı Seraskeriye	Et.S.1290	Et.C.1304	37x27
1358	10	Muharreret-ı Umumiyye	Et.N.1332	El.S.1341	40x28
1359	11	Şura-yı Devlet Riyasetine	Et.S.1290	Et.Za.1320	37x27
1360	12	Şura-yı Devlet Riyasetine	El.M.1321	Et.Ra.1336	40x26
1361	13	Müteferrika Reft	Er.N.1291	Er.Ş.1302	40x28
1362	14	Müteferrika Reft	El.C.1325	El.M.1331	40x28
1363	15	Müteferrika Reft	Et.M.1331	El.Ca.1334	40x28
1364	16	Müteferrika Reft	Et.Ca.1334	El.R.1340	40x28
1365	17	Tezakir Müteferrika Reft	El.Ra.1328	El.R.1331	40x28
1366	18	Tezakir Müteferrika Reft	El.R.1331	Et.M.1333	40x28

Müteferrik Reft Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1367	1	Et.Ra.1290	El.S.1328	38x27
1368	2	El.R.1297	Et.Za.1308	40x28
1369	3	El.L.1313	Et.M.1325	40x28
1370	4	Er.M.1290	Et.B.1314	40x28
1371	5	El.R.1291	Er.S.1305	40x28
1372	6	Er.Ra.1292	El.Ş.1323	40x28
1373	7	Et.B.1301	Er.C.1302	40x28
1374	8	Er.Ra.1305	El.Ra.1340	40x28
1375	9	Et.N.1305	Er.S.1310	40x28
1376	10	El.Z.1306	Et.R.1313	40x28
1377	11	Er.M.1307	Er.B.1332	40x28
1378	12	Er.S.1310	Er.Ra.1312	40x28
1379	13	Er.Ra.1312	Er.Za.1313	40x28
1380	14	Et.R.1313	El.C.1319	40x28
1381	15	El.L.1313	Er.Z.1335	40x28
1382	16	Et.B.1316	Er.Za.1318	40x18

Müteferrik Reft Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1383	17	Er.Za.1318	Et.S.1321	40x28
1384	18	Et.Z.1320	Er.Za.1326	40x28
1385	19	Et.S.1321	Er.B.1324	40x28
1386	20	El.C.1325	Et.Za.1340	40x28
1387	21	El.R.1331	Et.L.1335	40x28
1388	22	Et.M.1333	El.Za.1335	40x28
1389	23	Er.L.1335	Et.R.1339	40x28
1390	24	Et.R.1339	El.Ra.1341	40x28
1391	25	El.Ca.1314	Er.R.1319	41x30

Vilayet Amed Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1392	1	Aydın	El.Ra.1308	Er.Z.1330	39x28
1393	2	Aydın	El.Ra.1310	Er.L.1316	39x28
1394	3	Aydın	El.Za.1316	Er.M.1322	39x28
1395	4	Aydın	El.N.1323	Er.S.1328	40x28
1396	5	Aydın	Er.Z.1330	Er.C.1332	40x28
1397	6	Aydın	Er.R.1333	El.Ş.1334	40x28
1398	7	Aydın	Er.Ş.1337	Er.M.1341	40x28
1399	8	Edirne	Et.Ş.1316	El.Z.1328	40x28
1400	9	Edirne	Er.M.1329	Er.Za.1331	40x28
1401	10	Edirne	Er.R.1333	El.Z.1338	40x28
1402	11	Edirne	Et.Ca.1334	Er.L.1338	41x31
1403	12	Bağdat, Basra, Musul	El.R.1308	Er.R.1318	31x41
1404	13	Bağdat, Basra, Musul	Et.N.1324	El.Z.1328	31x41
1405	14	Bağdat, Basra, Musul	Et.Ra.1329	Er.Ca.1331	31x41
1406	15	Bağdat, Basra, Musul	Et.Ca.1331	Er.R.1332	31x41
1407	16	Bağdat, Basra, Musul	El.Ca.1332	El.Ca.1334	31x41
1408	17	Bağdat, Basra, Musul	El.Ca.1334	Et.Ra.1336	31x41

Vilayet Amed Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1409	18	Trabzon	Er.N.1290	Er.B.1310	40x28
1410	19	Trabzon	El.Ca.1321	Er.Z.1328	40x28
1411	20	Trabzon	Er.Z.1328	El.R.1331	40x28
1412	21	Trabzon	El.R.1331	Er.R.1333	40x28
1413	22	Trabzon	Er.R.1333	Er.Ş.1338	40x28
1414	23	İşkodra	Et.Z.1307	Er.S.1328	40x28
1415	24	İşkodra	Er.Ra.1330	El.Za.1330	40x28
1416	25	Sivas	Er.Z.1289	Et.Ş.1309	40x28
1417	26	Sivas	Er.Ra.1336	Er.C.1338	40x28
1418	27	Trablusgarb	El.M.1312	Et.M.1326	40x28
1419	28	Hüdavendigâr	El.B.1290	El.M.1308	40x28
1420	29	Hüdavendigâr	El.M.1308	El.R.1312	40x28
1421	30	Hüdavendigâr	El.M.1323	Et.S.1327	40x28
1422	31	Hüdavendigâr	Er.S.1327	El.B.1330	40x28
1423	32	Hüdavendigâr	Er.B.1335	El.R.1339	40x28
1424	33	Hüdavendigâr	Er.R.1339	El.M.1341	40x28
1425	34	Adana	Et.B.1332	El.Ra.1337	40x28
1426	35	Adana	El.R.1337	Et.R.1340	40x28
1427	36	Suriye, Beyrut	El.M.1290	Et.M.1308	40x28
1428	37	Suriye, Beyrut	El.M.1308	El.R.1312	40x28
1429	38	Suriye, Beyrut	El.Ca.1312	Et.B.1316	40x28
1430	39	Suriye, Beyrut	El.Ş.1316	Er.C.1320	40x28
1431	40	Suriye, Beyrut	Et.Ca.1320	Er.B.1323	40x28
1432	41	Suriye, Beyrut	El.M.1324	El.Ca.1326	40x28
1433	42	Suriye, Beyrut	Et.Ca.1328	Et.Za.1331	40x28
1434	43	Kastamonu	El.S.1313	El.Za.1324	40x28
1435	44	Kastamonu	El.Za.1324	Et.R.1329	40x28
1436	45	Kastamonu	Et.Ra.1327	Er.R.1333	40x28
1437	46	Kastamonu	Er.R.1333	Er.L.1337	40x28
1438	47	Kastamonu	Er.L.1337	Er.C.1338	40x28
1439	48	Diyarbakir	Et.Ra.1290	Et.C.1308	40x28
1440	49	Diyarbakir	El.R.1317	El.Za.1315	40x28

Vilayet Amed Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1441	50	Diyarbakir	El.B.1308	Er.Ş.1316	40x28
1442	51	Diyarbakir	El.Ş.1314	El.M.1324	40x28
1443	52	Diyarbakir	Er.R.1333	El.Z.1337	40x28
1444	53	Ankara	Er.Za.1308	Et.Za.1319	40x28
1445	54	Ankara	El.R.1312	Et. Za.1317	40x28
1446	55	Ankara	Et.Za.1319	El.M.1324	40x28
1447	56	Ankara	Er.M.1325	El.Ra.1329	40x28
1448	57	Ankara	Et.Ra.1329	Et.C.1331	31x42
1349	58	Ankara	El.R.1331	Er.R.1333	31x42
1450	59	Ankara	Er.B.1333	Et.Ra.1337	31x42
1451	60	Ankara	El.R.1337	Et.C.1338	31x42
1452	61	Yemen	El.Ca.1290	El.M.1324	31x42
1453	62	Yemen	Et.M.1324	Et.Ş.1329	31x42
1454	63	Yemen	Et.Za.1328	El.Za.1334	31x42
1455	64	Konya	Et.S.1290	El.Ra.1308	31x42
1456	65	Konya	Er.R.1306	El.L.1315	31x42
1457	66	Konya	Et.M.1324	Et.Ra.1330	31x42
1458	67	Konya	Et.Ra.1330	Et.R.1332	31x42
1459	68	Konya	Et.R.1332	Et.Ra.1335	31x42
1460	69	Konya	El.Ca.1335	Er.C.1338	31x42
1461	70	Selanik	Et.M.1290	Er.Ra.1311	31x42
1462	71	Selanik	Et.Ra.1311	Et.Ca.1336	31x42
1463	72	Selanik	Er.S.1327	Et.L.1330	31x42
1464	73	Selanik	El.L.1330	El.Ra.1331	31x42
1465	74	Erzurum, Van, Bitlis	Er.Ra.1290	Et.Ra.1308	31x42
1466	75	Erzurum, Van, Bitlis	El.Ş.1308	Et.R.1316	31x42
1467	76	Erzurum, Van, Bitlis	Er.M.1324	Et.Ra.1330	31x42
1468	77	Erzurum, Van, Bitlis	El.Ra.1330	Er.B.1331	31x42
1469	78	Erzurum, Van, Bitlis	Er.R.1333	El.C.1338	31x42
1470	79	Halep	Er.L.1315	El.Ş.1326	31x42
1471	80	Halep	El.Ra.1328	Er.Ra.1333	31x42
1472	81	Halep	El.L.1332	El.Ra.1335	31x42

Vilayet Amed Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1473	82	Halep	El.Ca.1335	Er.Ca.1338	31x42
1474	83	Manastır	Er.Ca.1310	Et.R.1325	31x42
1475	84	Manastır	El.Ca.1330	Et.M.1337	31x42
1476	85	Kosova	Er.R.1294	Et.Za.1309	31x42
1477	86	Kosova	Er.Ra.1309	El.S.1317	31x42
1478	87	Kosova	Er.M.1317	Et.Ca.1328	31x42
1479	88	Kosova	Er.Ca.1328	Et.L.1330	31x42
1480	89	Yanya	Er.R.1390	Et.N.1321	31x42
1481	90	Yanya	Er.S.1314	El.B.1326	31x42
1482	91	Yanya	Er.B.1327	El.Ca.1330	31x42
1483	92	Hicaz	Et.Ca.1328	El.Ca.1334	31x42
1484	93	Kadiye, Hanya	Er.L.1312	Er.N.1315	31x41

Nezaret Amed

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1485	1	Maliye	Et.M.1290	Er.M.1306	48x28
1486	2	Maliye	El.S.1306	El.C.1310	48x28
1487	3	Maliye	El.M.1313	Er.Ş.1315	48x28
1488	4	Maliye	Er.Ş.1315	Er.Za.1317	48x28
1489	5	Maliye	Er.C.1327	El.S.1330	48x28
1490	6	Maliye	El.C.1333	Er.M.1341	48x28
1491	7	Adliyye	El.S.1290	Er.Ş.1301	48x28
1492	8	Adliyye	El.N.1301	Er.R.1308	48x28
1493	9	Adliyye	Et.R.1308	Er.Ş.1311	48x28
1494	10	Adliyye	Et.N.1311	El.C.1317	48x28
1495	11	Adliyye	Er.Ş.1321	Er.Za.1329	48x28
1496	12	Adliyye	El.C.1335	Et.Ra.1341	48x28
1497	13	Dahiliyye	Et.N.1309	El.Ra.1320	39x28
1498	14	Dahiliyye	Er.Ra.1320	El.Ra.1331	39x28

Nezaret Amed

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1499	15	Dahiliyye	Et.R.1331	Er.M.1341	39x28
1500	16	Evkaf-ı Hümayun	Et.C.1290	Et.Za.1309	40x28
1501	17	Evkaf-ı Hümayun	Er.Za.1309	Er.Za.1316	38x28
1502	18	Evkaf-ı Hümayun	Et.B.1338	El.Ra.1341	40x28
1503	19	Hariciyye	Et.Ca.1325	Er.R.1333	40x28
1504	20	Harbiyye	Et.B.1326	Et.Za.1334	40x28
1505	21	Defter-i Hakani	El.C.1290	Er.Ca.1309	37x27
1506	22	Defter-i Hakani	El.Za.1325	El.Ca.1334	40x28
1507	23	Ticaret, Nafia	El.B.1293	Et.Za.1331	37x37
1508	24	Nafia	El.Ca.1334	Er.Ş.1339	29x40
1509	25	Maarif	Er.L.1315	El.Z.1320	40x28
1510	26	Zabtiyye	Er.M.1290	Er.L.1316	38x27
1511	27	Tophane	El.Ra.1290	Er.L.1327	38x27
1512	28	Orman ve Maâdin	Er.M.1290	Et.Za.1340	38x28

Nezaret Amed

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1513	1	Sadaret	El.Ş.1323	Er.R.1326	40x28
1514	2	Sadaret	Er.N.1326	Er.Ş.1329	40x28
1515	3	Sadaret	Er.Ş.1329	Er.Ra.1333	
1516	3	Sadaret	El.C.1335	Et.Ra.1341	40x28
1517	5	Seraskerlik	Et.M.1290	Er.Z.1306	40x28
1518	6	Seraskerlik	El.M.1307	Et.S.1316	40x28
1519	7	Rumeli Sadareti	Et.C.1309	Et.Z.1317	40x28
1520	8	Rumeli Sadareti	Et.B.1317	Et.C.1324	40x28
1521	9	İstanbul Vilayeti	El.Ş.1327	Er.L.1332	39x28
1522	10	Mülhakat	El.Za.1332	El.M.1341	48x28
1523	11	Şehremaneti	Et.C.1290	Er.B.1312	38x27
1524	12	Şehremaneti	Et.R.1297	El.R.1397	38x27

Nezaret Amed

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1525	13	Meclis-i Mebusan	Er.Z.1326	El.C.1330	40x28
1526	14	İlamat-ı Şerriyye İcra Memuriyeti	Er.Ca.1301	Et.Ş.1315	40x28
1527	15	Şura-yı Devlet	Er.S.1325	Er.S.1341	40x28
1528	16	Kavanin	El.Ca.1333	El.M.1341	39x28
1529	17	1. Ordu-yı Osmaniye Kumandanlığı	Er.B.1294	El.R.1331	39x28
1530	18	Divan-ı Muhasebat	Er.S.1327	Er.M.1341	40x28
1531	19	İlamat-ı Şerriyye ve Nizamiyye İcra Memuriyeti	Er.Ca.1316	Er.R.1339	40x28
1532	20	Fihrist	El.1312	El.Ca.1313	40x28
1533	21	Müteferrika	Et.S.1306	Et.Ş.1311	40x28
1534	22	Müteferrika	Er.Ş.1331	Er.Ra.1339	40x28
1535	23	Tezakir Müteferrika	Er.R.1328	Et.Ş.1331	40x28
1536	24	Tezakir Müteferrika	Et.Ca.1334	Et.M.1341	40x25
1537	25	Varide Müzekkire	El.Ş.1329	Er.Ş.1335	40x28

Müteferrik Amed

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1538	1	El.M.1290	Et.C.1324	38x28
1539	2	El.S.1290	Et.L.1315	38x28
1540	3	El.Ra.1290	El.M.1330	38x28
1541	4	Er.Ca.1309	El.N.1325	38x28
1542	5	Er.C.1310	El.M.1313	38x28
1543	6	Er.N.1311	Et.Ş.1316	38x28
1544	7	Et.N.1311	Et.Z.1318	38x28
1545	8	Et.L.1313	Et.Ra.1339	38x28
1546	9	Er.C.1317	Er.Z.1321	38x28
1547	10	Et.Za.1317	Et.N.1320	38x28

Müteferrik Amed

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1548	11	Er.N.1320	Et.L.1323	38x28
1549	12	Et.Ra.1326	Et.C.1327	38x28
1550	13	El.Ra.1328	Er.L.1340	38x28
1551	14	El.Ca.1328	Er.N.1328	38x28
1552	15	Er.Ra.1330	Et.R.1333	38x28
1553	16	Et.N.1330	Er.L.1330	38x28
1554	17	Er.R.1331	Er.S.1341	38x28
1555	18	Er.Za.1334	Et.Za.1340	38x28
1556	19	Er.Ra.1338	Er.Ra.1338	38x28
1557	20	Et.Ra.1340	El.Ra.1341	38x28
1558	21	Et.R.1332	El.R.1338	31x41

Karışık Reft-Amed

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1559	1	Aydın	Et.S.1290 Er.Za.1303	Er.Za.1303 Er.M.1310	40x28
1560	2	Ankara	Et.L.1290 Et.M.1304	Er.Z.1303 El.Ş.1308	40x28
1561	3	Kastamonu	El.R.1290 El.B.1307	Et.B.1307 Er.M.1313	40x28
1562	4	Bağdat, Basra, Musul	El.M.1290 El.M.1304	Er.Z.1303 Er.Ra.1308	40x28
1563	5	Adana	El.Ş.1290 Et.Za.1306	Et.Za.1306 Et.R.1312	40x28
1564	6	Trablusgarp	El.B.1290 Et.B.1306	Er.Za.1306 El.M.1312	40x28
1565	7	Manastır	Et.S.1290 Et.M.1305	Et.M.1305 Er.Ca.1310	40x28

Karışık Reft-Amed

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1566	8	Manastır	El.Ra.1325	Et.R.1330	40x28
1567	8	Halep	Er.S.1290	El.C.1303	40x28
			El.C.1303	Er.Za.1307	
1568	9	Dahiliye Nezareti	El.Ra.1294	El.C.1304	40x28
			Er.C.1304	Et.Ş.1309	
1569	10	Belirsiz	Et.Ra.1294	El.R.1300	40x28
			El.Ca.1300	Et.S.1306	
1570	11	Belirsiz	El.Ra.1294	Et.C.1304	40x28
			Er.C.104	Er.C.1309	
1571	12	Belirsiz	Er.R.1328	Et.S.1330	31x41
1572	13	Belirsiz	El.C.1323	Et.R.1328	31x41
1573	14	Belirsiz	Et.R.1318	Er.Ca.1323	31x41
1574	15	Belirsiz	Et.R.1338	Er.Ş.1338	38x26

Evrak Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1575	1	Mahkeme-i Temyiz Md.Um.	Er.M.1290	Er.Ra.1308	39x27
1576	2	Taşra İlam ve Hüccet	Et.Ca.1291	Er.Ra.1299	40x28
1577	3	İlam Hulasası	Et.B.1299	Et.M.1303	41x28
1578	4	Memurin Md. Tah. ve Levazimat Kayıt D.	El.K. Sani 1329	Er.Şubat 1329	40x31
1579	5	Taşra Kadılikları Posta İlmühaberleri	Er.Z.1325	Er.B.1327	39x28
1580	6	İstanbul Mahkemeleri Kayıt	Er.Ş.1327	El.M.1328	41x28
1581	7	Dosya Kayıt Defteri	El.Ra.1336	Et.L.1340	24x35
1582	8	Bâb-ı Fetva Tababeti	El.Mart 1335	EL Mart 1337	40x27
1583	9	Battal Yevmiye Defteri	El.Z.1293	Er.Z.1297	39x27
1584	10	Yevmiye Defteri	Er.M.1290	Et.Z.1293	41x28

Evrak Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1585	11	Yevmiye Defteri	El.L.1294	El.C.1296	40x26
1586	12	Yevmiye Defteri	Et.Ra.1296	El.N.1297	40x26
1587	13	Yevmiye Defteri	El.R.1299	Et.S.1300	37x23
1588	14	Yevmiye Defteri	El.B.1306	El.L.1306	37x23
1589	15	İlam ve Hücçet Kayıt Defteri	Er.L.1306	El.M.1307	37x23
1590	16	Kayıt Defteri	Er.B.1306	El.C.1307	33x24
1591	17	Kayıt Defteri	El.C.1306	El.C.1307	33x24
1592	18	Kayıt Defteri	Et.S.1310	EL Eylül 1309	35x27
1593	19	Kayıt Defteri	1307	-	-
1594	20	Kayıt Defteri	1308	-	-
1595	21	Kayıt Defteri	1307	-	-
1596	22	Kayıt Defteri	1308	-	-
1597	23	Kayıt Defteri	1308	-	-
1598	24	Kayıt Defteri	1307	-	-
1599	25	Kayıt Defteri	1307	-	-
1600	26	Kayıt Defteri	1308	-	-
1601	27	Kayıt Defteri	1307	-	-
1602	28	Kayıt Defteri	1308	-	-
1603	29	Kayıt Defteri	1308	-	-
1604	30	Kayıt Defteri	1309	-	-
1605	31	Kayıt Defteri	1310	-	-
1606	32	Kayıt Defteri	1309	-	-
1607	33	Kayıt Defteri	1309	-	-
1608	34	Kayıt Defteri	1313	-	-
1609	35	Kayıt Defteri	1317	-	-
1610	36	Kayıt Defteri	1317	-	-
1611	37	Kayıt Defteri	1318	-	-
1612	38	Kayıt Defteri	1326	-	-
1613	39	Kayıt Defteri	1326	-	-
1614	40	Kayıt Defteri	1325	-	-

Evrak Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1615	41	Fetvahaneye'den Çekilen Telgraf Kayıt Defteri	1297	-	-
1616	42	İlam ve Hüccet Kayıt Defteri	1300	-	-
1617	43	İlmühaber Kayıt Defteri	1324	-	-
1618	44	Evrak Kayıt Defteri	1327	-	-

VII. Mektubi Kalemî Defterleri

Şeyhülislâmın hususî kâtibi ve kalem müdürü olup yazı işlerini yürüten şeyhülislâm mektupçusu belgelerde “mektubi-i fetva-penahi”, “mektubi-i hazret-i fetva-penahi”, “mektubi-i meşihat-penahi”, “mektubi-i makam-ı meşihat-penahi” ve “makam-ı fetva-penahi mektupçusu” şeklinde de ifade edilirdi. Merkez teşkilatında yapılan reform ve Tanzimat düzenlemeleri Şeyhülislâmlığa yeni yükümlülükler getirdi. Bu dönemde Bâb-ı Fetva ile Bâb-ı İlam arasındaki yazışmalar dahiliye kitabeti ile şeyhülislâm mektupçusu arasında yapılırdı. İlmiye tevcihatına dair konular dahiliye kitabetine gider; burada muamele gördükten sonra çıkan emirler şeyhülislâm mektupçusuna gönderilirdi. Sadareten şeyhülislâma yazılan tezkireler de bazen şeyhülislâm mektupçusuna hitaben yazılırdı. Aynı usul tersi için de geçerliydi; yani Şeyhülislâmlıktan sadarete yazılan tezkireler sadaret mektupçusuna gönderilir; bazen de ona hitaben yazılırdı.

Tanzimat'tan sonra artan bürokrasi ve yazışmalar, mektupçuluk görevini icrada mektupçuya yardımcı olmak üzere muavinler atanmasını ve zamanla mektupçuluğun bir daire halinde teşkilatlanmasını gerektirdi. 1859 (1276) yılında mektupçuya yardımcı olmak üzere bir muavin atandı ve muavin sayısı zamanla ikiye, üçe ve dörde çıkarıldı. 17 Eylül 1871 (2 Recep 1288) tarihinde ise muavin sayısı 6 idi. 1878 (1294) yılında da Mektubi Dairesi; mektubi, mektubi muavin-i evveli, mektubi muavin-i sanisi ve mektubi muavin-i salisinden müteşekkildi.⁸

⁸ Yurdakul, *Osmanlı İlmiye Merkez Teşkilatı*, 44-47.

Mektubi Kalemî defterleri, müzekkire, muharrerat müsvedde defterleri ve evrak hulasa kayıt defterleri olmak üzere üç grupta toplanmıştır. Müzekkire defterlerinde Mektubi Dairesi'nin Bâb-ı Meşihat dahilinde yapmış olduğu yazışmaların kayıtları yer almaktadır. Evrak hulasa kayıt defterlerinde Mektubi Kalemî'ne gelen ve muamele gören evrak hulasa olarak kaydedilmiştir. Mektubi Kalemî'nin en önemli defter serisini Meşihat makamı adına yapmış olduğu yazışmaların derlendiği muharrerat (tezkire, tahrirat) müsvedde defterleri oluşturmaktadır. Bu defterler vilayet ve nezaretler için ayrı ayrı ve aylık olarak tutulmuşlardır.

Bâb-ı Meşihat'taki neşriyat faaliyetleri de Meşihat mektupçuluğu tarafından yürütülmüştür. 1914-1923 (1332-1341) yılları arasında 79 sayı ve yedi cilt halinde yayımlanan *Ceride-i İlmiye*'nin idari işleriyle yazı işleri, Meşihat mektupçuluğu nezaretinde idi. 1134/1916 yılında bir defaya mahsus olmak üzere yayımlanan *İlmiye Salnâmesi* de Meşihat mektupçuluğu tarafından yayına hazırlanmıştır.⁹

Meşihat-ı İslâmiye Tebligat ve Tamim Müzekkire ve Tezkireleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1619	1	Tezkire	Er.L.1305	El.S.1335	25x37
1620	2	Tezkire	Er.N.1315	Et.C.1329	26x37
1621	3	Tamim	El.R.1329	Er.L.1334	33x44
1622	4	Tebligat	Et.Ra.1330	Et.R.1333	26x37
1623	5	Tamim	Et.R.1330	El.C.1337	26x42
1624	6	Tamim	Er.Z.1331	Er.R.1335	24x40
1625	7	Mektup Müzekkireleri	Er.L.1332	El.R.1335	23x34
1626	8	Tamim	Er.Ca.1335	El.S.1341	31x41
1627	9	Tezkire-i İslâmiyye Kartonu	El.Za.1328	El.L.1328	25x37
1628	10	Memurin Müzekkire Kartonu	Er.L.1331	El.Ra.1340	28x48
1629	11	Evrak Kalemî Müsvedde Kartonu	El.M.1341	El.S.1341	26x35

⁹ Aydın, *Bab-ı Meşihat'ın Bürokratik Yapısı ve Evrak İdaresi*, s. 45-46.

Mektubi Kalemî Tevcihat Pusulaları Kartonu

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1630	1	Tevcihat Pusulaları Kartonu	El.Ş.1313	Er.Ş.1314	42x32
1631	2	Tevcihat Pusulaları Kartonu	Et.M.1321	Et.M.1322	41x32
1632	3	Tevcihat Pusulaları Kartonu	Er.S.1323	Er.R.1323	41x32
1633	4	Tevcihat Pusulaları Kartonu	Et.R.1323	Et.Z.1324	41x32

Bâb-1 Fetva Mektubi Kalemî

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1634	1	Er.K. Sani 1330	Et.Eylül 1328	37x26
1635	2	El.Mart 1332	Et.K. Sani 1332	36x26
1636	3	Er.T. Sani 1332	Et.K. Evvel 1333	37x26
1637	4	Er.Mayıs 1335	El.K. Evvel 1337	38x26
1638	5	Et.Mayıs 1326	Er.T.Evvel 1338	37x26

Bâb-1 Fetva Mektubi Kalemî

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1639	1	El.Mart 1330	Er.T. Sani 1330	25x37
1640	2	Et.Nisan 1330	Et. Şubat 1331	25x37
1641	3	Er.T. Sani 1330	Er.Haziran 1331	25x37
1642	4	Er.Haziran 1331	Er. Şubat 1331	25x37
1643	5	Er.Şubat 1331	El. Nisan 1336	27x37

Sadaret ve Nezaret Evamir-Nizamname Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1644	1	El.C.1283	El.M.1309	23x34

Sadaret ve Nezaret Evamir-Nizamname Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1645	2	1290	1310	23x34
1646	3	Et.M.1294	Et.Ra.1313	22x39
1647	4	Er.C.1299	Et.C.1326	24x34
1648	5	Er.Ş.1299	El.R.1312	29x42
1649	6	Er.C.1308	Er.M.1340	23x40
1650	7	Er.L.1308	Er.L.1330	29x41
1651	8	Et.Ra.1323	El.R.1329	22x45
1652	9	Er.Ş.1326	Et.S.1329	28x36
1653	10	Et.N.1327	El.B.1328	20x39
1654	11	Et.Ra.1328	Et.M.1341	22x36
1655	12	Er.Ra.1328	Er.S.1332	25x34
1656	13	Et.Ra.1329	Er.Ra.1335	28x37
1657	14	Er.L.1330	Et.M.1339	23x36
1658	15	El.Ş.1336	Et.B.1340	28x41
1659	16	Et.M.1339	Er.Ca.1341	23x30

VIII. Tevliyeti Şeyhülişlâmlığa Ait Vakıf Defterleri

II. Bayezid İstanbul ve sair yerlerde yaptırdığı dinî ve ilmî hayır eserlerinin giderlerinin karşılanması için tahsis ettiği zengin vakıfların nezaretine 1507 (913) yılında Şeyhülişlâm Zenbilli Ali Cemali Efendi'yi atadı. Böylece Şeyhülişlâm "Evkaf Nezareti" ihdas edildi. Şeyhülişlâm nezaretindeki ilk vakıf olan Sultan Bayezid Vakfı ve mülhakatının idare merkezi de Sultan Bayezid İmarati Dairesiydi. Zaman içinde yeni vakıfların tesisi ve katılımıyla Şeyhülişlâm Nezareti genişledi.

III. Osman, III. Mustafa ve I. Abdülhamid gibi bazı padişahlar vakıflarının idare merkezi olmak üzere hususi daireler yaptırıldılar. Bu dairelerin tesisi vakıf nezaretlerinin merkezî bir idare altında toplanmasına doğru atılan adımlardan biriydi. XIX. yüzyılın başında nezaret sayısının 20'yi aştığı görülmektedir. Nitekim Sultan I Abdülhamid'in kurduğu müstakil Evkaf-ı Hamidiye Dairesi ilhak edilen vakıflarla önemini artırdı. II. Mahmud, kurduğu vakıflarını babası I. Abdülhamid evkafı ile birleştirdi. Yeniçerilik ve Bektaşiliğin ilgası nedeniyle yapılan yeni ilhaklarla Evkaf-ı Mahmudiye ve Evkaf-ı Hamidiye Nezareti'ndeki

vakıf sayısı arttı. 14 Ekim 1826 (12 Rebiülevvel 1242) tarihinde de bu vakıf yerine “Evkaf-ı Hümayun Nezareti” unvanıyla bir nezaret ihdas edildi. Evkaf nezaretlerinin bir çatı altında toplanma çalışmaları sonraki yıllarda da devam etti. 1834 yılında Şeyhülislâm Nezareti’nin Haremeyn Evkafı Nezareti’ne ilhakına karar verildi.

3 Haziran 1838 (10 Rebiülevvel 1254) tarihinde Haremeyn Evkafı Nezareti de Evkaf-ı Hümayun Nezareti’ne ilhak olundu. Böylece çok başlı olarak idare edilen evkaf nezaretlerini bir idare altında toplama projesi de büyük ölçüde tamamlanarak Evkaf-ı Hümayun Nezareti tüm vakıfların idare merkezi oldu. Ancak sonraki yıllarda da bir takım müstakil evkaf nezaretlerinin olduğu görülmektedir. Bunlar da zaman içinde yine Evkaf Nezareti’ne ilhak edildi.¹⁰

Şeyhülislâmlık Arşivi’nde tevliyetinin Bâb-ı Fetva’ya ait olduğu belirtilen ve en eskisi (1296) yılından başlayan yirmi kadar vakfın muhasebe defteri bulunmaktadır. Bu defterlerden bir kısmı cumhuriyet devrinde de kullanılmış olup en son 1933 yılına ait kayıtlara rastlanmaktadır. Defterlerden en eski tarihli olanı (1296-1341) yıllarını ihtiva eden “Kösem Vâlide Sultan Evkafı Sadat Tahsisleri” defteridir. Bunu, 1298-1334 yıllarına ait “Fetvahane Müsevvidlerine İrbâh Olunan Nukud-ı Mevkufe” defteri takip etmektedir. Bu vakıf defterlerinden bazıları sadece bir vâkıf adına düzenlenmişken bazılarında sekiz ile on vâkıf’ın vakıf muhasebeleri kaydedilmiştir. Bâb-ı Fetva’da defterleri mevcut olan vakıf kurucuları şunlardır: Kütahyavizade Mehmed Arif Efendi, Şeyhülislâm Mekkizade zevceleri Ümmü Gülsüm ve Ayşe Kadın, Tahir Ağazade Emin Efendi kerimesi Şerife Zeliha Hanım, Kütahyavi-zade el-Hac Hasan Taib, Kütahyavizade Mehmed Arif halilesi Şerife Hasene ve Şerife Celile, Perestu Kadınefendi, el-Hâc Ali Paşa, Mehmed Asım Efendi, Hacı Nazif Efendi, Kütahyavizade Tahir Ağa, Vesile Hanım, Bodrumî Ömer Lütfi Efendi, Raşid Efendi halilesi Fatma Ferruh Hanım, Arif Hilmi, Hacı İslâm Ağa, Şeyhülislâm Ömer Hüsameddin Efendi.

Meşihat Arşivi’nde ayrıca şeyhülislâm Ömer Hulûsi Efendi’nin 1806 (1221) yılına ait bir vakfiye defteri ile el-Hâc Murtaza Efendi, Selime Hanım, ve Bahriye Hatun ibnet-i Abdullah b. Abdülmennan’ın 1789 (1199) yılına ait bir vakfiye defteri mevcuttur. Meşihat Arşivi’nde vakıf muhasebelerine ait birkaç müteferrik defter daha olup bunların hangi vakfa ait olduğuna dair bir kayıt mevcut değildir. Cumhuriyet döneminde, tevliyeti Fetva Emaneti’ne ait olan vakıfların nezareti İstanbul Müftülüğü müsevvitlerinden Ömer Nasuhi Efendi’ye tevdi edilmiştir.¹¹

¹⁰ Geniş bilgi için bkz. Yurdakul, *Osmanlı İlmiye Merkez Teşkilatı*, 27-33.

¹¹ Aydın, *Bab-ı Meşihat’ın Bürokratik Yapısı ve Evrak İdaresi*, s. 27.

Umumi Vakıflar Defteri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1660	1	Varidat	1310	1338	34x24
1661	2	Varidat	1317	1325	34x24
1662	3	Masarifat	1323	1338	34x24
1663	4	Beyanat	1332	1334	26x20
1665	5	Deyn	1338	1940	38x21

Tevliyeti Şeyhülişlâmlığa Ait Vakıf Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1666	1	1309	1316	19x14
1667	2	1311	1312	34x14
1668	3	1315	1319	18x12
1669	4	1317	1325	24x17
1670	5	1317	1324	25x17
1671	6	1327	1329	24x17
1672	7	1328	1933	41x21
1673	8	1331	1932	37x17
1674	9	1332	1334	27x20

Hususi Vakıf Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1675	1	1309	1933	27x20
1676	2	1311	1933	34x19
1677	3	1313	1316	29x21
1678	4	1328	1933	35x17
1679	5	1329	1334	28x20
1680	6	1329	1341	24x16

Hususi Vakıf Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1681	7	1331	1340	38x17
1682	8	1331	1339	34x25
1683	9	1336	1337	14x25
1684	10	1337	1342	34x25
1685	11	1337	1345	34x25
1686	12	1341	1342	28x20
1687	13	1341	1352	33x20
1688	14	1340	1351	29x11

Muhtelif Vakıflar Defteri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1689	1	Hademe-i Hayrat Maaş Defteri	1312	1326	43x30
1690	2	İstikraz Defteri	1315	1317	43x30
1691	3	Fetvahaneye Müsevidlerine İrbah Olunan Nukûd-ı Mevkûfe	1298	1324	37x17
1692	4	Kösem Valide Sultan Sadat Tahsisler Defteri	1296	1341	37x17
1693	5	İstanbul Vakıfları Fihrist Defteri	-	-	33x21
1694	6	Mülga Fetvahaneye'deki Vakıf Medyun Defteri	-	-	41x28
1695	7	Vakıfların 1928 Senesi Muamelatına Ait Defter	1930	25x35	-
1696	8	Tevliyeti Fetva Emanetine Meşrut Evkafa Ait Defter	1312	1330	20x28
1697	9	Tevliyeti Fetva Emanetine Meşrut Olan Evkafın Kütahyavî Arif Efendi Vakfı	1338	1952	27x41
1698	10	Kazasker Mehmet Vahid ve Şeyhülislâm Ömer Hüsameddin Efendi Vakıfları Muhasebe Defteri	1299	1935	26x35

Muhtelif Vakıflar Defteri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1699	11	Tahir Agazâde Zeliha Hanım Vakfı Varidat ve Mesarifat Defteri	1338	1351	19x34
1700	12	Mehmet Âsım Efendi Vakfı Muhasebe Defteri	1341	-	24x33
1701	13	Şeyhüslâm Ömer Hüsameddin Efendi Vakfiyesi	1221	-	11x21
1702	14	el-Hac Murtaza Efendi, Selime Hanım, Bahri Hatun bt. Abdullah b. Abdülmennan Vakfiyeleri	-	-	16x22
1703	15	İstanbul Vakıfları Fihrist Defteri	-	-	22x33

IX. Sicillat-ı Şer'iyye Dairesi Defterleri

İstanbul mahkemelerine ait sicillerin muhafazası maksadıyla 1894 (1311) yılında inşa edilen Şer'iyye Sicilleri Arşivi'nin idaresi Sicillat-ı Şer'iyye Dairesi'ne tevdi edilmişti. Muameleleri bitmiş sicillerin arşive düzenli bir şekilde intikali işlemleriyle uğraşan Sicillat-ı Şer'iyye Dairesi'nin bu hususta yapmış olduğu yazışmalar ile mahkeme sicillerinden suret çıkarılmasına dair yazışmalar, müzekkire defterlerine kaydedilmekteydi. Bu daire Cumhuriyet'in ilanından sonra da faaliyetlerine İstanbul Müftülüğü'ne bağlı olarak devam etmiştir.¹²

Bâb-ı Fetva Hazine-i Sicillatına Verilecek Müzekkireler

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1704	1	Er.Ş.1311	Er.R.1312	24x35
1705	2	Er.R.1312	Et.Za.1312	24x35
1706	3	Er.Za.1312	Er.C.1313	24x35
1707	4	Er.C.1313	Er.Z.1314	24x35
1708	5	Er.R.1314	Et.M.1315	24x35
1709	6	Et.M.1315	El.N.1315	24x35

¹² Geniş bilgi için giriş bölümünde "Şeyhüslâmlık Arşiv Malzemesinin Değerlendirmesi" kısmına bakılabilir.

Bâb-1 Fetva Hazine-i Sicillatına Verilecek Müzekkireler

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1710	7	Et.N.1315	Et.Ca.1316	24x35
1711	8	EL Ca.1316	ELZa.1316	24x35
1712	9	EL Za.1316	Er.Za.1317	24x35
1713	10	Er.Ra.1317	Er.S.1318	24x35
1714	11	Er.Ra.1318	El.S.1319	24x35
1715	12	El.S.1319	El.Za.1319	24x35
1716	13	Er.L.1319	Er.C.1320	24x35
1717	14	Et.B.1320	Et.Ca.1321	24x35
1718	15	Et.Ca.1321	Et.C.1322	24x35

Bâb-1 Fetva Sicillat-ı Şeriyeye Dairesi
Müsvedde Varakaları ve Yevmiye Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1719	1	Et.B.1317	Et.L.1317	27x38
1720	2	Et.L.1317	Er.L.1327	27x38
1721	3	Et.C.1317	Et.Ra.1329	37x55
1722	4	Et.Ra.1329	El.C.1350	37x55
1723	5	-	-	37x55
1724	6	El.T. Evvel 1941	18 Şubat 1946	23x37
1725	7	13 Ocak1944	2 Şubat 1946	29x40
1726	8	1947	1951	28x40
1727	9	1952	1969	37x50

Sicillat-ı Şeriyeye Dairesi Defterleri
Evrak-ı Muhavvele Hulasası

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1728	1	Er.Z.1311	El.Za.1334	38x57

Siciller Mevrudat İcmali

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1729	1	Et.Ra.1311	Er.N.1341	34x49
1730	2	-	-	-

İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğü'nden
Gelen Vakfiyelere Ait Kayıt Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1731	1	20. K. Sani 1940	18 Eylül 1941	28x40

Sicillerde Mevcut Vakfiyelerin Fihrist Defteri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1732	1	Alfabetik Vakfiyeler Def.	-	-	28x40
1733	2	Evrak Makbuz Def.	Et.L.1312	El.Za.1334	29x41

X. Meclis-i Meşayih Defterleri

Teşkilatlanmalarında belli ölçüde bir muhtariyete sahip tarikatlar XIX. yüzyılda denetim altına alınmaya çalışılmış ve tarikat kurucularının mezarlarının bulunduğu tekke, merkez tekke kabul edilerek bu tarikata ait diğer tekkeler merkez tekkeye bağlanmıştır. Ancak merkez tekkenin tarikatın diğer tekkeleri üzerindeki nezaret ve denetiminde zaman zaman aksama veya kopmalar olabilir ve bu tekkeler üzerinde merkez tekkenin hakimiyeti kaybolabilirdi. 1826 yılı tüm Osmanlı idari sistemi için olduğu kadar tarikatlar için de yeni bir dönemin başlangıcı oldu. Bu tarihte Yeniçeri Ocağı'nın lağvı üzerine, ocağın resmî tarikatı olan Bektaşiliğin bütün Osmanlı vilayetlerindeki faaliyetleri durduruldu. Böylece yaygın ve etkin olan tarikatlardan birinin resmî varlığına son verildi.

Asayiş sorunlarının arttığı XVIII. ve XIX. yüzyıllarda İstanbul ve Bilad-ı Selase'deki medreseler, tekkeler ve hanlar zaman zaman teftiş edilir ve her zaman halleri meçhul talebe, derviş ve diğer gruplar kontrol altında tutulmaya çalışılırdı. 1860 yılında alınan bir kararla bu mekânlarda bulunan talebelerin isimleri, tayin edilen bir memur tarafından defterlere kaydedilerek kefalet ve senede bağlandı. Medrese talebelerinin nizamına uygun olarak geliş gidişleri İstanbul Mahkemesi "talebe kâtibi" tarafından denetlenirdi. Tekke dervişleri için böyle bir sorumlu yoktu. 21 Haziran 1860 (Gurre-i Zilhicce 1276) tarihinde dervişler için de müstakil bir memur atandı. Bu düzenlemeden sonra tarikat mensupları sayılarak tekkelere giriş çıkışlar denetim altına alınmaya başlandı. Nitekim bu amaçla tutulan ve Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunan bir defter 1869-1878 (1286-1295) yıllarını kapsar ve İstanbul'da 35 merkez tekke ve bunlara bağlı 252 tekkenin "amed-refit" kayıtlarını içerir.

1864 yılında İstanbul ve Bilad-ı Selase'de bulunan tekke ve zaviyelerden birine yapılacak tayin konusunda dervişler arasında ihtilâf çıkması üzerine, konunun incelenmesi için şeyhülislâmlık bünyesinde "Meclis-i Meşayih" teşkil olunduysa da Evkaf-ı Hümayun Nezareti'nin Meclis'in atama yazılarını dikkate almaması nedeniyle meclis faaliyete geçemedi. 15 Kasım 1866 (7 Receb 1283) tarihinde yeni bir düzenleme yapıldı ve tüm tekkelere şeyh tayininde Evkaf Nezareti'nden atama için gerekli kayıtlar çıkarılarak incelenmek üzere Meclis-i Meşayih'e havale olunması kararlaştırıldı ve bu karar üzerine Meclis-i Meşayih yeniden faaliyete başladı.

1868 (1285) yılına ait *Devlet Salnamesi*'ne göre Meclis-i Meşayih, Yenikapı Mevlevîhanesi şeyhi Osman Selahaddin Dede'nin riyasetinde azalarının her biri farklı tarikatlara mensup beş azadan teşekkül etmişti. Sadiye, Kadiriye, Sümbüliye, Halvetiye ve Nakşibendiye tarikatlarının birer temsilcisinin bulunduğu Meclis-i Meşayih'te aza sayısı 1874 yılında altıya çıkarılmış ve Rıfaiye tarikatı da Meclis-i Meşayih'e bir aza vermiştir. Meclis-i Meşayih 10 Mart 1334/10 Mart 1918 tarihinde Takvim-i Vekayi'de yayımlanan "Meclis-i Meşayih'in Tevsii Kanunu"yla bir reis yedi azadan mürekkep olarak daha geniş mikyasta yeniden kurulmuştur.¹³

¹³ Geniş bilgi için bkz. Yurdakul, *Osmanlı İlmîye Merkez Teşkilatı*, s. 160-166; Bilgin Aydın, "Osmanlı Devleti'nde Tekkeler Reformu ve Meclis-i Meşayih'in Kuruluşu", *İstanbul Araştırmaları Dergisi*, Sayı 7, (1998), s. 96-98.

Meclis-i Meşayih Müzekkire ve Derkenar Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1734	1	Er.Mart 1326	Er.Temmuz 1326	39x26
1735	2	El.Nisan 1326	Et.K. Sani 1328	39x26
1736	3	El.Mart 1332	Er.K. Evvel 1333	41x31
1737	4	Er.Şubat 1330	El.Mart 1330	41x31
1738	5	Et.Mart 1334	Er.K. Evvel 1334	41x31
1739	6	El.Ağustos 1334	Er.Eylül 1334	39x20
1740	7	Et.T. Evvel 1334	Er.K. Evvel 1336	41x31
1741	8	Er.K. Evvel 1334	Et.K. Evvel 1335	41x31
1742	9	El.K. Sani 1334	Et.T. Evvel 1335	41x31
1743	10	Er.T. Evvel 1335	El.Eylül 1336	41x31
1744	11	El.K. Sani 1335	Er.K. Evvel 1336	41x31
1745	12	Et.T. Evvel 1335	Er.Haziran 1338	41x31
1746	13	Er.K. Evvel 1336	Er.Haziran 1338	41x31
1747	14	1338	1338	40x26

Kürsü Meşayih Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1748	1	1328	1328	41x29
1749	2	1328	1329	21x29
1750	3	1333	1333	21x29

Meclis-i Meşayih Makbuz Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1751	1	Et.S.1326	Er.Ra.1330	36x25
1752	2	Er.Ra.1330	Et.Ra.1340	34x25
1753	3	Et.Z.1319	Et.N.1327	20x32
1754	4	El.M.1301	El.Ş.1308	16x25

Meclis-i Meşayih Mukarrerat Zabıt Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1755	1	Er.M.1337	Er.M.1338	35x22
1756	2	Er.S.1338	Er.Ca.1339	42x22
1757	3	Er.Ca.1339	Et.N.1340	34x24

Meclis-i Meşayih Gelen Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1758	1	El.R.1330	El.L.1336	38x25
1759	2	Er.L.1336	Et.L.1337	36x24

Meclis-i Meşayih Esami Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1760	1	1334	1334	34x21

Meclis-i Meşayih Mazbata Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1761	1	Et.L.1336	Et.M.1337	23x17
1762	2	Er.B.1296	El.M.1304	27x18

Meclis-i Meşayih Karar Hulasa Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1763	1	El.Ş.1300	Er.Z.1302	25x34
1764	2	Er.Z.1302	Er.Ş.1314	23x35

Meclis-i Meşayih Karar Hulasa Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1765	3	El.Ş.1314	Er.Z.1321	23x35
1766	4	El.M.1322	Er.M.1328	23x35
1767	5	El.Ra.1328	Er.Ra.1330	23x35
1768	6	El.L.1337	El.Ra.1341	28x42

Tekke ve Zaviye Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1769	1	El.M.1304	Et.M.1367	23x38
1770	2	El.Ş.1307	Et.Ş.1309	23x38
1771	3	Er.L.1309	Er.Ş.1310	22x33
1772	4	Et.N.1310	Er.Ş.1314	22x33
1773	5	Er.L.1315	El.Za.1317	22x33
1774	6	Er.Za.1317	El.Z.1320	24x33
1775	7	Er.Z.1320	El.M.1324	24x33
1776	8	Er.M.1324	Er.R.1325	22x33
1777	9	El.L.1327	El.S.1325	21x44

Taşraya Giden Meşayih Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1778	1	Er. T.Evvel 1317	Er. Nisan 1324	32x49

Meclis-i Meşayih Vakfiye ve Müzekkire Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1779	1	Müzekkire	El.M.1304	Er.C.1306	24x35

Meclis-i Meşayih Vakfiye ve Müzekkire Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1780	2	Müzekkire	El.T.Evvel 1307	El.M. 1337	24x35
1781	3	Tekkeler Defteri	Tarihsiz	-	24x37
1782	4	Meşayih Sicil Defteri	Tarihsiz	-	28x40
1783	5	Tekaya ve Zevaya Defteri	Tarihsiz	-	34x44

XI. Tedkik-i Mesahif ve Müellefat-ı Şeriyeye Dairesi Defterleri

Sultan II. Abdülhamid dönemi, Osmanlı matbuat hayatının çok canlı ve hareketli olduğu bir dönemdir. Yeni açılan okulların yanı sıra Tanzimat'tan beri gelişen fikir akımları ve muhalif hareketlerin propaganda faaliyetleri, II. Abdülhamid dönemi matbuat hayatını hareketlendirmiş ve beraberinde hem siyasi hem de dinî muhtevalı eserlerin sıkı bir denetimden geçirilmesini getirmiştir.

Dinî muhtevalı eserlerin kontrolü için 1889 (1306) yılında Bâb-ı Meşihat'ta bir reis ve üç azadan müteşekkil Tedkik-i Müellefat Encümeni kurulmuştur. Tedkik-i Müellefat Encümeni, Maarif Nezareti bünyesinde bulunan Encümen-i Teftiş ve Muayene isimli diğer bir teşekkülle işbirliği içinde çalışıyor ve Maarif Nezareti kontrol ettiği dinle alakalı kitapları Bâb-ı Meşihat'a gönderiyordu. Bâb-ı Meşihat'ta Tedkik-i Müellefat Encümeni bu eserleri inceleyerek basılıp basılmayacağı hakkında görüş bildiriyordu.

Tedkik-i Müellefat Encümeni'nin faaliyetlerini belgeleyen defterlerin büyük bir kısmı kaybolmuş ve günümüze sadece iki defter ulaşabilmiştir. Tedkik-i Müellefat Encümeni'nin kurulmasından bir müddet sonra Osmanlı Devleti tarafından Kur'an-ı Kerim basımının serbest bırakılması, matbu Kur'an nüshalarının kontrol edilmesini gerektirmiş ve 1309/1892 tarihinde bir reis, sekiz aza ve bir kâtipten teşekkül eden Teftiş-i Mesahif-i Şerif'e Meclisi, bu görevi ifa etmeye başlamıştır.

İcra ettikleri görevlerin birbirine yakınlığı dolayısıyla Tedkik-i Müellefat ile Teftiş-i Mesahif-i Şerife encümenleri birleştirilerek Tedkik-i Mesahif ve Müellefat-ı Şeriyeye Meclisi ismiyle yeniden kurulmuştur.

1334 yılına ait *Devlet Salnamesi*'ne göre, Meclis bir reis, yedi aza ve iki kâtime sahip bulunuyordu.

Tedkik-i Müellefat Müzekkire
ve Tedkik-i Mesahif-i Şerife Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1784	1	El.Z.1306	El.Ş.1315	25x38
1785	2	Et.N.1315	Er.M.1325	28x35

XII. Daru'l-Hikmeti'l-İslâmiye Defterleri

Osmanlı ilmî cemiyetlerinin en önemlilerinden biri olan Daru'l-Hikmeti'l-İslâmiyye, Şemsettin Günaltay ve Urfa mebusu Şeyh Saffet Yetkin'in girişimleriyle Meclis-i Ayan'daki uzun görüşmelerin sonunda 25 Şubat 1918'de kuruldu. Bir reis ve dokuz azadan teşekkül eden Daru'l-Hikme, her birinde üçer aza görevlendirilmiş olan fıkıh, ahlak ve kelam komisyonlarına sahip bulunuyordu. Komisyonlar kendilerine havale edilen konuları müzakere ederek karara bağlar ve gerekli görürse bunları beyannameler şeklinde kamuoyuna duyururdu.

Halkın dini konulardaki problemlerini çözmenin yanı sıra, Batı'da İslâm aleyhtarı propagandalara cevap vermek ve Osmanlı basınında İslâm aleyhinde çıkan yazıları doğrudan cevaplandırıp bunların önüne geçmek gibi görevleri bulunan Daru'l-Hikme, bu gaye ile kitaplar kaleme alıyor ve beyannâmeler neşrediyordu. Faaliyette bulunduğu 1918 yılından 1922'ye kadar hareketli bir dönem geçiren bu kurumda Bediüzzaman Said Nursî, Mehmed Akif Ersoy, Mustafa Sabri Efendi, İzmirli İsmail Hakkı, Ferid Kam gibi dönemin meşhur âlim ve edebiyatçıları da görev yapmıştı.

Dâru'l-Hikme'nin 5 Mart 1918'de kabul edilen on yedi maddelik nizamnamesi, 13 Mayıs 1918'de Sultan Reşad'ın iradesiyle *Takvim-i Vekayi'*de neşredilerek yürürlüğe girmiştir. Resmen açılışı 12 Ağustos 1918'de Şeyhülişlâm Musa Kâzım Efendi tarafından yapılan Dâru'l-Hikme'nin çalışma tarzına ait otuzdokuz maddelik dahilî nizamnamesi 14 Kasım 1918'de çıkarılmıştır. Daru'l-Hikmeti'l-İslâmiyye, Elmalılı Muhammed Hamdi ve Mehmed Akif Ersoy başta olmak üzere, bazı üyelerin 1922'de Anadolu'ya geçip Ankara'da görev almaları üzerine dağılmış ve 21 Ekim 1922'de yapılan nihai toplantı ile faaliyetlerine son verilmiştir.¹⁴

¹⁴ Sadık Albayrak, "Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiyye", *DİA*, c. VIII, s. 506; aynı yazar, *Son Devrin İslâm Akademisi Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiyye*, İstanbul 1973.

Daru'l-Hikmeti'l-İslamiye Müzekkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1786	1	Er.Za.1336	Er.T.Evvel 1338	28x41
1787	2	El.Mart 1338	Et.T. Sani 1338	21x38
1788	1	El.M.1308	Et.M.1309	23x33

Müteferrik Defterler

Fatma Sultan Terekesinden
Çıkan Evrakın Kayıt Defteri

Genel No	Özel No	Tarihi	Ebat
1789	1	-	25x34

Tarih-i Osmani Encümeni Evrak Kayıt Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1790	1	Et.Haziran 1325	El.K. Sani 1326	24x33

Mecelle Cemiyeti Müzekkire Kayıt Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1791	1	El.Ra.1298	Er.Z.1303	21x34

Fetvahane Müzekkire Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1792	1	Er.Ca.1310	Et.M.1339	20x29

Tevcih-i Cihat İlamat Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1793	1	Er.Za.1304	El.S.1323	26x40

XIII. Şura-yı İlmiye ve Encümen-i Islahat-ı İlmiye Defterleri

Şura-yı İlmiye, 18 Eylül 1909 (3 Ramazan 1327) tarihli nizamname ile Meşihat müsteşarının riyasetinde sekiz azadan müteşekkil olarak kurulmuştur. Azalarını Şeyhülislâm'ın seçtiği Şura-yı İlmiye'de, Bâb-ı Fetva dahilindeki meclislerin reisleri ve memurin-i ilmiyenin şer'î hükümlere ve kanunlara en ziyade vâkıf olanları görev yapacaktı.

Şura-yı İlmiye, şer'î mahkemeler ve Bâb-ı Fetva'daki meclislere ait kanun ve nizamnameleri hazırlayacak; bunlarla ilgili olarak ortaya çıkacak meseleleri Tedkik edecek; medrese, mahkeme ve eytam işleriyle ilgili islahatı yapacak; ilmiye memurlarının kanunların tatbikinde karşılaştıkları güçlüklerde onlara yardımcı olacak, emvâl-i eytam ve intihab-ı memurine ait işlerde takip edilecek usulü tesbit edecek ve gerekli muameleyi yürütecekti.

Şura verdiği kararları sıra ile bir deftere kaydedecek ve kararlar azalar tarafından imzalanacaktı. Şura'ya ait müzakerat Şura'nın resmî mührüyle mühürlenecek ve reis tarafından imzalandıktan sonra şeyhülislâma takdim edilecekti.¹⁵

Şura-yı İlmiye ve Encümen-i
Islahat'a Mahsus Müsvedde Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1794	1	El.Za.1329	ELCa.1328	30x42
1795	2	Er.R.1328	El.L.1328	25x37
1796	3	El.Ş.1328	El.M.1329	25x36
1797	4	Et.Ca.1329	Et.B.1329	28x41
1798	5	Et.B.1329	Et.L.1329	27x43

¹⁵ *Düstur*, I. Tertib, c. II, s. 675-676.

Şura-yı İlmiye ve Encümen-i
Islahat'a Mahsus Müsvedde Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1799	6	Et.L.1329	Er.Za.1330	25x41
1800	7	El.Z.1329	Et.C.1329	27x42
1801	8	Er.Za.1330	Er.Z.1331	25x41
1802	9	Er.Z.1330	El.S.1337	28x40
1803	10	El.Ra.1332	El.Ra.1332	26x42
1804	11	El.R.1332	El.S.1332	28x40
1805	12	El.Ca.1333	El.R.1336	24x35

Şura-yı İlmiye Mazbata Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1806	1	Et.Za.1328	Et.R.1333	26x41

Şura-yı İlmiye ve Encümen-i
Islahat-ı İlmiye Varide Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1807	1	El.Ra.1327	El.Ra.1330	30x43
1808	2	Et.Ra.1327	Er.M.1329	30x43
1809	3	Et.Mayıs 1329	Et.T.Ewel 1329	23x35
1810	4	Er.Ra.1330	Er.Za.1331	29x41
1811	5	El. Mayıs 1335	El.T.Ewel 1338	26x38

XIV. Meclis-i İntihab-ı Hükkam-ı Şeriyeye Defterleri

XIX. yüzyıla kadar kadıların tayin-terfi muameleleri XVI. yüzyılda belirlenen usullere göre kadiaskerlerin maiyetindeki memurlar tarafından yürütüldü. 1838 yılında yayımlanan *Tarik-i İlmiyyeye Dair Ceza Kanunamesi* ile kadılık

mesleğinde bulunanlarla bu mesleğe gireceklerin imtihan edilmesi hükme bağlandı ve ehliyetsizlerinin meslekten ihracına çalışıldı. Ancak üç ay gibi kısa bir süre sonra bunun uygulanamayacağı anlaşıl原因arak *Ceza Kanunnamesine Zeyl* adıyla ikinci bir düzenleme yapıp sadece kadılık mesleğine yeni gireceklerin imtihan edilmesi kararlaştırıldı. Bu iki düzenleme de istenilen neticeleri vermedi. Nihayet 1855 yılında, mevcut kadılık usul ve esaslarının tekidiyle bu mesleğin ıslahının mümkün olmayacağı görülerek tarihî süreç içinde kadılık mesleğinin ıslahına yönelik önemli bazı düzenlemeler yapıldı.

5 Nisan 1855 (17 Recep 1271) tarihinde kadılık sistemine yeni bir şekil verecek üç temel düzenleme yapıldı. Bunlardan ilki mahkemelerdeki işleyişe, ikincisi naiplik statüsünde olan kazaların ve naiplerin yeni bir sınıflamaya tabi tutulmasına, üçüncüsü de naiplerin tayin ve terfilerine dairdi. Bu son düzenlemeyle öteden beri kullanılan “kadı” terimi yerine, hangi rütbeden olursa olsun, tüm şer’î hâkimler “naip” olarak adlandırılarak bilgi ve kabiliyetlerine göre eski sınıf ve dereceleme usulünden farklı olarak beş sınıfa ayrıldı. Kadılık mesleğinde kullanılan rütbelere itibari bir anlam kazandı. Eski sistemde bilgi ve dirayetleri bilinen üst düzey vilayet kadıları (mevleviyet) ile büyük müderrisler (kibar-ı müderrisin) birinci; bunların bir derece altında bulunan “devriye mevleviyeti” ve buna denk müderrisler ile bilgi ve dirayetleri bilinen “eşraf-ı kudat” denen kaza kadılarının en üst derecesindeki sitte kadıları ikinci sınıf kabul edildi. Bunların dışındakiler imtihan edilerek bilgi ve liyakatlerine göre üçüncü, dördüncü ve imtihanla naiplik mesleğine girecekler de beşinci sınıf olarak sıralandı. Aynı şekilde niyabet merkezleri de beş sınıfa ayrıldı. Vilayet naiplikleri birinci, kaymakamlık olan kazalar ile buna denk kazalar ikinci, bunlara yakın olan kazalar ile merkeze çok uzak kaymakamlık kazaları üçüncü, daha aşağıdaki kazalar dördüncü ve en düşükleri ise beşinci sınıf sayıldı.

Merkeze yakın belde ve kaza naiplerinin görev süresi 18, uzak olanların ise 24 ay olacak ve kanun dışı hareketi görülenler azledilerek cezalandırılacaktı. İstanbul’da bulunan naiplerden rütbe sahibi ve ehliyeti bilinenlerin dışındakiler şeyhüslâmlıkta kurulacak “Meclis” tarafından imtihan edilecek ve taşrada bulunanlar da görev süreleri sonunda İstanbul’a geldikçe yoklamaları yapılarak bilgi ve ehliyetleri hangi sınıfa uygunsa tezkirelerine not düşülecekti. Naiplik mesleğine girmek isteyen bir kişi, İstanbul’da şer’iye mahkemelerinin birine devam ederek yargılama ve resmî belgeleri usulüne uygun tanzim etmeyi (usul-ı hükümet ve kitabetin amelîsini) öğrenecek, devam ettiği mahkemenin hâkiminden devam müddeti ve başarı durumunu gösteren bir belge aldıktan sonra kadılık mesleğine giriş imtihanına kabul edilecekti.

Kadıaskerliklerden bağımsız olarak Şeyhüslâmlıkta kurulması kararlaştırılan “meclis” niyabet talebinde bulunanların durumlarını inceleyerek bilgi ve

ehliyet sahibi olanları derecelerine göre kazalara atama gibi vazifeleri yürütecekti. Bu düzenlemenin yürürlüğe girmesinden 23 gün sonra bir tayin dolayısıyla Şeyhülislâm Meşrebzade Ârif Efendi meclisin kuruluş gerekçesini ve amacını izah ederken Niyabet-i Şeriyeye Nizamnamesi'ne atfen "Meclis-i İntihab-ı Hükkam"ın kurulduğunu vurguladı. Buradan nizamnamede görevleri tanımlanan ve "meclis" olarak ifade edilen birimin Meclis-i İntihab-ı Hükkam-ı Şeriyeye olduğu ve belirtilen esaslar doğrultusunda 5 Nisan 1855 (17 Recep 1271) tarihli düzenlemeyle faaliyete geçtiği anlaşılmaktadır.

5 Nisan 1855 (17 Recep 1271) tarihli düzenlemede belirlenen esaslar doğrultusunda vazifelerini yürüten Meclis naipinin seçimini yapar ve verilen kararların icrası şeyhülislâmın denetiminde yürütülürdü. Meclis'in yazı işleri, üyelik vazifesini de yürüten ve bir ara başkâtip olarak da anılan şeyhülislâm arzuhalcisine verilmişti. Bu nedenle meclisce karar verilen meselelerin yazışma, tebligat ve celb gibi muameleleri arzuhalci tarafından yürütülüyordu. Arzuhalci meclisin aldığı kararları şeyhülislâma takdim ederdi. Meclis'in kurulmasından on sekiz yıl sonra 6 Aralık 1873 (15 Şevval 1290) tarihinde Şeyhülislâmlığın diğer birimlerinde olduğu gibi, Meclis'in vazife alanı da yeniden tanımlandı.¹⁶

Encümen-i İntihab-ı Memurin-i
İlmiye Karar Müsvedde Varakaları

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1812	1	Er.C.1329	Et.Ş.1329	33x22
1813	2	El.R.1331	Et.Ca.1331	24x37
1814	3	Et.Ca.1331	Er.C.1331	24x36
1815	4	Er.C.1331	Et.Ş.1331	24x37
1816	5	El.Ş.1331	Et.Za.1331	24x36
1817	6	Et.Za.1331	Er.M.1332	24x36
1818	7	Er.M.1332	Et.R.1332	24x34
1819	8	Et.R.1332	Et.R.1333	26x34
1820	9	El.B.1333	El.Ca.1334	26x34
1821	10	El.Ca.1335	Et.S.1338	26x34
1822	11	Et.S.1338	El.N.1338	25x35

¹⁶ Yurdakul, *Osmanlı İlmiye Merkez Teşkilatı*, s. 139-145.

Encümen-i İntihab-ı Memurin-i
İlmiye Karar Müsvedde Varakaları

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1823	12	El.N.1338	Et.S.1339	24x36
1824	13	Er.Z.1338	El.Ra.1339	25x34
1825	14	El.L.1339	Er.R.1340	25x34
1826	15	Er.C.1329	Et.Ş.1329	22x33
1827	16	El.L.1329	Er.Za.1329	22x33
1828	17	El.Ş.1329	El.L.1329	22x33
1829	18	Er.Za.1329	Er.M.1330	22x33
1830	19	Er.M.1330	Er.Ra.1330	22x33
1831	20	Er.Ra.1330	Et.Ca.1330	22x33
1832	21	Et.Ca.1330	El.B.1330	22x33
1833	22	Er.C.1330	Er.Ş.1330	22x33
1834	23	El.N.1330	El.Za.1330	22x33
1835	24	El.Za.1330	Et.M.1331	33x22
1836	25	Er.S.1331	El.Ra.1331	33x22
1837	26	Er.C.1329	El.R.1332	37x23
1838	27	Et.R.1339	Er.C.1339	26x35
1839	28	Et.R.1329	Et.Ca.1329	25x36
1840	29	Er.B.1328	El.Ş.1328	25x36
1841	30	Et.S.1329	Et.Ra.1329	25x36
1842	31	El.B.1327	Et.B.1327	25x36
1843	32	Et.M.1329	Et.S.1329	25x36
1844	33	El.Ca.1328	Er.C.1328	25x36

Meclis-i İntihab Karar Hulasa Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1845	1	El.Eylül 1328	Er. K. Sani 1328	27x40
1846	2	El.Şubat 1328	Er.Mayıs 1329	27x40
1847	3	El.K. Evvel 1334	El.K. Sani 1336	27x40

Meclis-i İntihab Karar Hulasa Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1848	4	El.Ağustos 1329	El.K. Sani 1331	27x40
1849	5	El.K. Sani 1336	Er.T. Sani 1338	27x40

Kadı Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1850	1	1332	1334	27x39
1851	2	1331	1333	27x39
1852	3	1332	1333	27x39
1853	4	1327	1332	27x39
1854	5	1331	1334	27x39
1855	6	1332	1333	27x39
1856	7	1321	1333	27x39
1857	8	1331	1332	27x39
1858	9	1332	1332	27x39
1859	10	1336	1336	27x39
1860	11	1332	1332	27x39
1861	12	1332	1332	27x39
1862	13	1307	1330	27x39
1863	14	1325	1329	27x39
1864	15	1311	-	24x34
1865	16	1311	-	24x34
1866	17	1311	-	24x34
1867	18	1316	1327	21x37
1868	19	1327	-	24x39
1869	20	-	-	14x32
1870	21	-	-	14x37
1871	22	-	-	14x36

Meclis-i İntihab-ı Hükkam-ı Şer'in Karar Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1872	1	El.S.1296	Er.S.1296	39x39
1873	2	El.M.1297	El.B.1298	40x28
1874	3	El.B.1298	El.Ca.1300	43x30
1875	4	El.M.1303	El.Z.1303	43x30
1876	5	El.B.1303	El.Z.1304	40x28
1877	6	El.C.1303	Et.Z.1304	40x28
1878	7	El.Z.1303	Er.C.1304	40x28
1879	8	El.Z.1304	El.L.1305	40x30
1880	9	El.L.1305	El.B.1306	40x28
1881	10	El.B.1306	Er.M.1307	51x33
1882	11	Er.Z.1306	Er.Ra.1307	51x33
1883	12	Et.S.1307	El.C.1308	51x35
1884	13	El.C.1307	El.B.1308	53x33
1885	14	Er.B.1307	Er.M.1309	40x28
1886	15	El.Ş.1307	Er.B.1308	51x33
1887	16	El.Ş.1308	El.S.1309	51x33
1888	17	El.Ra.1309	Er.C.1310	43x30
1889	18	Et.R.1309	Et.S.1310	42x30
1890	19	El.M.1311	Er.R.1312	41x28
1891	20	Et.N.1311	Et.Ra.1312	40x28
1892	21	Er.S.1312	Et.R.1313	40x30
1893	22	Et.Ş.1312	Er.S.1313	40x28
1894	23	Er.S.1313	El.B.1313	40x28
1895	24	Er.B.1313	Er.Ra.1316	40x28
1896	25	Et.N.1313	El.M.1314	43x30
1897	26	El.S.1314	El.C.1314	42x29
1898	28	Et.R.1314	El.Ca.1315	48x31
1899	29	Et.Ca.1315	Er.L.1315	48x31
1900	30	Et.L.1315	Et.S.1316	48x31
1901	31	El.B.1316	El.M.1317	48x31
1902	32	El.Ra.1316	El.B.1316	48x31
1903	33	Et.Za.1316	El.Ra.1317	30x49

Meclis-i İntihab-ı Hükkam-ı Şer'in Karar Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1904	34	Et.R.1317	Et.Ş.1317	48x31
1905	35	Er.Ş.1317	El.R.1318	48x31
1906	36	El.Ra.1318	Et.Za.1318	48x31
1907	37	Et.Ra.1318	El.B.1319	48x31
1908	38	Er.C.1319	Er.Ra.1320	48x31
1909	39	Et.R.1320	Er.Z.1320	48x31
1910	40	Er.Za.1320	El.N.1321	48x31
1911	41	Er.N.1321	Er.L.1322	49x33
1912	42	Er.Z.1322	Er.R.1324	48x33
1913	43	El.Za.1323	Et.M.1325	48x33
1914	44	Er.M.1325	El.M.1325	50x28
1915	45	Er.M.1326	Er.Z.1326	48x34
1916	46	El.Za.1326	El.Ş.1327	51x36
1917	47	El.S.1327	Et.Z.1327	49x33
1918	48	El.Ra.1327	El.Za.1327	48x34
1919	49	El.Z.1327	Er.S.1328	48x34
1920	50	Et.S.1328	Er.Z.1328	49x33
1921	51	Et.S.1328	El.Za.1328	50x35
1922	52	Er.Ş.1328	El.R.1329	51x36
1923	53	Et.Z.1328	Er.S.1329	50x35
1924	54	Er.S.1329	El.C.1329	48x34

Evrak-ı Varide Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1925	1	Et.Ca.1329	El.S.1330	48x33
1926	2	Et.Ca.1329	Et.C.1330	48x33
1927	3	El.Za.1329	Et.Ra.1331	48x33
1928	4	El.Ra.1330	Er.Ra.1332	48x33
1929	5	Er.Ra.1330	Er.Ra.1330	48x33

Evrak-ı Varide Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1930	6	El.L.1330	Er.B.1331	48x33
1931	7	El.R.1331	El.Za.1331	48x33
1932	8	El.R.1331	Er.R.1332	48x33
1933	9	El.Za.1331	Et.R.1329	48x33
1934	10	Et.R.1332	El.S.1333	48x33
1935	11	Et.R.1332	El.S.1333	48x33
1936	12	Et.S.1333	El.Ra.1334	48x33
1937	13	Er.Za.1334	El.Ca.1335	48x33
1938	14	El.Ca.1334	Er.Za.1334	48x33
1939	15	El.Za.1334	Er.K. Sani 1332	48x33
1940	16	El.Ca.1335	Er.Ra.1339	48x33
1941	17	El.Ca.1335	Et.Ra.1336	48x33
1942	18	El.Z.1336	Et.Ra.1341	48x33
1943	19	Et.Ra.1336	Er.L.1337	48x33
1944	20	Et.L.1337	Er.N.1338	48x33
1945	21	El.Mart 1336	Et.Ağustos 1336	48x33
1946	22	El.Ra.1339	Er.T.Evvel 1338	48x33
1947	23	El.R.1339	El.R.1339	48x33
1948	24	El.M.1328	El.Ra.1328	34x50
1949	25	Er.Ca.1329	El.Ca.1329	35x49
1950	26	Et.S.1330	Er.R.1331	35x49
1951	27	El.R.1331	Er.Z.1331	35x49
1952	28	El.Ş.1330	El.R.1332	35x49
1953	29	Er.Temmuz 1331	Er.Şubat 1331	35x49
1954	30	Er.K. Evvel 1334	Et.T. Sani 1335	33x48
1955	31	Er.N.1326	Et.S.1327	34x50
1956	32	El.B.1328	El.M.1329	34x50
1957	33	El.Ra.1328	El.M.1329	33x50
1958	34	Et.M.1329	Er.Ra.1329	33x50
1959	35	Et.M.1329	Et.Ca.1329	33x50
1960	36	El.S.1333	El.Ra.1334	33x46

Müftü Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1961	1	Merkez ve Taşra	1327	1335	27x38
1962	2	Merkez ve Taşra	1326	1334	27x38
1963	3	Elviye-i Müstakile ve Taşra	1322	1335	27x38
1964	4	Taşra ve Arabistan	1320	1329	27x38
1965	5	Taşra ve Arabistan	-	-	18x38
1966	6	Taşra ve Arabistan	-	-	18x38
1967	7	Taşra ve Arabistan	-	-	18x38
1968	8	Rumeli ve Trablusgarb	1329	-	22x33
1969	9	Taşra	1329	-	24x34
1970	10	Taşra Müftüleri Tayin Evrakları D.	1328	-	24x34

Nüvvab Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1971	1	Anadolu Naipleri	1307	1315	33x50
1972	2	Rumeli Naipleri	1306	1312	33x50
1973	3	Arabistan Naipleri	1307	1314	33x50
1974	4	Anadolu Naipleri	1316	1326	36x49
1975	5	Anadolu Naipleri	1316	1328	36x49
1976	6	Anadolu Naipleri	1306	1307	33x52
1977	7	Anadolu Naipleri	1325	1329	33x52
1978	8	Anadolu Naipleri	1327	1329	29x42
1979	9	Anadolu Rumeli Naipleri	1329	1335	29x42
1980	10	Anadolu Rumeli Naipleri	1299	1308	26x39
1981	11	Rumeli Naipleri	1326	1327	26x36
1982	12	Anadolu Naipleri	1292	1298	21x38
1983	13	Anadolu Rumeli Naipleri	1328	1331	23x36
1984	14	Anadolu Naipleri	1326	1334	29x31
1985	15	Anadolu Naipleri	1329	1331	23x36

Nüvvab Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1986	16	Elviye-i Müstakile, Anadolu Naipleri	1328	1331	23x36
1987	17	Anadolu Rumeli Naipleri	1328	1331	23x36
1988	18	Nüvvab Esami Defteri	1307	1310	26x36
1989	19	Nüvvab Esami Defteri	1327	1329	26x36
1990	20	Nüvvab Mürasele Kayıt Defteri	1301	1306	29x41
1991	21	Nahiye Naipleri Maaş Defteri	1330	1331	29x42
1992	22	Taşra Naip Defteri	1328	1330	27x39
1993	23	Taşra Naip Defteri	1328	1332	27x39
1994	24	Taşra Naip Defteri	1332	1332	27x39
1995	25	Nüvvab Sınıf Defteri	1279	1328	19x41
1996	26	Nüvvab Maaş Defteri	1313	1335	18x26
1997	27	Nüvvab Defteri	1302	1303	32x44

Meclis-i İntihab Müzekkire
ve Mufassıl Nüvvab Varide Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1998	1	Er.R.1285	El.C.1290	20x55
1999	2	Et.M.1290	El.M.1293	20x55
2000	3	Et.M.1293	Et.Z.1293	19x47
2001	4	El.M.1294	Er.Z.1294	17x36
2002	5	Er.Z.1299	Et.Z.1316	21x30
2003	6	El.M.1295	Et.R.1295	17x36
2004	7	Er.Ca.1306	El.B.1306	29x44
2005	8	El.S.1309	El.R.1312	27x44
2006	9	El.Ca.1312	El.Ra.1314	25x33
2007	10	Et.Ra.1321	Er.Za.1325	21x29
2008	11	Et.M.1322	El.S.1326	29x41

Meclis-i İntihab Müzekkire
ve Mufassıl Nüvvab Varide Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2009	12	El.S.1326	El.Za.1327	30x42
2010	13	El.L.1327	Er.S.1328	28x41
2011	14	Er.Z.1327	El.Ra.1328	35x49
2012	15	El.Ra.1328	Et.Ra.1329	28x40
2013	16	El.Za.1328	Et.Ca.1329	26x40
2014	17	Et.Ra.1329	Et.C.1329	28x40
2015	18	Er.S.1329	Et.R.1329	20x28

Kadı Sicil ve Esami Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2016	1	1329	1332	23x34
2017	2	1332	1334	23x34
2018	3	1329	1330	42x55
2019	4	1330	1332	42x56
2020	5	1330	-	42x56
2021	6	1331	1339	37x47

Kadı Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2022	1	Mart 1309	Şubat 1309	39x48
2023	2	Mart 1311	Şubat 1311	39x48
2024	3	Mart 1313	Şubat 1313	39x48
2025	4	Mart 1315	Şubat 1315	39x48
2026	5	Mart 1316	Şubat 1316	33x46
2027	6	Mart 1319	Şubat 1319	33x46
2028	7	Mart 1324	Şubat 1324	33x46

Kadı Tevcihat Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2029	1	1290	1296	31x42
2030	2	1309	1310	25x37
2031	3	1332	1333	26x39
2032	4	1336	1337	35x46

Taşra Mahkemeleri Memurin-i İlmiye,
Ketebe ve Hademe Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2033	1	1325	1334	32x42
2034	2	1327	1330	33x44
2035	3	1331	1332	32x41
2036	4	1329	1330	26x38
2037	5	1330	1331	24x38
2038	6	1331	1331	24x36
2039	7	1320	1335	34x50
2040	8	1324	1331	32x42
2041	9	1325	1333	30x44
2042	10	1326	1338	32x42
2043	11	1329	1329	30x44
2044	12	1332	1336	32x42
2045	13	1333	1336	32x42
2046	14	1326	1327	26x36
2047	15	1330	-	21x31
2048	16	1330	-	27x40

Merkez Memurları Sicil Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2049	1	1282	1309	35x49

Merkez Memurları Sicil Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2050	2	1310	1319	35x49
2051	3	1330	–	35x49
2052	4	1330	–	23x33
2053	5	1331	1333	26x38
2054	6	1326	–	21x34
2055	7	1310	1320	20x29
2056	8	1325	–	26x36

XV. Ders Vekâleti ve Meclis-i Mesalih-i Talebe Defterleri

Osmanlı hudutları içerisindeki medreselerin ilk defa bir teşkilata tabi tutulması İstanbul'da Sahn-ı Seman ve Musıla-i Sahn medreselerinin inşasından sonra gerçekleşmiş ve medreseler haşiye-i tecrid, miftah, kırklı, hariç, dahil ve sahn-ı seman olmak üzere beş sınıfa ayrılmıştır. Kanuni Sultan Süleyman, Fatih'in kurduğu medrese teşkilatına Süleymaniye Darü'l-hadis'i ile tıp medresesini ilave etmiş ve altmışlı medreselerin sayılarını çoğaltmıştır.

Osmanlı Devleti'nde Meclis-i Talebe-i Ulum kuruluncaya kadar medreseleri (1898-1295) merkezî olarak kontrol eden bir müessese ile müderris, talebe ve medreselerin işlerine bakan resmî bir görevli yoktu. Ders vekili ismiyle II. Bayezid döneminden itibaren şeyhülislâma vekâleten Bayezid Medresesi'nde görev yapan müderrislerin önceleri medreselerin idaresiyle ilgileri yoktu. Medreselerdeki derslerin kontrolü bir müddet kadıaskerler tarafından yürütülmüş sonra ders vekilleri şeyhülislâm adına bu görevi üstlenmişlerdir.

Ağakapısı 1826'da Bâb-ı Meşihata tahsis edilince, Şeyhülislâmlık teşkilatı yeniden düzenlenmiş ve ders vekili, ruus ve medrese imtihanlarına nezaret etmekle görevlendirilmiştir. 1878 (1295) yılında, medrese talebelerinin işlerine bakmak üzere bir reis on bir aza ve bir kâtipten müteşekkil Meclis-i Talebe-i Ulum kurulmuş, bu meclis teşkilatındaki bazı değişikliklerle daha sonra bütün medrese ve müderrislerden sorumlu bir teşekkül haline getirilerek Ders Vekâleti ve Meclis-i Mesalih-i Talebe ismini almıştır.

XX. yüzyıl başlarında medreselerde gerçekleştirilen ıslahat faaliyetleri Darü'l-Hilâfeti'l-Aliyye Medreselerinin kurulmasıyla neticelenmiş ve bu ıslahat faaliyetleri Ders Vekâleti ve Meclis-i Mesalih-i Talebe Nezareti'nde teşkil edi-

len İslah-ı Medaris Komisyonu vasıtasıyla yürütülmüştür. Bu dönemde ayrıca Medresetü'l-Mütehassısın, Medresetü'l-İrşad, Medresetü'l-Vaizin, Medresetü'l-Eimme ve'l-Huteba gibi özel amaçlı medreseler de kurulmuştur.¹⁷

Meclis-i Mesalih-i Talebeye Mahsus Müsvedde Varakaları

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2057	1	Er.Şubat 1336	Er.Haziran 1336	25x42
2058	2	El.Mart 1328	Er.Nisan 1328	28x45
2059	3	El.Mayıs 13328	Et.Temmuz 1328	25x45
2060	4	Er.T. Evvel 328	Er.Şubat 1328	26x45
2061	5	Er.Şubat 1328	Er.Haziran 1328	25x40
2062	6	Et.Mart 1329	Er.Eylül 1329	26x42
2063	7	Et.Temmuz 1329	Er.Şubat 1329	26x42
2064	8	El.T. Evvel 329	Er.Şubat 1329	26x35
2065	9	Et.T. Evvel 329	Er.Mart 1330	26x35
2066	10	El.T. Evvel 330	Er.Şubat 1330	26x35
2067	11	El.Nisan 1330	Er.Haziran 1330	26x35
2068	12	Et.K. Evvel 1330	Er.Şubat 1330	26x35
2069	13	El.Mart 1331	Er.Şubat 1331	24x35
2070	14	El.Mart 1331	Er.Mart 1331	25x35
2071	15	Et.Haziran 1331	Er.T. Evvel 331	26x34
2072	16	Er.T. Evvel 331	Er.K. Sani 1331	25x34
2073	17	Et.K. Sani 1331	Er.Şubat 1331	25x34
2074	18	El.Mart 1332	Er.Nisan 1332	25x34
2075	19	El.Haziran 1332	El.Eylül 1332	25x34
2076	20	El.Haziran 1332	El.Eylül 1332	25x34
2077	21	El.Ağustos 1332	El.T. Evvel 332	25x34
2078	22	Et.T. Evvel 332	Er.T. Evvel 332	25x34
2079	23	Er.T. Evvel 332	Er.T. Sani 1332	25x34
2080	24	Er.K. Evvel 1332	Et.Şubat 1332	25x34

¹⁷ Yurdakul, *Osmanlı İlimiye Merkez Teşkilatı*, s. 20-26.

Meclis-i Mesalih-i Talebeye Mahsus Müsvedde Varakaları

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2081	25	Er.Şubat 1332	Et.Nisan 1332	25x34
2082	26	El.Mayıs 1333	Er.Ağustos 1333	25x34
2083	27	Er.Ağustos 1333	El.T. Evvel 333	25x34
2084	28	El.T. Evvel 333	El.K. Evvel 1333	25x34
2085	29	El.Temmuz 1333	Et.T. Sani 1334	25x34
2086	30	Et.T. Sani 1334	Er.K. Evvel 1334	23x33
2087	31	El. K. Evvel 1334	Er.Şubat 1335	23x33
2088	32	Er.K. Sani 1334	El.Haziran 1334	23x33
2089	33	Et.Nisan 1335	El.Temmuz 1335	23x33
2090	34	Et.Temmuz 1335	Er.K. Evvel 1335	23x33
2091	35	Et.T. Sani 1335	Er.K. Sani 1335	23x33
2092	36	Et.T. Evvel 335	Er.Eylül 1335	23x33
2093	37	Er.Şubat 1335	Et.Nisan 1335	23x33
2094	38	El.T. Evvel 335	Et.T. Sani 1335	23x33
2095	39	El.K. Sani 1335	Et.K. Evvel 1336	21x27
2096	40	Et.Eylül 1336	Et.T. Sani 1336	21x27
2097	41	Et.T. Sani 1336	Er.K. Evvel 1336	21x27
2098	42	El.K. Sani 1336	El.Mart 1337	21x27
2099	43	El.Haziran 1336	Et.Eylül 1336	21x27
2100	44	El.Nisan 1336	Er.Haziran 1336	21x27
2101	45	Et.Nisan 1337	Er.Ağustos 1337	21x27

Dersaadet ve Taşra Talebe İstida Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2102	1	Taşra, Dersaadet	El.Ra.1328	El.Ra.1329	50x34
2103	2	Taşra, Dersaadet	El.Ca.1328	Er.Ra.1329	50x34
2104	3	Talebe İstida	Er.Za.1329	Er. K. Evvel 1326	50x34
2105	4	Taşra, Dersaadet	El.Ra.1329	Er.Ra.1330	50x34

Medrese Sadıra Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2106	1	Er.Temmuz 1326	El.Mart 1330	41x29
2107	2	El.Mart 1331	Et.K. Evvel 1331	34x24
2108	3	El.Mart 1331	Et.T. Sani 1331	41x28
2109	4	El.K. Sani 1334	Er.Temmuz 1340	34x24
2110	5	El.Mart 1335	El.Şubat 1335	35x25
2111	6	El.Temmuz 1335	Er.K. Evvel 1335	34x24
2112	7	El.Temmuz 1335	Er.Eylül 1338	34x24
2113	8	El.T. Evvel 330	Er.Şubat 1330	34x25
2114	9	El.Mart 1336	Er.Şubat 1336	34x24

Medrese Varide Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2115	1	Et.Ağustos 1326	El.Nisan 1330	40x28
2116	2	El.Ağustos 1329	El.K. Sani 1336	24x34
2117	3	Et.Şubat 1329	Et.Nisan 1330	24x34
2118	4	Et.T. Sani 1330	Er.Nisan 1330	24x34
2119	5	Er.Şubat 1331	El.K. Evvel 1332	24x34
2120	6	El.Mart 1332	Et.T. Sani 1332	34x24
2121	7	Er.Mart 1334	El.T. Sani 1337	34x24
2122	8	El.Nisan 1332	Er.Ağustos 1334	34x24
2123	9	Er.Nisan 1332	El.K. Evvel 1334	34x24
2124	10	Et.Eylül 1332	Et.T. Evvel 334	24x34
2125	11	El.Mart 1333	Er.K. Evvel 1334	34x24
2126	12	Er.Mart 1333	Er.K. Evvel 1334	34x24
2127	13	El.Haziran 1335	Er.K. Evvel 1335	34x24
2128	14	Er.K. Evvel 1335	Er.Eylül 1338	40x27
2129	15	El.Mart 1336	Er.Şubat 1336	34x24
2130	16	Et.T. Sani 1336	Et.T. Evvel 336	34x24
2131	17	Er.Haziran 1337	Er.K. Evvel 1337	34x24
2132	18	El.T. Sani 1337	Er.K. Evvel 1337	34x24
2133	19	El.K. Sani 1338	Er.Nisan 1340	34x24

Medrese İmaretler İhracat Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2134	1	Fatih	Mart 1336	Şubat 1337	40x30
2135	2	Şehzade	Mart 1336	Mayıs 1336	40x30
2136	3	Üsküdar	Mart 1336	Nisan 1336	40x30
2137	4	Şehzade	Mart 1336	Şubat 1338	40x30
2138	5	Fatih	Mart 1336	Eylül 1336	40x30

Talebe Künye Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2139	1	İhzari	1331	-	48x30
2140	2	Sahn	1334	1335	48x30
2141	3	Sahn	1335	-	48x30
2142	4	İhzari	1335	-	48x30
2143	5	İhzari	1335	1336	48x30
2144	6	İhzari	1335	1336	48x30
2145	7	İptida-i dahil	1335	1337	48x30
2146	8	İhzari	1335	1337	48x30
2147	9	İptida-i hariç	1336	1338	48x30
2148	10	İptida-i hariç	1337	1338	48x30
2149	11	İptida-i hariç	1337	-	48x30

Dersiam, Muallim ve Medrese Personeli Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2150	1	Dersane Muallimleri	1325	1326	29x21
2151	2	Dersiam Defteri	1326	-	29x21
2152	3	Personel, Muallim Esami D.	1327	-	29x21
2153	4	Dersane Muallim ve Müderris	1330	1332	36x24
2154	5	Kısm-ı Âli Muallim	1330	1331	34x24

Dersiam, Muallim ve Medrese Personeli Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2155	6	Kısm-ı Sani, Müderris, Muallim	1331	-	34x24
2156	7	Mukarrir Muhatab, Huzur-ı Hümayun	1332	-	49x33
2157	8	İstanbul Medreseleri Memurları	1334	1335	29x21
2158	9	Süleymaniye, İptida-i Dahil, Hariç, Odacı, Hademe	1335	1337	34x24
2159	10	Medaris Personel Defteri	1336	-	34x24
2160	11	Süleymaniye Sahn, Hariç Personel Defteri	1337	-	34x24
2161	12	Dâru'l-Hilâfeti'l-Aliyye Medreseleri Memur ve Müstahdem Defteri	1337	1338	34x24
2162	13	Buhari-i Şerif ve Şifa-i Şerif Hocaları	1338	-	34x24
2163	14	Sahib-i Cihet Dersiamlar	1328	-	34x24
2164	15	Muallimin Esami Defteri	1330	-	31x21
2165	16	Dâru'l-Hadis Ömer Hulusi Ef.	1326	-	28x20
2166	17	Dersiam Personel Maaş Defteri	-	-	29x35
2167	18	Ders Vekâleti Medrese ve Müderris Defteri	1330	-	25x40
2168	19	Encümen-i İntihab-ı İlmiye Müderris Defteri	1331	1334	29x25
2169	20	Dersiam Kayıt Defteri	1334	1339	29x42
2170	21	Sicil Dairesi Dersiam Kayıt Defteri	-	-	42x56
2171	22	Sicil Dairesi Dersiam Kayıt Defteri	-	1940	41x56

Talebe-i Ulum İmtihan Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2172	1	Umumi	1318	–	38x26
2173	2	Umumi	1326	–	41x28
2174	3	Tali, Kısım-ı Evvel	1331	–	50x34
2175	4	Tali, Kısım-ı Evvel	1331	1333	50x34
2176	5	Sahn, Kısım-ı Âli	1331	1339	50x37
2177	6	İptida-i Hariç	1332	1334	49x34
2178	7	Süleymaniye, Sahn, İptidalar	1334	1336	49x34
2179	8	Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye Med. İhzarî, İptida-i Hariç	1336	1339	56x40
2180	9	Medreseler, Umumi	1338	–	39x24
2181	10	Ruus İmtihanını Kazananlar	1331	–	39x55
2182	11	Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye Med. Kısım-ı Sani	1331	1332	36x52
2183	12	Tabur ve Askerlik Şubesi İmamları	1328	1329	34x53
2184	13	Kur'a İmtihani	1324	1325	30x44

Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye Medresesi
Kısım-ı Âli Müdürlüğü'nden Gelen Yazı Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2185	1	Müzekkire	1330	1330	50x34
2186	2	Derkenar	1330	–	49x32

Ders Vekâleti Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2187	1	Dersane Talebeleri Esami Defteri	1328	–	50x34

Ders Vekâleti Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2188	2	Makbuz Defteri	1329	1331	31x21
2189	3	Karar Defteri	1331	1331	50x32
2190	4	İcazetname Defteri	1332	-	52x38
2191	5	Müzekkire-Mezabit	1325	1327	49x33
2192	6	Meclis-i Mesalih-i Talebe Karar Defteri	1336	1336	38x23
2193	7	Makbuz Defteri	1337	1338	34x24
2194	8	Karar Defteri	1327	1331	35x52

Meclis-i Mesalih-i Talebe Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2195	1	Karar Hulusa	El.M.1300	Er.Za.1321	35x50
2196	2	Karar Hulusa	Et.Za.1321	Et.C.1327	35x50
2197	3	Sadıra.	El.T. Evvel 1330	Et.K. Evvel 1331	49x33
2198	4	Sadıra	Et.T. Sani 1330	Er.Şubat 1331	49x33
2199	5	Sadıra.	Et.K. Evvel 1331	Er.Şubat 1331	35x53
2200	6	Müzekkire	Et.Nisan 1327	Er.K. Sani 1330	33x48
2201	7	Müzekkire	Er.Mart 1328	El.Haziran 1330	48x33
2202	8	Karar	El.T. Evvel 1330	Er.T. Sani 1331	48x33
2203	9	Nizamname	1329	1330	53x35

Talebe Yoklama Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2204	1	Bahr-ı Sefid, Ayak Kurşunlu	1328	1329	56x40
2205	2	Tabhane Dersanesi	1328	1329	56x40
2206	3	Şehzade	1329	1330	56x40
2207	4	Tabhane	1329	1330	56x40
2208	5	Tabhane	1330	1331	56x40

Medrese Talebeleri Kayıtları ve Taşraya Giden Talebeler

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2209	1	Kayıt	1328	1329	55x38
2210	2	Kayıt	1329	1330	55x38
2211	3	Kayıt	1330	1331	55x38
2212	4	Eski Taşra Talebeleri	1280	1305	56x40
2213	5	Eski Taşra Talebeleri	1290	1305	56x40
2214	6	Eski Taşra Talebeleri	1306	1310	56x40
2215	7	Taşraya Giden Talebeler	1316	1318	46x34
2216	8	Taşraya Giden Talebeler	1319	1320	46x32
2217	9	Şuhur-ı Selasede Taşraya Giden Talebeler	1329	-	50x34
2218	10	Şuhur-ı Selasede Taşraya Giden Talebeler	1300	1306	55x38
2219	11	Kayıt	1310	1324	55x38
2220	12	Kayıt	1313	1319	56x40
2221	13	Kayıt	1318	1324	55x38
2222	14	Kayıt	1324	1326	56x40
2223	15	Kayıt	1325	1328	56x40
2224	16	Kayıt	1324	1330	40x58
2225	17	Kayıt	1326	1327	55x38
2226	18	Kayıt	1328	1329	55x38
2227	19	Kayıt	1328	1330	41x57
2228	20	Kayıt	1329	1330	55x38
2229	21	Kayıt	1330	1331	55x38

Talebe-i ulum Tahsisat Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2230	1	1326	1328	49x34
2231	2	1327	1328	49x34
2232	3	1328	1329	49x34
2233	4	1328	1329	49x34

Talebe Künye ve İmtihan Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2234	1	Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye M. Kısm-ı Âlî	1329	1330	50x32
2235	2	Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye M. Kısm-ı Evvel	1330	-	50x32
2236	3	Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye M. Kısm-ı Evvel	1330	-	50x32
2237	4	Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye M. Kısm-ı Âlî	1331	-	50x32
2238	5	Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye M. İptida-i Hariç	1330	1332	50x32
2239	6	Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye M. Kısm-ı Âlî	1331	1332	50x32
2240	7	Mütehassisin	1331	1337	50x32
2241	8	Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye M. Kısm-ı Evvel	1332	-	50x32

Talebe Yoklama Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2242	1	Sahn	1330	1333	45x30
2243	2	Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye Med.Umumi	1330	1334	45x30
2244	3	Sahn	1330	1335	45x30
2245	4	Darü'l-Hilafeti'l- Aliyye Med.	1331	1333	45x30
2246	5	Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye Med. Kısm-ı Âlî	1331	1332	45x30
2247	6	Sahn	1335	1338	45x30
2248	7	Sahn	1339	1342	45x30

Darü'l-Hilafeti'l-Âliyye Hey'et-i Teftişîye Müsvedde ve Sadıra Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2249	1	Müsvedde	1335	-	37x26
2250	2	Müsvedde	1336	-	37x26
2251	3	Müsvedde	1337	-	37x26
2252	4	Sadıra	El. Mart 1331	Et.Mart 1340	48x31
2253	5	Varide	Er. Mart 1331	Er.K.Ewel 1338	50x34

Darü'l-Hilafeti'l-Âliyye Medresesi Muharrerat Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2254	1	Kısm-ı Âli'den	1330	1333	34x23
2255	2	Ders Vekâleti	1330	1331	34x23
2256	3	Kısm-ı Âli	1330	1331	34x23
2257	4	Kısm-ı Âli	1330	1331	34x23
2258	5	Sahn	1330	1336	34x23
2259	6	Kısm-ı Âli	1330	1331	34x23
2260	7	Kısm-ı Âli	1330	1334	34x23

İstanbul Medreseleri Talebe Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2261	1	Defterdar İbrahim Ef.	1300	1327	29x21
2262	2	Valide Sultan	1300	1327	29x21
2263	3	Bahr-ı Sefid Başkurşunlu	1300	1329	29x21
2264	4	Kirmasti	1300	1329	29x21
2265	5	Ülâ Süleymaniye	1300	1330	29x21
2266	6	Gazanferağa	1301	1329	29x21
2267	7	Çifte Rabi' Süleymaniye	1302	1329	29x21
2268	8	Bahr-ı Sefid Çifteayak	1308	1330	29x21

İstanbul Medreseleri Talebe Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2269	9	Bahr-ı Sefid Çifteayak	1309	1327	29x21
2270	10	Kalenderhane	1309	1326	29x21
2271	11	Süleyman Subaşı, Kirazlı Mescid	1300	1330	29x21
2272	12	Şehzade	1310	1329	29x21
2273	13	Sekbanbaşı Karaali	1311	1327	29x21
2274	14	Küçük Medrese	1311	1329	29x21
2275	15	Tabhane	1313	1329	31x21
2276	16	Mihrimah Sultan	1313	1329	29x21
2277	17	Celephacı Mehmed Ağa	1312	1329	29x21
2278	18	Bahr-ı Sefid Ayak Kur.	1317	1327	29x21
2279	19	Damat Cedit İbrahim Paşa	1318	29x21	
2280	20	Doğramacı	1318	1329	29x21
2281	21	Tabhane	1326	-	29x21
2282	22	Muhtelif	1327	1328	31x21
2283	23	Darü'l-Hilafeti'l- Aliyye Med.	1330	-	41x29
2284	24	Tabhane	1330	1331	31x21
2285	25	Muhtelif	-	-	21x31

Talebe Künye Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2286	1	Şehzade	1320	1330	34x24
2287	2	Damat Cedit İbrahim Paşa	1324	1330	34x24
2288	3	Sahn	1325	1326	34x24
2289	4	Muhtelif	1330	-	34x24
2290	5	Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye Med. Kısm-ı Âli	1330	1331	34x24

Talebe Künye Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2291	6	Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye Med. Kism-ı Âli	1330	1331	34x24
2292	7	Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye Med.Kism-ı Âli	1330	1331	34x24
2293	8	Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye Med. Kism-ı Âli	1330	1331	34x24
2294	9	Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye Med. Kism-ı Âli	1331	-	34x24
2295	10	Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye Med. Kism-ı Âli	1331	-	34x24
2296	11	Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye Med. Kism-ı Âli	1331	-	34x24
2297	12	Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye Med. Kism-ı Âli	1331	1332	34x24
2298	13	Darü'l-Hilafeti'l-Aliyye Med. Kism-ı Âli	1331	1332	34x24

Müderris, Muallim vs. Medrese Kadrosu

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2299	1	Sahib-i Cihat Dersiamlar	1324	1326	41x29
2300	2	Dersiam ve Muhatab	1325	1334	40x27
2301	3	Medrese-i Süleymaniye, Sahn	1327	-	40x27
2302	4	İstanbul Müderrisin	1328	1330	48x32
2303	5	Sahn, Müderris ve Memur	1330	1333	34x24
2304	6	İstanbul Dersiam ve Muhatab	1331	-	50x34
2305	7	Müderrisin Defteri	-	-	30x28

Taşra Medrese Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2306	1	Taşraya Tayin Olunan Müderrisler	1318	-	42x30
2307	2	Taşra Devriye Müderrisin	1318	-	42x30
2308	3	Taşra Medrese ve Müderrisin	1330	-	50x32
2309	4	Taşra Medrese ve Müderrisin	1330	-	50x32
2310	5	Edirne, Ödemiş, Tire, Manisa Müderrisin	1331	1332	34x24
2311	6	Eskişehir, Uşak, Karahisar, Bursa	1331	1332	34x24
2312	7	Konya, Kastamonu, Kayseri	1331	1332	34x24
2313	8	Sivas, Amasya, Maraş, Harput	1331	1332	34x24
2314	9	Taşra Medarisi İmtihan D.	1332	1333	49x35
2315	10	Taşra Medarisi İmtihan D.	1333	1334	49x35
2316	11	Taşra Müderrisin	1335	-	38x26
2317	12	Bursa Medrese Personel D.	1337	-	35x21
2318	13	Bursa, Harput, Konya, Müderris	-	-	34x24
2319	14	Taşra Müderrisleri	-	-	29x29
2320	15	Taşra ve İstanbul	-	-	37x24
2321	16	Vilayet Medreseleri Personel Defteri Mütferrik	1331	1338	36x49
2322	17	Talebe Tevzi-i Muhassesat	1327	1330	31x21
2323	18	Ruus İmtihanına Talib Talebe Makbuz Defteri	1328	-	29x28

Taşra Medrese Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2324	19	Bahr-ı Sefid Talebe Tahsisat Defteri	1329	-	31x21
2325	20	Dersaneler Levazım Defteri	1330	-	29x21
2326	21	Süleymaniye Sahn v.d. Personel Tayin Defteri	1330	1335	40x26
2327	22	Kısm-ı Âlî Müdüriyeti Giden Defteri	1330	1331	35x25
2328	23	Kısm-ı Âlî 3. Sınıf Sadıra Defteri	1331	1331	29x21
2329	24	Sahn Memur, Müderris Yoklama Defteri	1330	1336	34x24
2330	25	Ders Vekâleti Kitap Tevzi Deft.	1331	-	29x20
2331	26	Talebeden Elbise Alanlar	1331	-	34x24
2332	27	Encümende Talebe Hakkında Verilen Karar Defteri	1331	1339	42x30
2333	28	Odacı ve Bevvablar Hak. Karar Defteri	1331	1332	34x24
2334	29	Fatih Medarisi Sabun ve Gaz Tevzii Deft.	1332	1337	34x24
2335	30	Dahiliye Md.ne Gelen Evrak Defteri	1332	1333	34x24
2336	31	Matbu Ehliyetname Verileceklerin Defteri	1334	1338	34x24
2337	32	Talebeden Alınan Forma Paraları Defteri	1341	-	44x28
2338	33	Medresetü'l-Hutaba Yoklama Defteri	1335	1340	49x33
2339	34	Medresetü'l-Hutaba Talebe Künye Defteri	1333	1335	38x26

Taşra Medrese Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2340	35	İstanbul İmam-Hatip Yoklama Defteri	1340	-	45x29
2341	36	İstanbul İmam-Hatip Yoklama Defteri	1340	-	45x30
2342	37	İstanbul İmam-Hatip Yoklama Defteri	1341	-	45x30
2343	38	Medresetü'l-İrşad Talebe Künye Defteri	1328	1330	33x49
2344	39	Medrese Taşra Telgraf Defteri	1330	1330	35x50
2345	40	Ders Vekâleti İstida Hulasa	1330	1331	35x49
2346	41	Ders Vekâleti İstida Hulasa	1329	1330	35x53
2347	42	Ders Vekâleti İstida Hulasa	1328	1330	35x53
2348	43	Tezkire Hulasa D.	1304	1307	33x48
2349	44	Alay Tabur İmamları Muamelat Defteri	1326	1327	28x40
2350	45	Alay Tabur İmamları Muamelat Defteri	1325	1326	34x50
2351	46	Teffiş Daireleri Medrese Müfettişleri Defteri	1329	1330	21x21
2352	47	Ehliyetname Kayıt Defteri	1328	1331	20x30

XVI. Muhasebe-i İlmiye Dairesi Defterleri

Osmanlı Devleti'nde ilmiye sınıfı için yaygın ve standart bir ücretlendirme politikasının olmayışı, kurumlaşmayı geciktirici bir rol oynamıştır. İslâm hukukçularının, ulema sınıfının hizmetleri karşılığında ücret alıp alamayacağı hususundaki teorik tartışmaları, ulema sınıfının bürokrasi içinde yer almasını

tartışmalı hale getirmiş ve bu sınıfın bir teşkilat yapısına kavuşmasına ve düzenli bir maaş sistemine geçmesine engel teşkil etmiştir.¹⁸ Dirlik veya tımar sistemi, devletin kuruluşundan itibaren bir çok farklı meslek grubu için yaygın bir ücretlendirme tarzı olduğundan, bu ücretlendirme sistemi içinde yer alan meslek gruplarının şahsi muamelelerini yürüten bağımsız kalemler ortaya çıkmamıştı. İlmiye sınıfına mensup olan kadıların XVI. yüzyılın ortalarına kadar, mahkeme gelirlerinin dışında tımar tasarruf ettikleri ve bu uygulamanın istisnai bir durum teşkil etmediği XVI. yüzyıl tahrir defterleri üzerine yapılan çalışmalarda görülmektedir. Mahkeme harçları ve tımara bağlı bir ücretlendirme sistemi, kadıları, devletin düzenli maaş ödediği askeri ve idari sınıfların dışında bırakmış ve bağımsız bir teşkilat yapısına kavuşmasına engel olmuştur.

XIX. yüzyılın sonlarına doğru kadı ve naipler için düzenli bir maaş sisteminin oluşturulmaya çalışılması, Bab-ı Meşihat'ta bu işlemleri takip edecek bir dairenin varlığını zorunlu hale getirmiş ve Muhasebe-i İlmiye Dairesi bu gelişmelerin sonucunda teşekkül etmiştir. 1317 yılına ait *Devlet Salnamesi'*ne göre¹⁹ Muhasebe-i İlmiye Dairesi bir muhasebecinin nezaretinde muhasebe müdürü, muhasebe müdür muavini, merkez mümeyyizi ve taşra mümeyyizinden teşekkül etmişti.

Muhasebe-i İlmiye Dairesi'nin dışında İlmiye Tekaüd Sandığı ismiyle Meclis-i Eytam İdaresi'ne bağlı bir sandık daha mevcuttu. Bu müessesenin başında "muhasebe-i mesul" sıfatıyla bir idareci bulunuyor ve bu idarecinin nezaretinde tevkifat kâtibi, müstekrizat kâtibi ve defter-i kebir kâtibi çalışıyordu.²⁰

İlmiye Muhasebe Dairesi Müzekkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2353	1	El.Mayıs 1307	Et.Ağustos 1307	26x26
2354	2	Er.K. Sani 1309	El.Şubat 1310	42x32
2355	3	El.Mart 1310	El.Ağustos 1310	42x32
2356	4	El.Mart 1311	El.Haziran 1311	43x30
2357	5	Er.Ağustos 1311	Er.T. Evvel 1311	43x30
2358	6	El.Mayıs 1312	Et.Temmuz 1312	43x30

¹⁸ Osmanlı idaresinin bütün asırlarına damgasını vuran kadı ve naiplerin bitmek bilmeyen rüşvet soruşturmaları ve yolsuzluk olayları bu teorik tartışmaların olumsuz sonucu olsa gerektir.

¹⁹ *Salname-i Devlet-i Aliyye-i Osmaniye*, Matbaa-i Amire, İstanbul 1315, s. 168-169.

²⁰ Aynı yer.

İlmiye Muhasebe Dairesi Müzekkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2359	7	Et.Haziran 1312	El.Ağustos 1312	44x30
2360	8	Et.T. Evvel 1312	Et.K. Evvel 1312	43x30
2361	9	El.Mart 1313	Er.Nisan 1313	44x30
2362	10	Et.K. Evvel 1312	Er.Şubat 1312	43x30
2363	11	Et.T.Sâni 1317	Er.Şubat 1317	43x30
2364	12	Et.Şubat 1317	Et.Mayıs 1318	43x30
2365	13	Er.Şubat 1317	El.Mayıs 1317	43x30
2366	14	Et.Mayıs 1318	Er.Temmuz 1318	43x30
2367	15	El.Temmuz 1318	Er.Ağustos 1318	43x30
2368	16	Er.Eylül 1318	Er.Eylül 1318	43x30
2369	17	Er.K. Sani 1318	El.Şubat 1319	43x30
2370	18	El.Nisan 1319	Et.Mayıs 1319	43x30
2371	19	Et.Ağustos 1319	Et.Eylül 1319	43x29
2372	20	Er.Şubat 1319	El.Nisan 1320	43x30
2373	21	El.Ağustos 1320	Et.Eylül 1320	43x30
2374	22	El.K. Evvel 1320	El.Şubat 1320	43x30
2375	23	El.Şubat 1320	Er.Şubat 1320	43x30
2376	24	Er.Şubat 1320	Et.Mayıs 1321	43x30
2377	25	Er.Mayıs 1321	El.Ağustos 1321	43x30
2378	26	El.Ağustos 1321	Et.K. Sani 1321	43x30
2379	27	El.Mart 1322	Et.Nisan 1322	43x30
2380	28	El.Mart 1322	Er.Şubat 1322	43x30
2381	29	El.Mart 1322	Er.Nisan 1322	43x30
2382	30	Et.Nisan 1322	Et.Haziran 1322	43x30
2383	31	El.Mayıs 1322	El.Haziran 1322	43x30
2384	32	Et.Haziran 1322	Et.Ağustos 1322	42x31
2385	33	Et.Ağustos 1322	Er.Eylül 1322	42x31
2386	34	Er.Ağustos 1322	Er.T.Sani 1322	42x31
2387	35	El.T. Sani 1322	Er.Şubat 1322	42x31
2388	36	El.K. Evvel 1322	Er.Şubat 1322	42x31
2389	37	El.Şubat 1322	Er.Şubat 1322	42x31
2390	38	El.Mart 1323	Er.Nisan 1323	42x31

İlmiye Muhasebe Dairesi Müzekkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2391	39	Er.Nisan 1323	Er.Haziran 1323	42x31
2392	40	El.Temmuz M.1323	El.Eylül 1323	43x30
2393	41	Er.Temmuz M.1323	Et.Ağustos 1323	42x31
2394	42	El.Eylül 1323	Er.T. Sani 1323	42x31
2395	43	Et.Eylül 1323	Et.K. Evvel 1323	44x31
2396	44	Et.K. Evvel 1323	Er.Şubat 1323	42x31
2397	45	El.K. Sani 1323	El.Şubat 1323	42x31
2398	46	El.Mart 1324	Er.Haziran 1324	42x31
2399	47	El.Mart 1324	Er.Şubat 1324	42x31
2400	48	Er.Nisan 1324	Er.Haziran 1324	42x31
2401	49	Et.Mayıs 1324	El.Temmuz M.1324	42x31
2402	50	Er.Haziran 1324	Et.Ağustos 1324	42x31
2403	51	El.Temmuz M.1324	Et.Eylül 1324	42x31
2404	52	Er.Temmuz M.1324	El.T. Sani 1324	42x31
2405	53	El.Eylül 1324	El.T. Sani 1324	42x31
2406	54	Er.Eylül 1324	Et.T. Sani 1324	42x31
2407	55	Et.T. Sani 1324	Er.K. Evvel 1324	42x31
2408	56	El.T. Sani 1324	El.K. Evvel 1324	42x31
2409	57	Et.K. Evvel 1324	Er.K. Evvel 1324	42x31
2410	58	Er.K. Evvel 1324	Et.Temmuz 1325	42x31
2411	59	El.Şubat 1324	Er.Temmuz M.1325	42x31
2412	60	El.Mart 1325	Et.Nisan 1325	42x31
2413	61	El.Mayıs 1325	Et.Haziran 1325	42x31
2414	62	El.Mayıs 1325	Et. Haziran 1325	42x31
2115	63	El.Haziran 1325	Et.Temmuz M.1325	42x31
2416	64	El.Temmuz M.1325	Er.Temmuz M.1325	42x31
2417	65	El.T.Evvel 1325	El.T. Sani 1325	42x32
2418	66	El.T.Evvel 1325	Et.T. Sani 1325	42x32
2419	67	El.T.Evvel 1325	Er.T. Sani 1325	42x32
2420	68	Et.T. Sani 1325	Et.K. Evvel 1325	42x32
2421	69	Et.T. Sani 1325	Er.Şubat 1325	42x32
2422	70	Et.K. Evvel 1325	El.K. Sani 1325	42x32

İlmiye Muhasebe Dairesi Müzekkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2423	71	Er.K. Evvel 1325	El.K. Sani 1325	42x32
2424	72	Et.K. Sani 1325	El.Nisan 1325	42x32
2425	73	El.Şubat 1325	Er.Şubat 1325	42x32
2426	74	Et.K. Sani 1325	Er.Şubat 1325	42x32
2427	75	El.Şubat 1325	Et.Nisan 1326	42x32
2428	76	Er.Şubat 1325	Er.Şubat 1325	42x32
2429	77	El.Mart 1326	Er.Şubat 1326	42x32
2430	70	El.Mart 1326	Et.Nisan 1326	42x32
2431	71	El.Mart 1326	Er.Mart 1326	42x32
2432	72	El.Nisan 1326	Er.Nisan 1326	42x32
2433	73	Et.Mayıs 1326	Er.Ağustos 1326	42x32
2434	74	Et.Mayıs 1326	Er.Mayıs 1326	42x32
2435	75	El.Mayıs 1326	Et.Temmuz M.1326	42x32
2436	76	El.Haziran 1326	Et.Haziran 1326	42x32
2437	77	Et.Haziran 1326	Et.Haziran 1326	42x32
2438	78	Er.Haziran 1326	Er.Temmuz M.1326	42x32
2439	79	El.K. Sani 1326	Er.Şubat 1326	42x32
2440	80	Et.Temmuz 1326	Et.Ağustos 1326	42x34
2441	81	Et.Temmuz 1326	Et.Ağustos 1326	42x34
2442	82	El.Ağustos 1326	Er.Ağustos 1326	41x24
2444	83	Et.Ağustos 1326	Et.T.Evvel 1326	42x34
2445	84	Et.Ağustos 1326	Et.T.Evvel 1326	42x34
2446	85	Et.T.Evvel 1326	Et.T.Evvel 1326	42x34
2447	86	El.T.Sani 1326	Er. T.Sani 1326	43x25
2448	87	Et.T. Sani 1326	Er.T. Sani 1326	42x34
2449	88	Et.T. Sani 1326	Er.T.Evvel 1326	42x34
2450	89	Er.T. Sani 1326	El.T. Sani 1326	42x34
2451	90	El.K. Evvel 1326	Et K. Evvel 1326	42x34
2452	91	El.K. Evvel 1326	Er.K. Evvel 1326	42x34
2453	92	Et.K. Evvel 1326	Et.K. Evvel 1326	42x34
2454	93	Et.K. Evvel 1326	Et.Şubat 1327	42x34
2455	94	El.K. Sani 1326	Et.K. Sani 1326	42x34

İlmiye Muhasebe Dairesi Müzekkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2456	95	Et.K. Sani 1326	Er.K. Sani 1326	42x34
2457	96	Et.Şubat 1326	Er.Şubat 1326	42x34
2458	97	El.Şubat 1326	Er.Şubat 1326	42x34
2459	98	Er.Şubat 1326	Et.Mart 1327	43x25
2460	99	El.Mart 1327	Er.K. Sani 1327	42x34
2461	100	El.Mart 1327	Er.Şubat 1327	43x25
2462	101	Et.Mart 1327	El.Mayıs 1327	42x34
2463	102	Et.Mart 1327	Et.Nisan 1327	42x26
2464	103	Et.Nisan 1327	Et.Temmuz 1327	43x25
2465	104	El.Mayıs 1327	Er.Haziran 1327	42x30
2466	105	Et.Haziran 1327	Et.Temmuz 1327	42x34
2467	106	Er.Temmuz 1327	Et.Şubat 1327	43x25
2468	107	El.Ağustos 1327	Et.K. Evvel 1327	42x34
2469	108	Et.T. Evvel 1327	Et.T.Sani 1327	43x25
2470	109	Er.T. Sani 1327	Er.K. Evvel 1327	42x34
2471	110	Er.K. Evvel 1327	Er.Şubat 1327	42x24
2472	111	Er.K. Evvel 1327	Er.K. Sani 1327	42x34
2473	112	Er.K. Evvel 1327	Er.K. Evvel 1327	42x34
2474	113	El.Şubat 1327	El.Şubat 1327	42x34
2475	114	Et.Şubat 1327	Er.Şubat 1327	42x34
2476	115	Er.Şubat 1327	Et.Mart 1327	42x34
2477	116	Er.Şubat 1327	Et.Mart 1327	42x34
2478	117	Er.Şubat 1327	Et.Mart 1328	42x3
2479	118	Er.Şubat 1328	Et.Nisan 1329	34x26
2480	119	El.Mart 1328	Et.Nisan 1328	34x26
2481	120	Et.Nisan 1328	Er.Mayıs 1328	34x26
2482	121	Er.Mayıs 1328	Et.Temmuz 1328	34x26
2483	122	Et.Eylül 1328	Et.T. Sani 1328	36x25
2484	123	Et.T. Sani 1328	Et.K. Evvel 1328	34x26
2485	124	Et.K. Evvel 1328	ER K. Sani 1328	34x26
2486	125	Er.K. Sani 1328	Er.Şubat 1328	34x26
2487	126	Et.Temmuz 1329	Er.Temmuz 1329	35x26

İlmiye Muhasebe Dairesi Müzekkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2488	127	Et.Eylül 1329	Et.T. Sani 1329	34x25
2489	128	Et.T. Sani 1329	El.K. Evvel 1329	34x25
2490	129	El.K. Evvel 1329	Et.K. Sani 1329	36x25
2491	130	Et.K. Evvel 1329	El.Şubat 1329	36x25
2492	131	El.Şubat 1329	Er.Şubat 1329	36x25
2493	132	El.Nisan 1330	Et.Mayıs 1330	32x25
2494	133	Et.Haziran 1330	Er.Temmuz 1330	34x25
2495	134	Er.Temmuz 1330	El.Eylül 1330	34x26
2496	135	El.K. Evvel 1330	Et.K. Sani 1330	34x26
2497	136	El.K. Sani 1330	Er.Şubat 1330	36x25
2498	137	El.Mart 1331	Et.Nisan 1332	34x26
2499	138	El.Mart 1331	Et.Nisan 1331	36x25
2500	139	El.Mayıs 1331	Er.Eylül 1331	36x25
2501	140	Et.Nisan 1332	Et.Haziran 1332	36x25
2502	141	Et.Haziran 1332	El.T.Evvel 1332	36x25
2503	142	El.T.Evvel 1332	Et.K. Evvel 1332	36x25
2504	143	Et.K. Evvel 1332	El.Mart 1333	36x25
2505	144	El.Mart 1333	Et.Haziran 1332	34x24
2506	145	Et.Haziran 1333	Er.K. Sani 1333	34x24
2507	146	El.K. Sani 1337	Er.K. Evvel 1327	30x23

Devriye Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2508	1	Mart 1307	Şubat 1307	51x36
2509	2	Mart 1308	Şubat 1308	48x35
2510	3	Mart 1309	Şubat 1309	48x35
2511	4	Mart 1309	Şubat 1309	48x35
2512	5	Mart 1310	Şubat 1310	46x36
2513	6	Mart 1310	Şubat 1310	46x36

Devriye Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2514	7	Mart 1311	Şubat 1311	46x34
2515	8	Mart 1311	Şubat 1311	46x34
2516	9	Mart 1312	Şubat 1312	48x36
2517	10	Mart 1312	Şubat 1312	48x36
2518	11	Mart 1313	Şubat 1313	48x36
2519	12	Mart 1313	Şubat 1313	46x36
2520	13	Mart 1314	Şubat 1314	46x36
2521	14	Mart 1314	Şubat 1314	46x36
2522	15	Mart 1315	Şubat 1315	46x36
2523	16	Mart 1315	Şubat 1315	46x36
2524	17	Mart 1316	Şubat 1316	46x34
2525	18	Mart 1316	Şubat 1316	46x36
2526	19	Mart 1317	Şubat 1317	46x34
2527	20	Mart 1317	Şubat 1317	46x36
2528	21	Mart 1318	Şubat 1318	46x36
2529	22	Mart 1318	Şubat 1318	46x34
2530	23	Mart 1319	Şubat 1319	46x36
2531	24	Mart 1319	Şubat 1319	46x34
2532	25	Mart 1320	Şubat 1320	46x34
2533	26	Mart 1320	Şubat 1320	46x36
2534	27	Mart 1321	Şubat 1321	46x36
2535	28	Mart 1321	Şubat 1321	46x34
2536	29	Mart 1322	Şubat 1322	46x34
2537	30	Mart 1322	Şubat 1322	46x34
2538	31	Mart 1323	Şubat 1324	46x34

Devriye Tediye Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2539	1	Mart 1293	Şubat 1301	43x33
2540	2	Mart 1302	Şubat 1304	44x30

Devriye Tediye Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2541	1	Mart 1299	Şubat 1301	44x30
2542	2	Mart 1302	Şubat 1304	44x33

Devriye-Mevleviyet Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2543	1	Mart 1291	Şubat 1296	40x30

İstanbul İdare-i Merkeziye Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2544	1	Mart 1308	Şubat 1308	48x34
2545	2	Mart 1309	Şubat 1309	48x34
2546	3	Mart 1310	Şubat 1310	48x34
2547	4	Mart 1311	Şubat 1311	46x36
2548	5	Mart 1312	Şubat 1312	48x34
2549	6	Mart 1319	Şubat 1319	46x33
2550	7	Mart 1320	Şubat 1320	46x33
2551	8	Mart 1321	Şubat 1321	46x34
2552	9	Mart 1323	Şubat 1323	46x34
2553	10	Mart 1324	Şubat 1324	45x25

Memurin İdare-i Merkeziye Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2554	1	Mart 1307	Şubat 1307	51x36
2555	2	Mart 1308	Şubat 1308	48x36
2556	3	Mart 1309	Şubat 1309	48x36

Memurin İdare-i Merkeziyye Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2557	4	Mart 1310	Şubat 1310	48x36
2558	5	Mart 1311	Şubat 1311	46x34
2559	6	Mart 1312	Şubat 1312	48x34
2560	7	Mart 1318	Şubat 1318	46x34
2561	8	Mart 1318	Şubat 1318	46x34
2562	9	Mart 1321	Şubat 1321	46x34
2563	10	Mart 1322	Şubat 1322	45x35
2564	11	Mart 1322	Şubat 1322	43x32
2565	12	Mart 1324	Şubat 1324	45x35

Memurin Tediye Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2566	1	Mart 1299	Şubat 1301	40x34

Memurin Maaş Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2567	1	Mart 1325	Şubat 1325	42x28

Memurin Maaş-Yevmiye Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2568	1	Mart 1335	Şubat 1335	42x28

Südur Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2569	1	Mart 1308	Şubat 1308	48x34
2570	2	Mart 1309	Şubat 1309	48x34
2571	3	Mart 1310	Şubat 1310	45x35
2572	4	Mart 1311	Şubat 1311	45x35
2573	5	Mart 1312	Şubat 1312	48x35
2574	6	Mart 1313	Şubat 1313	45x35
2575	7	Mart 1313	Şubat 1313	45x35
2576	8	Mart 1315	Şubat 1315	46x35
2577	9	Mart 1316	Şubat 1316	46x35
2578	10	Mart 1317	Şubat 1317	45x35
2579	11	Mart 1319	Şubat 1319	44x34
2580	12	Mart 1320	Şubat 1320	44x34
2581	13	Mart 1321	Şubat 1321	44x34
2582	14	Mart 1322	Şubat 1322	45x35
2583	15	Mart 1323	Şubat 1323	45x35
2584	16	Mart 1324	Şubat 1324	45x35
2585	17	Mart 1325	Şubat 1325	44x38
2586	18	Mart 1305	Şubat 1307	44x38
2587	19	Mart 1314	Şubat 1315	44x36
2588	20	Mart 1315	Şubat 1316	44x36
2589	21	Mart 1316	Şubat 1316	44x36
2590	22	Mart 1316	Şubat 1316	44x36
2591	23	Mart 1316	Şubat 1316	44x36
2592	24	Mart 1317	Şubat 1317	44x36
2593	25	Mart 1317	Şubat 1317	44x36
2594	26	Mart 1318	Şubat 1318	44x36
2595	27	Mart 1318	Şubat 1318	44x36
2596	28	Mart 1319	Şubat 1319	44x36
2597	29	Mart 1319	Şubat 1319	44x36
2598	30	Mart 1319	Şubat 1319	44x36
2599	31	Mart 1320	Şubat 1320	44x36
2600	32	Mart 1321	Şubat 1321	44x36

Südur Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2601	33	Mart 1323	Şubat 1323	44x36
2602	34	Mart 1323	Şubat 1323	44x36
2603	35	Mart 1323	Şubat 1323	44x36
2604	36	Mart 1324	Şubat 1324	44x36
2605	37	Mart 1325	Şubat 1325	44x36
2606	38	Mart 1325	Şubat 1325	44x36

Defter-i Kebir Yevmiye Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2607	1	Mart 1307	Şubat 1308	49x34
2608	2	Mart 1307	Şubat 1308	51x34
2609	3	Mart 1310	Şubat 1310	49x36
2610	4	Mart 1311	Şubat 1311	54x37
2611	5	Mart 1312	Şubat 1312	53x35
2612	6	Mart 1312	Şubat 1314	48x34
2613	7	Mart 1314	Şubat 1314	48x34
2614	8	Mart 1315	Ağustos 1315	48x34
2615	9	Mart 1315	Şubat 1315	48x34
2616	10	Mart 1315	Şubat 1315	48x34
2617	11	Mart 1315	Şubat 1315	48x34
2618	12	Mart 1316	Şubat 1316	48x34
2619	13	Mart 1316	Şubat 1316	48x34
2620	14	Mart 1317	Şubat 1317	48x34
2621	15	Mart 1318	Şubat 1318	48x34
2622	16	Mart 1318	Şubat 1318	50x34
2623	17	Mart 1318	Şubat 1318	48x34
2624	18	Mart 1319	Şubat 1319	48x34
2625	19	Mart 1319	Şubat 1319	50x35

Defter-i Kebir Yevmiye Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2626	20	Mart 1320	Şubat 1320	48x34
2627	21	Mart 1321	Şubat 1321	48x34
2628	22	Mart 1321	Şubat 1322	40x29
2629	23	Mart 1323	Şubat 1323	47x42
2630	24	Mart 1324	Şubat 1324	45x32
2631	25	Mart 1325	Şubat 1325	45x32
2632	26	Mart 1325	Şubat 1325	41x31
2633	27	Mart 1325	Şubat 1325	47x30

Defter-i Kebirler

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2634	1	1307	50x34
2635	2	1308	50x34
2636	3	1309	48x35
2637	4	1309	48x35
2638	5	1310	48x35
2639	6	1311	48x35
2640	7	1312	48x35
2641	8	1313	48x35
2642	9	1314	48x35
2643	10	1315	48x35
2644	11	1315	48x35
2645	12	1315	48x35
2646	13	1316	48x35
2647	14	1316	48x35
2648	15	1316	48x35
2649	16	1317	48x35
2650	17	1317	48x35
2651	18	1318	48x35

Defter-i Kebirler

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2652	19	1319	48x35
2653	20	1321	48x35
2654	21	1322	39x28
2655	22	1322	48x35
2656	23	1323	48x35
2657	24	1324	39x28
2658	25	1324	45x32
2659	26	1324	45x30
2660	27	1325	45x30
2661	28	1326	39x30
2662	29	1333	39x30
2663	30	1326	45x30

Taşra Bütçesine Ait Defterler

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2664	1	1325	50x34
2665	2	1325	50x34
2666	3	1325	49x35
2667	4	1326	34x50
2668	5	1326	34x50
2669	6	1326	49x34
2670	7	1327	49x35
2671	8	1307	99x34
2672	9	1328	49x35
2673	10	1329	49x35
2674	11	1329	49x35
2675	12	1331	47x33
2676	13	1336	42x28
2677	14	1334	42x30

Taşra Bütçesine Ait Defterler

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2678	15	1336	48x33
2679	16	1339	50x33

Deyn Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2680	1	1324	48x32
2681	2	1324	48x32
2682	3	1322	33x27
2683	4	1329	47x33
2684	1	1321	46x32
2685	2	1323	50x33
2686	3	1323	49x33
2687	5	1324	48x32
2688	6	1324	49x33
2689	7	1325	48x32
2690	8	1325	48x32
2691	9	1326	50x33
2692	10	1332	49x33
2693	1	1307	51x33
2694	2	1307	50x34
2695	3	1307	50x34
2696	4	1308	50x34
2697	5	1308	50x34
2699	6	1310	50x34
2700	7	1311	48x33
2701	8	1312	50x35
2702	9	1312	50x35
2703	10	1313	50x35
2704	11	1313	47x33

Deyn Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2705	12	1316	50x35
2706	13	1316	48x33
2707	14	1317	44x33
2708	15	1318	48x34
2709	16	1319	46x32
2710	17	1320	45x33
2711	18	1320	46x32
2712	19	1321	44x35
2713	20	1322	45x34
2714	21	1322	45x33
2715	22	1322	44x35
2716	23	1322	45x35
2717	24	1322	50x35
2718	25	1323	45x33
2719	26	1323	46x34
2720	27	1325	40x30
2721	28	1325	44x33
2722	29	1325	44x33
2723	30	1325	44x33
2724	31	1328	40x30
2725	32	1332	49x38

Tahsisat Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2726	1	1321	49x33
2727	2	1323	49x33
2728	3	1323	49x33
2729	4	1324	49x33

Hükkam-ı Şer' Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2730	1	1334	44x30
2731	2	1335	44x30
2732	3	1335	42x32

Taşra Muvazene Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2733	1	1330	45x32
2734	2	1330	45x32
2735	3	1330	45x32
2736	4	1330	44x32
2737	5	1333	40x29
2738	6	1333	40x29
2739	7	1334	42x29
2740	8	1335	45x32
2741	9	1335	45x32

Merkez Maaş Masraf ve Müfredat Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2742	1	1325	40x30
2743	2	1325	43x32
2744	3	1338	43x32

Taşra Memurin Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2745	1	1325	-	36x24

Taşra Memurin Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2746	2	1325	-	38x28
2747	3	1326	-	36x24
2748	4	1326	-	38x28
2749	5	1327	-	37x25
2750	6	1328	-	41x30
2751	7	1331	-	43x32
2752	8	1331	-	41x30
2753	9	1332	-	37x25
2754	10	1336	-	37x25
2755	11	1336	1337	41x30
2756	12	1304	1307	54x40
2757	13	1307	1310	51x40
2758	14	1308	1310	50x40
2759	15	1310	1314	50x40
2760	16	1310	1314	50x40
2761	17	1315	1315	56x40
2762	18	1315	1316	45x40
2763	19	1320	-	53x46
2764	20	1321	1323	46x40
2765	21	1327	-	57x44

Hayalat ve Sergi Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2766	1	1305	51x32
2767	2	1314	50x34
2768	3	1315	56x42
2769	4	1316	50x35
2770	5	1317	56x42
2771	6	1319	56x42

Hayalat ve Sergi Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2772	7	1319	50x34
2773	8	1320	50x34
2774	9	1322	56x42
2775	10	1323	50x31
2776	11	1323	50x34
2777	12	1323	50x34
2778	13	1331	40x27

Avans Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2779	1	1325	1327	49x33
2780	2	1326	1327	47x35
2781	3	1328		47x33

Taşra Tevkifat Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2782	1	1307	1308	48x34
2783	2	1308		50x34

Tereke Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2784	1	1297	48x38
2785	2	1303	45x30

Tereke Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2786	3	1306	54x39
2787	4	1314	29x30
2788	5	1317	49x34
2789	6	1319	52x39
2790	7	1322	53x41
2791	8	1324	53x42
2792	9	1325	53x42
2793	10	1326	55x42

Taşra İrsalat ve Sarfiyatıyla İrade
Kılınanlara Mahsus İcmal Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2794	1	1324	1325	56x41
2795	2	1325	1326	56x41

İkrazat Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2796	1	1322	56x40
2797	2	1323	56x40
2798	3	1325	56x40
2799	4	1325	56x40

Maaş İcmal Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2800	1	1323	47x33

Maaş İcmal Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2801	2	1323	48x33
2802	3	1324	47x33
2803	4	1325	50x34
2804	5	1325	46x33
2805	6	1325	46x33

Daire-i İlmiye Sarfiyat-Tahsilat Yevmiye Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2806	1	1307	54x35
2807	2	1307	52x35
2808	3	1309	54x37
2809	4	1314	54x37
2810	5	1316	54x40
2811	6	1316	54x38
2812	7	1317	54x38
2813	8	1318	50x36
2814	9	1319	55x38
2815	10	1321	55x38
2816	11	1321	51x36
2817	12	1321	52x36
2818	13	1322	52x36
2819	14	1322	50x36
2820	15	1322	50x36
2821	16	1323	50x36
2822	17	1323	52x37
2823	18	1324	50x36
2824	19	1324	50x36
2825	20	1324	54x36
2826	21	1325	50x36

Daire-i İlmiye Sarfiyat-Tahsilat Yevmiye Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2827	22	1325	50x36
2828	23	1325	50x36
2829	24	1325	50x36

İdare-i Merkeziye Dersiam Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2830	1	1307	51x34
2831	2	1307	51x34
2832	3	1308	47x34
2833	4	1308	47x34
2834	5	1309	48x33
2835	6	1309	48x33
2836	7	1310	47x34
2837	8	1310	47x34
2838	9	1311	47x34
2839	10	1311	47x34
2840	11	1312	48x34
2841	12	1312	48x34
2842	13	1313	47x34
2843	14	1313	47x34
2844	15	1313	47x34
2845	16	1314	47x34
2846	17	1314	47x34
2847	18	1314	47x34
2848	19	1315	46x33
2849	20	1315	46x33
2850	21	1315	47x34
2851	22	1316	47x34
2852	23	1317	45x33

İdare-i Merkeziye Dersiam Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2853	24	1320	47x34
2854	25	1321	48x34
2855	26	1322	42x34
2856	27	1323	43x33
2857	28	1323	46x33
2858	29	1324	45x34
2859	30	1324	47x34
2860	31	1324	47x34
2861	32	1324	47x34
2862	33	1325	47x34
2963	34	1325	44x34
2864	35	1327	49x35

Daire-i İlmiye Merkez
Dersiam Maaş Müfredat Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2865	1	1320	42x34
2866	2	1320	42x34
2867	3	1326	46x32
2868	4	1327	43x37
2869	5	1328	42x35
2870	6	1328	42x37
2871	7	1329	42x34
2872	8	1329	42x36
2873	9	1329	43x34
2874	10	1330	43x36
2875	11	1330	42x34
2876	12	1331	40x28
2877	13	1331	40x28

Daire-i İlmiye Merkez
Dersiam Maaş Müfredat Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2878	14	1331	40x28
2879	15	1332	40x28
2880	16	1332	40x28
2881	17	1332	40x28
2882	18	1332	42x34
2883	19	1332	40x28
2884	20	1333	40x28
2885	21	1336	42x32
2886	22	1302	43x30
2887	23	1326	47x35
2888	24	1328	41x30
2889	25	1333	39x34
2890	26	1333	39x34
2891	27	1333	41x30

Talebe-i Ulum Tahsisat Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2892	1	1326	47x36
2893	2	1326	47x36
2894	3	1327	47x36
2895	4	1327	47x36
2896	5	1328	47x36
2897	6	1328	47x36
2898	7	1326	49x36
2899	8	1326	49x36
2900	9	1327	49x36
2901	10	1328	49x36
2902	11	1326	49x36
2903	12	1327	49x36

Yevmiye Defteri-Tahsilat-Sarfiyat

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2904	1	1309	1313	48x35
2905	2	1309	1310	48x35
2906	3	1313		48x35
2907	4	1310	1315	48x35
2908	5	1315		48x35
2909	6	1327		45x32

Daire-i İlmiye Maaş Tahakkuk Cetveli Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2910	1	1326	50x40
2911	2	1327	56x42
2912	3	1328	56x42
2913	4	1328	52x38
2914	5	1328	52x38
2915	6	1329	55x40
2916	7	1329	56x42
2917	8	1329	57x42
2918	9	1330	56x40
2919	10	1331	36x28
2920	11	1331	56x40
2921	12	1332	50x40
2922	13	1332	50x40

Daire-i Meşihat Merkez Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2923	1	1326	42x34
2924	2	1326	42x34

Daire-i Meşihat Merkez Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2925	3	1326	42x34
2926	4	1326	42x34
2927	5	1328	42x34
2928	6	1328	42x34
2929	7	1338	42x34
2930	8	1338	42x34
2931	9	1337	42x34
2932	10	1337	42x34

Yevmiye Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2933	1	1299	42x32
2934	2	1323	49x34
2935	3	1325	45x30
2936	4	1326	45x30
2937	5	1326	46x31
2938	6	1326	49x34

Tekaüd Sandığı Yevmiye Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2939	1	1313	41x29
2940	2	1314	41x29
2941	3	1315	41x29
2942	4	1316	41x29
2943	5	1316	41x29
2944	6	1320	41x29
2945	7	1321	41x29

Tekâüd Sandığı Yevmiye Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2946	8	1323	41x29
2947	9	1323	43x30
2948	10	1327	41x29

Sandık Muavene Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2949	1	1321	40x29
2950	2	1323	41x29

Makbuz Defteri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2951	1	1336	29x22

Tevkifat Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2952	1	1325	1328	42x29

Dersiam Maaş Tahakkuk Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2953	1	1333	35x25
2954	2	1334	35x25
2955	3	1335	35x25
2956	4	1335	35x25

Dersiam Maaş Tahakkuk Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2957	5	1335	35x25
2958	6	1335	35x25
2959	7	1336	35x25

Daire-i Meşihat Defter-i Kebir-i Umumi Yevmiyesi

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2960	1	1311	48x34
2961	2	1311	48x34
2962	3	1319	48x34
2963	4	1319	48x34
2964	5	1320	48x34
2965	6	1321	48x34
2966	7	1330	48x34

Emanet Muayene Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2967	1	1307	54x35
2968	2	1318	54x35
2969	3	1322	54x35

Emanet İcmal Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2970	1	1323	50x35
2971	2	1326	50x35

Daire-i İlmiye Merkez Maaşat Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2972	1	1325	44x33
2973	2	1326	47x35

İmaret Ayniyat Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2974	1	1335		41x28
2975	2	1335	1337	41x28

Hükkam-ı Şer' Devair-i Merkeziye Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2976	2	1336	1339	42x32
2977	3	1337	1338	42x32
2978	4	1337	1338	42x32

Bâb-ı Fetva Merkez Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2979	1	1297	1301	41x29
2980	2	1307	1311	42x28
2981	3	1317	1321	45x33
2982	4	1320	1327	42x32

Dersiam Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2983	1	1299	44x30

Dersiam Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2984	2	1335	40x26
2985	3	1335	40x26

İstanbul Müderrisleri Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2986	1	1306	1315	42x30
2987	2	1313	1330	44x32

Bab-ı Meşihat İstanbul Memur
ve Müderris Maaşları Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2988	1	1285	56x25
2989	2	1293	52x35
2990	3	1294	50x35
2991	4	1295	52x36
2992	5	1296	56x31
2993	6	1297	56x30

Müstahikkin-i İlmiye Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
2994	1	1326	1329	49x29
2995	2	1329		49x29

İta Emrine İktiran Eden
Mebaliğe Mahsus Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
2996	1	1327	42x42
2997	2	1331	54x40
2998	3	1331	50x35
2999	4	1333	45x32

Muhasebe-i İlmiye Tediye Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3000	1	1305	1306	45x36
3001	2	1305	1306	45x36
3002	3	1305	1306	45x36
3003	4	1306	-	45x36

İlmühaber Müfredat Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
3004	1	1323	56x40
3005	2	1325	56x40
3006	3	1326	56x40

Yevmiye Muhallefat Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
3007	1	1296	50x38
3008	2	1300	50x38
3009	3	1301	50x38

Kuyud-ı Esasiye Nukud Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
3010	1	1323	55x40
3011	2	1324	55x40

İta Emrine Mahsus Bordrolar

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
3012	1	1333	57x42
3013	2	1334	57x42
3014	3	1336	54x37
3015	4	1336	58x41
3016	5	1332	58x41
3017	6	1336	54x37
3018	7	1338	54x37
3019	8	1330	59x43
3020	9	1331	58x40
3021	10	1331	54x37

Emanet Muavene Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
3022	1	1308	52x34
3023	2	1309	49x32

Müteferrik Defterler

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3024	1	Tevkifat Defteri	1325	-	49x32
3025	2	Tevkifat Defteri	1325	-	47x32

Müteferrik Defterler

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3026	3	Tarik Bedel-i Tahakkukat	1329	-	57x42
3027	4	Düyun Defteri	1328	1333	50x36
3028	5	Tediye Defteri	1326	-	50x34
3029	6	Maaş Defteri	1323	1324	48x33
3030	7	Dersiam Maaş Defteri	1326	1327	48x38
3031	8	Daire-i İlmiye Mesarifat Bütçe Müfredat Defteri	1322	-	54x38
3032	9	Muhasses Maaş Defteri	1329	-	47x30
3033	10	Matbah Sarfiyat Defteri	1330	-	55x40
3034	11	Muhassesat-ı Zatiye	1331	-	53x42
3035	12	Taşra Mehakimi Bütçe Defteri	-	-	52x42
3036	13	Mahkemelerin Bütçe Defteri	1331	-	54x42
3037	14	İta Emrinin Hıfzına Mahsus Karton	1335	-	55x38
3038	15	Tediyat Defteri	1328	1331	50x40
3039	16	Maaşları Vakıflardan Muhasses Hayrat Görevlileri Defteri	1332	1333	57x42
3040	17	Merkez Cevamii Görevlileri Maaş Defteri	1335	-	85x50
3041	18	Merkez Cevamii Görevlileri Maaş Defteri	1339	-	85x50
3042	19	Muvazene-i İlmiye Maaş	1318	1320	59x41
3043	20	Anadolu Şimendiferleri Tahsilat	1315	1322	60x45
3044	21	Daire-i İlmiye Maaş Tahakkuk	1330	-	60x43
3045	22	Daire-i İlmiye Maaş Tahakkuk	1331	-	58x41
3046	23	Dersiam ve Kürsü Meşayih Tahakkuk	1327	-	60x43

Müteferrik Defterler

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3047	24	Daire-i İlmiye Maâş Tahakkuk	1327	-	53x41
3048	25	İlmühaber	1324	1325	60x43
3049	26	İlmühaber Müfredat	1326	-	58x41
3050	27	İrsalat ve Sarfiyatla İade Kılınan İcmal	1326	-	60x43
3051	28	İlmühaber İcmal	1326	-	58x41
3052	29	Daire-i İlmiye Tahsilat-Sarfiyat	1304	-	53x41
3053	30	Daire-i İlmiye Tahsilat-Sarfiyat	1303	-	49x41
3054	31	Makbuzat-Medfuat	1287	-	55x38
3055	32	İdanat Defteri	1313	1314	54x36
3056	33	Vilayet Muvakkat Bütçe	1326	-	50x34
3057	34	Vilayet Bütçe	1330	1333	53x35
3058	35	Vilayet İlmiye Bütçe	1337	-	53x37
3059	36	Makbuzat-Medfuat	1335	1336	53x35
3060	37	Makbuzat-Medfuat	1305	1307	43x35
3061	38	Vilayet Mal Sandığı Hesap Defteri	1324	-	53x34
3062	39	Daire-i İlmiye Bütçe Müfredat	1331	-	55x41
3063	40	Daire-i İlmiye Tahsilat-Sarfiyat	1322	-	53x36
3064	41	Daire-i İlmiye Tahsilat-Sarfiyat	1309	1311	53x38
3065	42	Mazul Memurin Maâş Bakiye D.	1327	-	53x36
3066	43	Memurin-i İlmiye Maâş Defteri	1328	-	53x41
3067	44	Daire-i İlmiye Merkez Sarfiyat	1326	-	53x41

Zimmet Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
3068	1	1301	40x28
3069	2	1325	42x30

Vezne Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
3070	1	1321	49x34
3071	2	1326	49x34

Mevrud Cedavil ve Mebalig Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
3072	1	1324	50x36
3073	2	1324	50x36
3074	3	1325	50x36

İlmiye İkrizat Muavene Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
3075	1	1322	47x34
3076	2	1333	47x34

Hazine-i Celile İkrizatının Tediye İcmal Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3077	1	1320	1321	50x35
3078	2	1325		50x39

İlmiye Aidat-ı Tekaüdiye Defterler

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3079	1	Aidat-ı Tekaüdiye	1324	-	48x33
3080	2	Aidat-ı Tekaüdiye	1335	-	47x34
3081	3	Aidat-ı Tekaüdiye	1335	-	47x34
3082	4	Taşra Havalat Defteri	1334	-	40x30
3083	5	Hazine-i Celileden Tediye Olunan Maaş Defteri	1318	1320	38x28
3084	6	Havalat Müfredat Cetveli	1328	-	38x25
3085	7	Daire-i İlmiye Demirbaş Eşya Defteri	1336	-	37x26
3086	8	Ceride-i İlmiye ve Salname'ye Ait Alım-Satım	1331	-	41x23
3087	9	Bütçe Kırtasiye ve Masraf Deft.	1327	1331	50x34
3088	10	Merkez Havalat Defteri	1323	-	49x33
3089	11	Merkez Varidat Defteri	1313	-	49x34
3090	12	Fatih İmareti Maaş Defteri	1336	-	48x33
3091	13	Muavene Defteri	1333	1335	44x31
3092	14	Varidat Defteri	1327	-	49x34
3093	15	Taşra Mehakiminden İlmiyye Veznesine İrsal Edilen Meblağ	1324	1325	44x33
3094	16	Taşra Senedat-ı Müştereke Deft.	1315	1320	50x33
3095	17	Sergi Kaydı, Havalat ve Eyyam-ı Saire Defteri	1313	-	50x33
3096	18	İdanat Defteri	1309	1310	50x35
3097	19	Dersiam Müteferrik Maaş Deft.	1329	-	40x28
3098	20	Medresetü'l-kudat Muallim Maaş Defteri	1334	-	38x34

İlmiye Aidat-ı Tekâüdiye Defterler

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3099	21	Müstakrizat-ı Hazine Nemalarının İrad ve Masraf Defteri	1316	1325	50x33
3100	22	Daire-i İlmiye Mesarifat Deft.	1314	-	48x3
3101	23	Taşra Tahsisat Defteri	1325	-	34x48
3102	24	Taşra Kırtasiye Mesarifat Deft.	1325	-	40x30
3103	25	Taşra Kırtasiye Mesarifat Deft.	1313	-	45x32
3104	26	Senedat Defteri	1313	-	48x34
3105	27	Vilayet Bütçe Müfredat Deft.	1336	-	42x32
3106	28	Taşra Bütçe Vukuat Defteri	1334	-	38x26
3107	29	Hazine-i Celileye İrsal Olunan Hulasa-i Hesabiye Pusulası	1331	-	42x29
3108	30	Vilayet Harcırah	1331	-	38x30
3109	31	Sudur Maaş Defteri	1315	1318	49x32
3110	32	Maaş Defteri	1327	1328	49x34
3111	33	Daire-i İlmiye Taahhüdât Deft.	1336	-	34x27
3112	34	İlmiye İktisat ve Teavün Sandığı Yevmiye Defteri	1334	-	49x31
3113	35	İlmiye İktisat ve Teavün Sandığı Ambar Tevzi Defteri	1334	-	49x31
3114	36	Maaş Müfredat Defteri	1335	-	46x33
3115	37	Bakiyye Muhassesat Def.	1325	1333	48x33
3116	38	Muhasebe Muavene Def.	1337	-	40x30

İlmiye Aidat-ı Tekaüdiye Defterler

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3117	39	Sergi Defteri	1320	1322	50x36
3118	40	Hazine-i Celile İkrazat Defteri	1311	1311	40x29
3119	41	Taşra Memurin Maaş, Deyn Defteri	1313	-	47x34
3120	42	Masraf Hülasası	1311	1312	50x34
3121	43	Muhasebeye Aynen Kayıt	1327	1328	44x33
3122	44	Hademe-i Hayrat Ücretleri İta Emirleri Defteri	1340	-	40x29
3123	45	Maliye Hazinesi Hademe Maaşları Defteri	1304	-	40x29
3124	46	Muhasebe Defteri (Arapça)	1323	1324	40x29
3125	47	Bâb-ı Fetva Ambarı İhracat D.	1336	1339	35x23
3126	48	Muhasebe-i İlmiye Müzekkire	1314	1320	34x24
3127	49	İlmiye Muhasebe Kayıt	1299	1304	33x24
3128	50	Merkez Erzak Defteri	1335	-	28x21
3129	51	Mazulin-i İlmiyeye Mahsus D.	1324	1332	43x33
3130	52	Maliye Hazinesi Evrak Defteri	1306	1319	47x28
3131	53	İdare-i İlmiye Emanet Defteri	1336	-	40x28
3132	54	Hazine-i Celile Tedyat D.	1311	1313	37x17
3133	55	Memurin-i İlmiye Haftalık Maaş Defteri	1322	1322	38x28
3134	56	Memurin-i İlmiye Vergi Defteri	1317	1324	39x28

İlmiye Aidat-ı Tekaüdiye Defterler

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3135	57	Memurin-i İlmiye Zamm-ı Maaş	1338	-	41x30
3136	58	Merkez Maaş Tahakkuk	1335	-	44x34
3137	59	Merkez Aidat Defteri	1335	-	38x27
3138	60	Koçan Yekün Defteri	1302	-	41x31
3139	61	Mısır'dan Vürud Eden Para	1305	-	41x33
3140	62	Muhasebe Havale Def.	1329	1330	37x25
3141	63	Vukuat Defteri	1331	1333	38x25
3142	64	Sarfiyat Müfredat Def.	1332	-	36x25
3143	65	Memurin-i İlmiye Müstahdemin Maaş Tahakkuk Cetveli	1337	-	35x25
3144	66	Makbuz Defteri	1319	1320	38x25
3145	67	Menatik-ı Harbiyeden Gelen Memurin-i Şeriyenin Maaş Müfredat	1329	-	43x35
3146	68	Menatik-ı Harbiyeden Gelen Memurin-i Şeriyenin Maaş Müfredat	1329	-	43x35
3147	69	Vilayet Öşürlerinden Haremeyn Ahalisine İkramiye	1274	1291	51x18
3148	70	Memurin-i İlmiye Maaş ve Mesarif Defteri	1329	-	47x30
3149	71	Vilayet Maaşat Mesarif Tahsisat	1335	-	36x33
3150	72	Sandık Bilanço Defteri	1330	1335	53x34
3151	73	Daire-i İlmiye Mesarifat Bütçe Müfredat Defteri	1324	1324	54x34
3152	74	İdanat Defteri	1313	1316	54x36
3153	75	Daire-i İlmiye Merkez Müfredat	1330	-	43x36

İlmiye Aidat-ı Tekâüdiye Defterler

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3154	76	Memurin-i İlmiye Maaş Defteri	1331	1333	42x31
3155	77	Memurin-i İlmiye Maaş Defteri	1331	1332	42x31
3156	78	Memurin-i İlmiye Maaş Defteri	1331	1331	42x31
3157	79	Memurin-i İlmiye Maaş Defteri	1332	1333	42x31
3158	80	Memurin-i İlmiye Maaş Defteri	1332	1332	42x31
3159	81	Memurin-i İlmiye Maaş Defteri	1332	1333	42x31
3160	82	Memurin-i İlmiye Maaş Defteri	1333	1334	42x31
3161	83	Memurin-i İlmiye Maaş Defteri	1336	1336	42x31
3162	84	Taşra Müstehakkin-i İlmiye D.	1326	1331	35x26
3163	85	Daire-i İlmiye Muhasebe Muvazene Defteri	1337	-	40x29
3164	86	Daire-i İlmiye İdare-i Merkeziye Masarîf	1315	-	49x34
3165	87	Vilayet Senedat-ı Müştereke İcmal Defteri	1321	1324	51x34
3166	88	Muhasebe-i İlmiye Tediye	1307	1315	47x39
3167	89	Taşra Vilayat Havale	1329	-	41x31
3168	90	Daire-i İlmiye Merkez Maaş	1330	-	48x31
3169	91	Daire-i İlmiye Merkez Maaş	1327	-	44x36

İlmiye Aidat-ı Tekâüdiye Defterler

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3170	92	Daire-i Merkeziye Muvakkat Bütçe	1326	-	35x26
3171	93	Vilayat Vezne Defteri	1335	-	41x28
3172	94	Vilayat Vezne Defteri	1331	-	36x26
3173	95	İlmiye Tekâüd Sandığı Maaş	1317	-	42x30
3174	96	Merkez Vilayet Bütçe Defteri	1334	-	42x31
3175	97	Merkez ve Taşra Muvazene	1334	-	42x28
3176	98	Bab-ı Meşihat Umumi Muhasebe	1313	-	34x20
3177	99	Bab-ı Meşihat Umumi Muhasebe (Çürük)	1312	-	34x20
3178	100	Pey Akçesi Defteri	1309	1317	32x20

İstatistik Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Ebat
3179	1	Vilayetler Mesafe Cetveli	-
3180	2	Devlet-i Aliyye-i Osmaniye'nin Varidat ve Mesarifat-ı Umumiyesinin Sal Muhasebesi	1304
3181	3	Devlet-i Aliyye-i Osmaniye'nin Varidat ve Mesarifat-ı Umumiyesinin Sal Muhasebesi	1306
3182	4	Devlet-i Aliyye-i Osmaniye'nin Varidat ve Mesarifat-ı Umumiyesinin Sal Muhasebesi	1307
3183	5	Devlet-i Aliyye-i Osmaniye'nin Varidat ve Mesarifat-ı Umumiyesinin Sal Muhasebesi	1308

İstatistik Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Ebat
3184	6	Devlet-i Aliyye-i Osmaniye'nin Varidat ve Mesarifat-ı Umumiyesinin Sal Muhasebesi	1309
3185	7	İstanbul Mahkemeleri İstatistik Cetveli	1330
3186	8	Suriye Mahkemeleri İstatistik Cetveli	1330
3187	9	Mamuretülaziz Mahkemeleri İstatistik Cetveli	1330
3188	10	Bitlis Mahkemeleri İstatistik Cetveli	1330
3189	11	Sivas Mahkemeleri İstatistik Cetveli	1330
3190	12	Trabzon Mahkemeleri İstatistik Cetveli	1330
3191	13	İstanbul ve Taşra İstatistik Dosya Defteri	-
3192	14	İstanbul ve Taşra Mevadd-ı Cezaiyyeye Müteallik İstatistik Dosya Defteri	1294
3193	15	Telgraf ve Posta Nezaret İstatistik D.	1312
3194	16	Telgraf ve Posta Nezaret İstatistik D.	1312
3195	17	Tahsil-i Emval Nizamnamesi'ne Tefvikan Doğrudan Doğruya İstifa Olunan Mürettebatın 1319 Senesine Ait Tahakkuk Ve Tahsilatı Cetveli	1319
3196	18	İstanbul ve Taşra Arazi İstatikleri	-

Muhasebe Defterler

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi
3197	19	Muhasebe Defteri (Arapça)	-	-
3198	20	Hazine-i Celile İkrizat Defteri	1296	1299
3199	21	Muhasebe Defteri	1304	-
3200	22	Bütçe Muhtıra Defteri	1336	1337
3201	23	Kupon Mukabilinde Verilen Müzekkire	1318	-
3202	24	Muhasebe Defteri	1335	-
3203	25	Muhasebe Defteri	1297	-

Muhasebe Defterler

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi
3204	26	Emanet ve Pey Akçesine Mahsus	1334	-
3205	27	Muhasebe Defteri	1303	-
3206	28	İnşaat Malzeme Kayıt Defteri	1304	-
3207	29	Muhasebe Defteri (inşaat)	1295	-
3208	30	Muhasebe Defteri (Arapça)	1328	-
3209	31	Muhasebe Defteri (inşaat)	1297	-
3210	32	Muhasebe Defteri (inşaat)	1304	-
3211	33	Muhasebe Defteri (inşaat)	1308	-
3212	34	Muhasebe Defteri (inşaat)	1308	-
3213	35	Muhasebe Defteri (inşaat)	1304	-
3214	36	Muhasebe Defteri (inşaat)	1304	-
3215	37	Sergi Defteri	1295	1315
3216	38	Muhasebe Defteri	1324	-
3217	39	Muhasebe Defteri	1321	-
3218	40	Muhasebe Defteri	1326	-
3219	41	Muhasebe Defteri	1316	1317
3220	42	Muhasebe Defteri (Arapça)	1322	-
3221	43	Muhasebe Defteri	1312	-
3222	44	Muhasebe Defteri	1298	-
3223	45	Muhasebe Defteri	1310	-
3224	46	Muhasebe Defteri (inşaat)	1308	-
3225	47	Muhasebe Defteri	1304	-
3226	48	Tedkik-i Maşğata Mahsus Evrak D.	1328	-
3227	49	Muhasebe Muhtıra Defteri	1332	-
3228	50	Muhasebe Kayıt Defteri	-	-
3229	51	Muhasebe Defteri	1305	-
3230	52	Muhasebe Defteri (Arapça)	1321	-
3231	53	Muhasebe Defteri	1328	-
3232	54	Muhasebe Defteri	-	-

XVII. Emval-i Eytam ve Beytülmal Müdüriyeti Defterleri

Osmanlı Devleti'nde kassamlık, askerî ve beledî olarak ikiye ayrılırdı. Askerî sınıfın tereke taksimine kadıaskerler adına "askerî kassamları", reayanınkine ise vilayet ve sancak kadıları adına "beledî kassamları" bakardı. Anadolu'da bulunan ve askerî sınıfa ait olan terekeler Anadolu, Rumeli'dekiler ise Rumeli kadıaskerine aitti. İstanbul'da askerî zümrenin tereke muameleleri, "Rumeli Kadıaskerliği Kısmet-i Askeriyye Mahkemesi", askerî sınıf dışındaki halkın terekeleri ise "İstanbul Kısmet-i Belediye Mahkemesi" ve Bilad-ı Selase kadılıklarının kısmet mahkemeleri tarafından görülürdü. Ayrıca vârisiz mallara ve Yeniçeri Ocağı mensuplarıyla bu ocağın kaldırılmasıyla yerine tesis edilen Asakir-i Mansure'nin terekelerine Beytülmal Kassamlığı, vakıfların bünyesinde olan terekelere de evkaf-ı hümayun müfettişleri nezaret ederdi.

Kadıaskerlik ve kadılıklar tereke yazım işinden sonra yetim mallarının denetimine ve muhasebe kayıtlarının teftişine de nezaret ederlerdi. Yani sadece tereke dökümü ve taksimini yapmakla iş bitmiyordu. Bedesten ve benzeri yerlerde muhafaza edilen yetim malları kredi usulüyle işletilerek yetimlerin hem geçimleri sağlanır hem de paraları değerlendirilirdi. Rumeli Kadıaskerliği Kısmet-i Askeriyye Mahkemesi ile diğer mahkemelerin yetim malları üzerindeki denetimleri ve yetim paralarının işletilmesi sırasında çeşitli usulsüzlükler yaşanabiliyordu. Yetim mal ve paraları üzerindeki yolsuzlukların önlenmesi; bu mal ve paraların muhafazasına, paraların usulüne uygun olarak işletilmesine ve muhasebelerinin düzenli olarak görülmesine bağlıydı.

Yolsuzluk olaylarının çoğuna kassam kâtipleri, muhızları ve münadilerinin adı karışırdı. Zaman zaman yapılan ikazlara rağmen yetim malları üzerindeki yolsuzlukların önü alınamadı. 19 Temmuz 1851 (19 Ramazan 1267) tarihinde de askerî sınıfa ait olan yetim mal ve paralarının yazım ve taksimî Anadolu ve Rumeli Kadıaskerliği'ne, paraların işletilmesi de Emval-ı Eytam Nezareti'ne ait olmak üzere iki iş birbirinden ayrıldı. Emval-i Eytam Nezareti'nin tesisinden maksat iyi bir idare kurmaktı. Bu da yeterli sayıda memur ve masraf demektir. Fakat finansman problemini çözecek mali kaynak yoktu. 25 Ekim 1852 (11 Muharrem 1269) tarihinde Emval-ı Eytam Nezareti, Şeyhülislâmlık bünyesine alındı ve emval-ı eytam nazırı unvanı yerine de emval-i eytam müdürü (Müdür-i emval-i eytam) denmesi kararlaştırıldı.

1851 yılında Emval-ı Eytam Nezareti'nin kuruluşuyla başlayan ve taşrada eytam müdürlüklerinin tesisleriyle devam eden süreç sonunda, 1874 yılında bu iki birimden bağımsız olarak şeyhülislâm nezaretinde yetim mallarıyla ilgilecek bir meclis kuruldu. Meclisin başkan ve üyelerinin maaşları kaza kadılarının maaş tahsisatından verilecekti. Tam adı "Meclis-i İdare-i Emval-ı Eytam"

olan meclisin başkanlığına kadiaskerlik payeli Şem'i Efendi getirildi. Emval-ı eytam müdürü ve kassam-ı askerî de meclisin tabii üyesiydi.

2 Ekim 1874'te (21 Şaban 1291) Meclis içtüzüğü hazırlandı. Buna göre Meclis'in yazı işleri başkâtip tarafından yürütülerek merkez ve taşra emval-i eytam muhasebeleri Meclis tarafından görülecekti. Diğer kurumlara yapılacak yazışmalarda şeyhülişlâmın onayı gerekecek, meclis kararları ittifak veya çoğunlukla alınacak ve bu düzenlemenin tadili şeyhülişlâmın yetkisinde olacaktı. Bu arada meclis bünyesinde ilmiye sınıfının dul ve yetimlerine maaş tahsisi amacıyla "Muhtacin-i Eramil ve Eytam-ı İlmiyye Sandığı" tesis edildi ve 2 Ekim 1874 (21 Şaban 1291) tarihinde içtüzüğü hazırlandı. Sandığın sermayesi, ilmiyede yeni tayin ve zamlardan birer aylık kesilerek oluşturulacaktı. Sandığın idaresi ve sermayesinin muhafazası "Meclis-i İdare-i Emval-i Eytam" tarafından yürütülecekti. Her ay sandık için tahsis edilen para "Maaş-ı İlmiyye Kitabeti" tarafından gerekli muameleleri yapılarak şeyhülişlâm mektupçusuna, oradan da meclise gönderilecekti.²¹

Beytülmal Kassamlığı Terekât Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3233	1	Et.Mart 1307	Er.K. Evvel 1310	40x30
3234	2	Et.Mart 1310	El.Şubat 1315	40x30
3235	3	Et.Mart 1317	Et.Mayıs 1319	40x30
3236	4	El.Nisan 1320	Er.K. Evvel 1321	40x30
3237	5	El.Mart 1323	Er.K. Sani 1324	40x30
3238	6	El.Mart 1323	Er.Şubat 1323	40x30
3239	7	El.Mart 1324	Et.Şubat 1324	40x30
3240	8	Er.Mart 1324	Et.Şubat 1326	40x30
3241	9	El.Mart 1325	Et.Mart 1326	40x30
3242	10	El.1326	Er.Şubat 1326	40x30
3243	11	El.Mart 1326	El.Şubat 1326	40x30
3244	12	El.Mart 1327	Et.Nisan 1326	40x30

²¹ Geniş bilgi için bkz. Yurdakul, *Osmanlı İlmiye Merkez Teşkilatı*, s. 128-138.

Beytülmal İdaresi Yevmiye Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3245	1	El.Mart 1304	Er.Şubat 1304	40x28
3246	2	El.Mart 1307	Er.Şubat 1307	40x28
3247	3	El.Mart 1313	Er.Şubat 1313	40x28
3248	4	El.Mart 1314	Er.Şubat 1314	40x28
3249	5	El.K. Evvel 1315	Er.Şubat 1315	40x28
3250	6	El.Mart 1315	Er.Şubat 1315	40x28
3251	7	El.Mart 1315	Er.Şubat 1316	40x28
3252	8	El.Mart 1317	Et.Şubat 1317	40x28
3253	9	El.Mart 1317	Er.Şubat 1318	40x28
3254	10	El.Mart 1318	Er.Şubat 1318	40x28
3255	11	El.Mart 1919	Er.Şubat 1319	40x28
3256	12	Er.Mart 1323	Er.Şubat 1323	40x28
3257	13	El.Mart 1327	El.Temmuz 1327	40x28
3258	14	El.Mart 1331	El.Şubat 1331	40x28

Beytülmal Defter-i Kebirleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3259	1	El.Mart 1304	Er.Şubat 1304	40x28
3260	2	El.Mart 1305	Er.Şubat 1305	40x28
3261	3	El.Mart 1307	Er.Şubat 1307	40x28
3262	4	El.Mart 1309	Er.Şubat 1309	40x28
3263	5	El.Mart 1311	Er.Şubat 1311	40x28
3264	6	El.Mart 1313	Er.Şubat 1313	40x28
3265	7	El.Mart 1314	Er.Şubat 1314	40x28
3266	8	El.Mart 1315	Er.Şubat 1315	40x28
3267	9	El.Mart 1316	Er.Şubat 1316	40x28
3268	10	El.Mart 1317	Er.Şubat 1317	40x28
3269	11	El.Mart 1318	Er.Şubat 1318	40x28
3270	12	El.Mart 1319	Er.Şubat 1319	40x28

Beytülmal Defter-i Kebirleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3271	13	El.Mart 1320	Er.Şubat 1320	40x28
3272	14	El.Mart 1321	Er.Şubat 1321	40x28
3273	15	El.Mart 1322	Er.Şubat 1322	40x28
3274	16	El.Mart 1323	Er.Şubat 1323	40x28

Defter-i Kebir Müsveddesi

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3275	1	El.Mart 1316	Er.Şubat 1316	34x24

Beytülmal İdaresi Evrak Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3276	1	El.Temmuz 1306	Et.Mart 1310	40x28
3277	2	Er.Şubat 1309	Er.Şubat 1313	40x28
3278	3	Er.Şubat 1314	Er.Şubat 1316	40x28
3279	4	Er.Şubat 1316	Er.Şubat 1321	40x28
3280	5	Er.Şubat 1320	Er.Şubat 1323	40x28
3281	6	Er.Şubat 1324	Er.Şubat 1325	40x28

Beytülmal İdaresi Evrak Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3282	1	Er.Temmuz 1316	Er.Mart 1316	45x34
3283	2	El.Mart 1321	Er.Mart 1322	45x34
3284	3	El.K Evvel 1326	Er.Mart 1327	45x34

Beytülmal Kassamlığı İsbat-ı Veraset,
Zabt-ı Vekayi, Zabt-ı Dava, Terekât Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3285	1	El.L.1305	El.Za.1308	40x28
3286	2	Et.Ş.1314	Et.C.1320	34x26
3287	3	Er.L.1316	Er.Ra.1319	40x28
3288	4	Er.Ra.1319	Et.C.1324	40x28

Beytülmal Kassamlığı Zabt-ı Dava Esas Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3289	1	Et.R.1299	Er.C.1307	42x20
3290	2	Et.B.1300	Er.Ra.1306	40x28

Beytülmal Kassamlığı Tescil-i Vekâlet Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3291	1	Er.S.1311	Et.Z.1325	40x28
3292	2	Er.C.1325	Et.N.1327	40x28

Beytülmal İdaresi Sandık Yevmiyesi Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3293	1	El.Mart 1305	El.Şubat 1305	47x33
3294	2	El.Mart 1306	Er.Şubat 1306	47x33
3295	3	El.Mart 1314	Er.Şubat 1314	47x33
3296	4	El.K. Evvel 1321	Er.Şubat 1322	47x33
3297	5	El.Mart 1323	Er.Şubat 1323	47x33
3298	6	El.Mart 1323	Er.Şubat 1326	47x33
3299	7	El.Mart 1326	Er.Şubat 1326	47x33

Beytülmal İdaresi Sandık Yevmiyesi Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3300	8	El.Mart 1327	Er.Şubat 1327	47x33
3301	9	El.Mart 1328	Er.Şubat 1328	47x33

Beytülmal İdaresi Tahvilat Yevmiyesi Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3302	1	El.Mart 1303	Er.Şubat 1303	49x34
3303	2	El.Nisan 1304	Er.Şubat 1305	49x34
3304	3	Er.Nisan 1310	Er.K. Evvel 1312	49x34

Beytülmal İdaresi Usul-i Murafaa Kontrol Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3305	1	El.Mart 1323	Er.Şubat 1323	40x28
3306	2	El.Mart 1325	El.Mart 1325	40x28

Beytülmal İdaresi Yevmiye Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3307	1	El.Mart 1301	Et.Nisan 1303	49x34

Beytülmal İdaresi Murafaa Yevmiye Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3308	1	El Mart 1306	Er. Şubat 1306	44x30

Beytülmal İdaresi Murafaa Yevmiye Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3309	1	El.Nisan 1307	Er. Şubat 1310	40x30

Beytülmal İdaresi Muhasebatına Ait İcmal Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3310	1	El.Mart 1311	Er. Şubat 1315	42x30

Beytülmal İdaresi Vezne Yevmiye Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3311	1	El.Şubat 1290	Et.Mart-1297	30x22

Beytülmal Kassam Mukteza, Zabt-ı Dava, İlam Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3312	1	Et.Haziran 1299	Er. N.1305	44x20

Meclis-i Talebe Emval-ı Eytam Kalemî Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3313	1	Er.L.1315	Et.Za.1317	38x25
3314	2	Et.Mayıs 1326	Er.Mayıs 1326	44x30
3315	3	Et.Şubat 1326	El.Şubat 1327	39x27
3316	4	Er.Za.1328	Et.Z.1328	39x29
3317	2	El.Z.1328	Er.Z.1328	39x28

Meclis-i Talebe Emval-ı Eytam Kalemî Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3318	3	Er.Z.1328	Er.M.1329	39x28
3319	4	Et.M.1329	Er.M.1329	39x29
3320	5	Er.M.1329	El.S.1329	39x29
3321	6	El.S.1329	Et.S.1329	39x29
3322	7	Et.S.1329	Et.Ra.1329	39x29
3323	8	El.Ra.1329	Et.Ra.1329	39x29
3324	9	Et.Ra.1329	Er.R.1329	39x29
3325	10	Er.R.1329	El.C.1329	39x29
3326	11	Er.C.1329	Et.C.1329	39x29
3327	12	Et.C.1329	Et.B.1329	42x33
3328	13	Et.B.1329	Et.Ş.1329	42x33
3329	14	Et.Ş.1329	Et.C.1329	42x33
3330	15	Et.L.1329	Et.Za.1329	42x33
3331	16	El.Za.1329	Et.Za.1329	42x33
3332	17	Et.Za.1329	Er.Z.1329	42x33
3333	18	El.S.1330	Er.S.1330	42x33
3334	19	Er.S.1330	Er.Ra.1330	42x33
3335	20	Er.Ra.1330	Er.R.1330	42x33
3336	21	Er.R.1330	Er.Ca.1330	42x33
3337	22	Er.Ca.1330	Er.C.1330	45x28
3338	23	Et.C.1330	El.B.1330	45x28
3339	24	El.B.133	Er.B.1330	45x28
3340	25	Er.B.1330	Et.Ş.1330	45x28
3341	26	Et.Ş.1330	El.L.1330	45x28
3342	27	El.L.1330	El.Za.1330	45x28
3343	28	El.Za.1330	Er.Z.1330	45x28
3344	29	Er.Z.1330	Et.S.1331	45x28
3345	30	Et.S.1331	El.Ra.1331	45x28
3346	31	Er.Ca.1331	Er.Ca.1331	45x28
3347	32	El.B.1331	Et.Ş.1331	38x26

Emval-ı Eytam İdaresine Mahsus Müsvedde Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3348	1	El.Z.1319	Et.Za.1321	42x33
3349	2	Er.Za.1321	El.M.1323	42x33
3350	3	Er.M.1323	Et.M.1324	42x33
3351	4	Et.Ş.1324	El.Za.1324	42x33
3352	5	Et.Ş.1324	Et.Ş.1324	42x33
3353	6	El.Za.1324	Er.M.1325	42x33
3354	7	Er.M.1325	Et.Ra.1325	42x33
3355	8	Et.Ra.1325	Er.R.1325	42x33
3356	9	Et.C.1325	Et.R.1325	46x33
3357	10	Et.B.1325	Et.Za.1325	46x33
3358	11	El.Z.1325	Et.M.1326	46x33
3359	12	Er.M.1326	Er.S.1326	46x33
3360	13	Er.S.1326	Et.B.1326	46x33
3361	14	El.Ca.1326	Er.Ca.1326	46x33
3362	15	Er.Ca.1326	El.Ş.1326	46x33
3363	16	Et.L.1326	Er.Za.1326	46x33
3364	17	Er.S.1327	El.Ra.1327	42x33
3365	18	Et.Ra.1327	Er.R.1327	46x33
3366	19	Et.Ca.1327	El.C.1327	46x33

Emval-ı Eytam Müdüriyeti Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3367	1	Et.Şubat 1326	Et.Mart 1327	42x25
3368	2	Er.Mayıs 1327	El.Temmuz 1327	42x33
3369	3	El.Temmuz 1327	El.Ağustos 1327	42x33
3370	4	Et.Ağustos 1327	El.T. Evvel 1327	42x33
3371	5	Er.Ağustos 1327	Et.Şubat 1327	39x22
3372	6	Er.T. Evvel 1327	Er.T.S.1327	42x33
3373	7	Et.K. Evvel 1327	Er.K. Sani 1327	42x33

Emval-ı Eytam Müdüriyyeti Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3374	8	Et.K. Evvel 1327	Er.K. Sani 1327	42x33
3375	9	Er.K. Sani 1327	Et.Şubat 1327	42x33
3376	10	Et.Şubat 1327	Et.Şubat 1327	42x33
3377	11	El.Temmuz 1328	Et.Ağustos 1328	42x26
3378	12	Er.Haziran 1329	Et.Ağustos 1329	38x25
3379	13	Et.K. Sani 1329	Et.Mart 1330	42x28

Emval-ı Eytam İdaresine Mahsus Müsvedde Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3380	1	El.C.1327	El.B.1327	44x33
3381	2	Et.Ağustos 1324	El.K. Sani 1324	44x33
3382	3	El.Ş.1327	Er.Ş.1327	44x33
3383	4	Er.B.1327	El.Ş.1327	44x33

Eytam Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3384	1		Er.Z.1391	El.Za.1394	33x21
3385	2	Vidin	El.S.1287	Er.R.1294	37x28
3386	3	Silistre	El.S.1285	El.R.1293	37x28
3387	4	Cem'-i Atik	Et.R.1291	Er.Eylül 1330	41x27
3388	5	Ziştovi	Et.R.1296	Et.R.1294	36x28
3389	6	Çarpan	Er.M.1288	Er.N.1290	35x22
3390	7	Filiba	Et.Ra.1291	Et.K. Evvel 1307	39x26
3391	8	Hacıoğlu	Haziran 1299	37x23	
3392	9	Ruşçuk	Er.R.1291	Et.C.1294	40x26
3393	10	Ziştovi	El.Şubat 1287	Er.Mart 1300	35x22

Eytam Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3394	11	Çarpan	Et.L.1292	El.R.1297	34x22
3395	12	Varna	El.Ca.1290	El.Temmuz 1307	33x21
3396	13		El.Ağustos 1290	Et.Mart 1293	33x21
3397	14	Ruşuk	El.Z.1290	Et.K. Ewel 1307	33x21
3398	15	Aydos	Et.Ra.1292	Et.K. Ewel 1307	33x21

Emval-ı Eytam Muamelatına Ait Sicillat

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3399	1	Er.S.1290	Et.Ş.1306	50x31
3400	2	El.L.1290	Et.R.1323	56x33
3401	3	El.S.1293	El.N.1320	55x30
3402	4	El.Ş.1315	Er.B.1324	44x33
3403	5	El.Za.1320	Et.B.1324	48x28
3404	6	Et.S.1321	El.Ş.1321	48x28
3405	7	Et.Ca.1321	Er.C.134	48x28
3406	8	El.Z.1321	Et.Za.1322	50x31
3407	9	Et.M.1322	El.Z.1310	56x32
3408	10	Er.R.1322	El.R.1324	48x28
3409	11	Er.Z.1322	Et.R.1324	48x36
3410	12	El.R.1323	Er.Ağustos 1323	56x31

Emval-ı Eytam Yevmiye Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3411	1	El.Mart 1309	Er.Şubat 1310	38x26
3412	2	El.Mart 1311	Er.Şubat 1311	33x19
3413	3	El.Mart 1313	Et.Mart 1314	41x29

Emval-ı Eytam Sandıklarının Celbine Dair İcmal Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3414	1	Er.L.1299	Er.S.1303	43x30
3415	2	El.Za.1303	El.C.1307	50x36

Hazine-i Celile İkrizatının Te'diyat Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3416	1	El.Mart 1316	Et Ağustos 1322	50x34
3417	2	Et.Haziran 1316	El.Eylül 1318	50x34

Emval-ı Eytam Hazine-i Celile Faizi
Olmak Üzere Alınan Meblağın Sarfiyat Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3418	1	El.Nisan 1300	El.Nisan 1301	42x31
3419	2	El.Mart 1302	Er.Şubat 1303	49x36
3420	3	Et.Şubat 1303	El.K. Sani 1304	49x34
3421	4	El.Mart 1309	Er.Şubat 1309	50x34
3422	5	El.Mart 1310	Er.Şubat 1311	50x34

Emval-ı Eytam Sandığından İstidane
Olunan Meblağa Mahsus Esas Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3423	1	El.N.1322	Et.K. Evvel 1323	50x36
3424	2	Et.N.1324	Et.T. Sani 1322	50x36

İdare-i Emval-i Eytam Hulasa Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3425	1	El.Mart 1328	Et.Mayıs 1328	40x29
3426	2	Er.Haziran 1329	Et.Şubat 1329	40x29
3427	3	Et.Şubat 1329	El.Mart 1322	40x29
3428	4	El.Şubat 1331	El.Nisan 1330	40x29

Emval-i Eytamın Hazine-i Celileye İfraz
Olunan Meblağının Mübadelesi İçin Zabt Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3429	1	Er.R.1301	El.Ş.1302	31x21
3430	2	Er.R.1301	Er.M.1308	28x18
3431	3	Et.L.1307	El.Ra.1307	32x21

İdare-i Emval-i Eytam İdanat Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3432	1	Et.Mart 1300	Er.Şubat 1314	41x29
3433	2	El.Mart 1301	Er.Şubat 1314	41x29
3434	3	Er.Nisan 1301	Er.Şubat 1314	41x29
3435	4	Er.Mart 1309	Er.Şubat 1314	41x29
3436	5	Er.T.Evvel 1309	Er.T. Sani 1323	41x29
3437	6	El.Mart 1315	El.T. Sani 1323	41x29
3438	7	El.Mart 1315	El.Şubat 1323	41x29
3439	8	El.Mart 1315	Et.Şubat 1322	41x29
3440	9	El.Mart 1321	El.T. Sani 1322	41x29

Eramil ve Eytam İlmiye Sandığı Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3441	1	İdanat	El. K. Evvel 1302	Et. Nisan 1305	41x28
3442	2	İdanat	El. Mart 1307	Et. Temmuz 1308	41x28
3443	3	Yevmiye	El. Mart 1310	Er. Şubat 1310	38x29
3444	4	Maaş	Et. Nisan 1299	Et. Mayıs 1301	38x29

Emval-i Eytam Maaş Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3445	1	Nisan 1278	Nisan 1280	22x18
3446	2	Nisan 1278	Mart 1283	36x23
3447	3	Nisan 1278	Mart 1273	36x23
3448	4	Mart 1278	Mayıs 1273	36x25
3449	5	Nisan 1278	Haziran 1282	35x25
3450	6	T.Evvel 1278	Ağustos 1283	35x25
3451	7	T.Evvel 1283	Mayıs 1295	36x25
3452	8	Ağustos 1283	Mart 1287	36x25
3453	9	T.Evvel 1283	Mart 1295	36x25
3454	10	Eylül 1283	Nisan 1294	36x25
3455	11	Haziran 1295	Şubat 1298	36x25
3456	12	Haziran 1295	Şubat 1295	36x25
3457	13	Mart 1295	Eylül 1298	36x25
3458	14	Haziran 1295	Şubat 1298	36x25
3459	15	Haziran 1295	Şubat 1298	36x25
3460	16	Temmuz 1295	Mart 1298	36x25
3461	17	Mart 1295	T. Sani 1298	36x25
3462	18	Mart 1296	Haziran 1298	36x25
3463	19	Eylül 1283	Eylül 1294	36x25

Nukud-ı Mevkufe Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3464	1	1297	1298	36x29
3465	2	1299	1302	41x29
3466	3	1299	1302	42x39
3467	4	1299	1302	42x29
3468	5	1299	1302	42x29
3469	6	1299	1302	42x29
3470	7	1303	1306	42x29
3471	8	1303	1306	42x29
3472	9	1303	1306	42x29
3473	10	1303	1306	42x29
3474	11	1307	1310	42x29
3475	12	1307	1310	42x29
3476	13	1311	1314	42x29
3477	14	1311	1314	42x29
3478	15	1315	1318	42x29

Müteferrik Emval-i Eytam Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3479	1	Emval-i Eytam	El.Mart 1327	El.Mart 1328	47x31
		Müdüriyeti'nden Gönderilen Evrakın Hulasası Def.			
3480	2	Emval-i Eytam	Er.M.1327	El.Z.1317	51x33
		Şubesi'ne Havale Buyurulan Tezahir ve Arzuhal Kaydına Mahsus Def.			
3481	3	Meclis-i İdare-i Emval-i El. M.1316	El. M.1316	El.R.1325	50x30
		Eytam Şubesi'ne Havale Buyurulan Evrakın Kaydına Mahsus Def.			

Müteferrik Emval-i Eytam Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3482	4	Emval-i Eytam Sandıklarının Muhasebe ve Muayenelerine Mahsus Müsvedde Def.	El.T.Evvel 1298	Et.Nisan 1299	34x25
3483	5	Emval-i Eytam Emlak Def.	Mart 1315	Et.Şubat 1321	40x29
3484	6	İdare-i Emval-i Eytam İdanat Sandık Makbuz Def.	El.R.1323	El.Şubat 1328	40x29
3485	7	İdare-i Emval-i Eytam İdanat Hesap Varakası	Er.T.Evvel 1322	Er.KE1323	41x29
3486	8	İdare-i Emval-i Eytam İspat-ı Rüşd ve İspat-ı Veraset	El.Mart 1315	Er.Haziran 1323	39x29
3487	9	İdare-i Emval-i Eytam Zimmet Def.	Et.Mart 1315	Et.T. Sani 1322	41x29
3488	10	İdare-i Emval-i Eytam Tahsilat Mütenevvi Faizleri Def.	El.Mart 1315	Et.Ağustos 1323	41x29
3489	11	Derseadet İdare-i Emval-i Eytam Evrak Def.	El.K.Sani 1327	El.Şubat 1357	33x22
3490	12	1301-1308 Seneleri Maliyesi Müstakrazat Faizleri Makbuz Def.	El.Mart 1301	El.Şubat 1308	33x25
3491	13	1289 Senesi Toplam Faiz Def.	Er.K.Evvel 1289	El.C.1291	30x21
3492	14	İdare-i Emval-i Eytam Hazine-i Celile İkrazatı Faizleri Tediye Def.	El.Mart 1316	Er.Şubat 1317	51x35
3493	15	İdare-i Emval-i Eytam Eşya Def.	Er.Mart 1315	Et.Temmuz 1316	41x29
3494	16	İdare-i Emval-i Eytam İlmuhaber Müsvedde	Et.B.1326	Er.Z.1326	45x33
3495	17	İdare-i Emval-i Eytam Kalemi ve İlmiye Takaüd Sandığı Muhasebe Def.	Er.T.Sani 1326	Er.T. Sani 1326	40x30

Müteferrik Emval-i Eytam Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3496	18	İdare-i Emval-i Eytam İdanat Sandığına Vurüd Eden Evrak Kaydına Mahsus Def.	Er.Mart 1326	Et.MAY1327	57x43
3497	19	İdare-i Emval-i Eytam İdanat Sandığına Vurüd Eden Evrak Kaydına Mahsus Def.	El.C.1325	El.Ca.1327	57x43
3498	20	Dersaadet Eytam Müdüriyeti Tahsildarları Marifetiyle Müstakrızlarından Bittahsil İrad Kayd Olunan Meblağın İrsaliye Varakası	Er.Mart 1324	El.Haziran 1324	57x43
3499	21	Derseadet Eytam Müdüriyeti Veznesine Teslim Olunacak Meblağın İrsaliye Varakası	Et.K.Sani 1323	El.Nisan 1324	57x45
3500	22	İdare-i Emval-i Eytam İdanat Sandığı Kuyudatının Ayniyat Kismına Ait İcmal Def.	Er.Şubat 1324	Eylül 1320	57x43

Kâtipler İdaresindeki Eytam Sandıkları

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3501	1	Hafız Hamdi Efendi	1260	1276	52x19
3502	2	Hafız Kamil Efendi	1261	1274	52x19
3503	3	Mümeyyiz-i Evvel Mehmed Ef.	1261	1274	51x19
3504	4	Merhum Hakkı Atik	1262	1278	52x19
3505	5	Mümeyyiz-i Evvel Mehmed Ef.	1263	1279	51x19
3506	6	Ata Efendi	1266	1280	54x18
3507	7	Ata Efendi Atik	1266	1273	52x19
3508	8	Es-Seyyid Mehmed Efendi	1267	1282	50x19

Kâtipler İdaresindeki Eytam Sandıkları

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3509	9	Çavuşzade	1270	1284	56x19
3510	10	Es-Seyyid Mehmed Nuri	1271	1281	55x19
3511	11	Mümeyyiz-i Evvel Mehmed Ef.	1273	1279	50x17
3512	12	Merhum Fahreddin Ef.	1273	1286	47x17
3513	13	Ethem Ef.	1273	1286	56x20
3514	14	Hocazade Rıza Ef.	1275	1285	54x19
3515	15	Mehmed Ef.	1275	1290	52x19
3516	16	Hoca tahir Ef.	1276	1290	50x18
3517	17	Ethem Ef.	1278	1287	54x18
3518	18	İbrahim Behçet Ef.	1278	1300	52x20
3519	19	Merhum Hamdi Ef.	1278	1288	52x20
3520	20	Ahmed Münir Ef.	1281	1295	53x19
3521	21	Hulusi Ef.	1281	1296	54x18
3522	22	Ali Ef.	1281	1299	56x19
3523	23	Hafız Emin Ef.	1283	1296	53x20
3524	24	Rıza Ef.	1283	1291	53x19
3525	25	Kâmil Ef.	1286	1295	56x20
3526	26	Hacı Ethem Ef.	1286	1301	56x20
3527	27	Nuri Ef.	1286	1296	49x20
3528	28	Elhac Edhem Ef.	1286	1294	53x19
3529	29	Hafız Mustafa Ef.	1287	1301	54x19
3530	30	Hocazade Rıza Ef.	1288	1300	40x19
3531	31	Serketebe Salih Ef.	1288	1295	54x19
3532	32	Nidai Ef.	1289	1297	54x19
3533	33	Ahmed Fahreddin Ef.	1291	1301	56x20
3534	34	Serketebe Salih Ef.	1293	1300	55x19
3535	35	Emin Ef.	1296	1301	55x19
3536	36	Es-seyyit Hafız Hakkı Ef.	1296	1300	56x20
3537	37	Es-seyyit Mehmed Şemseddin Ef.	1298	1301	53x20

Aidiyeti Bilinmeyen Eytam Sicilleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3538	1	1264	1278	52x19
3539	2	1265	1272	53x19
3540	3	1266	1276	52x19
3541	4	1268	1279	53x19
3542	5	1269	1299	53x19
3543	6	1273	1287	53x19
3544	7	1275	1288	53x18
3545	8	1278	1295	56x19
3546	9	1286	1295	56x19
3547	10	1286	1301	51x18
3548	11	1288	1294	55x19
3549	12	1288	1295	52x19

Emval-i Eytam Sandıkları İkazat ve Tediye Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3550	1	1268	1297	55x24
3551	2	1273	1275	55x19
3552	3	1291	-	30x21
3553	4	1294	-	56x21
3554	5	1296	1299	36x24
3555	6	1296	1299	56x24
3556	7	1296	1299	56x24
3557	8	1296	1299	56x24
3558	9	1296	1299	58x24

Mahkemelere Ait Eytam Sicilleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3559	1	Kismet-i Askeriye Mahkemesi	1250	-	67x27

Mahkemelere Ait Eytam Sicilleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3560	2	Galata Mahkemesi	1264	1275	53x19
3561	3	Galata Mahkemesi	1295	1302	54x19
3562	4	Galata ve Kısmet-i Askeriye Mahkemesi	1271	1280	33x23
3563	5	Galata ve Kısmet-i Askeriye Mahkemesi	1281	1289	35x24
3564	6	İstanbul Mahkemesi	1263	1269	23x16
3565	7	İstanbul Mahkemesi	1280	1291	52x20
3566	8	Üsküdar Mahkemesi	1282	1300	55x19
3567	9	İstanbul Mahkemesi	1283	1290	56x19
3568	10	İstanbul Mahkemesi	1289	1300	54x19
3569	11	Eyüp Mahkemesi	1276	1298	50x18

Emval-i Eytam'a Ait Muhtelif Defterler

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3570	1	Bilâ-sandık Muamele-i Emval-i Eytam	1291	1302	55x19
3571	2	Eytam Sandıklarından Borç Alanlar	1325	-	43x27
3572	3	Eytam Kayıt Defteri (Fihrist)	1282	1302	33x21
3573	4	Eytam İdane Defteri	1301	1307	28x42
3574	5	Eytam İdane Defteri	1324	1325	28x42
3575	6	Muhallefat Defteri	1287	1289	55x32
3576	7	Muhallefat Defteri	1291	1292	55x32
3577	8	Muhallefat Defteri	1303	1304	55x37
3578	9	Tereke Kayıt Defteri	1311	1314	39x27
3579	10	Tereke Kayıt Defteri	1316	1320	39x27
3580	11	Beytülmalce Tahrir Olunan Terekeler	1299	-	35x21

Emval-i Eytam'a Ait Muhtelif Defterler

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3581	12	Galata Tereke Defteri	1287	1294	28x20
3582	13	İstanbul Tereke Defteri	1297	1298	40x27
3583	14	Tereke Defteri	1326	1330	33x18
3584	15	Emval-i Eytam İdaresi İdane Sandığı Nakit İcmal Defteri	Et.Eylül 1322	Et.Mart 1323	41x53
3585	16	Emval-i Eytam Hazine-i Celile Faizi Olmak Üzere Alınan Mebalığın Sarfiyat D.	1301	-	33x53
3586	17	Eytam, Eramil ve Mütakaidin Maaş Tediye D.	El.Şubat 1318	El.Mart 1320	35x53
3587	18	Eytam İstikraz Defteri	1306	1314	34x53
3588	19	Eytam İstikraz Defteri	1306	1311	31x48
3589	20	Müstakrizat-ı Eytamın Sığar Kısmı Re'sûl-Mâl Defteri	1306	1319	32x49
3590	21	Emval-i Eytama Gelen Evrak Hulasa Defteri	28.06.1328	3.07.1329	35x49
3591	22	Eytam Kayıt Defteri	-	-	30x42
3592	23	Büyülmal.Kassamlığı Yevmiye Defteri	1301	1302	30x48
3593	24	Beyülmal İdaresi Sandık Yevmiye Defteri	1304	-	32x47
3594	25	Beyülmal İdaresi'nden Şubeye Vürud Eden Mebalığ Defteri	Et.Temmuz 1309	Er.Ağustos 1322	28x41
3595	26	Beyülmal İdaresi Tahrirat Defteri	1320	-	27x38
3596	27	Emval-i Eytam İdane İhtarname Defteri	Er.Ağustos.1325	Er.Haziran 1326	26x42
3597	28	Emval-i Eytam İdane İhtarname Defteri	Er.Haziran 1326	El.K. Sani 1326	23x40
3598	29	Bakırköy Eytam Sandığı Tereke Defteri	Et.K. Evvel 1336	Et.Ağustos 1337	25x37
3599	30	Meclis-i Emval-i Eytam Zabıt Ceridesi	El.Ş.1302	El.Z.1305	21x32

Emval-i Eytam'a Ait Muhtelif Defterler

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3600	31	Emval-i Eytam İdaresi Karar Defteri	Et.Mayıs 1325	Et.K. Sani 1325	20x29
3601	32	Emval-i Eytam Gelen Defteri ve Sandık Fihristi	1301	-	19x24

Emval-i Eytam'a Ait Muhtelif Muhasebe Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
3602	1	-	33x20
3603	2	1302	37x23
3604	3	1313	36x24
3605	4	-	33x25
3606	5	1303	40x28
3607	6	1300	28x19
3608	7	1310	25x19
3609	8	1309	25x19
3610	9	1310	25x19
3611	10	1308	25x19
3612	11	1289	28x20
3613	12	1312	25x17
3614	13	1316	25x17
3615	14	1316	25x17
3616	15	1312	25x17
3617	16	1311	25x17
3618	17	1314	25x17
3619	18	-	25x17
3620	19	1312	37x17
3621	20	1299	37x17
3622	21	1329	37x17
3623	22	1329	37x17

Emval-i Eytam'a Ait Muhtelif Muhasebe Defterleri

Genel No	Özel No	Tarih	Ebat
3624	23	1327	37x17
3625	24	1328	37x17
3626	25	1304	37x17
3627	26	1320	28x13

Eytam İdane Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
3628	1	1326	1327	36x24
3629	2	1326	1327	36x24
3630	3	1326	1329	39x19
3631	4	1326	1329	39x19
3632	5	1328	1329	39x19
3633	6	1328	1329	36x12
3634	7	1329	1331	34x12
3635	8	-	-	42x30

Meşihat Arşivi'nde Bulunan Mahkeme Sicilleri

Şeyhülislâmlık Arşivi'nde, İstanbul'un muhtelif mahkemelerine ait sicil ve defterler de bulunmaktadır. Şeriyeye Sicilleri Arşivi'ne alınmamış olan ve yapılan tasnif çalışmaları esnasında ortaya çıkarılan 889 defter, kataloğun üçüncü bölümünü teşkil etmektedir.

1836 yılından sonra İstanbul Kadılığı ile Anadolu ve Rumeli kadıaskerliklerine ait bazı siciller 1894 yılında kurulan Şeriyeye Sicilleri Arşivi'ne devredilmemiş ve Şeyhülislâmlık Arşivi defterleri arasına karışarak günümüze intikâl etmiştir. Bâb-ı Meşihat'ın tesisinden sonra bu müessesenin dışında faaliyet gösteren Bilad-ı Selase kadılıkları ile naipliklerin sicilleri de medrese ve cami gibi mahallerden toplanarak 1894 yılında Şeriyeye Sicilleri Arşivi'ne getirilmiştir.

Fakat müsvedde defterler olarak kabul edilen zabt-ı dava ve tescil-i vekâlet türü defterler ile münâkehat-mufarekât defterleri ya buldukları mahallerde terkedilmiş ya da Şeriyeye Sicilleri Arşivi'ne alınmayarak Şeyhülislâmlık Arşivi defterleri arasında bırakılmıştır.

Şeriyeye Sicilleri

Osmanlı mahkemelerinin tuttuğu siciller; şeriyeye sicili, mahkeme defteri, kadı defteri gibi muhtelif isimlerle zikredilmiştir. Osmanlı döneminden günü-

müze intikal eden sicillerden en eskisi Fatih dönemine ait 1455 (860) tarihli Bursa Şeriyeye Sicili'dir. İstanbul Müftülüğü Şeriyeye Sicilleri Arşivi'nde bulunan defterler daha geç tarihleri taşımaktadır. Bu arşivdeki siciller arasında Üsküdar Mahkemesi'ne ait olanlar en eskileri olup 1513 (919) yılından başlanmaktadır.

Osmanlı mahkemelerinin muayyen bir mekânda faaliyet göstermemiş olmaları, bunlara ait arşiv evrakının ve sicillerin yok olmasına sebep olmuş ve mahkemelerin işleyişine ait bilgiler de özellikle XV. ve XVI. yüzyıllar için teorik ifadelerden öteye gidememiştir. Mahkeme defterlerinin esasını oluşturan belgeler şahıslara ve resmî makamlara verildiği için mahkemelerde sadece defterler kalmıştır.

İstanbul mahkemeleri sicilleri arasında ilam, hüccet ve kassam sicillerinin yanı sıra kadıların farklı idari ve iktisadi faaliyetleri neticesinde düzenlenmiş müstakil mevzulara ait siciller de mevcut olup bunlar vakıf, esnaf, narh, nüfus, gedik, cihat, vezaif, eytam, ma-i leziz, ahidname, ferman sicilleri olarak ayrılmıştır. Aslında vakıf, narh, gedik, eytam muameleleri ve fermanlar için müstakil siciller tutulmadan önce de bu husustaki muameleler sicillerde dağınık olarak kaydediliyordu. Bu tür kayıtların belli bir ihtisaslama sonucu veya diğer kayıtlardan ayrı bir seri oluşturma gayesiyle tutulduğu düşünülebilir.

Osmanlı devlet sisteminin ve idari yapısının köklü bir değişim süreci içine girdiği XIX. yüzyılda kaza ve idare alanındaki yetki dağılımı şeri mahkemeler aleyhine olacak şekilde sürekli daralmıştır. Öncelikle ticaret mahkemelerinin kurulması, kadıların esnaf-üzerindeki denetim haklarının mahallî-idarelere devredilmesi, vakıfların idaresinin Evkaf-ı Hümayun Nezareti'nde toplanması, Emval-i Eytam idaresinin kurulması, asayiş ve güvenliğin Zaptiye Nezareti'nce sağlanması şeri mahkemelerin bu alanlardaki yetkilerine son vermiştir.

Bir zamanlar İstanbul ve Bilad-ı Selase'de ölüm ve evlilik kayıtlarını ve İstanbul sokaklarındaki dilencileri dahi özel defterlerle tespit eden kadıların, XIX. yüzyılda sahip oldukları geniş yetki alanları büyük oranda daraltılmıştır. Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda yaşanan bu gelişmeler, kadı sicillerini de doğrudan etkilemiştir. XVI.-XVIII. yüzyıllardaki sicillerinin muhteva zenginliği yanında XIX. yüzyıl sicilleri pek sönük kalır. Bu devir sicilleri ebatça büyük olup özensiz bir şekilde tutulmuş ve ciltlenmiştir. XIX yüzyılın son çeyreğinde ise davaları kaydetmek için matbu klişeli defterler kullanılmıştır.

Zabt-ı Dava Cerideleri

Şeriyeye mahkemelerinde bir davanın seyrine ait kayıtların yer aldığı dava tutanaklarına "zabt-ı dava cerideleri" ismi verilmiştir. Şer'î belgelerin tanzimi

esnasında zabt-ı dava cerideleri esas tutulurdu. Zabıt-ı dava kayıtlarının müsveddelerle yazılması esnasında davanın yönünü değiştirecek ifade farklılıklarına yer verilmesinden kaçınılması, *Düsturlarda* yayımlanan talimatnamelerle kadınlara tebliğ edilmişti.

XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren zabıt-ı dava ceridelerinin mahkemelerde diğer sicillerle beraber muhafaza edildiği ve bazen de esas defterler yerine kullanıldığı görölmektedir. İstanbul Kadılığı'na ait bazı zabıt-ı dava cerideleri üzerinde yapılan tetkiklerde bunlardaki kayıtların ilam, hüccet ve kassam defterleri gibi esas defterlerle mutabakat hâlinde olduğu görölmüştür.

Meşihat Arşivi'nde tasnif edilen mahkeme defterlerinin ekserisini zabıt-ı dava cerideleri meydana getirmektedir. Özellikle Rumeli ve Anadolu kadıaskerliği ile Üsküdar Mahkemesi'ne ait olan ve XIX. yüzyılın son çeyreği ile XX. yüzyıl başlarında tutulmuş olan zabıt-ı dava cerideleri büyük oranda Meşihat Arşivi'ne intikal etmiştir. Şeriyye Sicilleri Arşivi'nde de sicillerin yanı sıra zabıt-ı dava ceridelerine tesadüf olunmaktadır. Özellikle Beşiktaş Mahkemesi'nde 960/1553 yılında başlayan ilk zabıt-ı dava ceridesi bu türe ait en eski örnek olmasıyla dikkat çekicidir. Beşiktaş Mahkemesi sicillerinin pek çoğunun zabıt-ı dava ceridelerinden meydana gelmesi, bu mahkeme defterlerinin eksik olan senelerinin zabıt-ı dava cerideleriyle tamamlandığını düşündürmektedir. Ahi Çelebi Mahkemesi'nde de 1292-1325 (1875-1907) yılları arasına ait pek çok zabıt ceridesi kayıtlı bulunmaktadır. Adalar ve Bilad-ı Metruke ve Yeniköy mahkemelerinde bir, Beytülmal Kassamlığı'nda ise iki adet zabıt-ı dava ceridesi kayıtlıdır. Tophane Mahkemesi'nde mevcut zabıt cerideleri 1221/1806 yılında başlamakta olup on adettir.

İzinname ve Münâkehat-Mufarakat Defterleri

İstanbul, Bilad-ı Selase ve bunlara bağlı diğer mahkemelerde evlilik ve boşanma muamelelerine ait kayıtlar; izinname, münâkehat-mufarakat, seyyibe-bakire vs. isimlerle anılan hususi defterlerde toplanmıştır. Bunlardan günümüze ulaşan en eski defter Üsküdar Kadılığı'nın 1246-1279 (1830-1862) yılları arasındaki nikah kayıtlarını ihtiva eden nikah defteridir. XIX. yüzyılın ilk yarısına ait kayıtları da ihtiva ediyor olmasıyla dikkat çeken ve varlığından henüz haberdar olduğumuz bu tür bir defter Osmanlı ictimai hayatına ait yeni kaynakların varlığına da işaret etmektedir.

İstanbul Kadılığı'nın 1297/1888 yılına ait bakire izinnamesi ise bu tür izinname defterlerinin ilk örneğini teşkil etmektedir. Bekar ve dul olanlar için ayrı kayıt defterleri tutulmuş ve dullar için tutulan defterler *seyyibe izinnamesi* olarak adlandırılmıştır. İzinname, belgelerin düzenleniş şekli ve ifade baki-

mından eski sicillerdeki evlilik kayıtlarından farklıdır. Bir de fihrist şeklinde düzenlenen evlilik kayıt defterleri vardır ki bunlarda sadece evlilik akdini gerçekleştiren taraflar, bunların velilerinin isimleri ve akit tarihleri kayıtlı bulunmaktadır. Şeyhülislâmlık Arşivi'nde Üsküdar Mahkemesi'nin 1332-1342 (1914-1923) yılları arasına ait on dört münâkehat-mufarakat defteri, 1335-1345 (1917-1926) yılları arasına ait iki münâkehat-mufarakat fihrist defteri, 1314-1339 (1896-1920) yılları arasına ait altı izinname sicili ve 1339-1345 (1920-1926) yılları arasına ait altı izinname fihristi mevcutken, 1995 yılının Aralık ayında Üsküdar Valide Camii'nin dolaplarında bulunan ve 1246-1342/ 1830-1923 yılları arasına ait olan on dört münâkehat ve mufarakat defteri de bu seriye dahil edilmiştir.

Meşihat Arşivi'nde Üsküdar Mahkemesi'nin dışında Bakırköy Mahkemesi'nin iki izinname defteri, Beykoz Mahkemesi'nin üç münâkehat-mufarakat defteri, Kasımpaşa Mahkemesi'nin beş münâkehat-mufarakat defteri, Kartal Mahkemesi'nin iki münâkehat-mufarakat defteri ve İstanbul Mahkemesi'nin on üç izinname, altı seyyibe izinname, sekiz bakire izinname defteri kayıtlı bulunmaktadır.¹

I. Rumeli Kazaskerliği Sicilleri

Rumeli Kazaskerliği Zabt-ı Dava Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
1	1	El. Ca. 1304	Er. C. 1311	33x21
2	2	El. Ca. 1304	Er. Za. 1306	33x21
3	3	ER. Ş. 1306	El. Za. 1308	33x24
4	4	El. R. 1308	Et. B. 1313	32x24
5	5	Et. L. 1322	Et. R. 1330	32x24
6	6	El. R. 1324	El. Ra. 1341	26x34
7	7	Er. L. 1325	Er. Ca. 1330	26x34
8	8	Er. L. 1326	Et. Za. 1328	33x25

¹ Mahkeme sicilleri için bkz: Bilgin Aydın, "Meşihat Arşivi'nde Yeni Tasnif Olunan Siciller", *Türk Dünyası Araştırmaları*, S. 92, (Ekim 1994), s. 122-151; "Şeriyette Sicilleri Arşivi'nde Hususi Mahiyette Düzenlenmiş Siciller ve Meşihat Arşivi'nde Yeni Tasnif Olunan Şeriyette Sicilleri", *Hakkı Dursun Yıldız Armağanı*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1995, s. 115-123; *Bab-ı Meşihat'ın Bürokratik Yapısı ve Evrak İdaresi*, s. 46-49.

Rumeli Kazaskerliği Zabt-ı Dava Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
9	9	Et. Ra. 1327	Er. L. 1328	33x25
10	10	Et. Ca. 1327	El. R. 1330	35x26
11	11	El. L. 1327	Et. Ra. 1332	35x26
12	12	Et. L. 1327	El. Ş. 1331	35x26
13	13	Et. Ra. 1327	Et. L. 1332	35x26
14	14	Er. L. 1327	Et. B. 1332	35x26
15	15	Et. Za. 1327	Et. Ra. 1330	35x26
16	16	Et. Z. 1327	Et. B. 1332	35x26
17	17	Er. B. 1328	Er. B. 1330	35x26
18	18	Er. Z. 1328	Et. M. 1333	35x26
19	19	El. M. 1329	El. B. 1332	35x26
20	20	El. M. 1329	Er. N. 1329	35x26
21	21	El. S. 1329	El. L. 1331	35x26
22	22	Et. R. 1329	Et. Ş. 1329	35x26
23	23	Er. R. 1329	Et. Ra. 1329	35x26
24	24	El. Ca. 1329	Er. B. 1332	35x26
25	25	El. Ca. 1329	Et. Ra. 1332	35x26
26	26	Et. C. 1329	Er. R. 1331	35x26
27	27	El. Za. 1329	El. M. 1333	35x26
28	28	Et. Za. 1329	Er. Z. 1329	35x26
29	29	Et. Za. 1329	El. Ra. 1341	35x26
30	30	Er. Za. 1329	Er. Ca. 1330	35x26
31	31	Et. B. 1330	El. R. 1336	35x26
32	32	Er. N. 1331	Er. C. 1335	35x26
33	33	Er. Ra. 1332	Er. Ca. 1341	35x26
34	34	Er. R. 1332	El. Ş. 1334	35x26
35	35	Et. R. 1332	El. M. 1335	35x26
36	36	Et. Ca. 1332	Et. Ra. 1337	35x26
37	37	Er. Ca. 1332	El. C. 1333	35x26
38	38	El. C. 1332	El. Ra. 1341	35x26
39	39	Er. Ş. 1332	Er. B. 1337	35x26
40	40	El. Ş. 1333	El. M. 1337	35x26

Rumeli Kazaskerliği Zabt-ı Dava Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
41	41	El. B. 1333	Er. Ş. 1336	35x26
42	42	Er. B. 1333	El. S. 1337	35x26
43	43	Et. C. 1334	Er. B. 1341	35x26
44	44	El. Ra. 1335	Er. S. 1339	35x26
45	45	El. C. 1335	El. Ca. 1341	35x26
46	46	Et. S. 1336	Et. R. 1341	35x26
47	47	El. S. 1336	Et. Ca. 1341	35x26
48	48	Et. Ra. 1337	El. Ca. 1341	35x26
49	49	Et. B. 1337	El. Ş. 1341	35x26
50	50	El. M. 1338	El. M. 1338	35x26
51	51	El. Z. 1338	El. M. 1341	35x26
52	52	El. S. 1339	El. Z. 1340	35x26
53	53	El. B. 1292	Et. N. 1295	30x20
54	54	El. Z. 1296	El. Ca. 1301	26x17
55	55	Er. R. 1303	Et. R. 1307	30x20
56	56	El. Ca. 1304	Er. C. 1306	33x21
57	57	El. Ş. 1306	Et. N. 1308	25x33
58	58	El. Ra. 1309	El. S. 1315	30x20

Rumeli Kazaskerliği Tescil-i Vekâlet Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi
59	1	Et. L. 1327	Er. L. 1329
60	2	Et. Ca. 1328	El. C. 1330
61	3	El. Za. 1329	Er. Za. 1333
62	4	El. R. 1330	Et. R. 1333
63	5	El. C. 1330	Et. R. 1332
64	6	Et. R. 1332	El. S. 1335
65	7	Et. R. 1332	Er. Ra. 1335
66	8	Et. C. 1332	Et. M. 1336
67	9	Et. S. 1327	El. S. 1341

Rumeli Kazaskerliği Vekayi
Odasına Mahsus Zabıt-ı Dava Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi
68	1	Er. S. 1296	Er. C. 1299
69	2	Er. Ra. 1310	Et. R. 1311
70	3	El. Ca. 1311	El. B. 1312
71	4	El. C. 1311	El. Ra. 1312
72	5	Er. M. 1312	El. Za. 1313
73	6	Et. C. 1313	Er. Z. 1315
74	7	El. B. 1313	Et. Ca. 1315
75	8	El. Za. 1313	El. M. 1313
76	9	Et. L. 1315	El. R. 1322
77	10	El. Za. 1315	Et. S. 1316
78	11	Er. Z. 1316	Et. Za. 1320
79	12	Et. L. 1317	Et. Ra. 1320
80	13	El. Za. 1318	Et. N. 1321
81	14	El. S. 1319	Er. B. 1321
82	15	Et. Ca. 1319	Er. Ca. 1321
83	16	El. M. 1322	Er. S. 1323

Rumeli Kazaskerliği Mahfel-i Şeriata
Mahsus Zabıt-ı Dava Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
84	1	Et. M. 1310	Er. Za. 1310	23x39
85	2	Er. M. 1310	Et. Z. 1311	23x39
86	3	Er. Ş. 1311	Er. Ş. 1311	23x39
87	4	El. M. 1311	Et. M. 1312	24x34
88	5	Er. L. 1311	Et. S. 1313	24x34
89	6	Et. S. 1313	El. S. 1316	24x34
90	7	Et. C. 1313	Er. M. 1315	24x32
91	8	El. Ca. 1313	Et. B. 1314	24x34
92	9	El. M. 1314	Er. B. 1315	24x34

Rumeli Kazaskerliği Mahfel-i Şeriata
Mahsus Zabt-ı Dava Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
93	10	El. Za. 1314	El. B. 1327	24x34
94	11	Er. R. 1315	Et. Ca. 1316	24x34
95	12	Er. R. 1315	Et. S. 1316	24x32
96	13	El. M. 1317	Er. C. 1318	24x32
97	14	El. Ra. 1318	El. Z. 1319	24x32
98	15	El. R. 1318	Et. S. 1320	24x32
99	16	Er. R. 1320	Er. S. 1321	24x32
100	17	Er. S. 1320	Er. S. 1321	24x34
101	18	Er. S. 1321	El. M. 1321	24x32
102	19	El. Za. 1321	El. C. 1322	24x32
103	20	Er. S. 1319	Er. Ra. 1320	23x31

Rumeli Kazaskerliği Mahfel-i
Şeriata Mahsus Husus Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
104	1	Er. S. 1310	El. B. 1310	23x31
105	2	Et. Za. 1310	Er. Z. 1311	23x31
106	3	El. Ra. 1311	El. Z. 1313	23x31
107	4	Er. Z. 1313	Er. Z. 1315	23x31
108	5	El. Za. 1315	Er. S. 1325	23x31
109	6	Er. M. 1317	El. Ra. 1319	23x31
110	8	El. R. 1320	Et. N. 1321	23x31
111	9	Et. Ra. 1321	Er. Ra. 1322	23x31

Rumeli Kazaskerliği Vekayi Odası'na
Mahsus Tescil-i Vekâlet Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi
112	1	El. S. 1307	Er. C. 1317

Rumeli Kazaskerliği Vekayi Odası'na
Mahsus Tescil-i Vekâlet Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi
113	2	El. S. 1310	El. Z. 1311
114	3	Et. Ra. 1315	Er. Z. 1318
115	4	El. B. 1317	El. L. 1328
116	5	El. M. 1319	Et. Z. 1324
117	6	Er. Z. 1324	El. Ca. 1328

Rumeli Kazaskerliği Mahfel-i Şeriata
Mahsus Tescil-i Vekâlet Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi
118	1	Er. M. 1310	El. Ca. 1311
119	2	Er. C. 1311	El. C. 1312
120	3	Et. Ra. 1312	Et. Ca. 1313
121	4	El. Za. 1313	Er. M. 1315
122	5	El. S. 1315	Et. Ca. 1316
123	6	Er. Ra. 1316	El. S. 1318
124	7	Er. S. 1319	Et. R. 1320
125	8	El. R. 1322	Er. C. 1323

Anadolu ve Rumeli Sadareti Varide Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
126	1	Er. Temmuz 1303	Er. R. 1305	17x36
127	2	Et. Temmuz 1305	Er. Za 1306	43x25
128	3	Er. Mayıs 1305	Er. Mayıs 1307	45x31
129	4	Et. K. evvel 1305	Et. T. evvel 1307	45x31
130	5	Et. M. 1319	El. R. 1320	40x26
131	6	Et. C. 1309	Et. Ca. 1322	40x29
132	7	Et. R. 1321	Et. Za. 1327	40x29
133	8	Er. Za. 1326	Et. S. 1328	40x29

Rumeli Kazaskerliğine Mahsus
Tezkere ve Müzekkire Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
134	1	El. M. 1327	Er. Ş. 1329	41x28
135	2	Er. Za. 1328	Et. M. 1332	41x28
136	3	Et. R. 1327	Et. Mayıs 1329	41x28

Rumeli Kazaskerliği Mahkemesine
Mahsus Husus Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
137	1	Er. Ra. 1301	El. Ca. 1303	24x15
138	1	Et. Ca. 1332	Er. C. 1332	32x24
139	2	Er. R. 1335	Et. M. 1338	32x24

Rumeli Kazaskerliği Vekaî-
Odasına Mahsus Husus Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
140	1	Er. M. 1310	El. Ra. 1314	32x22
141	1	Et. S. 1310	Et. Ra. 1311	32x22
142	2	El. M. 1319	Et. Ra. 1328	27x20

Rumeli Kazaskerliği Tezkirehane
Mukayyidliğine Mahsus Defter

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
143	1	El. R. 1309	Er. M. 1327	30x42

Rumeli Kazaskerliği Harç Kayıtlarına Mahsus Defter

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
144	1	Er. Za. 1329	K. Sani 1339	29x20

Rumeli Kazaskerliği Tezkiye Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
145	1	Er. L. 1313	Er. C. 1314	26x18

Rumeli Kazaskerliği Evamir Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
146	1	ET. M. 1240	EL. C. 1306	40x19
147	2	ER. L. 1307	ET. Ş. 1321	40x19
148	3	ET. C. 1329	ER. S. 1341	40x19
149	4	ER. L. 1327	ET. C. 1331	40x19
150	5	EL. Ra. 1329	EL. Ra. 1329	40x19
151	6	ER. Ra. 1329	ET. M. 1331	40x19

Rumeli Sadareti Vekayi ve Mahfel-i Şeriat'tan
Verilen Senedat ve İlam İcmali Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
152	1	EL. S. 1300	EL. Ca. 1302	39x28
153	2	ER. Z. 1318	ET. Ca. 1325	39x28

Kısmet-i Askeriye Tezkiye Mazbataları Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
154	1	ER. B. 1287	ER. Ca. 1289	23x16

II. Anadolu Kazaskerliği Sicilleri

Anadolu Kazaskerliği Zabt-ı Dava Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
155	1	El. B. 1298	Er. Ra. 1301	29x20
156	2	El. Z. 1303	El. Ca. 1304	32x24
157	3	El. Ca. 1306	Et. Ra. 1307	31x22
158	4	El. R. 1306	Er. Ca. 1308	31x22
159	5	Er. R. 1307	Er. Z. 1308	31x22
160	6	Er. B. 1307	Et. L. 1308	31x22
161	7	El. Za. 1307	El. L. 1308	31x22
162	8	Er. Ş. 1308	Er. S. 1309	31x20
163	9	El. Za. 1308	Er. S. 1309	31x20
164	10	Er. M. 1315	Et. Ca. 1319	33x21
165	11	Er. Ş. 1315	Er. Z. 1318	29x20
166	12	Er. M. 1317	El. M. 1319	37x24
167	13	Er. Ra. 1319	El. S. 1329	40x28
168	14	El. M. 1322	Et. Ş. 1327	35x22
169	15	Et. Za. 1327	Er. Za. 1329	34x22
170	16	El. Za. 1327	Er. R. 1334	25x34
171	17	Et. Z. 1327	Et. Ra. 1330	25x34
172	18	Er. Z. 1327	El. S. 1331	25x34
173	19	Er. S. 1328	Et. L. 1328	25x34
174	20	Er. S. 1328	Er. L. 1331	25x34
175	21	El. Za. 1328	El. Ş. 1329	25x34
176	22	El. M. 1329	Er. S. 1329	25x34
177	23	El. M. 1329	El. B. 1329	25x34
178	24	Et. Ra. 1329	El. Ca. 1336	25x32
179	25	Er. Ra. 1329	El. Z. 1329	25x34
180	26	El. C. 1329	El. Za. 1329	25x34
181	27	El. S. 1329	El. B. 1330	25x34
182	28	Et. N. 1329	Er. R. 1330	25x34
183	29	Et. M. 1330	Er. L. 1330	25x34

Anadolu Kazaskerliği Zabt-ı Dava Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
184	30	Et. S. 1330	Et. N. 1330	25x34
185	31	El. Ca. 1330	Er. Ra. 1331	25x34
186	32	Er. Ca. 1330	El. B. 1332	25x34
187	33	Er. Ca. 1330	Er. R. 1331	25x34
188	34	El. Ş. 1330	Et. C. 1332	25x34
189	35	Er. Ş. 1330	Et. C. 1332	25x34
190	36	Et. Z. 1330	Er. S. 1331	25x34
191	37	Et. Ra. 1331	Er. Ş. 1331	25x34
192	38	Er. Ca. 1331	Er. M. 1332	25x34
193	39	Er. C. 1331	El. R. 1332	25x34
194	40	Er. B. 1331	Er. S. 1332	25x34
195	41	El. S. 1331	Et. S. 1338	25x34
196	42	El. Ş. 1331	El. R. 1332	25x34
197	43	Er. S. 1331	Et. S. 1338	25x34
198	44	Er. L. 1331	Er. Ş. 1332	25x34
199	45	Er. L. 1331	Et. R. 1332	25x34
200	46	Et. Z. 1330	Et. Ra. 1332	25x34

Anadolu Kazaskerliği Vekayi Odasına
Odasına Mahsus Zabt-ı Dava Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
201	1	Et. L. 1312	Et. L. 1314	32x21
202	2	ER. M. 1313	ET. M. 1318	32x21
203	3	ET. ZA. 1313	ET. B. 1315	32x21
204	4	ER. Z. 1313	EL. Ş. 1314	32x21
205	5	ER. RA. 1314	ET. Ş. 1319	32x21
206	6	ET. R. 1314	ET. RA. 1329	32x21
207	7	ET. CA. 1314	ET. CA. 1314	32x21
208	8	ET. Ş. 1314	ER. Z. 1314	32x21
209	9	ER. Ş. 1314	EL. Z. 1314	32x21

Anadolu Kazaskerliği Vekayi Odasına
Odasına Mahsus Zabt-ı Dava Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
210	10	ER. N. 1314	ET. ZA. 1314	32x21
211	11	ET. Ş. 1314	ER. Ş. 1314	32x21

Anadolu Kazaskerliği Müsvedde Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
212	1	ET. C. 1331	ER. R. 1332	52x19
213	2	EL.. Ş. 1331	EL.. CA. 1332	52x19
214	3	EL. M. 1331	EL.. CA. 1332	52x19
215	4	ER. Z. 1331	EL. M. 1335	52x19
216	5	ER. Z. 1331	ER. L. 1334	52x19
217	6	ER. Z. 1331	ER. M. 1335	52x19
218	7	ER. Z. 1331	ER. M. 1335	52x19
219	8	ET. S. 1332	ER. N. 1334	52x19
220	9	ER. S. 1332	ER. CA. 1335	52x19
221	10	ER. Ş. 1332	ER. Ş. 1334	52x19
222	11	ET. Z. 1332	ET. ZA. 1334	52x19
223	12	ER. R. 1332	ER. S. 1335	52x19
224	13	ET. CA. 1332	EL. S. 1334	52x19
225	14	EL. C. 1332	ER. Z. 1333	52x19
226	15	EL. B. 1332	ET. S. 1335	52x19

Anadolu Kazaskerliği Tescil-i Vekâlet Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
227	1	Et. M. 1291	El. Za. 1296	44x20
228	2	Et. C. 1291	Er. L. 1292	44x20
229	3	EL. L. 1291	El. Za. 1292	44x20

Anadolu Kazaskerliği Tescil-i Vekâlet Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
230	4	Et. M. 1297	El. M. 1298	30x20
231	5	El. Z. 1298	El. Z. 1302	31x21
232	6	Et. Za. 1300	El. Za. 1302	28x22
233	7	Et. Z. 1303	El. Z. 1307	32x34
234	8	Et. Z. 1303	El. Za. 1305	32x24
235	9	El. M. 1305	El. Za. 1305	32x24
236	10	El. M. 1305	Er. Za. 1305	32x24
237	11	Er. M. 1315	Er. Z. 1316	32x24
238	12	El. S. 1317	El. M. 1319	36x24
239	13	El. N. 1327	Et. S. 1325	34x23
240	14	El. L. 1327	Er. S. 1328	34x23

Anadolu Kazaskerlik Dairesi'nde Vuku Bulan
Tezkiye-i Aliyye Muamelatına Dair Ceride Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
241	1	Er. Z. 1303	Et. Ş. 1309	32x24
242	2	Er. R. 1310	Et. N. 1313	36x24

Anadolu Kazaskerliği Tahrirat Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
243	1	Et. Ca. 1303	Er. Za. 1303	24x18
244	2	El. Z. 1316	El. Ş. 1316	24x18
245	3	El Haziran 1339	El K. Sani 1340	29x20

Anadolu Kazaskerliği Hüccet Teslim Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
246	1	Er. Za. 1295	Er. Ra. 1287	33x28

Anadolu Kazaskerliği Hücçet Teslim Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
247	2	Et. Ra. 1286	Er. Za. 1288	33x15
248	3	El. R. 1287	El. M. 1289	34x16
249	4	Et. Za. 1288	Er. Za. 1289	47x18
250	5	El. Ra. 1290	Et. Ra. 1291	34x16
251	6	Et. Za. 1290	El. M. 1292	34x16
253	7	Et. Za. 1291	Er. L. 1292	34x16
253	8	Et. Za. 1291	El. L. 1292	34x16
254	9	El. M. 1292	Er. B. 1294	34x16
255	10	Er. Ra. 1292	Er. B. 1294	33x14
257	11	Et. Ra. 1293	Et. M. 1296	33x20
258	12	El. Za. 1293	El. C. 1295	34x20
259	13	Et. Za. 1296	Er. Ra. 1298	33x21
260	14	Et. Za. 1296	El. Za. 1298	33x21
261	15.	El. R. 1285	Et. M. 1288	33x14
262	16	El. Za. 1286	Er. B. 1288	33x14
263	17	El. Z. 1287	El. B. 1289	33x14
264	18	Er. S. 1289	Et. B. 1291	47x17
265	19	Et. Za. 1290	El. Ra. 1296	36x16
266	20	Et. M. 1294	El. Za. 1295	33x17
267	21	Er. Za. 1296	El. R. 1298	33x21

Anadolu Kazaskerlik Dairesi'ne Mahsus Husus Ceridesi

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
268	1	El. M. 1304	El. Za. 1307	32x24

Anadolu Kazaskerliği'nde Yazılan
Tezkire Müzekkire ve Derkenar Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
269	1	Et. C. 1309	Er. Z. 1319	28x41
270	2	Et. Z. 1319	El. N. 1327	28x41

Anadolu Kazaskerliği Dairesi'ne Mahsus Aynen Kayıt Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
271	1	Er. Ra. 1329	Er. Ra. 1332	24x32

Anadolu Kazaskerlik Dairesi'ne Mahsus Evamir Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
272	1	Et. R. 1329	Er. M. 1329	24x33

Anadolu Kazaskerlik Kalemine Mahsus Müsvedde Varakası

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
273	1	Er. Za. 1327	Et. M. 1328	25x35

Anadolu Kazaskerliği Kayıt Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
274	2	Er. S. 1328	Et. M. 1330	34x25

III. Üsküdar Kadılığı Sicilleri

Üsküdar Mahkemesi Münâkehat ve Müfarekat Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
275	1	El. C. 1332	Et. Ş. 1332	31x23
276	2	Er. Ş. 1332	Et. L. 1332	31x23
277	3	Er. L. 1332	Er. Za. 1332	31x23
278	4	Er. Z. 1332	El. Ra. 1333	31x23
279	5	Er. Za. 1336	El. M. 1337	31x23
280	6	El. Ra. 1337	Et. R. 1337	31x23
281	7	Et. R. 1337	Er. Ca. 1337	31x23
282	8	El. C. 1337	Er. C. 1337	31x23
283	9	Et. B. 1337	El. Ş. 1337	31x23
284	10	Et. Ş. 1337	El. N. 1337	31x23
285	11	Et. Ca. 1340	El. Ş. 1342	31x23
289	12	El. Nisan 1335	El. T. Sani 1329	34x25
290	13	El. R. 1336	El. C. 1336	34x25
291	14	El. N. 1337	El. Ş. 1337	34x25
292	15	El. Za. 1339	Et. R. 1342	34x25
293	16	Et. Z. 1340	Et. M. 1342	34x25

Üsküdar Mahkemesi İzinname Sicilleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
294	1	EL. M. 1312	ER. C. 1314	40x25
295	2	ER. C. 1314	Er. Z. 1319	36x24
296	3	EL. M. 1320	EL. Ş. 1325	36x24
297	4	EL. S. 1325	Er. M. 1327	54x18
298	5	ET. ZA. 1327	ET. Z. 1321	35x24
299	6	ET. Z. 1338	ER. Z. 1339	38x28
300	7	ET. S. 1338	EL. CA. 1339	41x28

Üsküdar Mahkemesi İzinname Sicilleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
301	8	ER. Z. 1339	ET. C. 1341	41x28
302	9	EL. CA. 1341	ER. L. 1342	41x28
303	10	EL. L. 1342	ER. KE.1340	41x28
304	11	EL. M. 1344	EL. MAY. 1926	41x28
305	12	EL. R. 1344	ET. Eylül 1344	41x28
306	13	EL. ZA. 1344	EL. RA. 1345	41x28
307	14	ET. Ş. 1297	ET. Ş. 1299	41x28
308	15	ET. Ş. 1299	EL. Z. 1301	41x28
309	16	ET. Z. 1301	ET. ZA. 1306	41x28

Üsküdar Mahkemesi Takarir Zabıt Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
310	1	ER. CA. 1332	ER. M. 1337	41x30
311	2	EL. S. 1334	ER. Z. 1335	41x30
312	3	EL. C. 1336	ET. B. 1327	41x30
313	4	ET. B. 1337	ET. ZA. 1338	41x30
314	5	ER. ZA. 1338	ET. B. 1339	41x30
315	6	EL. Ş. 1338	ER. L. 1339	41x30
316	7	ER. Ş. 1338	EL. R. 1341	41x30
317	9	ER. R. 1339	ET. N. 1339	41x30
318	10	ET. C. 1340	EL. S. 1341	41x30

Üsküdar Mahkemesi Zabıt-ı Dava Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
319	1	EL. S. 1284	ER. C. 1286	17x24
		ET. S. 1284	ET. C. 1286	

Üsküdar Mahkemesi Zabt-ı Dava Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
320	2	EL. C. 1285	ET. N. 1287	17x25
	ET. M. 1287	EL. Ş. 1287		
321	3	ER. Z. 1286	ER. Z. 1293	17x25
	EL. Z. 1286	ET. S. 1291		
322	4	ET. S. 1289	EL. N. 1306	17x25
	EL. ZA. 1288	ET. M. 1306		
323	5	ER. CA. 1289	EL. ZA. 1296	17x25
	ER. CA. 1287	EL. Ş. 1303		
324	6	EL. RA. 1292	ET. Z. 1293	17x25
	ET. S. 1292	ER. C. 1293		
325	7	ER. Ş. 1295	EL. CA. 1297	17x25
	ET. RA. 1296	ET. Ş. 1297		
326	8	ET. ZA. 1296	EL. Z. 1299	21x31
327	9	ET. Ş. 1297	EL. CA. 1298	21x33
328	10	ET. Ş. 1297	EL. CA. 1298	21x33
329	11	ER. C. 1298	EL. Ş. 1300	21x31
330	12	ET. C. 1298	ER. B. 1300	21x31
331	13	ET. ZA. 1297	EL. ZA. 1307	17x25
	ET. C. 1299	ET. Ş. 1310	21x30	
332	14	ET. CA. 1299	ET. M. 1301	21x30
333	15	ER. Ş. 1300	ER. Ş. 1301	21x30
334	16	ER. Z. 1300	ER. RA. 1302	21x30
335	17	EL. C. 1301	ET. B. 1301	21x30
336	18	ET. M. 1301	EL. L. 1304	21x30
337	19	ET. L. 1301	EL. Z. 1304	21x30
338	20	EL. C. 1301	ET. ZA. 1308	16x23
339	21	ER. Z. 1301	ER. Z. 1302	20x28
340	22	ET. Z. 1301	EL. ZA. 1303	20x28
341	23	ET. Z. 1301	ET. CA. 1304	20x28
342	24	ET. Z. 1301	ET. R. 1304	20x28
343	25	ER. Z. 1301	ER. RA. 1304	20x28
344	26	ET. M. 1302	EL. S. 1307	20x28

Üsküdar Mahkemesi Zabt-ı Dava Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
345	27	EL. B. 1303	ER. S. 1306	25x34
346	28	ET. Z. 1303	ER. C. 1308	19x28
347	29	EL. M. 1304	ET. R. 1307	23x33
348	30	EL. M. 1304	ER. RA. 1306	23x33
349	31	EL. C. 1304	ER. M. 1308	23x33
350	32	EL. ZA. 1305	ET. L. 1306	24x32
351	33	ER. R. 1306	ER. C. 1307	24x32
352	34	ER. M. 1306	ER. Z. 1307	24x34
353	35	EL. ZA. 1306	E R. CA. 1307	24x34
354	36	ET. Ş. 1306	ET. R. 1308	24x34
355	37	ET. R. 1306	ER. R. 1307	24x34
356	38	ER. B. 1306	ER. R. 1308	24x34
357	39	EL. CA. 1307	ER. Ş. 1310	26x36
358	40	ER. S. 1307	ET. Ş. 1308	24x35
359	41	EL. CA. 1307	ET. L. 1309	25x37
360	42	ER. L. 1307	ET. S. 1311	25x37
361	43	EL. L. 1307	ER. R. 1309	25x37
362	44	ER. R. 1307	ET. RA. 1309	25x37
363	45	EL. C. 1308	EL. L. 1310	25x37
364	46	ER. C. 1308	EL. Z. 1316	25x37
365	47	EL. R. 1309	ER. Z. 1310	25x37
366	48	EL. M. 1309	ET. M. 1313	25x37
367	49	EL. R. 1309	ER. Ş. 1310	25x37
368	50	ET. Z. 1309	ET. Z. 1311	25x37
369	51	ER. CA. 1309	ER. CA. 1310	28x37
370	52	ER. C. 1309	ER. CA. 1320	28x37
371	53	ET. Ş. 1309	ER. S. 1312	26x37
372	54	EL. Ş. 1310	EL. S. 1313	23x33
373	55	EL. N. 1310	EL. Z. 1314	26x37
374	56	ER. S. 1311	EL. C. 1315	26x38
375	57	ER. S. 1311	EL. N. 1316	26x38
376	58	EL. M. 1311	ET. CA. 1313	26x38

Üsküdar Mahkemesi Zabt-ı Dava Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
377	59	EL. B. 1312	EL. ZA. 1315	25x37
378	60	ER. S. 1312	ER. CA. 1313	25x37
379	61	ET. R. 1312	EL. Ş. 1314	25x37
380	62	ET. CA. 1313	EL. RA. 1318	25x37
381	63	ET. ZA. 1313	ET. ZA. 1316	25x37
382	64	ET. RA. 1313	EL. B. 1315	25x37
383	65	ET. B. 1314	ET. ZA. 1317	25x37
384	66	ER. R. 1315	ET. CA. 1317	25x37
385	67	ER. N. 1316	EL. RA. 1319	25x37
386	68	ET. M. 1323	ET. C. 1324	29x41
387	69	Er. Za. 1324	Et. Ca. 1327	41x30
388	70	ER. Z. 1325	ET. S. 1328	36x23
389	71	ER. Z. 1325	ER. Ş. 1327	23x36
390	72	EL. RA. 1328	EL. Ş. 1328	24x34
391	73	EL. C. 1328	ET. RA. 1331	24x34
392	74	ET. RA. 1328	ER. N. 1328	24x34
393	75	ER. RA. 1328	ER. ZA. 1328	24x34
394	76	EL. RA. 1328	ER. C. 1328	24x34
385	77	EL. ZA. 1328	ET. Z. 1330	26x36
396	78	ER. L. 1328	EL. S. 1330	26x36
397	79	EL. ZA. 1328	ET. S. 1330	26x36
398	80	EL. Z. 1328	ET. Ş. 1329	26x36
399	81	EL. B. 1329	ET. RA. 1332	26x36
400	82	TL. M. 1330	EL. CA. 1332	29x41
401	83	ER. RA. 1330	ET. M. 1338	41x28
402	84	EL. RA. 1331	EL. Ş. 1334	29x41
403	85	EL. B. 1331	ET. CA. 1333	41x28
404	86	ER. CA. 1332	ER. C. 1333	29x41
405	87	ET. Ş. 1332	ER. RA. 1334	29x41
406	88	EL. R. 1332	ET. C. 1339	41x28
407	89	ET. B. 1332	EL. M. 1338	41x28

Üsküdar Mahkemesi Zabt-ı Dava Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
408	90	ET. Ş. 1332	ER. B. 1334	41x28
409	91	ET. C. 1333	ER. R. 1334	34x25
410	92	EL. RA. 1334	ER. M. 1336	41x28
411	93	EL. RA. 1334	ER. ZA. 1335	71x28
412	94	EL. CA. 1334	ER. B. 1336	40x30
413	95	ET. R. 1335	ER. Ş. 1339	41x28
414	96	EL. CA. 1335	ER. RA. 1337	41x28
415	97	EL. CA. 1335	ER. S. 1338	41x28
416	98	ET. RA. 1336	EL. L. 1338	41x28
417	99	ER. R. 1336	EL. Z. 1339	42x30
418	100	ER. M. 1337	ET. ZA. 1337	41x28
419	101	EL. CA. 1337	EL. B. 1339	38x28
420	102	ER. Z. 1337	ER. R. 1340	34x25
421	103	ET. S. 1338	ET. C. 1339	41x30
422	104	EL. S. 1339	EL. B. 1342	39x28
423	105	ET. B. 1339	EL. Z. 1340	41x27
424	106	ET. N. 1339	ET. RA. 1340	49x34
425	107	ET. C. 1339	ET. CA. 1340	49x34
426	108	ER. L. 1339	EL. C. 1341	49x34
427	109	ER. S. 1340	ER. L. 1340	41x29
428	110	ER. CA. 1340	ER. M. 1341	41x29
429	111	EL. C. 1340	ER. M. 1341	41x29
430	112	ET. Z. 1340	ET. R. 1342	48x42
431	113	EL. M. 1341	ER. M. 1342	48x34
432	114	ET. RA. 1341	ET. KE. 1341	38x28
433	115	ET. C. 1341	EL. Z. 1341	38x28
434	116	ER. N. 1341	ET. R. 1342	40x29
435	117	Et. Za. 1341	Er. Temmuz 1341	40x29
436	118	ER. M. 1342	ET. L. 1342	40x29
437	119	ET. RA. 1342	EL. Ş. 1342	40x29
438	120	ET. R. 1342	ER. Şubat 1926	40x29
439	121	EL. B. 1342	EL. Mart 1342	40x29

Üsküdar Mahkemesi Zabt-ı Dava ve Terekât Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
440	1	EL. M. 1310	EL. Z. 1311	26x37
441	2	ET. CA. 1313	ER. Ş. 1314	26x37
442	3	EL. N. 1314	ER. R. 1316	26x37
443	4	ET. N. 1314	EL. B. 1322	26x37
444	5	EL. Z. 1314	ER. C. 1319	26x37
445	6	ER. Z. 1315	ER. Ş. 1317	26x37
446	7	ER. L. 1315	EL. Z. 1319	28x41
447	8	ET. B. 1315	EL. M. 1317	28x41
448	9	ER. ZA. 1315	ET. R. 1321	28x41
449	10	EL. M. 1317	ER. Ş. 1318	27x38
450	11	ET. M. 1317	EL. S. 1320	27x38
451	12	ET. ZA. 1317	ET. L. 1320	27x38
452	13	ET. S. 1318	ER. Ş. 1319	29x38
453	14	ER. Z. 1319	ET. R. 1321	29x38
454	15	EL. ZA. 1318	EL. Ş. 1320	29x38
455	16	EL. Z. 1318	ER. RA. 1322	29x38
456	17	ER. Ş. 1318	ER. S. 1320	29x38
457	18	ER. ZA. 1319	ER. Z. 1322	29x38
458	19	ER. R. 1319	EL. R. 1321	29x38
459	20	ET. Ş. 1320	ER. S. 1322	29x39
460	21	EL. B. 1320	ET. M. 1322	29x39
461	22	ER. RA. 1320	ER. N. 1322	29x39
462	23	EL. M. 1321	ER. N. 1322	29x39
463	24	ER. RA. 1322	ET. Z. 1324	29x39
464	25	EL. Ş. 1322	ER. R. 1323	29x39
465	26	EL. Ş. 1322	EL. RA. 1324	29x39
466	27	EL. M. 1323	ET. R. 1325	29x39
467	28	EL. M. 1323	ET. L. 1325	29x39
468	29	ET. M. 1323	EL. B. 1324	29x39
469	30	ER. Z. 1324	ET. L. 1325	25x39
470	31	ET. S. 1324	EL. L. 1326	29x39
471	32	ER. Z. 1325	ET. C. 1327	23x35

Üsküdar Mahkemesi Zabt-ı Dava ve Terekât Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
472	33	ER. Z. 1325	ET. RA. 1328	23x35
473	34	ET. Ş. 1326	ER. CA. 1328	23x35
474	35	EL. CA. 1327	EL. CA. 1330	23x35
475	36	EL. C. 1327	EL. Z. 1328	28x41
476	37	ET. M. 1330	EL. Ş. 1332	28x41

Üsküdar Mahkemesi Terekât Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
477	1	ET. B. 1307	ET. M. 1317	25x36
478	2	ET. R. 1307	ER. S. 1309	25x36
479	3	ET. R. 1308	ET. Ş. 1308	25x36
480	4	ET. N. 1308	ET. Ş. 1311	25x36
481	5	ER. ZA. 1309	ER. M. 1313	25x36
482	6	ET. Z. 1310	ER. RA. 1314	25x36
483	7	ET. Z. 1316	ET. B. 1323	25x36

Üsküdar Mahkemesi Tescil-i Vekâlet Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
484	1	EL. Z. 1299	EL. B. 1303	21x30
485	2	ER. L. 1310	ET. S. 1313	25x38
486	3	ER. S. 1313	ET. S. 1326	25x37
487	4	ER. S. 1316	ER. L. 1317	27x38
488	5	EL. ZA. 1317	EL. RA. 1319	27x38
489	6	ET. RA. 1319	EL. B. 1320	28x35
490	7	ER. B. 1320	EL. L. 1321	28x38
491	8	ER. L. 1321	ET. RA. 1323	28x41

Üsküdar Mahkemesi Tescil-i Vekâlet Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
492	9	ER. RA. 1323	ET. L. 1324	28x41
493	10	ET. CA. 1324	ER. CA. 1325	25x38
494	11	EL. C. 1325	ET. C. 1326	25x38
495	12	ET. C. 1326	ER. Ş. 1327	24x36
496	13	ET. RA. 1328	ET. L. 1328	24x34
497	14	EL. RA. 1328	ER. N. 1328	24x34
498	15	ER. L. 1328	ER. S. 1330	26x37
499	16	EL. TA1328	EL. S. 1330	26x37
500	17	ET. RA. 1330	ER. Ş. 1330	24x35
501	18	ER. M. 1330	ET. Z. 1330	26x37
502	19	ER. Ş. 1330	ET. C. 1331	29x41
503	20	EL. M. 1331	ET. M. 1332	29x41

Üsküdar Mahkemesi Husus Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
504	1	ER. ZA. 1296	ER. L. 1298	21x31
505	2	ER. M. 1300	EL. RA. 1306	21x31
506	3	ET. M. 1304	ET. Z. 1311	23x33
507	4	ER. RA. 1307	EL. ZA. 1308	25x34
508	5	EL. Ş. 1308	ER. M. 1311	25x37
509	6	ER. Z. 1311	ET. M. 1315	25x37
510	7	ET. R. 1321	ET. B. 1325	28x41
511	8	EL. ZA. 1324	ER. S. 1327	24x48
512	9	EL. S. 1325	ER. L. 1326	25x39
513	10	ER. S. 1327	ER. RA. 1328	28x40
514	11	ER. RA. 1328	ET. RA. 1329	24x34
515	12	ET. R. 1329	EL. N. 1331	26x36
516	13	ET. S. 1329	ER. B. 1331	26x36
517	14	ET. Ş. 1331	EL. M. 1333	26x36

Üsküdar Mahkemesi Husus Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
518	15	EL. S. 1332	ET. R. 1335	26x33
519	16	EL. RA. 1332	ET. L. 1335	26x36
520	17	ET. Ş. 1339	EL. R. 1339	41x28

Üsküdar Mahkemesi'nden Sair
Devair Yazılan Tezakir Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
521	1	EL. RA. 1313	ET. S. 1317	26x37
522	2	ER. Ş. 1317	EL. CA. 1320	27x38
523	3	ER. CA. 1320	ER. Z. 1322	27x40
524	4	ER. CA. 1327	ET. R. 1329	23x36
525	5	ER. R. 1329	ET. N. 1330	23x36
526	6	ET. L. 1330	ET. ZA. 1332	23x36

Üsküdar Mahkemesi Sadıra-Varide Kayıt Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
527	1	EL. Mart 1331	ER. Mart 1332	28x40
528	2	EL. Mart 1330	ER. Eylül 1331	25x38

Üsküdar Mahkemesi İdat Cerideleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
529	1	EL. Ş. 1323	EL. RA. 1327	25x38
530	2	ET. S. 1323	EL. L. 1326	25x38
531	3	EL. Ş. 1323	ER. Z. 1327	25x38

Üsküdar Mahkemesi Harç Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
532	1	EL. Nisan 1326	ER. Nisan 1328	25x40
533	2	EL. Mart 1332	ER. Temmuz 1329	29x41

Üsküdar Mahkemesi Muarrif Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
534	1	ER. B. 1331	ER. R. 1342	25x38

Üsküdar Mahkemesi Hüküm ve Mukarrerat Hulasa Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
535	1	EL. Mart 1332	Et. Ağustos 1339	33x47

Üsküdar Mahkemesi Muharrerat Kayıt Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
536	1	El. Ca. 1334	Et. T. Sani 1335	47x35

Üsküdar Mahkemesi Arzuhal Kayıt Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
537	1	El. M. 1339	El. M. 1340	-

Üsküdar Mahkemesi Kısmet Sicili

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
538	1	Et. M. 1274	Et. S. 1280	54x20

Üsküdar Mahkemesi Evamir Kayıt Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
539	1	El. M. 1304	Er. Za. 1338	44x20

IV. İstanbul Mahkemeleri Vezaif Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
540	1	El-Bârî Ef. Defteri	1215	1226	36x18
541	2	Havass-ı Refia Kadılığı	1233	-	30x18
542	3	Galata Kadılığı	1234	-	41x14
543	4	Bursa Kadılığı -Atik	1237	1240	39x18
544	5	Bursa Kadılığı -Cedid	1237	-	41x19
545	6	Üsküdar Kadılığı	1246	-	25x17
546	7	Rumeli Kazaskerliği ve Galata Kadılığı	1240	-	53x19
547	8	Rumeli	1242	-	31x21
548	9	Rumeli	1242	-	31x21
549	10	Rumeli	1242	-	36x22
550	11	Rumeli	1289	-	23x15
551	12	Bâb, Kısmet, Mahmut Paşa, Ahi Çelebi, Davut Paşa, Balat Kadılığı	-	-	40x14
552	13	Bâb, Kısmet, Mahmut Paşa, Ahi Çelebi, Davut Paşa, Balat Kadılığı	1240	-	54x19
553	14	Bâb, Kısmet, Mahmut Paşa, Ahi Çelebi, Davut Paşa, Balat Kadılığı	1241	-	57x19
554	15	Rumeli Kazaskerliği	1231	1239	49x18

V. İstanbul Kadılığı Sicilleri

İstanbul Seyyibe İzinname Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
555	1	El. Ş. 1299	Er. N. 1300	40x28
556	2	El. L. 1300	El. M. 1301	43x30
557	3	El. M. 1302	El. M. 1303	43x30
558	4	El. M. 1303	Er. R. 1306	44x30
559	5	El. M. 1304	El. M. 1305	44x30
560	6	El. ZA. 1304	El. M. 1306	44x30
561	7	ER. RA. 1306	ER. R. 1307	43x29
562	8	EL. CA. 1307	ER. R. 1308	44x30
563	9	EL. CA. 1309	ET. B. 1309	44x30
564	10	ET. B. 1309	ER. Ş. 1310	44x30
565	11	ER. L. 1310	EL. ZA. 1311	43x30
566	12	ET. ZA. 1311	ET. RA. 1313	42x30
567	13	EL. RA. 1313	ER. R. 1314	44x30
568	14	EL. CA. 1314	ET. M. 1316	42x29
569	15	ER. M. 1315	ET. RA. 1316	44x29
570	16	ET. M. 1318	ER. ZA. 1318	41x28
571	17	ER. ZA. 1319	ER. S. 1320	41x28
572	18	EL. RA. 1320	EL. Z. 1321	41x28
573	19	ET. Z. 1321	EL. ZA. 1326	41x28

İstanbul Bikir İzinname Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
574	1	ET. Ş. 1297	ET. B. 1299	56x41
575	2	ET. Ş. 1297	ET. B. 1299	56x41
576	3	EL. Ş. 1299	ER. N. 1300	41x28
577	4	EL. L. 1300	ER. ZA. 1301	44x30

İstanbul Bikir İzinname Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
578	5	EL. M. 1302	EL. M. 1303	43x30
579	6	EL. M. 1303	ER. RA. 1306	44x30
580	7	ER. ZA. 1303	ET. ZA. 1304	44x31
581	8	EL. M. 1305	Er. RA. 1306	43x30
582	9	ER. R. 1303	ER. Z. 1305	38x24
583	10	EL. Z. 1283	EL. N. 1284	45x17
584	11	CA. 1325	ET. B. 1331	38x26

VI. Beytülmal Kassamlığı Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
585	1	EL. S. 1299	ET. R. 1304	42x20
586	2	ET. C. 1305	ET. ZA. 1307	42x26
587	3	SLH. ZA. 1307	EL. L. 1310	38x28
588	4	ET. ZA. 1307	EL. Z. 1311	38x28
589	5	EL. Z. 1307	EL. S. 1311	38x28
590	6	ER. R. 1310	ER. B. 1310	40x28
591	7	ET. C. 1310	ET. B. 1312	40x28
592	8	EL. C. 1313	EL. N. 1315	42x29
593	9	ER. M. 1314	ET. B. 1318	42x29
594	10	EL. S. 1314	ET. C. 1316	42x29
595	11	EL. Ş. 1315	ET. ZA. 1317	42x29
596	12	ER. C. 1320	ET. S. 1324	42x29

VII. Kartal Mahkemesi Sicilleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
597	1	ET. M. 1332	EL. S. 1323	30x20
598	2	ET. Ş. 1327	ER. C. 1328	30x20
599	3	ET. Z. 1327	EL. L. 1327	35x25
600	4	ET. M. 1329	EL. CA. 1342	40x28
601	5	EL. RA. 1342	ET. R. 1342	40x28
602	6	ER. R. 1342	ET. N. 1342	40x28
603	7	EL. K. Sani 1340	ER. N. 1342	40x25
604	8	EL. ZA. 1337	ET. CA. 1342	53x35
605	9	ET. S. 1342	ET. B. 1342	40x28
606	10	ER. L. 1341	ET. C. 1342	40x28
607	11	ER. B. 1336	EL. CA. 1338	34x25
608	12	ER. K. Sani 1334	ER. Temmuz 1335	34x25

VIII. Kısmet-i Belediye ve Müteferrik Mahkemeler Sicilleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
609	1	ER. C. 1271	ET. M. 1287	48x16
610	2	EL. S. 1289	EL. M. 1314	48x17

Beyrut Vilayeti Akka Kazası Sicili

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
611	1	ER. R. 1322	EL. R. 1324	56x21

Kassam-ı Umumi Mahkemesi İstida Kayıt Defteri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
612	1	EL. B. 1329	ER. N. 1329	53x20

Muhallefat-ı Umumiye Kassam Sicilleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
613	1	ER. M. 1332	ET. ŞB. 1330	39x27
614	2	ET. C. 1334	ET. ZA. 1334	39x27

Anadolu Kazaskerliği Muharrerat Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
615	1	EL. Z. 1303	EL. Z. 1305	33x22
616	2	ET. M. 1306	ET. N. 1306	33x22

IX. Rumeli Kazaskerliği Sicilleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
617	1	Mehmet Said Ef.	ER. Ş. 1270	ET. M. 1271	43x16
618	2	Hoca Hüseyin Ef.	ET. ZA. 1287	ER. S. 1290	39x26
619	3	Tevfik Ef.	ET. RA. 1306	ER. ZA. 1320	44x20
620	4	Hilmi Ef.	ET. RA. 1306	ER. CA. 1307	55x21
621	5	Hilmi Ef.	EL. CA. 1308	ET. B. 1310	45x17
622	6	Hilmi Ef.	ET. CA. 1310	ET. Ş. 1311	45x18
623	7	Hakkı Ef.	ET. Ş. 1329	ET. Ş. 1329	40x20

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
624	8	Müzekkire	EL. M. 1265	ER. Ş. 1265	43x20
625	9	Müzekkire	EL. CA. 1317	ER. Z. 1323	55x20
626	10	Müsvedde	ET. C. 1327	ER. CA. 1328	44x20
627	11	Müsvedde	EL. Z. 1327	ET. Ş. 1327	44x20
628	12	Müsvedde	ET. Ş. 1328	ER. Z. 1328	48x17
629	13	Müsvedde	EL. CA. 1329	ET. CA. 1333	41x19
630	14	Müsvedde	ER. R. 1330	ER. Ş. 1330	48x18
631	15	Müsvedde	ET. CA. 1330	ER. R. 1331	48x18
632	16	Müsvedde	ET. Ş. 1290	ET. Ş. 1290	55x21
633	17	Müsvedde	ET. Z. 1302	ER. RA. 1303	43x17
634	18	Müsvedde	ET. M. 1291	ER. S. 1291	43x15
635	19	Müsvedde	ER. R. 1305	ER. M. 1306	33x22
636	20	Müsvedde	EL. CA. 1305	ET. ZA. 1306	33x22
637	21	Zabt-ı Dava	EL. R. 1308	ET. CA. 1318	34x24

X. Rumeli Sadareti Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
638	1	ET. S. 1295	EL. CA. 1285	27x14
639	2	EL. ZA. 1295	EL. S. 1295	27x14
640	3	ER. B. 1298	ER. B. 1301	27x14
641	4	ER. M. 1301	EL. B. 1302	27x14
642	5	ET. C. 1292	ET. Ş. 1292	28x20
643	6	ET. N. 1293	EL. M. 1295	28x20
644	7	ER. B. 1296	ET. M. 1299	28x20
645	8	ER. L. 1290	ER. Ş. 1298	29x20
646	9	EL. Z. 1291	ET. RA. 1296	29x20

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
647	10	EL. S. 1295	EL. RA. 1295	29x20
648	11	ER. ZA. 1295	ET. RA. 1296	29x20
649	12	EL. RA. 1296	ER. R. 1299	29x20
650	13	EL. N. 1298	EL. M. 1301	31x20
651	14	EL. M. 1301	ET. C. 1301	31x20
652	15	ET. RA. 1301	EL. CA. 1303	31x20
653	16	ER. B. 1303	EL. ZA. 1304	31x20
654	17	ET. Ş. 1307	ER. RA. 1308	33x23
655	18	ET. RA. 1309	ER. Ş. 1310	34x24
656	19	EL. Z. 1306	EL. C. 1307	33x24
657	20	EL. RA. 1309	ET. RA. 1310	33x24
658	21	ER. S. 1308	ER. S. 1312	36x23
659	22	ER. RA. 1308	EL. B. 1315	36x23
660	23	ET. Ş. 1309	ER. L. 1310	36x23
661	24	ET. RA. 1309	ET. RA. 1309	36x23
662	25	ER. Ş. 1295	ET. M. 1297	30x20
663	26	ET. RA. 1306	ER. S. 1307	31x22
664	27	ET. R. 1307	ER. Z. 1307	31x22
665	28	EL. CA. 1308	ET. RA. 1313	28x21
666	29	ET. B. 1293	EL. RA. 1295	23x15

XI. Anadolu Sadareti Zabt-ı Dava Defterleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
667	1	ER. RA. 1310	ET. CA. 1312	37x24
668	2	EL. R. 1310	ER. Ş. 1312	37x24
669	3	ET. R. 1310	ET. CA. 1312	37x24
670	4	EL. CA. 1310	ER. RA. 1311	37x24
671	5	ET. CA. 1310	ER. R. 1313	37x24
672	6	EL. Ş. 1310	ET. ZA. 1313	37x24
673	7	ER. ZA. 1305	EL. RA. 1306	31x23

XII. Bakırköy Mahkemesi Sicilleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
674	1	Tahrirat	Et. L. 1309	Er. R. 1324	34x25
675	2	İzinname	Et. B. 1324	Er. C. 1326	24x17
676	3	Tahrirat	Et. L. 1325	Et. L. 1331	34x24
677	4	Zabt-ı dava	Et. B. 1326	Er. L. 1331	27x20
678	5	Zabt-ı dava	Er. L. 1327	Er. Ca. 1328	34x25
679	6	İdane	Er. L. 1327	Er. M. 1335	33x24
680	7	Tereke, Vekâlet, Husus.	Er. Ra. 1323	Et. M. 1335	28x20
681	8	Vekâlet, Husus.	Et. Za. 1329	El. B. 1331	24x18
682	9	Zabt-ı dava	Er. N. 1329	Er. Ş. 1331	34x25
683	10	İzinname	Et. L. 1329	Et. L. 1331	24x17
684	11	Husus, Muhacirin.	Er. Z. 1330	El. Ş. 1331	34x18
685	12	Vekâlet, Tereke, Nikah	Er. Ca. 1331	El. C. 1338	24x17
686	13	Tescil-i vekâlet	Et. L. 1331	Et. M. 1336	34x25
687	14	Tereke	Et. L. 1331	Et. R. 1339	34x25
688	15	Zabt-ı dava	Et. L. 1331	Et. Za. 1333	34x25
689	16	Taksim müzekkire	Er. L. 1331	El. Ş. 1338	24x17
690	17	Husus-ceridesi	Er. L. 1331	El. M. 1339	34x25
691	18	Husus, Vekâlet, Tereke	El. Za. 1331	El. Ra. 1339	34x25
692	19	Zabt-ı dava	Er. L. 1337	El. C. 1338	34x25
693	20	Zabt-ı dava	El. C. 1338	El. S. 1339	24x17
694	21	Vekâlet	Et. M. 1339	Et. Za. 1339	34x25
695	22	Husus	Et. M. 1339	El. N. 1342	34x25
696	23	Zabt-ı dava	Et. C. 1340	Er. L. 1342	34x25
697	24	Zabt-ı dava	Et. N. 1341	Er. L. 1342	40x27
698	25	İzinname	Er. Ca. 1342	El. Haz. 1335	33x20
699	26	Zabt-ı dava	Et. N. 1341	El. L. 1342	40x27
700	27	Zabt-ı dava	Et. C. 1342	Er. L. 1343	40x28
701	28	Dosya defteri	Et. T.Ev. 1327	Et. L. 1332	32x28
702	29	Zabt-ı dava	El. Ş. 1324	Er. N. 1329	40x20
703	30	İzinname	Er. Za. 1327	Et. L. 1329	34x25
704	31	İzinname	Et. L. 1331	Er. Ca. 1333	25x17

XIII. Beykoz Mahkemesi Sicilleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
705	1	Zabt-ı dava	EL. L. 1335	ER. R. 1338	35x26
706	2	Münâkehat	ET. S. 1337	ER. R. 1337	32x23
707	3	Münâkehat	ET. Ş. 1337	ET. Ş. 1337	32x23
708	4	Vekâlet	Er. R. 1338	ER. N. 1342	40x25
709	5	Zabt-ı dava	EL. CA. 1338	ET. N. 1342	39x25
710	6	Zabt-ı dava	ER. B. 1338	ET. N. 1342	39x25
711	7	Zabt-ı dava	ER. B. 1338	ER. N. 1342	39x25
712	8	Husus ceridesi	ET. C. 1339	ET. C. 1342	35x26
713	9	Zabt-ı dava	SLH. S. 1342	ET. R. 1342	40x25
714	10	Zabt-ı dava	ER. S. 1342	EL. B. 1342	40x25
715	11	Zabt-ı dava	SLH. S. 1342	EL. R. 1342	40x25
716	12	Münâkehat	Et. Ca. 1336	Et. Ş. 1337	35x25
717	13	Münâkehat	El. B. 1335	El. R. 1338	35x25
718	14	Münâkehat	Er. Ca. 1337	Et. S. 1338	35x25

XIV. Kasımpaşa Mahkemesi Münâkehat ve Mufarakat Sicilleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
719	1	ER. Ş. 1332	ER. Z. 1332	32x23
720	2	ER. Z. 1332	ET. RA. 1338	32x23
721	3	ER. RA. 1336	ER. N. 1337	32x23
722	4	EL. RA. 1336	ET. N. 1336	32x23
723	5	ET. RA. 1337	ER. C. 1337	32x23

XV. Kazaskerlik Mahkemesi Sicilleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
724	1	Sadıra	El. Haziran 1332	Er. Haziran 1337	40x28
725	2	Zabt-ı dava	EL. B. 1336	ET. RA. 1341	34x23
726	3	Varide	ET. M. 1338	ET. ZA. 1338	41x29
727	4	Zabt-ı dava	EL. R. 1339	ER. RA. 1341	34x23
728	5	Zabt-ı dava	ET. L. 1339	EL. CA. 1341	34x23
729	6	Zabt-ı dava	ET. ZA. 1339	ER. R. 1341	34x23
730	7	Zabt-ı dava	ER. ZA. 1339	ER. RA. 1341	34x23
731	8	Zabt-ı dava	EL. Z. 1339	ER. S. 1341	34x23
732	9	Zabt-ı dava	ET. S. 1340	ET. Ş. 1340	34x23
733	10	Zabt-ı dava	EL. Ş. 1340	ET. CA. 1341	34x23

XVI. Mahfel-i Şeriyat Mahkemesi Sicilleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
734	1	Zabt-ı dava	ER. C. 1294	ET. R. 1295	30x20
735	2	Zabt-ı dava	ET. S. 1295	EL. CA. 1295	30x20
736	3	Zabt-ı dava	ER. ZA. 1295	ER. B. 1296	30x22
737	4	Zabt-ı dava	EL. B. 1300	ET. R. 1303	31x25
738	5	Zabt-ı dava	ER. Z. 1301	ER. Ş. 1301	31x20
739	6	Zabt-ı dava	EL. R. 1303	EL. Z. 1304	31x20
740	7	Zabt-ı dava	ET. M. 1304	ER. L. 1307	30x20
741	8	Zabt-ı dava	ER. CA. 1305	ER. S. 1306	30x20
742	9	Zabt-ı vekâlet	EL. Ş. 1306	EL. Ş. 1309	22x20
743	10	Zabt-ı dava	EL. Ş. 1306	EL. RA. 1309	28x19
744	11	Husus ceridesi	ER. Ş. 1306	ER. B. 1309	28x19
745	12	Zabt-ı vekâlet.	ER. Ş. 1306	Er. S. 1308	28x19
746	13	Zabt-ı dava	ET. Z. 1307	EL. RA. 1309	30x20
747	14	Zabt-ı dava	ET. CA. 1308	EL. RA. 1309	31x20

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
748	15	Zabt-ı dava	EL.. Z. 1308	ER. C. 1309	31x20
749	16	Tescil-i vekâlet	ET. S. 1309	ET. C. 1310	35x24
750	17	Zabt-ı dava	ET. RA. 1309	ER. S. 1311	35x24
751	18	Zabt-ı dava	EL.. R. 1309	ER. C. 1309	30x20
752	19	Tescil-i vekâlet	ER. C. 1322	EL. C. 1324	34x24
753	20	Zabt-ı dava	EL. B. 1322	EL. C. 1324	34x24
754	21	Husus ceridesi	ER. S. 1322	ER. R. 1325	24x24
755	22	Zabt-ı dava	ET. ZA. 1323	EL.. M. 1325	34x24
756	23	Zabt-ı dava	ET. M. 1324	EL. Z. 1324	34x24
757	24	Zabt-ı dava	EL. M. 1325	ER. ZA. 1327	34x24
758	25	Zabt-ı dava	EL. M. 1325	ER. C. 1325	34x24
759	26	Zabt-ı dava	EL. CA. 1325	EL. L. 1325	34x24
760	27	Zabt-ı dava	EL. B. 1325	ET. CA. 1325	34x24
761	28	Tescil-i vekâlet	ET. B. 1325	ET. Z. 1325	34x24
762	29	Tescil-i vekâlet	EL. R. 1326	ET. ZA. 1326	34x24
763	30	Zabt-ı dava	ER. R. 1326	ER. ZA. 1326	34x24
764	31	Zabt-ı dava	EL. M. 1326	EL. CA. 1326	34x24
765	32	Zabt-ı dava	EL. ZA. 1326	ET. C. 1327	34x24
766	33	Zabt-ı dava	ER. M. 1327	ER. M. 1328	34x24
767	34	Zabt-ı dava	ET. S. 1327	ER. B. 1327	34x24
768	35	Zabt-ı dava	ET. S. 1327	ET. Ş. 1327	34x24

XVII. Küçükçekmece Mahkemesi Sicilleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
769	1	Zabt-ı dava	ER. C. 1297	ER. CA. 1302	40x28
770	2	Zabit, Tereke, Vekâlet	ER. R. 1299	ET. B. 1302	17x24
771	3	Zabt-ı dava, Tereke	EL.. R. 1302	ET. M. 1320	17x24
772	4	Zabt-ı dava, Husus	ET. N. 1302	ET. C. 1306	17x24
773	5	Tereke, Tescil-i vekâlet	EL. ZA. 1302	ET. RA. 1306	34x24

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
774	6	Zabt-ı dava, Husus, Vekâlet	EL. ZA. 1306	EL. S. 1309	17x24
775	7	Zabt-ı dava, Tereke	EL. M. 1307	ET. S. 1309	17x24
776	8	Zabt-ı vekâlet, Tereke	ET. B. 1307	ER. R. 1308	17x24
777	9	Zabt-ı vekâlet, Husus	EL. Z. 1308	ER. L. 1312	17x24
778	10	Tereke, vekâlet, Dava	EL. B. 1309	ER. Z. 1312	17x24
779	11	Husus, Tereke, İdane	ER. Z. 1308	ET. CA. 1317	17x24
780	12	Husus, Vekâlet.	ET. CA. 1313	EL. CA. 1316	17x24
781	13	Tereke, Vekâlet, Dava	ET. L. 1313	ET. RA. 1318	17x24
782	14	Sulh, Tereke, Dava	ER. CA. 1313	EL. S. 1318	17x24
783	15	İzin, Vekâlet, Dava	ER. C. 1313	EL.. R. 1315	17x24
784	16	Tereke, Vekâlet, Dava	ER. S. 1316	ET. R. 1317	29x20
785	17	Husus, Tereke, Dava	ER. ZA. 1318	EL. RA. 1318	17x24
786	18	Husus, Tereke, Dava	ET. M. 1318	ET. S. 1321	29x20
787	19	Zabt-ı dava, İdane	ER. CA. 1318	ET. B. 1321	29x20
788	20	Taksim müzekkire	ER. CA. 1318	ET. B. 1321	29x20
789	21	Zabt-ı dava, Tereke	ET. Z. 1317	ER. L. 1322	17x24
790	22	Zabt-ı dava, Vekâlet	ET. B. 1318	EL. R. 1321	34x24
791	23	Zabt-ı dava, Vekâlet	EL. M. 1321	ER. Z. 1321	34x24
792	24	Husus ceridesi	EL. M. 1321	ER. Z. 1321	34x24
793	25	İzinname	EL. M. 1322	ER. S. 1322	34x24
794	26	Tereke, Husus	ET. M. 1322	ET. ZA. 1322	29x20
795	27	Husus, Taksim, Müzekkire	ER. ZA. 1322	ET. C. 1324	29x20
796	28	Zabt-ı dava, Husus	EL. C. 1330	EL. CA. 1326	17x24
797	29	Tahrir-i tereke	ET. S. 1325	ET. CA. 1326	17x24
798	30	Husus ceridesi	EL. B. 1326	ET. L. 1327	29x20
799	31	Zabt-ı dava, Vesayet	EL. B. 1326	EL. Ş. 1327	29x20
800	32	Tescil-i vekâlet	EL. B. 1326	ET. Ş. 1327	29x20
801	33	İzinname	ET. ZA. 1306	ET. Ş. 1308	33x25

XVIII. Tophane Mahkemesi Sicilleri

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
802	1	ET. C. 1302	ET. B. 1303	28x19
803	2	EL. B. 1302	ET. R. 1303	28x20
		ET. C. 1302	EL. M. 1304	
804	3	ET. M. 1302	ER. ZA. 1304	28x20
805	4	EL. B. 1302	ET. R. 1303	28x20
		EL. M. 1305	ER. L. 1305	
806	5	EL. M. 1306	ET. CA. 1307	25x34
807	6	EL. L. 1306	ER. Z. 1306	20x10
808	7	EL. M. 1308	ET. B. 1308	20x10
809	8	ET. B. 1308	EL. S. 1309	25x34
810	9	EL. S. 1309	ET. R. 1309	25x14
811	10	EL. CA. 1309	ET. M. 1309	28x20
812	11	ET. N. 1309	ER. CA. 1310	28x20
813	12	EL. M. 1310	ER. CA. 1312	28x20
814	13	ER. CA. 1310	ER. ZA. 1310	28x20
815	14	EL. Z. 1310	EL. C. 1311	28x20
816	15	ET. CA. 1311	EL. C. 1312	28x20
917	16	EL. C. 1311	EL. S. 1312	28x20
818	17	ET. S. 1312	EL. ZA. 1312	28x20
819	18	ER. C. 1312	ER. M. 1314	28x20
820	19	EL. ZA. 1312	ET. B. 1313	28x20
821	20	ET. ZA. 1312	EL. N. 1313	28x20
822	21	ET. N. 1313	EL. S. 1314	28x20
823		ER. L. 1313	EL. S. 1314	28x20
824	22	EL. S. 1314	SLH. M. 1315	28x20
825	23	EL. S. 1314	EL.. RA. 1315	28x20
826	24	ER. RA. 1314	ET. CA. 1315	28x20
827	25	ER. S. 1315	ET. M. 1315	28x20
828	26	ER. N. 1315	ET. S. 1316	28x20
829	27	EL. L. 1315	ET. S. 1316	28x20
830	28	ER. L. 1315	ET. RA. 1316	28x20

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
831	29	EL. M. 1316	ET. RA. 1316	24x16
832	30	ET. S. 1316	ER. CA. 1316	24x16
833	31	EL. Z. 1316	EL. S. 1320	24x16
834	32	ER. RA. 1316	ER. L. 1316	28x20
835	33	ET. B. 1316	EL. S. 1317	28x20
836	34	ET. Ş. 1316	EL. S. 1317	28x20
837	35	ET. S. 1317	ER. CA. 1317	28x20
838	36	ER. CA. 1317	ER. Z. 1317	28x20
839	37	ER. CA. 1317	ER. Z. 1317	28x20
840	38	ET. Z. 1317	ER. C. 1318	28x20
841	39	EL. M. 1318	EL. B. 1318	28x20
842	40	EL. B. 1318	EL. S. 1319	28x20
843	41	EL. B. 1318	ET. RA. 1319	28x20
844	42	ER. N. 1318	EL. R. 1319	28x20
845	43	ET. RA. 1319	ER. ZA. 1319	28x20
846	44	ET. CA. 1319	ER. Z. 1319	28x20
847	45	ET. C. 1319	EL. RA. 1320	28x20
848	46	ET. Z. 1319	ET. C. 1320	28x20
849	47	EL. M. 1320	EL. RA. 1320	28x20
850	48	ET. CA. 1320	ET. L. 1320	28x20
851	49	ET. L. 1320	ET. N. 1321	28x20
852	50	ET. M. 1321	ER. R. 1321	28x20
853	51	ET. RA. 1321	ER. B. 1321	28x20
854	52	EL. CA. 1321	EL. L. 1321	23x16
855	53	EL. Ş. 1321	EL. M. 1322	20x16
856	54	EL. L. 1321	ER. M. 1322	27x20
857	55	ET. ZA. 1321	EL. RA. 1322	27x20
858	56	EL. M. 1322	ET. C. 1323	27x20
859	57	EL. M. 1322	EL. Z. 1322	27x20
860	58	ER. RA. 1322	EL. ZA. 1322	34x25
861	59	EL. R. 1322	ER. M. 1324	28x20
862	60	ER. ZA. 1322	ER. B. 1323	28x20
863	61	ER. B. 1323	ET. Z. 1324	28x20

Genel No	Özel No	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
864	62	EL. N. 1323	ET. Ş. 1324	28x20
865	63	ER. Z. 1323	EL.. Ş. 1324	28x20
866	64	ER. Z. 1323	EL. Ş. 1324	28x20
867	65	SLH. Ş. 1324	EL.. CA. 1325	25x34
868	66	ER. ŞS. 1325	ER. ZA. 1325	28x20
869	67	ET. RA. 1325	ET. M. 1326	28x20
870	68	ER. ZA. 1325	EL. ZA. 1326	28x20
871	69	EL. S. 1326	EL. N. 1326	28x20
872	70	EL. N. 1326	ER. CA. 1327	28x20
873	71	EL. L. 1326	EL. Ş. 1327	24x17
874	72	ER. ZA. 1326	ET. S. 1327	28x20
875	73	ER. ZA. 1326	ET. Ş. 1327	28x20
876	74	EL. Z. 1326	ET. Ş. 1327	25x16
877	75	EL. RA. 1320	ET. S. 1322	20x14
878	76	EL. RA. 1320	EL. RA. 1321	25x13
879	77	EL. RA. 1320	ER. M. 1321	20x13

XIX. Galata Mahkemesi Sicilleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
880	1	Muhasebe	EL. L. 1277	EL. CA. 1279	18x12
881	2	Zabıt Ceridesi	ET. RA. 1315	ER. L. 1315	33x25

XX. Mahfel-i Şeriyat Mahkemesi Sicili

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
882	1	Zimmet Defteri	ET. ZA. 1329	ET. C. 1335	34x25

XXI. Adliye ve Mezahib Nezareti Defterleri

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
883	1	Heyet-i İthamiye Karar Defteri	Et. Ağustos 1311	EL. Nisan 1312	40x28
884	2	Mektubi Kalemî Müsvedde Defteri	El. Mart 1324	ER. Mayıs 1324	45x25

XXII. Müteferrik Siciller

Genel No	Özel No	Defter Türü	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ebat
885	1	Taşra Vekâlet Ceridesi	ET. CA. 1292	ET. R. 1294	28x20
886	2	Hüccet Kayıt defteri	ET. M. 1339	ET. S. 1341	
887	3	İlam Kayıt Defteri	EL. C. 1322	ET. C. 1327	40x22
888	4	Mısır Mahkemesi Hüccet Kayıt Defteri	ET. N. 1306	ER. RA. 1307	34x22
889	5	Vekayî Harç Defteri	EL. M. 1302	EL. Z. 1302	24x17

Şeyhülislâmlık Arşivi'nde Bulunan İstanbul Müftülüğü'ne Ait Defterler

Katalogun dördüncü ve son bölümünde İstanbul Müftülüğü'nün harf inkılabına kadar tutmuş olduğu defterler ile bu defterlerin devamını teşkil eden defterler verilmiştir. Bab-ı Meşihat defterleri arasına karışmış olarak bulunan bu defterlerin büyük bir bölümü Osmanlı döneminde müderrislik, dersiamlık, kadılık gibi görevlerde bulunarak emekli olmuş veya İstanbul Müftülüğü'nde görev almış şahısların maaş kayıtlarını ihtiva etmektedir. Osmanlı dönemi Bâb-ı Meşihat personelinin maaş kayıtlarını tamamladığı için bu seri de katalogun sonuna ilave edilmiştir.

Sıra No	Defter Türü	Tarih
1	İstanbul Müftülüğü Muhasebesi'nden Tediye Edilen Maaşata Mahsus Defter	1331-1933
2	İstanbul Müftülüğü Muhasebesi'nden Tediye Edilen Maaşata Mahsus Defter-Memur	1330-1931
3	İstanbul Müftülüğü Muhasebesi'nden Tediye Edilen Maaşata Mahsus Defter-Dersiam	1331-1933
4	İstanbul Müftülüğü Muhasebe Mesullüğü	1926

Sıra No	Defter Türü	Tarih
5	Memurin, Dersiam, Vaiz, Kur'an Kursu Öğreticisi Kâtipler, Müstahikkin-i İlmiye, Odacılara Ait Maaş Defteri	1946-1949
6	İstanbul Müftülüğü Muhasebesi'nden Tediye Kılınmakta Olan Maaş ve Vezaiife Mahsus Defter	1917-1929
7	Maaş Defteri	1956-1957
8	Maaş Defteri	1927-1929
9	Maaş Defteri	1927-1929
10	Kürsü Meşayihî ve Cuma Vaizleri Maaş Defteri	1926
11	Kürsü Meşayihî ve Cuma Vaizleri Maaş Defteri	1927-1928
12	İstanbul Müftülüğü Muhasebesi Mesullüğü Maaş D.	1928
13	Avans Defteri	1338
14	Avans Defteri	1341
15	Avans Defteri	1926-1927
16	Avans Defteri	1341
17	Avans Defteri	1925-1928
18	Avans Defteri	1341
19	İstanbul Müftülüğü Muhasebesi'nden Tediye Kılınmakta Olan Maaş ve Vezaiife Mahsus Defter	1927-1928
20	İstanbul Müftülüğü Muhasebe Mesullüğü Maaş Defteri	1926-1927
21	İstanbul Müftülüğü Muhasebe Mesullüğü Maaş Defteri	1926
22	İstanbul Müftülüğü Muhasebe Mesullüğü Maaş Defteri	1926
23	İstanbul Müftülüğü Muhasebe Mesullüğü Maaş Defteri	1927-1929
24	İstanbul Müftülüğü Muhasebe Mesullüğü Maaş Defteri	1927
25	Umur-ı Şeriyye ve Evkaf Vekâleti Maaş Defteri	1340
26	Umur-ı Şeriyye ve Evkaf Vekâleti Maaş Defteri	1926
27	İmaretin, Erzak Ambarı'ndan Aldığı Erzak ve Eşyanın Kaydına Mahsus Defter	1928
28	Üsküdar İmareti Tevziat Defteri	1336
29	Evkaf Müdüriyeti Ayasofya Şubesi'nin Hademe-i Hayrat Maaş Bordrosu İcmal Defteri	1340-1341
30	Kırtasiye Ambarı'nda Mahfuz Bazı Hayrat-ı Şerifeye Mahsus Eşyanın İdhalat Defteri	1340-1341
31	Levazım Eşya Defteri	1340
32	Esas Ambar Defteri	-

Sıra No	Defter Türü	Tarih
33	Memurin-i Şeriyye'nin Maaş Müfredat Defteri	1329
34	Umur-ı Şeriyye ve Evkaf Vekâleti Maaş Defteri	1340
35	Umur-ı Şeriyye ve Evkaf Vekâleti Maaş Defteri	1340
36	Memurin, Dersiam, Vaizlerin Maaş Defteri	1946-1947
37	Muharrerat Defteri	1341
38	Mülhakatta Bulunan Yol... Senedatın Defteridir	1287
39	Memurin-i İlmiye Kayıt Defteri (Dersiam, Kürsü Şeyhleri, İstanbul Vaizleri)	1928
40	Dersiam Defteri	1939
41	Vaiz Efendilere Ait Kayıt Defteri	1931
42	İmamet-Hitabet İmtihanına Girenlere Ait Defter	1931
43	İmam Defteri	1926
44	Memurin, Vaizin Kayıt Defteri	1929-1931
45	Memurin Adres Defteri	-
46	Karar Defteri	1928
47	İstanbul Müftülüğü Muhasebe Mesullüğü	1340
48	İlmiye Şubesi Maaş Müfredat Defteri	1941-1942
49	Taşra Maaş Defteri	1340
50	Taşra Maaş Defteri	1926
51	Taşra Maaş Defteri	1340
52	Tahsisat, Tahakkuk, Avans Defteri	1940-1941
53	Camiler Elektrik Sarfiyatı Defteri	1951
54	İmam ve Müezz. Ait Tevcih-i Cihat Karar Defteri	1926-1928
55	Memurin İaşe Defteri	1944
56	Erzak Defteri	1340
57	Camiler Elektrik Sarfiyatı Defteri	1952-1954
58	Gelen Paraların Sarf Yerleri	1940-1942
59	Mefruşat ve Emanet Eşya Defteri	1341-1343
60	Kitap Tevzi Defteri	1945-1949
61	Kitap Tevzi Defteri	1949-1954
62	Talimat ve Evamir Defteri	-
63	Müezzinlik Müsabaka İmtihanına Talip Olan Zevatın İsimlerini Havi Defter	1339-1926
64	Kanunlar Kayıt Defteri	-

Sıra No	Defter Türü	Tarih
65	İstanbul Müftülüğu'nden Verilen Fetva Kayıt Defteri Fihristi	-
66	Posta Kayıt Defteri	-
67	İhtarname Gönderilen Hademe-i Hayrat Defteri	1341-1929